

Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W OPOLU
STATISTICAL OFFICE
IN OPOLE

Statistical
Yearbook
Opolskie
Voivodship

2017

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO *OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*
Janina Kuźmicka

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*
Maria Mołodowicz

CZŁONKOWIE *MEMBERS*
Sylwia Hulbój, Małgorzata Kania, Elwira Kunicka,
Sylwia Lew, Danuta Michoń, Magdalena Skalik

Opracowanie merytoryczne *Editors supervisions*
Joanna Biernacka, Beata Dzierżanowska, Brygida Grzesiak,
Wioletta Mulica, Joanna Sobiech, Izabela Wieszczyk

Redakcja techniczna,
skład komputerowy i grafika *Technical supervision,
type setting and graphic*
Jolanta Bardoń

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła** ***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 0485–3237

**Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie** ***Publication available on CD
and on the Internet***
<http://opole.stat.gov.pl>

DRUK: *PRINTING:*
Zakład Wydawnictw Statystycznych *Statistical Publishing Establishment*
Warszawa *Warsaw*
Nakład 55 egz. *Edition 55 copies*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejne wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Opolskiego”. Tegoroczna edycja podobnie jak poprzednie zawiera obszerny zestaw informacji charakteryzujących sytuację demograficzną i społeczno-gospodarczą województwa. Niezmieniony podstawowy zakres tematyczny oraz układ publikacji umożliwiają zaobserwowanie ogólnych tendencji rozwojowych i kierunków zmian.

Zamieszczone na wstępie tablice przeglądowe przedstawiają m.in. najistotniejsze dane w odniesieniu do kraju oraz wybrane zagadnienia o województwie w ujęciu retrospekcyjnym od 2000 r. Szczegółowe dane statystyczne zaprezentowano w działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi, zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Podstawą opracowania poszczególnych działów były wyniki badań statystycznych realizowanych przez służby statystyki publicznej oraz dane ze źródeł administracyjnych. Treść publikacji uzupełniają mapy i wykresy w atrakcyjny sposób prezentujące wybrane zjawiska oraz zachodzące w nich relacje.

Rocznik w polsko-angielskiej wersji językowej dostępny jest w formie książkowej, na płycie CD i na stronie internetowej Urzędu <http://opole.stat.gov.pl>

Przekazując Państwu Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego 2017 pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które poprzez udostępnienie danych przyczyniły się do wzbogacenia jego treści, jak również wyrażam nadzieję, że publikacja zaspokoi oczekiwania informacyjne Czytelników.

Wszystkim zainteresowanym informacjami statystycznymi dotyczącymi podstawowych jednostek podziału terytorialnego województwa polecam, wydaną równocześnie, publikację „Województwo Opolskie 2017 – podregiony, powiaty, gminy” stanowiącą uzupełnienie niniejszego Rocznika.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Opolu

Janina Kuźmicka

PREFACE

The Statistical Office in Opole is pleased to present the subsequent edition of the "Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship". The this year's edition includes, likewise the previous ones, a comprehensive set of information describing the demographic and socio-economic situation of the voivodship. The unchanged basic range of topics and the layout of the publication allow the observation of general development trends and directions of changes.

The review tables posted at the outset present, among others, the most important data in comparison with the country as well as selected issues on the voivodship in terms of retrospective since 2000. Detailed statistics are presented in thematic sections preceded by general notes explaining terminology, methodology and the scope of information. The results of statistical surveys carried out by official statistics services as well as data from administrative sources were the basis for the elaboration of individual sections. The contents of the publication has been complemented by maps and charts presenting, in an attractive way, selected phenomena and relationships occurring within them.

The Yearbook in Polish-English version is available in the book form, on CD and on the website of the Office <http://opole.stat.gov.pl>

Presenting the Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship 2017, I would like to express my gratitude to all persons and institutions that have contributed to the enrichment of its contents by providing data, and I also hope that the publication will come to Readers' expectations.

To all persons interested in statistical information concerning the basic units of the territorial division of the voivodship, I would like to recommend the simultaneously issued publication entitled "Opolskie Voivodship 2017 – subregions, powiats and gminas" being a supplement to this Yearbook.

*Director
of the Statistical Office in Opole*

Janina Kuźmicka

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Str. Page
Przedmowa	Preface 3–4
Spis tablic i wykresów	List of tables and graphs 5–19
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	Symbols. Abbreviations 20–21
Uwagi ogólne	General notes 22–27
 TABLICE PRZEGLĄDOWE	
I. Województwo na tle kraju w 2015 r.	<i>Voivodship on the background of the country in 2015</i> 28–33
II. Ważniejsze dane o województwie	<i>Major data on the voivodship</i> 34–51
 DZIAŁY	
I. Geografia	<i>Geography</i> 52–55
II. Stan i ochrona środowiska	<i>Environmental protection</i> 56–75
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	<i>Administrative division and local government</i> .. 76–80
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	<i>Public safety. Justice</i> 81–90
V. Ludność	<i>Population</i> 91–120
VI. Rynek pracy	<i>Labour market</i> 121–156
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	<i>Wages and salaries. Social security benefits</i> ... 157–173
VIII. Budżety gospodarstw domowych	<i>Household budgets</i> 174–181
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i> 182–194
X. Edukacja i wychowanie	<i>Education</i> 195–225
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	<i>Health care and social welfare</i> 226–242
XII. Kultura. Turystyka. Sport	<i>Culture. Tourism. Sport</i> 243–258
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	<i>Science and technology. Information society</i> 259–272
XIV. Ceny	<i>Prices</i> 273–276
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	<i>Agriculture, hunting and forestry</i> 277–307
XVI. Przemysł i budownictwo	<i>Industry and construction</i> 308–320
XVII. Transport. Telekomunikacja	<i>Transport. Telecommunications</i> 321–327
XVIII. Handel i gastronomia	<i>Trade and catering</i> 328–333
XIX. Finanse przedsiębiorstw	<i>Finances of enterprises</i> 334–346
XX. Finanse publiczne	<i>Public finance</i> 347–354
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	<i>Investments. Fixed assets</i> 355–363
XXII. Rachunki regionalne	<i>Regional accounts</i> 364–369
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej	<i>Entities of the national economy</i> 370–377

SPIS TABLIC I WYKRESÓW
LIST OF TABLES AND GRAPHS

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA		
<i>CHAPTER I. GEOGRAPHY</i>		
Położenie geograficzne województwa w 2016 r.	1	52
<i>Geographic location of the voivodship in 2016</i>		
Powierzchnia i granice w 2016 r.	2	52
<i>Area and borders in 2016</i>		
Układ pionowy powierzchni	3	53
<i>Elevations</i>		
Większe sztuczne zbiorniki wodne	4	53
<i>Major artificial reservoirs</i>		
Większe rzeki	5	54
<i>Principal rivers</i>		
Temperatury powietrza	6	55
<i>Air temperatures</i>		
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie	7	55
<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>		
 DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA		
<i>CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>		
Uwagi ogólne	x	56
<i>General notes</i>		
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	1 /8/	62
<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use</i>		
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	2 /9/	63
<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>		
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	3 /10/	63
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land</i>		
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	4 /11/	64
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>		
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	5 /12/	64
<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>		
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	6 /13/	65
<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds</i>		
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi	7 /14/	65
<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground</i>		
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	8 /15/	66
<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed</i>		
Oczyszczalnie ścieków	9 /16/	66
<i>Wastewater treatment plants</i>		
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	10 /17/	67
<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality</i>		
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	11 /18/	68
<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality</i>		
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	12 /19/	69
<i>Area of special nature value under legal protection</i>		

		Tabl. Table	Str. Page
Rezerwy przyrody	<i>Nature reserves</i>	13 /20/	69
Parki krajobrazowe	<i>Landscape parks</i>	14 /21/	70
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature.....</i>	15 /22/	70
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas</i>	16 /23/	70
Odpady według rodzajów w 2016 r.	<i>Waste by type in 2016</i>	17 /24/	71
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)</i>	18 /25/	72
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management</i>	19 /26/	73
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds</i>	20 /27/	75
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds</i>	21 /28/	75
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	76
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1 /29/	78
Gminy w 2016 r.	<i>Gminas in 2016</i>	2 /30/	78
Powiaty i miasto na prawach powiatu w 2016 r.	<i>Powiats and city with powiat status in 2016</i>	3 /31/	78
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r.	<i>Councillors of organs of local government units in 2016</i>	4 /32/	79
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment and wages and salaries in the public administration</i>	5 /33/	80
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	81
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings</i>	1 /34/	84
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police</i>	2 /35/	86
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts</i>	3 /36/	87
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation</i>	4 /37/	87
Załatwione sprawy rodzinne	<i>Resolved family cases</i>	5 /38/	88
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	<i>Entities of the National Judicial Register</i>	6 /39/	89
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the state fire service</i>	7 /40/	89

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ		
CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	General notes	x 91
Ludność	Population	1 /41/ 96
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population ...	2 /42/ 96
Ludność według płci i wieku	Population by sex and age	3 /43/ 97
Miasta i ludność w miastach	Towns and urban population	4 /44/ 98
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	Gminas and rural population	5 /45/ 98
Mediana wieku według płci	Median age by sex	6 /46/ 99
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	7 /47/ 99
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	Marriages contracted and dissolved	8 /48/ 100
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2016 r.	Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2016	9 /49/ 100
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2016 r.	Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2016	10 /50/ 102
Małżeństwa wyznaniowe	Church or religious marriages	11 /51/ 103
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2016 r.	Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2016	12 /52/ 104
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	Divorces by the number of underage children in the marriage	13 /53/ 105
Urodzenia	Births	14 /54/ 105
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	Live births by birth order and age of mother	15 /55/ 106
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	Female fertility and reproduction rates of population	16 /56/ 106
Zgony według płci i grup wieku zmarłych	Deaths by sex and age groups of deceased	17 /57/ 107
Zgony według wybranych przyczyn	Deaths by selected causes	18 /58/ 108
Zgony niemowląt według płci i wieku	Infant deaths by sex and age	19 /59/ 110
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn	Infant deaths by selected causes	20 /60/ 111
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	Suicides registered by police	21 /61/ 111
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy	22 /62/ 112
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2050 r.	Working and non-working age population projection until 2050	23 /63/ 112
Prognoza gospodarstw domowych	Households projection	24 /64/ 114
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	Internal and international migration of population for permanent residence	25 /65/ 115
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	Internal migration of population for permanent residence by direction	26 /66/ 116
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	27 /67/ 117
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	28 /68/ 117
Rezydenci	Usual residence population	29 /69/ 118
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age usual residence population	30 /70/ 118
Niektóre kościoły i związki wyznaniowe	Selected churches and religious associations	31 /71/ 119

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY		
Uwagi ogólne	x	121
Aktywność ekonomiczna ludności		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL	1 /72/	129
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2016 r. – na podstawie BAEL	2 /73/	130
Pracujący		
Pracujący	3 /74/	131
Pracujący według statusu zatrudnienia	4 /75/	132
Przeciętne zatrudnienie	5 /76/	133
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	6 /77/	134
Przyjęcia do pracy	7 /78/	135
Zwolnienia z pracy	8 /79/	136
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy	9 /80/	138
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2016 r.	10 /81/	139
Bezrobocie		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	11 /82/	141
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	12 /83/	142
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	13 /84/	142
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	14 /85/	144
Wydatki Funduszu Pracy	15 /86/	144
Warunki pracy		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	16 /87/	145
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	17 /88/	148
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	18 /89/	150
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	19 /90/	151
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2016 r.	20 /91/	153
CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
<i>General notes</i>	x	121
Economic activity of the population		
<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis</i>	1 /72/	129
<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2016 – on the LFS basis</i>	2 /73/	130
Employment		
<i>Employed persons</i>	3 /74/	131
<i>Employed persons by employment status</i> ...	4 /75/	132
<i>Average paid employment</i>	5 /76/	133
<i>Full- and part-time paid employees</i>	6 /77/	134
<i>Hires</i>	7 /78/	135
<i>Terminations</i>	8 /79/	136
<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time</i>	9 /80/	138
<i>Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2016</i>	10 /81/	139
Unemployment		
<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers</i>	11 /82/	141
<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls</i>	12 /83/	142
<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority</i>	13 /84/	142
<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers</i>	14 /85/	144
<i>Expenditures of Labour Fund</i>	15 /86/	144
Work conditions		
<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i> ...	16 /87/	145
<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	17 /88/	148
<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture</i>	18 /89/	150
<i>Persons working in hazardous conditions</i>	19 /90/	151
<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2016</i>	20 /91/	153

		Tabl. Table	Str. Page
Choroby zawodowe	<i>Occupational diseases</i>	21 /92/	154
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	<i>Persons receiving benefits for work in harm- ful and strenuous conditions</i>	22 /93	154
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits</i>	23 /94	156
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	157
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	<i>Average monthly gross wages and salaries</i>	1 /95/	160
Zatrudnieni według wysokości wynagrodze- nia brutto za październik 2016 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016</i>	2 /96/	161
Zatrudnieni według przedziałów wynagro- dzeń brutto za październik 2016 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016</i>	3 /97/	162
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywa- nych za październik 2016 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2016</i>	4 /98/	165
Przeciętne wynagrodzenia brutto za paź- dziernik 2016 r.	<i>Average gross wages and salaries for Octo- ber 2016</i>	5 /99/	168
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowni- ków zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2016</i>	6 /100/	172
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	<i>Retirees and pensioners</i>	7 /101/	173
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto ...	<i>Gross retirement pay and pension benefits</i>	8 /102/	173
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	174
Gospodarstwa domowe	<i>Households</i>	1 /103/	179
Przeciętny miesięczny dochód rozporzą- dzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	<i>Average monthly per capita available income in households</i>	2 /104/	179
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	<i>Average monthly per capita expenditures in households</i>	3 /105/	179
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs in households</i>	4 /106/	180
Gospodarstwa domowe wyposażone w nie- które przedmioty trwałego użytkowania ...	<i>Households equipped with selected durable goods</i>	5 /107/	181
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospo- darstwach domowych	<i>At-risk of poverty rates in households</i>	6 /108/	181

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes	x 182
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja	Water supply and sewage systems	1 /109/ 186
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 /110/ 187
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	3 /111/ 187
Ogrzewnictwo	House-heating	4 /112/ 188
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water supply, sewage and gas supply systems	5 /113/ 188
Odpady komunalne	Municipal waste	6 /114/ 189
Nieczystości ciekłe	Liquid waste	7 /115/ 189
Składowiska odpadów komunalnych	Landfill sites with municipal waste	8 /116/ 190
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate area green belts	9 /117/ 190
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	10 /118/ 191
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	Dwellings in dwelling stocks fitted with in- stallations	11 /119/ 191
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2016 r.	Housing allowances paid out in 2016	12 /120/ 192
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	Administration of grounds for dwelling con- struction	13 /121/ 192
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	Dwellings in which construction has begun	14 /122/ 193
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed	15 /123/ 193
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	Dwellings completed by number of rooms ...	16 /124/ 194
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 195
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 /125/ 200
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority	2 /126/ 202
Uczniowie według grup wieku	Pupils and students by age groups	3 /127/ 206
Współczynnik skolaryzacji	Enrolment rate	4 /128/ 206
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych ...	Pupils and students studying foreign lan- guages in schools for children and youth and in post-secondary schools	5 /129/ 208
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	Students studying foreign languages in schools for adults	6 /130/ 209
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education for people with special educa- tional needs	7 /131/ 210
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii	Special education centres, youth education centres and youth social therapy centres	8 /132/ 211

		Tabl. Table	Str. Page
Wychowanie pozaszkolne	<i>Extracurricular education</i>	9 /133/	211
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Boarding-schools and dormitories for chil- dren and youth (excluding special schools)</i>	10 /134/	212
Domy i stołówki studenckie	<i>Student dormitories and canteens</i>	11 /135/	212
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	<i>Students of higher education institutions re- ceiving scholarships</i>	12 /136/	213
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (ex- cluding special schools)</i>	13 /137/	213
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	14 /138/	215
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Basic vocational schools for youth (exclu- ding special schools)</i>	15 /139/	216
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	16 /140/	217
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (exclu- ding special schools)</i>	17 /141/	217
Technika oraz szkoły artystyczne ogólno- kształcące dla młodzieży (bez szkół spe- cjalnych)	<i>Technical secondary schools as well as gene- ral art schools for youth (excluding special schools)</i>	18 /142/	217
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla mło- dzieży (bez szkół specjalnych) według kie- runków kształcenia	<i>Students and graduates of technical se- condary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	19 /143/	218
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży ...	<i>Level art schools for children and youth</i>	20 /144/	218
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	<i>Post-secondary schools (excluding special schools)</i>	21 /145/	219
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education</i>	22 /146/	219
Szkoły wyższe	<i>Higher education institutions</i>	23 /147/	220
Studenci szkół wyższych według form stu- diów i typów szkół	<i>Student of higher education institutions by study forms and type of schools</i>	24 /148/	221
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools</i>	25 /149/	221
Nauczyciele akademicy w szkołach wyż- szych	<i>Academic teachers in higher education insti- tutions</i>	26 /150/	222
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools</i>	27 /151/	222
Studia podyplomowe i doktoranckie	<i>Postgraduate and doctoral studies</i>	28 /152/	223
Studia podyplomowe według kierunków stu- diów w roku akademickim 2016/17	<i>Postgraduate studies by fields education in the 2016/17 academic year</i>	29 /153/	223
Szkoły dla dorosłych	<i>Schools for adults</i>	30 /154/	224
Wychowanie przedszkolne	<i>Pre-primary education</i>	31 /155/	224
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA		CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	226
Pracownicy medyczni	<i>Medical personnel</i>	1 /156/	232
Lekarze specjaliści	<i>Doctors specialists</i>	2 /157/	232
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	<i>Out-patient health care</i>	3 /158/	233

		Tabl. Table	Str. Page
Stacjonarna opieka zdrowotna	<i>In-patient health care</i>	4 /159/	234
Szpitały ogólne	<i>General hospitals</i>	5 /160/	235
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna ...	<i>Emergency medical services and first-aid Public pharmacies and pharmaceutical out- lets</i>	6 /161/	236
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	<i>Blood donation</i>	7 /162/	236
Krwiodawstwo	<i>Incidence of infectious diseases and poiso- nings</i>	8 /163/	236
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	<i>Perceived health status of population</i>	9 /164/	237
Ocena stanu zdrowia ludności	<i>Population at the age of 15 and more by body weight</i>	10 /165/	238
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała	<i>Nurseries and children's clubs</i>	11 /166/	238
Żłobki i kluby dziecięce	<i>Family suport in 2016</i>	12 /167/	238
Wspieranie rodziny w 2016 r.	<i>Day-support centres</i>	13 /168/	239
Placówki wsparcia dziennego	<i>Family foster care</i>	14 /169/	239
Rodzinna piecza zastępcza	<i>Institutional foster care</i>	15 /170/	240
Instytucjonalna piecza zastępcza	<i>Stationary social welfare</i>	16 /171/	240
Pomoc społeczna stacjonarna	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents</i>	17 /172/	241
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	<i>Social assistance benefits</i>	18 /173/	241
Świadczenia pomocy społecznej		19 /174/	242
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	243
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane	<i>Books and pamphlets published</i>	1 /175/	247
Gazety i czasopisma wydane	<i>Newspapers and magazines published</i>	2 /176/	247
Biblioteki publiczne (z filiami)	<i>Public libraries (with branches)</i>	3 /177/	248
Muzea	<i>Museums</i>	4 /178/	248
Galerie sztuki	<i>Arts galleries</i>	5 /179/	249
Teatry, instytucje muzyczne, przedsięw- stwa estradowe	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises</i>	6 /180/	249
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	<i>Centres of culture cultural centres and estab- lishments, clubs and community centres</i>	7 /181/	250
Kina stałe	<i>Fixed cinemas</i>	8 /182/	250
Abonenci telewizji kablowej	<i>Cable television subscribers</i>	9 /183/	251
Abonenci radiowi i telewizyjni	<i>Radio and television subscribers</i>	10 /184/	251
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki	<i>Tourist accommodation establishments</i>	11 /185/	251
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noc- legowej turystyki	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments</i>	12 /186/	253
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki ...	<i>Occupancy in tourist accommodation estab- lishments</i>	13 /187/	254
Placówki gastronomiczne w bazie noclego- wej turystyki	<i>Catering establishments in tourist accom- modation establishments</i>	14 /188/	255

	Tabl. Table	Str. Page
Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	15 /189/	255
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2016 r.	16 /190/	256
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	17 /191/	258
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	259
Nauka i technika		
Podmioty oraz pracujący w działalności badawczej i rozwojowej	1 /192/	264
Pracujący w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	2 /193/	265
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	3 /194/	266
Nakłady w działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin B+R	4 /195/	267
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące)	5 /196/	267
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	6 /197/	267
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	7 /198/	268
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2016 r.	8 /199/	268
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2014–2016	9 /200/	269
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	10 /201/	269
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	11 /202/	271
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	12 /203/	271
Społeczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	13 /204/	272
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach	14 /205/	272

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	General notes	x	273
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	Price indices of consumer goods and services	1 /206/	274
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług	Average retail prices of selected goods and services	2 /207/	274
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	Average procurement prices of major agricultural products	3 /208/	276
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	Average marketplace prices received by farmers	4 /209/	276
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	General notes	x	277
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	Trends and major economic and production results in agriculture	1 /210/	283
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	Agricultural land area by land type	2 /211/	284
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	Farms by area groups	3 /212/	285
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)	4 /213/	285
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Structure of gross and market agricultural output (constant prices)	5 /214/	286
Powierzchnia zasiewów	Sown area	6 /215/	287
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	Selected crop production and yields	7 /216/	288
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych	Area, production and yields of ground vegetables	8 /217/	289
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew	Area and production of fruit tree	9 /218/	291
Powierzchnia i zbiory owoców z krzewów owo- cowych i plantacji jagodowych	Area and production of fruit bushes and berry fruit	10 /219/	292
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	Cattle, pigs, sheep and horses	11 /220/	293
Drób	Poultry	12 /221/	295
Produkcja żywca rzeźnego	Production of animals for slaughter	13 /222/	295
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	Production of meat, fats and pluck	14 /223/	296
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	Production of cows' milk and hen eggs	15 /224/	296
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors	16 /225/	297
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicz- nych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient	17 /226/	297
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bie- żące)	Value of agricultural products procurement (current prices)	18 /227/	298
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	19 /228/	299
Ekologiczne gospodarstwa rolne	Organic farms	20 /229/	299
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne	Major game species	21 /230/	300
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych	Shoot of main game species	22 /231/	300

		Tabl. Table	Str. Page
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts</i>	23 /232/	301
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	<i>Forest land</i>	24 /233/	301
Powierzchnia lasów	<i>Forest areas</i>	25 /234/	302
Zasoby drzewne na pniu	<i>Growing stock of standing wood</i>	26 /235/	303
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work</i>	27 /236/	304
Pozyskanie drewna	<i>Removals</i>	28 /237/	305
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals</i>	29 /238/	306
Pożary w lasach	<i>Forest fires</i>	30 /239/	307
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	308
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu	<i>Sold production of industry</i>	1 /240/	310
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production (current prices)</i>	2 /241/	312
Produkcja wybranych wyrobów	<i>Production of selected products</i>	3 /242/	312
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	<i>Average paid employment in industry</i>	4 /243/	313
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry</i>	5 /244/	314
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production (current prices)</i>	6 /245/	316
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices)</i>	7 /246/	316
Budynki oddane do użytkowania	<i>Buildings completed</i>	8 /247/	317
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	<i>Buildings completed by type of buildings</i>	9 /248/	318
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction</i>	10 /249/	320
DZIAŁ XVII. TRANSPORT, TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT, TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	321
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	<i>Railway lines operated</i>	1 /250/	323
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	<i>Hard surface public roads</i>	2 /251/	323
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	<i>Registered road vehicles and tractors</i>	3 /252/	324

		Tabl. Table	Str. Page
Linie regularnej komunikacji autobusowej ..	<i>Regular bus transport lines</i>	4 /253/	324
Transport samochodowy zarobkowy	<i>Hire or reward road transport</i>	5 /254/	324
Komunikacja miejska	<i>Urban transport</i>	6 /255/	325
Wypadki drogowe i ich ofiary	<i>Road traffic accidents and their casualties</i>	7 /256/	325
Wypadki drogowe według sprawców, waż- niejszych przyczyn i rodzajów pojazdów ...	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles</i>	8 /257/	326
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	<i>Telephone subscribers and telephone sets</i>	9 /258/	327
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	328
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	<i>Retail sales (current prices)</i>	1 /259/	331
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	<i>Retail sales by groups (current prices)</i>	2 /260/	331
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębior- stwach handlowych (ceny bieżące)	<i>Wholesale of commodities in trade enter- prises (current prices)</i>	3 /261/	331
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	<i>Shops by organizational form and petrol sta- tions</i>	4 /262/	332
Gastronomia	<i>Catering</i>	5 /263/	332
Magazyny handlowe	<i>Trade warehouses</i>	6 /264/	332
Targowiska	<i>Marketplaces</i>	7 /265/	333
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	334
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według sektorów własności	<i>Revenues, costs and financial results of en- terprises by ownership sectors</i>	1 /266/	338
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według sekcji	<i>Revenues, costs and financial results of en- terprises by sections</i>	2 /267/	339
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyni- ków finansowych	<i>Enterprises by obtained financial results</i>	3 /268/	340
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relations in enterprises</i>	4 /269/	341
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	<i>Current assets of enterprises</i>	5 /270/	342
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	<i>Share equity (funds) of enterprises</i>	6 /271/	344
Kapitał zakładowy spółek	<i>Share capital of companies</i>	7 /272/	345
Zobowiązania przedsiębiorstw	<i>Liabilities of enterprises</i>	8 /273/	346
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	347
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Revenue of local government units budgets by type</i>	1 /274/	350
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r. ...	<i>Revenue of local government units budgets by division in 2016</i>	2 /275/	352

		Tabl. Table	Str. Page
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local government units budgets by type</i>	3 /276/	353
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by division in 2016</i>	4 /277/	354
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	355
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices)</i>	1 /278/	359
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	<i>Investment outlays in enterprises (current prices)</i>	2 /279/	360
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices)</i>	3 /280/	361
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)</i>	4 /281/	362
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)</i>	5 /282/	363
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	364
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	<i>Gross domestic product (current prices)</i>	1 /283/	368
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices)</i>	2 /284/	369
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	<i>Nominal income in the households sector</i>	3 /285/	369
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	370
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	<i>Entities of the national economy in the REGON register</i>	1 /286/	371
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections</i>	2 /287/	371
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	<i>Commercial companies by legal status and sections</i>	3 /288/	373
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections</i>	4 /289/	375
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Entities of the national economy deleted by selected legal forms and sections</i>	5 /290/	376

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

		Str. Page
Podział administracyjny województwa opolskiego w 2016 r.	<i>Administrative division of Opolskie Voivodship in 2016</i>	80–81
Podział województwa opolskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2016 r.	<i>Division of the Opolskie Voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2016</i>	80–81
Ludność według płci i wieku w 2016 r.	<i>Population by sex and age in 2016</i>	98–99
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	98–99
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i>	98–99
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i>	156–157
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	156–157
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	<i>Relative deviations of average monthly gross wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in voivodship</i>	156–157
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2016 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2016</i>	194–195
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	194–195
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2016/17	<i>Education by educational level in the 2016/17 school year</i>	194–195
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	<i>Land use in agriculture holdings in 2016</i>	306–307
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2015 r. (ceny stałe 2014 r.)	<i>Structure of market agricultural output in 2015 (constant prices 2014)</i>	306–307
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production (current prices)</i>	306–307
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local government units budgets per capita</i>	354–355
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)</i>	354–355
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2016 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2016</i>	354–355

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 25. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 25.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	<i>used in figures represents the decimal point.</i>

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	ml	= mililitr <i>millilitre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	m ³	= metr sześcienny = <i>cubic metre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dam ³	= dekametr sześcienny = <i>cubic decametre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	hm ³	= hektometr sześcienny = <i>cubic hectometre</i>

kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	ust.	= ustęp
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
h	= godzina <i>hour</i>	i in.	= i inne
d	= doba	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
24h	= 24 hours	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
r.	= rok	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
t/r	= ton rocznie	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
t/y	= tonnes per year		
cd.	= ciąg dalszy	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
cont.	= <i>continued</i>		
dok.	= dokończenie	tzw.	= tak zwany
cont.	= <i>continued</i>		
Lp.	= liczba porządkowa	ww.	= wyżej wymieniony
No.	= <i>number</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
kk	= Kodeks karny	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
nr (Nr)	= numer	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
No.	= <i>number</i>	ECE	= <i>Economic Commission for Europe</i>
poz.	= pozycja	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
pkt	= <i>punkt</i>	UN	= <i>United Nations</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**; tj. wszystkich podmiotów zlokalizowanych na terenie województwa, bez względu na formy organizacyjne i formy własności.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**, i.e., all units located on the voivodship territory regardless of organizational and ownership forms.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods and services producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja, opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO – 08), wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospo-

3. Data are presented in accordance with the **Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)**, compiled on the basis of the classification of territorial units for statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 VI 2003) with later amendments. NTS valid since 1 I 2008 was introduced by the decree of the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573) with later amendments.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and – unless otherwise indicated – include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data – unless otherwise indicated – are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions, as well as according to administrative division are compiled – unless otherwise indicated – using the **enterprise method**.

In the enterprise (entity) method, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own account in order to earn a profit.

8. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councilors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO – 08) was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;
- 2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products

darstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

- 3) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 4) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

9. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, notach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto przyjęto kategorię **ceny bazowej**, zastępując nią ceną producenta.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – do 2010 r. – ceny stałe 2005 (średnie ceny bieżące 2005), od 2011 r. – ceny stałe 2010 (średnie ceny bieżące 2010);
- 3) produktu krajowego brutto – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

(goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

- 3) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which types of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 4) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).

9. Information on voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period. The term “**urban area**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural area**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

10. Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables, notes and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added the **basic price** has been adopted replacing the producer's category.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax –VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry – until 2010 – 2005 constant prices (2005 average current prices), since 2011 – 2010 constant prices (2010 average current prices);
- 3) gross domestic product – current prices from the year preceding the surveyed year.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach dane mogą się nie sumować na ogółem, a w ujęciu odsetkowym na 100%.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, zgodnie z zasadą, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the rounding of data, in some cases the data may not add up to the total as well as in terms of proportion to 100%.

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

**MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB
I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)**

**INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)**

Wady rozwojowe wrodzone
Congenital anomalies

Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

Objawy i stany niedokładnie określone
Symptoms and ill-defined conditions

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej
Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
– NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Handel; naprawa pojazdów samochodowych
Trade; repair of motor vehicles

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

Zakwaterowanie i gastronomia
Accommodation and catering

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and food service activities

Obsługa rynku nieruchomości

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Administrowanie i działalność wspierająca

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych

Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker

Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials

Produkcja wyrobów farmaceutycznych
Manufacture of pharmaceutical products

Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations

Produkcja wyrobów z metali
Manufacture of metal products

Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

Produkcja maszyn i urządzeń

Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep

Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
– NACE Rev. 2 (cont.)

działy (dok.)
divisions (cont.)

Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl> oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, on the web page of the CSO <http://www.stat.gov.pl> as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (“Methodologies and classifications”).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII

AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	9412	3,0	Area in km ²
Powiaty	314	11	3,5	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2478	71	2,9	Gminas
Miasta	919	35	3,8	Towns
Miejscowości wiejskie	52548	1173	2,2	Rural localities
Sołectwa	40726	1034	2,5	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	38,6	1,3	3,3	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1428,5	44,7	3,1	gases (excluding carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3253	77	2,4	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2408	52	2,2	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	25	3,0	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	128306,9	1650,4	1,3	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	11654,3	294,6	2,5	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	6517,0	272,8	4,2	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	2,7	3,3	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				for water management:
w milionach złotych	1690,3	146,4	8,7	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,7	1,8	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^cPUBLIC SAFETY^c

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	748459	19904	2,7	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	195	200	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	66,5	65,5	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage system. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	Polska = 100 Poland = 100	SPECIFICATION
	ogółem total			
LUDNOŚĆ <i>POPULATION</i>				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	38433,0	993,0	2,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23129,5	515,0	2,2	urban areas
wieś	15303,5	478,0	3,1	rural areas
w tym kobiety	19839,8	512,6	2,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	106	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	62	58	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,2	-1,4	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,0	-1,4	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA <i>LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES</i>				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14964,4	328,8	2,2	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4052,19	3708,24	91,5	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1335,2	32,4	2,4	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	8,2	9,0	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA <i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	300989,7	7316,5	2,4	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	154013,7	4890,1	3,2	sewage distribution ^c
gazowej	149036,6	2606,9	1,7	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14272,0	353,4	2,5	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	371,3	355,9	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	54558,3	1480,4	2,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1419,6	1490,8	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1053251,8	28517,9	2,7	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27404,9	28717,9	x	per 1000 population in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
		ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)

Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	163,3	1,8	1,1	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,3	1,8	x	dwellings
izby	16,8	8,4	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	401,5	220,8	x	useful floor area of dwellings in m ²

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnegoEDUCATION^a – as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2296,5	50,8	2,2	primary
gimnazjach	1061,3	24,0	2,3	lower secondary
zasadniczych zawodowych ^c	176,9	5,3	3,0	basic vocational ^c
liceach ogólnokształcących	485,5	9,2	1,9	general secondary
technikach	505,9	13,6	2,7	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,9	0,4	2,8	general art ^d
policealnych	248,1	5,3	2,2	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				Children attending pre-primary edu- cation establishments ^e :
w tysiącach	1299,1	30,8	2,4	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ...	807	856	x	per 1000 children aged 3–6

OCHRONA ZDROWIA^f I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XIIHEALTH CARE^f AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^g :				Medical personnel ^g :
lekarze	91730	2040	2,2	doctors
dentyści	13308	390	2,9	dentists
pielęgniarki ^h	195838	5059	2,6	nurses ^h
Przychodnie	21299	543	2,5	Out-patient departments
Szpitala ogólne	957	30	3,1	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ...	186607	4741	2,5	Beds in general hospitals in thous.
Apteki ogólnodostępne ⁱ	13104	327	2,5	Public pharmacies ⁱ

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 195 b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. d Dających uprawnienia zawodowe. e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. g Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgnarska. h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. i Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 10 na str. 228.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 195. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c Including students special job-training schools. d Leading to professional certification. e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. f Data include the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. g Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses. h Including master nurses. i See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page 228.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
KULTURA. TURYSTYKA <i>CULTURE. TOURISM</i>				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7984	312	3,9	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	128994,9	3811,5	3,0	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	944	17	1,8	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	36081,6	239,9	0,7	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	484	12	2,5	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	51823,9	761,2	1,5	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Baza noclegowa turystyki ^{ab} w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	749,2	10,2	1,4	<i>Tourist accommodation establishments^{ab} in thous.: number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów	30108,3	408,9	1,4	<i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO <i>AGRICULTURE AND FORESTRY</i>				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	14405,6	508,4	3,5	<i>Agricultural land in good agricultural condition (as of June)^{cd} in thous. ha</i>
pod zasiewami ^e	10640,0	463,5	4,4	<i>sown area^e</i>
grunty ugorowane	165,6	2,0	1,2	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe	393,5	1,1	0,3	<i>permanent crops</i>
ogrody przydomowe	31,1	0,5	1,7	<i>kitchen gardens</i>
łąki i pastwiska	3175,5	41,2	1,3	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^e w tys. ha:				<i>Sown area (as of June)^e in thous. ha:</i>
zboża	7400,3	335,7	4,5	<i>cereals</i>
ziemniaki	300,7	9,2	3,1	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^f	178,5	2,9	1,6	<i>field vegetables^f</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża	29849,2	2011,8	6,7	<i>cereals</i>
ziemniaki	8624,0	328,8	3,8	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^f	4547,3	50,2	1,1	<i>field vegetables^f</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża	40,3	59,9	148,6	<i>cereals</i>
ziemniaki	287	358	124,7	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9230,0	250,5	2,7	<i>Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. c Dane według siedziby użytkownika. d Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. e Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). f Łącznie z ogrodami przydomowymi, dane według szacunków.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. c Data are presented according to the official residence of the land user. d Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and land of owners of up to 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. e Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). f Including kitchen gardens, data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO <i>INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w milionach złotych	1301911,8	25319,7	1,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	33880	25460	75,1	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^a (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>
w milionach złotych	166844,2	3940,1	2,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4342	3962	91,2	<i>per capita in zł</i>
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierz- chni (miejskie i zamiejskie) w km ...	294312,6	8410,4	2,9	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,3	93,9	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^b w tys. szt:				<i>Registered cars^b in thous. units:</i>
osobowe	21675,4	602,6	2,8	<i>passenger cars</i>
ciężarowe ^c i ciągniki siodłowe	3541,3	81,5	2,3	<i>lorries^c and road tractors</i>
Placówki pocztowe ^d	7497	215	2,9	<i>Postal offices^d</i>
Telefoniczne łącza główne ^e :				<i>Fixed main line^e:</i>
w tysiącach	4759,0	142,1	3,0	<i>in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	4059,8	129,3	3,2	<i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	123,8	143,1	x	<i>per 1000 population</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 XII</i>				
Sklepy	367011	8218	2,2	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	105	121	x	<i>Population per 1 shop</i>
Targowiska stałe	2199	50	2,3	<i>Permanent marketplaces</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin^f				<i>Budgets of gminas^f</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	101794,8	3075,6	3,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3944	3513	89,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	98175,1	2990,8	3,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3803	3416	89,8	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	74420,1	729,8	0,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5900	6136	104,0	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	71941,5	726,7	1,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5703	6110	107,1	<i>per capita in zł</i>

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^d Dane dotyczą operatora wyznaczonego. ^e Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^f Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Realized by construction units – by place of performing works. ^b Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^c Including vans. ^d Data concern appointed operator. ^e Data concern operators of the public telecommunication network. ^f Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
FINANSE PUBLICZNE (dok.) <i>PUBLIC FINANCE (cont.)</i>				
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23948,3	782,7	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	928	894	96,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23300,6	775,5	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	903	886	98,1	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	13505,6	506,2	3,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	351	509	145,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	12617,4	458,3	3,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	328	461	140,5	per capita in zł
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE <i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS</i>				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	244429,0	8246,2	3,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	6361	8292	130,4	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	3660941,7	84607,8	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	95255	85201	89,4	per capita in zł
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ <i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY</i>				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4237691	100295	2,4	Entities of the national economy in the REGON register ^a (as of 31 XII)
sektor publiczny	121951	4198	3,4	public sector
sektor prywatny	4071719	95520	2,3	private sector
RACHUNKI REGIONALNE W 2015 R. <i>REGIONAL ACCOUNTS IN 2015</i>				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1799392	37774	2,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	46792	37816	80,8	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1596366	33512	2,1	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	113577	108242	95,3	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1063827	24843	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	27664	24871	89,9	per capita in zł

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; patrz uwagi ogólne do działu „Podmioty gospodarki narodowej”.
a Excluding persons tending private farms in agriculture; see general notes to the chapter „Entities of the national economy”.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005 are based on the revised number of 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
POWIERZ AR					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	9412	9412	9412	9412
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
2	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,4	36,4	34,1	34,3
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^d	36,9	40,9	39,7	40,6
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ³ w dam ²	15,4	11,8	11,7	11,7
5	w tym do produkcji przemysłowej	5,2	4,5	4,2	4,3
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,9	96,5	83,0	90,4
7	nieoczyszczane na 1 km ³ w dam ³	0,3	0,3	2,0	0,9
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	49,4	57,2	66,5	68,7
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	7,7	3,8	2,7	2,1
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,5	51,8	66,2	60,3
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	99,2	99,6	99,9	99,9
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,4	62,2	71,2	68,7
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
13	w % powierzchni ogólnej	27,1	27,1	27,2	27,2
14	na 1 mieszkańca w m ²	2351	2439	2519	2537
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t	266,7	174,6	90,7	101,0
16	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	311	243	255	244
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
17	służące ochronie środowiska	5,4	7,6	7,0	7,8
18	służące gospodarce wodnej	4,4	1,4	1,5	3,0
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
19	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	30549	34637	30575	29909
20	na 10 tys. ludności	285	330	300	295
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	59,2	68,0	73,0	71,0

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane str. 60. d Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Population connected to wastewater protection, item 7 on page 60. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed. f Until 2012 – including prosecutor's office;

liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. Narodowego Spisu
population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002, since 2010 Population and Housing Census

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
9412	9412	9412	9412	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA					
PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
35,1	35,3	32,0	29,6	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)	2
40,7	39,2	37,2	34,2	exploitation of water supply network ^b	3
11,3	11,6	13,0	14,0	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
4,2	4,4	4,4	4,3	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
98,3	98,3	98,4	99,8	treated in % of requiring treatment	6
0,1	0,1	0,1	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³	7
70,7	72,2	74,5	76,0	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
1,9	1,9	1,5	1,3	particulates	9
59,8	57,2	47,4	44,7	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,9	99,9	99,9	99,9	particulates	11
69,4	71,0	71,6	61,7	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
27,2	27,2	27,2	27,7	in % of total area	13
2551	2561	2573	2623	per capita in m ²	14
160,9	188,1	180,3	175,4	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
246	268	279	296	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
8,4	7,6	5,1	3,3	in environmental protection	17
3,4	4,0	3,0	1,8	in water management	18
PUBLICZNE					
SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:	
28659	22980	19927	19904	in absolute numbers	19
285	229	199	200	per 10 thous. population	20
70,2	68,7	65,8	65,5	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

treatment plants – estimated data, the total population – based on balances. d See general notes to the chapter “Environmental since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
LUD					
POPUL					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1070598	1047407	1017241	1010203
2	miasta	563579	551238	532927	527735
3	wieś	507019	496169	484314	482468
4	w tym kobiety	550317	540212	525440	521746
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	107	107	107
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	114	111	108	107
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
7	przedprodukcyjnym	257549	205079	174257	167241
8	produkcyjnym	658071	677421	666937	657955
9	poprodukcyjnym	154978	164907	176047	185007
10	Mażeństwa na 1000 ludności	4,8	4,7	5,6	5,3
11	Rozwody na 1000 ludności	1,2	1,8	1,5	1,6
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,7	8,1	9,0	8,8
13	Zgony ^b na 1000 ludności	8,7	9,0	9,7	10,0
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,0	-0,9	-0,7	-1,2
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	6,0	4,9	5,2	6,2
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-3,5	-3,0	-1,8	-2,1
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
17	mężczyźni	70,7	71,9	73,0	73,1
18	kobiety	78,2	79,5	80,4	80,6
RYNEK					
LABOUR					
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):					
19	w tysiącach	372,0	294,3	311,0	308,9
20	w tym kobiety	178,2	136,4	142,8	143,8
21	na 1000 ludności	347,4	280,9	305,7	305,8
22	w sektorze prywatnym w %	71,8	71,2	73,1	76,2
według rodzajów działalności w %:					
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	x	17,2	16,3	16,4
24	przemysł i budownictwo	x	30,3	31,2	31,4
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	x	22,5	21,8	20,9
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ oraz pozostałe usługi ^f	x	30,0	30,7	31,3
Przeciętne zatrudnienie:					
w przemyśle:					
27	w tysiącach	65,0	62,8	59,8
28	na 1000 ludności	x	61,9	61,7	59,1
w budownictwie:					
29	w tysiącach	12,4	15,9	15,9
30	na 1000 ludności	x	11,8	15,7	15,7

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 3 na str. 92. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Do obliczenia salda wykorzystano działalność (od 2004 r.). d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego „Administrowanie i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”; usługowa”.

a See general notes to the chapter “Population”, item 3 on page 92. b Including infant deaths. c For calculating net migration, activity (since 2004). d Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. f The term “Other services” refers to the NACE Rev. 2 sections: “Professional, security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
NOSĆ ^a					
ATION ^a					
1004416	1000858	996011	993036	Population (as of 31 XII)	1
523455	520618	517177	515006	urban areas	2
480961	480240	478834	478030	rural areas	3
518472	516676	514063	512607	of which females	4
107	107	107	107	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
					6
107	106	106	106	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	
Population of age (as of 31 XII):					
164129	161704	159393	158146	pre-working	7
650157	643277	635551	627826	working	8
190130	195877	201067	207064	post-working	9
4,7	4,8	4,9	4,9	Marriages per 1000 population	10
1,6	1,7	1,7	1,4	Divorces per 1000 population	11
8,2	8,6	8,3	8,7	Live births per 1000 population	12
10,2	9,8	10,5	10,1	Deaths ^b per 1000 population	13
-2,0	-1,2	-2,2	-1,4	Natural increase per 1000 population	14
4,3	4,7	4,1	4,6	Infant deaths per 1000 live births	15
-3,3	-2,3	-2,4 ^c	-1,4	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:					
73,5	74,5	73,8	74,4	males	17
80,9	81,4	81,4	81,8	females	18
PRACY					
MARKET					
Employed persons ^{de} (as of 31 XII):					
311,4	316,9	321,6	328,8	in thousands	19
146,2	148,8	150,0	152,1	of which women	20
310,1	316,6	322,9	331,1	per 1000 population	21
76,5	77,1	77,8	78,1	in private sector in %	22
by kind of activities in %:					
16,2	16,0	15,7	15,3	agriculture, forestry and fishing	23
31,0	30,9	31,4	31,7	industry and construction	24
				trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	25
20,9	21,0	21,3	21,3	financial and insurance activities; real estate activities and other services ^f	26
31,9	32,1	31,6	31,6	Average paid employment:	
in industry:					
56,7	56,8	58,1	60,0	in thousands	27
56,3	56,6	58,1	60,4	per 1000 population	28
in construction:					
15,4	16,5	16,5	16,9	in thousands	29
15,3	16,4	16,5	17,0	per 1000 population	30

dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^dWedług faktycznego miejsca pracy i rodzaju wyznaczonych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. – Narodowego Spisu 2010. ^fPod pojęciem "pozostałe usługi" należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność

data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^dBy actual workplace and kind of in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
RYNEK LABOUR					
1	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	69,3	69,4	48,8	51,8
2	2000 = 100	x	100,0	70,4	74,7
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
3	kobiety	58,1	55,8	52,9	52,1
4	w wieku do 25 lat	28,6	20,5	22,2	18,7
5	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,4	47,6	24,0	31,4
6	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	707	224	46	109
7	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	15,7	18,7	13,6	14,4
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
8	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1731,65	2126,53	2946,59	3172,23
9	2000 = 100	x	122,8	170,2	183,2
10	w tym: w przemyśle	2166,44	3041,07	3192,34
11	w budownictwie	1622,54	2319,46	2449,22
12	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	218,0	213,4	215,6	208,1
13	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	175,1	176,0	184,9	180,0
14	rolników indywidualnych	42,9	37,4	30,7	28,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
15	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych rolników indywidualnych ^b	835,93	1097,91	1560,14	1729,76
16	rolników indywidualnych ^b	641,26	801,89	1017,25	1123,30
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
17	wodociągowej	6152,7	6544,4	6809,6	6939,3
18	kanalizacyjnej ^c	1154,3	2014,4	3043,4	3665,9
Zużycie w gospodarstwach domowych:					
wody z wodociągów:					
19	w hektometrach sześciennych	36,0	31,5	29,8	29,9
20	na 1 mieszkańca w m ³	33,6	30,1	29,2	29,5
energii elektrycznej w miastach ^d :					
21	w gigawatogodzinach	384,6	404,3	470,2	420,5
22	na 1 mieszkańca w kWh	680,9	731,4	880,5	794,7
Zasoby mieszkaniowe ^e (w 2000 r. – zamieszkan; stan w dniu 31 XII):					
mieszkania:					
23	w tysiącach	321,8	334,1	343,9	346,9
24	na 1000 ludności	300,6	319,0	338,1	343,4
25	izby na 1000 ludności	1170,1	1291,4	1409,5	1433,9
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
26	na 1000 ludności	21542,7	24447,4	26848,7	27413,4
27	przeciętna 1 mieszkania	71,7	76,6	79,4	79,8

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw bilansów.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^b Including payments from Fund. ^c Including collectors. ^d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)					
MARKET (cont.)					
51,6	42,4	36,2	32,4	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	1
74,5	61,1	52,2	46,8	2000 = 100	2
In % of registered unemployed (as of 31 XII):					
52,4	52,6	54,6	55,6	women	3
18,0	15,1	14,0	13,0	aged up to 25 years	4
31,7	37,0	34,4	37,3	out of work for longer than 1 year	5
67	39	22	14	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	6
14,2	11,8	10,1	9,0	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	7
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
SOCIAL SECURITY BENEFITS					
3281,48	3425,56	3565,04	3708,24	Average monthly gross wages and salaries in zł	8
189,5	197,8	205,9	214,1	2000 = 100	9
3301,17	3475,79	3679,97	3857,32	of which: in industry	10
2598,97	2833,68	2939,73	3068,94	in construction	11
204,5	201,8	201,8	202,5	Average number of retirees and pensioners in thous.	12
177,6	176,0	176,2	177,2	receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	13
27,0	25,8	25,5	25,3	farmers	14
1827,00	1887,91	1948,36	1985,35	Average monthly gross retirement pay and pension in zł:	15
1187,16	1210,39	1245,08	1241,38	paid by the Social Insurance Institution farmers ^b	16
NALNA. MIESZKANIA					
TURE. DWELLINGS					
7074,2	7171,5	7188,4	7316,5	Distribution network (as of 31 XII) in km:	
3979,3	4227,1	4749,4	4890,1	water supply	17
				sewage ^c	18
Consumption in households:					
water from water supply systems:					
29,1	28,9	30,0	29,7	in cubic hectometre	19
28,9	28,8	30,0	29,9	per capita in m ³	20
417,3	395,5	380,1	384,5	electricity in urban areas ^d :	
794,0	757,6	732,2	745,0	in gigawatt-hour	21
				per capita in kWh	22
Dwelling stocks ^e (in 2000 - inhabited; as of 31 XII):					
dwellings:					
348,5	350,2	351,8	353,4	in thousands	23
347,0	349,9	353,2	355,9	per 1000 population	24
1450,2	1463,8	1478,7	1490,8	rooms per 1000 population	25
27776,9	28092,3	28432,8	28717,9	useful floor area of dwellings in m ² :	
80,1	80,3	80,5	80,7	per 1000 population	26
				average per dwelling	27

wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. – Narodowego 2010. b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. e Na podstawie

calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005 – of the Population and Housing non-agricultural social security system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension farm in agriculture. e Based on balances.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	1,1	1,2	2,1	1,8
2	na 1000 ludności	1,0	1,1	2,1	1,8
3	izby na 1000 ludności	4,3	5,0	10,0	8,9
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	97,9	132,8	240,2	227,1
5	przeciętna 1 mieszkania	95,4	120,5	113,9	126,3
EDUKACJA ^a I WY EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
6	podstawowych ^c	85,3	65,4	52,3	49,7
7	gimnazjach	31,4	41,6	31,3	28,4
8	zasadniczych zawodowych ^d	16,9	7,8	7,3	6,3
9	liceach ogólnokształcących	21,3	16,6 ^e	13,4 ^e	11,9 ^e
10	liceach profilowanych	x	6,6	0,7	0,3
11	technikach	25,0	13,0 ^e	14,7	14,0
12	artystycznych ogólnokształcących ^f	0,2	0,3	0,2	0,2
13	policealnych	4,5	7,2	6,2	6,8
	Absolwenci szkół ^{bg} w tys.:				
14	podstawowych	31,8 ^h	12,6	9,9	8,9
15	gimnazjów	x	14,0	10,8	9,8
16	zasadniczych zawodowych ^d	5,5	2,4	2,7	2,3
17	liceów ogólnokształcących.....	4,1	5,6 ^e	5,0 ^e	4,3 ^e
18	liceów profilowanych	x	2,4	0,6	0,2
19	techników	5,1	4,1	3,2	3,4
20	artystycznych ogólnokształcących ^f	0,0	0,1	0,0	0,0
21	policealnych	2,0	2,2	2,0	1,9
22	Absolwenci ^g szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,8	14,0	11,3	10,0
23	Studenci szkół wyższych ^l (stan w dniu 30 XI) w tys.	31,8	37,1	38,1	32,2
24	Absolwenci szkół wyższych ^{lm} w tys.	5,9	8,3	10,7	11,3
25	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	9,8	8,9	8,9	7,8
26	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	2,6	3,0	2,5	2,5

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 195. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. przysposabiającymi do pracy, e – z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. f Dające uprawnienia kształcącymi w latach szkolnych: 2005/06 i 2010/11–2013/14. k Łącznie z liceami profilowanymi szkołami i specjalnymi przysposabiającymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. m Z poprzedniego roku

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 195. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools, e – supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. f Leading to professional certification in: 2005/06 and 2010/11–2013/14 school years. k Including specialized secondary schools as well as special allocation, excluding academies of the Ministry of National Defense and the Ministry of Internal Affairs; excluding foreigners. m From the

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.)					
TURE. DWELLINGS (cont.)					
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
1,7	1,9	1,7	1,8	in thousands	1
1,7	1,9	1,7	1,8	per 1000 population	2
9,0	9,5	8,6	8,4	rooms per 1000 population	3
				useful floor area of dwellings in m ² :	
230,8	243,2	225,7	220,8	per 1000 population	4
133,2	126,2	130,8	124,2	average per dwelling	5
CHOWANIE					
TION ^a					
				Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thous.:	
49,0	51,9	55,7	50,8	primary ^c	6
27,0	25,7	24,8	24,0	lower secondary	7
5,9	6,1	5,7	5,3	basic vocational ^d	8
10,9	10,3	9,7	9,2	general secondary	9
0,1	–	–	–	specialized secondary	10
13,9	13,8	13,7	13,6	technical secondary	11
0,3	0,3	0,3	0,4	general art ^f	12
5,3	5,1	5,1	5,3	post-secondary	13
				Graduates in schools ^{bg} in thous.:	
8,7	8,3	8,1	7,8	primary	14
9,3	8,9	8,5	8,2	lower secondary	15
2,1	1,4	1,8	1,8	basic vocational ^d	16
4,1 ^e	3,7	3,5	3,3	general secondary	17
0,1	0,0	–	–	specialized secondary	18
3,2	3,1	3,1	3,2	technical secondary	19
0,0	0,0	0,0	0,0	general art ^f	20
2,1	1,7	1,3	1,5	post-secondary	21
				Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^h (excluding schools for adults) per 1000 population	22
9,6	8,3	8,5	8,4		
28,1	25,0	21,9	19,4	Students of higher education institutions ⁱ (as of 30 XI) in thous.	23
10,4	8,9	7,7	6,6	Graduates of higher education institutions ^m in thous.	24
6,9	6,0	5,3	4,9	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	25
2,3	1,7	2,0	1,7	Graduates of schools for adults in thous.	26

c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d, e Łącznie: d – ze szkołami specjalnymi zawodowe. g Z poprzedniego roku szkolnego. h Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. i Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnobiałającymi do pracy. / Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego.

schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d, e Including: d – special job-training cation. g From the previous school year. h Data include graduates of 8th and 6th grade. i Including supplementary general job-training schools. l Including branch sections basic organizational units in another location as well as teaching centres in another previous academic year, and in 2000 – the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
EDUKACJA ^a I WY EDUCA					
1	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys.	32,0	28,0	28,1	28,9
2	dzieci w tys.: w przedszkolach ^b	27,1	23,6	25,7	27,4
3	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	1,5	2,5	2,8	3,1
4	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^c	580	617	707	708
OCHRONA ZDROWIA ^d HEALTH CARE ^e					
5	Pracownicy medyczni ^e (stan w dniu 31 XII): lekarze	1773	1633	1782	1895
6	lekarze dentyści	157	298	293	300
7	pielęgniarki ^f	4865	4241	4803	5844
8	Łóżka w szpitalach ogólnych ^g (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,7	39,8	43,1	49,2
9	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1441	1565	1717	1895
10	Przychodnie ^h (stan w dniu 31 XII)	233	335	433	518
11	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	192	263	279	303
12	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	5576	3983	3646	3334
13	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: lekarskie	4,8	5,7	6,1	6,1
14	stomatologiczne	0,5	0,5	0,5	0,6
15	Dzieci w żłobkach ⁱ i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^j do 3 lat	33,6	35,2	42,9	72,1
KULTURA. CULTURE.					
16	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	337	325	318	317
17	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	4025	4010	4023	3929
18	Czytelniczy bibliotek publicznych ^k na 1000 ludności	178	162	152	162
19	Wypożyczenia ^m księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: na 1000 ludności	3220	3193	3070	3045
20	na 1 czytelnika	18,1	19,7	20,2	18,8
21	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,5	1,6	1,7	1,7
22	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁿ na 1000 ludności	209	190	168	137
23	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	13	13	13	14
24	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	191	185	177	181

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 195. b Od roku 2010 łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale uwzględniono liczbę dzieci w grupie 3–6 lat w liczbie ludności w wieku 3–5 lat i połowie rocznika 6-latków, a w 2015 r. – w wieku 3–5 lat. d Od łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. f łącznie z magistrami pielęgniarstwa. do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” ust. 2 na str. 226. i łącznie z oddziałami żłobkowymi. k Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. macierzystej. m W latach 2000, 2005, 2010 i 2012–2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych. n Dane dotyczą działalności pro-

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 195. b Since 2010 including, entities excluding in division aged 3–6 in the population aged 3–5 and in half of the 6-year old population, and in 2015 – aged 3–5. d Since 2012 data include the including persons for which the primary workplace is a medical and nurse practise. f Including master nurses. g Excluding day places in hos item 2 on page 226. i Including nursery wards. k Until 2010 excluding children's clubs. l Including library service points which in 2010 and 2012–2014 excluding interlibrary lending. n Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
CHOWANIE (dok.) TION ^a (cont.)					
29,5	29,4	28,4	30,0	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	1
27,7	26,7	24,3	27,8	children in thous.: in nursery schools ^b	2
3,2	2,9	2,5	3,0	in pre-primary sections in primary schools	3
721	785	807	763	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^c	4
I POMOC SPOŁECZNA AND SOCIAL WELFARE					
1886	1873	1946	2040	Medical personnel ^d (as of 31 XII):	5
289	281	286	390	doctors	6
5239	5079	4927	5059	dentists	7
				nurses ^e	7
49,1	48,5	46,2	47,7	Beds in general hospitals ^g (as of 31 XII) per 10 thous. population	8
1976	1959	1935	1925	In patients in general hospitals per 10 thous. population	9
520	532	538	543	Out-patients departments ^h (as of 31 XII)	10
308	307	314	327	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	11
3261	3260	3172	3037	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	12
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,3	6,4	6,6	6,7	medical	13
0,6	0,6	0,6	0,7	dental	14
86,6	96,6	112,1	122,8	Children in nurseries ⁱ and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^k	15
TURYSTYKA TOURISM					
319	316	315	312	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	16
3961	3887	3860	3838	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	17
161	157	157	155	Public library borrowers ^l per 1000 population	18
				Public library loans ^m in vol.:	
3034	3020	2944	2892	per 1000 population	19
18,9	19,3	18,8	18,7	per borrower	20
1,9	2,1	2,1	2,0	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	21
172	180	170	155	Audience in theatres and music institutions ⁿ per 1000 population	22
16	16	16	17	Museums with branches (as of 31 XII)	23
195	222	237	241	Museum and exhibition visitors per 1000 population	24

według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. c W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych i administracji. e Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. g Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. h Patrz uwagi ogólne / łącznie z punktami bibliotecznymi, które w latach 2013–2016 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki wadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

according to type, pre-primary education groups and pre-primary points. c In 2014 the rate was calculated using the number of children Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. e Since 2005 working directly with a patient; since 2006 pital wards since 2008 including beds and incubators for new borns. h See general notes to the chapter "Health care and social welfare" 2013–2016 are assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. m In 2000, 2005,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
KULTURA. CULTURE.					
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	21	14	9	13
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,2	4,9	3,5	5,2
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	280	430	551	601
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
4	radiowi	227	230	190	191
5	telewizyjni	223	225	185	186
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII).....	104	118	111	120
7	w tym hotele	22	26	29	36
8	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	59,6	71,1	76,2	77,8
9	Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	133	180	220	257
ROLNICTWO ^c AGRICULTURE ^c					
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	574,7	540,1	513,1	518,3
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	99,0	96,2
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha ...	473,3	458,9	453,2	442,5
w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	66,1	66,6	61,5	64,0
14	w tym: pszenica	34,9	33,2	32,6	32,8
15	żyto	5,5	3,3	2,8	3,1
16	ziemniaki	5,5	2,3	1,9	2,6
17	buraki cukrowe	5,0	4,2	3,2	3,7
Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1197,9	1411,7	1357,8	1447,3
19	w tym: pszenica	728,5	802,0	814,0	865,8
20	żyto	73,3	52,0	48,0	51,6
21	ziemniaki ^g	572,0	227,9	222,6	353,2
22	buraki cukrowe	1128,2	896,8	722,1	976,2
Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	38,3	46,2	48,7	51,1
24	w tym: pszenica	44,1	52,7	55,0	59,7
25	żyto	28,0	33,8	37,8	37,1
26	ziemniaki ^g	219	213	259	310
27	buraki cukrowe	475	465	499	593
Zwierzęta gospodarskie ^e (stan w czerwcu):					
bydło:					
28	w tysiącach sztuk	144,5	124,9	122,6	116,0
29	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	25,2	22,6	23,9	22,4
trzoda chlewna ^f :					
30	w tysiącach sztuk	688,1	743,1	601,2	469,2
31	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	119,9	134,2	117,2	90,5
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^d :					
32	żywno rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w kg	184,9	182,9	238,5	208,5
33	mleka krowiego w l	475	539	565	507

^a Do 2010 r. dane nie obejmują pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej siedziby użytkownika gospodarstwa. ^d Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej Spisu Rolnego. ^f Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^g końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej.

^a Until 2010 data do not include rooms for rent and agrotourism lodgings; since 2011 concern establishments 10 and more beds according to the official residence of land user. ^d Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural Census. ^f Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^g Since rabbit and game in post-slaughter warm weight.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
14	13	11	12	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
5,6	5,0	4,7	4,4	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
619	680	724	765	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
193	192	192	192	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
187	186	186	186	radio	4
136	142	168	177 ^b	television	5
41	48	58	64 ^b	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
78,8	78,9	94,1	102,3 ^b	of which hotels	7
265	289	329	411 ^b	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
				Tourists accommodated ^a per 1000 population	9
I LEŚNICTWO					
AND FORESTRY					
523,1	486,4	496,6	510,0	Agricultural land (as of June) ^{de} in thous. ha	10
99,4	99,6	99,4	99,7	of which in good agricultural condition in %	11
467,1	434,5	449,7	463,5	Sown area (as of June) ^{ef} in thous. ha	12
61,9	60,5	59,6	60,7	of which in %:	
31,3	34,5	33,2	35,2	basic cereals (including cereal mixed)	13
3,8	2,3	1,7	2,4	of which: wheat	14
1,6	1,4	1,5	2,0	rye	15
3,0	3,0	2,3	3,2	potatoes	16
				sugar beets	17
1404,5	1521,4	1369,8	1553,0	Crop production in thous. t:	
825,2	985,2	870,7	980,6	basic cereals (including cereal mixed)	18
68,5	40,1	30,6	44,2	of which: wheat	19
191,0	236,2	162,1	328,8	rye	20
790,5	1149,5	527,1	1031,2	potatoes ^g	21
				sugar beets	22
48,6	57,9	51,1	55,2	Yields per 1 ha in dt:	
56,4	65,7	58,4	60,1	basic cereals (including cereal mixed)	23
38,1	40,7	40,8	39,8	of which: wheat	24
256	377	234	358	rye	25
557	880	506	706	potatoes ^g	26
				sugar beets	27
112,9	114,6	116,5	121,6	Livestock ^e : (as of June)	
21,6	23,6	23,4	23,8	cattle	
409,0	420,3	412,4	378,7	in thousand heads	28
78,2	86,4	83,0	74,3	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	29
				pigs ^h :	
				in thousand heads	30
				per 100 ha of agricultural land ^d in heads	31
201,3	212,3	215,2	198,6	Production per 1 ha of agricultural land ^d :	
472	565	537	535	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ⁱ in kg	32
				of cows' milk in l	33

miejsc noclegowych. *b* Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. *c* Dane według oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. *e* W 2010 r. dane Powszechnego g Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. *h* Do 2013 r. stan w końcu lipca. *i* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego,

places. *b* Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. *c* Data are presented activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. *e* In 2010 data of the Agricultural 2010 excluding kitchen gardens. *h* Until 2013 as of the end of July. *i* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
ROLNICTWO ^a AGRICULTURE ^a					
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	830	865	1231	1169
2	ziemniaki w kg	26	72	75	93
3	buraki cukrowe w kg	1966	1518	1407	2115
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	88	120	194	172
5	mleko krowie w l	268	465	425	445
6	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskład- nikowymi)	127,1	141,8	183,5	191,2
7	wapniowych	189,1	202,7	103,9	70,3
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	7,7	7,6	7,3	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	252,9	254,9	256,4	256,7
10	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	246,6	248,1	249,3	249,8
11	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2	0,2
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	26,2	26,4	26,5	26,5
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	360,8	383,7	476,2	487,0
PRZE INDU					
14	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące)	17251,3	18673,6	21383,1
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe)	x	x	90,4	98,2
16	2005 = 100 (ceny stałe)	x	x	98,9	102,6
17	na 1 zatrudnionego ^f w zł (ceny bieżące)	x	265392	298968	363274
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	x	16437	18334	21123
BUDOW CONSTR					
19	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bie- żące): w milionach złotych	1775,7	3151,5	2871,3
20	na 1 mieszkańca w zł	x	1692	3094	2836
TRANSPORT. POCZTA TRANSPORT. POST					
21	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h : w kilometrach	896	851	868	821
22	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	9,5	9,0	9,2	8,7
23	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i za- miejskie): w kilometrach	8460	8363	8615	8508
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	89,9	88,9	91,5	90,4

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. d W roku gospodarczym. – według miejsca wykonywania robót. h Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land scale. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming year. e In 2010 works. h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)					
AND FORESTRY (cont.)					
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
1104	1731	1617	1798	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
82	98	104	90	<i>potatoes in kg</i>	2
1660	1988	1573	1828	<i>sugar beets in kg</i>	3
189	193	193	180	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
447	502	498	490	<i>cows' milk in l</i>	5
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{bde} in kg:</i>	
223,5	188,0	199,8	203,2	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
97,7	97,0	94,3	136,6	<i>lime</i>	7
6,9	.	.	7,2	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{be} in units</i>	8
256,9	257,2	257,3	257,4	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
250,0	250,4	250,4	250,5	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
0,2	0,3	0,3	0,3	<i>in thousand hectares</i>	10
26,6	26,6	26,6	26,6	<i>per capita in ha</i>	11
				<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
492,1	516,5	553,8	556,5	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
MYŚL					
STRY					
21195,2	22098,8	24092,2	25319,7	<i>Sold production of industry:</i>	
98,4	104,0	109,5	106,1	<i>in million zlotys (current prices)</i>	14
101,0	105,0	115,0	122,0	<i>previous year = 100 (constant prices)</i>	15
378519	390162	415312	422481	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	16
21048	22042	24119	25460	<i>per employee^f in zl (current prices)</i>	17
				<i>per capita in zl (current prices)</i>	18
NICTWO					
UCTION					
3331,0	3400,5	3381,1	3940,1	<i>Sales of construction and assembly production^g</i>	
3308	3392	3385	3962	<i>(current prices):</i>	
				<i>in million zlotys</i>	19
				<i>per capita in zl</i>	20
I TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII					
AND TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII					
798	764	749	780	<i>Railway lines operated - standard gauge^h:</i>	
8,5	8,1	8,0	8,3	<i>in kilometres</i>	21
				<i>per 100 km² of total area in km</i>	22
8496	8384	8400	8410	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
90,3	89,1	89,2	89,4	<i>in kilometres</i>	23
				<i>per 100 km² of total area in km</i>	24

działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Dotyczy e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Bez zatrudnionych za granicą. g Zrealizowanej przez podmioty budowlane podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on; a small data of the Agricultural Census. f Excluding persons employed abroad. g Realized by construction units – by place of performing of railway infrastructure.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
TRANSPORT. POCZTA TRANSPORT. POST					
1	Samochody osobowe zarejestrowane ^a :				
	w tysiącach sztuk	287,1	374,1	493,4	536,5
2	na 1000 ludności	268	357	485	531
3	Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^b :				
	w liczbach bezwzględnych	298	264	248	239
4	na 100 tys. ludności	27,8	25,2	24,4	23,7
5	Telefoniczne łącza główne ^c :				
	w tysiącach	264,4	279,1	190,3	147,9
6	na 1000 ludności	247,0	266,4	187,1	146,4
HAN TRA					
7	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
	w milionach złotych	6618,4	7701,1	8314,8	8311,8
8	na 1 mieszkańca w zł	6091	7338	8163	8211
9	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	10,7 ^d	8,9	8,7	8,1
10	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	102 ^d	118	118	124
FINANSE PUBLIC					
Budżety gmin^e					
Dochody:					
11	w milionach złotych	1091,8	1599,6	2364,9	2515,0
12	na 1 mieszkańca w zł	1159	1737	2640	2825
Wydatki:					
13	w milionach złotych	1127,0	1567,9	2665,3	2496,3
14	na 1 mieszkańca w zł	1197	1703	2975	2804
Budżet miasta na prawach powiatu					
Dochody:					
15	w milionach złotych	301,6	375,7	540,6	584,6
16	na 1 mieszkańca w zł	2305	2921	4407	4787
Wydatki:					
17	w milionach złotych	309,5	377,5	568,8	570,6
18	na 1 mieszkańca w zł	2365	2934	4637	4672
Budżety powiatów					
Dochody:					
19	w milionach złotych	443,7	480,3	726,3	725,6
20	na 1 mieszkańca w zł	471	522	811	815
Wydatki:					
21	w milionach złotych	441,0	487,9	748,0	724,0
22	na 1 mieszkańca w zł	468	530	835	813
Budżet województwa					
Dochody:					
23	w milionach złotych	93,7	219,3	493,2	414,8
24	na 1 mieszkańca w zł	87	209	484	410

^a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Do 2012 r. operatora publicznego sieci publicznej. ^d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. ^e Bez dochodów

^a Since 2011 including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Until 2012 public operator (public post); not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. ^e Excluding revenue and expenditure of gmina which is also city

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
I TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII (dok.)					
AND TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII (cont.)					
552,2	565,0	581,5	602,6	Registered passenger cars^a:	
550	565	584	607	<i>in thousand units</i>	1
				<i>per 1000 population</i>	2
216	207	210	215	Post offices of appointed operator^b:	
21,5	20,7	21,1	21,7	<i>in absolute numbers</i>	3
				<i>per 100 thous. population</i>	4
140,3	137,1	130,9	142,1	Fixed main line^c:	
139,7	136,9	131,4	143,1	<i>in thousands</i>	5
				<i>per 1000 population</i>	6
DEL					
DE					
8629,0	8198,1	8727,6	8549,5	Retail sales (current prices):	
8569	8177	8737	8597	<i>in million zlotys</i>	7
8,3	7,8	8,9	8,2	<i>per capita in zł</i>	8
121	129	113	121	Shops (as of 31 XII) in thous.	9
				Population (as of 31 XII) per 1 shop	10
PUBLICZNE					
FINANCE					
2530,0	2655,8	2726,7	3075,6	Budgets of gminas^e	
2856	3009	3101	3513	Revenue:	
				<i>in million zlotys</i>	11
				<i>per capita in zł</i>	12
2510,5	2677,8	2679,1	2990,8	Expenditure:	
2834	3034	3046	3416	<i>in million zlotys</i>	13
				<i>per capita in zł</i>	14
Budget of city with powiat status					
Revenue:					
610,3	625,6	647,9	729,8	<i>in million zlotys</i>	15
5032	5212	5423	6136	<i>per capita in zł</i>	16
Expenditure:					
644,7	630,1	640,2	726,7	<i>in million zlotys</i>	17
5316	5250	5359	6110	<i>per capita in zł</i>	18
Budgets of powiats					
Revenue:					
757,0	772,5	764,9	782,7	<i>in million zlotys</i>	19
855	875	870	894	<i>per capita in zł</i>	20
Expenditure:					
731,5	778,3	759,9	775,5	<i>in million zlotys</i>	21
826	882	864	886	<i>per capita in zł</i>	22
Budget of voivodship					
Revenue:					
472,3	479,5	425,0	506,2	<i>in million zlotys</i>	23
469	478	426	509	<i>per capita in zł</i>	24

(poczta publiczna); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Data are with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2012
FINANSE PUBLIC					
Budżet województwa (dok.)					
Wydatki:					
1	w milionach złotych	93,8	243,4	555,0	412,1
2	na 1 mieszkańca w zł	87	232	545	407
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
3	w milionach złotych	2624,9	2679,0	4675,3	4318,5
4	na 1 mieszkańca w zł	2447	2553	4590	4266
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
5	w milionach złotych	43155,2	51645,3	67939,0	70164,9
6	na 1 mieszkańca w zł	40309	49308	66787	69456
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY					
7	Ogółem: w tysiącach	76,9	90,6	99,1	98,7
8	na 10 tys. ludności	719	865	974	977
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
9	w tysiącach	18,3	22,7	25,3	26,9
10	2000 = 100	x	123,9	138,4	146,9
w tym:					
11	spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,5
12	spółki handlowe	3,1	4,5	5,4	5,9
13	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,0	1,2	1,4	1,4
14	spółki cywilne	6,9	6,3	6,4	6,5
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
15	w tysiącach	58,6	67,9	73,8	71,9
16	2000 = 100	x	115,9	125,9	122,6
17	na 10 tys. ludności	548	648	725	711
RACHUNKI REGIONAL					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
18	w milionach złotych	31390	34572
19	na 1 mieszkańca w zł	30818	34152
20	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	100,4
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
21	w milionach złotych	27605	30623
22	na 1 mieszkańca w zł	27103	30251
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
23	w milionach złotych	21495*	23486*
24	na 1 mieszkańca w zł	21103*	23201*
25	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze go- spodarstw domowych – rok poprzedni = 100	100,7

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących gos
a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending private

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE (dok.)					
FINANCE (cont.)					
				Budget of voivodship (cont.)	
443,2	472,0	391,5	458,3	<i>Expenditure:</i>	
440	471	392	461	<i>in million zlotys</i>	1
				<i>per capita in zl</i>	2
ŚRODKI TRWAŁE ^a					
FIXED ASSETS ^a					
4779,2	5731,6	8052,6	8246,2	<i>Investment outlays (current prices):</i>	
4746	5717	8062	8292	<i>in million zlotys</i>	3
				<i>per capita in zl</i>	4
74294,2	77260,1	81693,6	84607,8	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
73968	77194	82021	85201	<i>in million zlotys</i>	5
				<i>per capita in zl</i>	6
W REJESTRZE REGON ^b – stan w dniu 31 XII					
IN THE REGON REGISTER ^b – as of 31 XII					
100,0	100,1	100,4	100,3	<i>Total: in thousands</i>	7
996	1000	1008	1010	<i>per 10 thous. population</i>	8
				<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
27,6	28,3	28,9	29,7	<i>in thousands</i>	9
150,6	154,4	158,1	162,1	<i>2000 = 100</i>	10
				<i>of which:</i>	
0,5	0,5	0,5	0,5	<i>cooperatives</i>	11
6,3	6,7	7,1	7,5	<i>commercial companies</i>	12
1,5	1,5	1,5	1,5	<i>of which with foreign capital participation</i>	13
6,5	6,5	6,5	6,6	<i>civil law partnerships</i>	14
				<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
72,5	71,8	71,5	70,6	<i>in thousands</i>	15
123,7	122,6	122,0	120,5	<i>2000 = 100</i>	16
721	717	718	711	<i>per 10 thous. population</i>	17
REGIONALNE					
ACCOUNTS					
34882	36393	37774	x	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
34640	36299	37816	x	<i>in million zlotys</i>	18
				<i>per capita in zl</i>	19
100,5	103,9	102,2	x	<i>Gross domestic product (constant prices)</i>	
				<i>– previous year = 100</i>	20
30964	32267	33512	x	<i>Gross value added (current prices):</i>	
30749	32184	33549	x	<i>in million zlotys</i>	21
				<i>per capita in zl</i>	22
23319*	24077*	24843	x	<i>Gross nominal disposable income of the households sector:</i>	
23157*	24015*	24871	x	<i>in million zlotys</i>	23
				<i>per capita in zl</i>	24
98,6*	103,6*	104,3	x	<i>Gross real disposable income of the households sector</i>	
				<i>– previous year = 100</i>	25

podarstwa indywidualne w rolnictwie.
farms in agricultural.

**DZIAŁ I
GEOGRAFIA**

**CHAPTER I
GEOGRAPHY**

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA W 2016 R.
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Namysłów	51°12'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Branice	49°58'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Paczków	16°55'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Rudniki	18°42'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°14'	135	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1°47'	126	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w Opolu – Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

S o u r c e: data of the Marshal Office in Opole – Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Documentation.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2016
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	9412	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	760	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Czechami	208	27,4	<i>with Czech Republic</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
dolnośląskim	200	26,3	<i>Dolnośląskie</i>
wielkopolskim	50	6,5	<i>Wielkopolskie</i>
łódzkim	62	8,2	<i>Łódzkie</i>
śląskim	240	31,6	<i>Śląskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

S o u r c e: data of Centre of Geodesy and Cartography Documentation.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt			Highest point
– Biskupia Kopa	Glucholazy	889	– Biskupia Kopa
Najniżej położony punkt			Lowest point
– Błota, koryto rzeki Smortawa	Lubsza	128	– Błota, the channel of the Smortawa river
Najwyżej położona miejscowość			Highest locality
– Podlesie	Glucholazy	450	– Podlesie
Najniżej położona miejscowość			Lowest locality
– Błota	Lubsza	130	– Błota

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w Opolu – Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

S o u r c e: data of the Marshal Office in Opole – Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Documentation.

TABL. 4. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE ^a RESERVOIRS ^a	Rzeka River	Rok urucho- mienia Year opened	Pojemność całkowita (przy maksymalnym piętrzeniu) w hm ³ Total capacity (at maximum accumulation) in hm ³	Powierzchnia przy maksy- malnym piętrzeniu w km ² Area at maxi- mum accumu- lation, in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Otmuchów	Nysa Kłodzka	1933	130,5	20,6	18,4
Nysa	Nysa Kłodzka	1971	124,7	20,7	13,3
Turawa	Mała Panew	1948 ^b	106,2	20,8	13,6

^a Uszeregowane malejąco według pojemności całkowitej (przy maksymalnym piętrzeniu). ^b Rok uruchomienia zbiornika po przebudowie.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Listed according to decreasing total capacity (at maximum accumulation). ^b Opened after reconstruction.

S o u r c e: data of the Ministry of the Environment as well as the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. WIĘKSZE RZEKI^a
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w województwie ^d of which in voivodship ^d
Odra	726 ^e	145	Zalew Szczeciński	119109,2	9400,1
Nysa Kłodzka	189	104	Odra	4554,3	1673,5
Ścinawa Niemodlińska	59	59	Nysa Kłodzka	434,0	434,0
Stobrawa	80	80	Odra	1586,0	1573,2
Budkowiczanka	57	57	Stobrawa	560,2	560,2
Brynica	45	45	Budkowiczanka	235,6	235,6
Mała Panew	129	74	Odra	2114,8	1182,4
Chrzastawa	52	52	Mała Panew	642,3	590,4
Stradunia	38	38	Odra	280,3	279,9
Osobłoga	34	34	Odra	991,3	737,3
Psina	53	30	Odra	672,5	420,8
Troja	36	30	Psina	226,6	204,2
Smortawa	39	27	Odra	455,1	403,2
Widawa	109	26	Odra	1745,8	302,6
Oława	99	3	Odra	1151,0	273,4
Prosna	227	43	Warta	4916,3	569,7

a O powierzchni zlewni w województwie powyżej 200 km². b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. d Powierzchnię zlewni obliczono według Mapy Podziału Hydrologicznego Polski wykonanej przez Ośrodek Hydrografii Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. e W tym odcinek graniczny.

Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

a Of drainage basin area in voivodship over 200 km². b Listed according to hydrographic order. c River or reservoir into which the water flows. d Drainage basin area was calculated according to the Map of Hydrological Division of Poland made by Hydrography Centre of the Institute of Meteorology and Water Management. e Of which the border section.

S o u r c e: data of the Regional Board of Water Management in Wrocław.

TABL. 6. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C					Temperatures in °C		amplitudy temperat ur skraj nych ampli tudes of extreme tempera tures
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		
		1971– –2000	1991– –2000	2001– –2005	2001– –2010	2016	maksi mum maximum	mini mum minimum	
		1971–2016							
Opole	165	8,8	9,1	9,2	9,3	10,1	37,9	-27,1	65,0

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 7. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usto necz nienie w h Insola tion in h	Średnie zachmu rzenie w oktan tach ^a Average cloudi ness in octants ^a	
		Total annual precipitation in mm							
		1971– –2000	1991– –2000	2001– –2005	2001– –2010				2016
		średnie ^b average ^b							
Opole	165	622	599	586	606	560	2,3	1825	5,5

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

^a Level of cloudiness from 0 (sky without clouds) to 8 (fully covered with clouds). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1034).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2015, poz. 909, z późniejszymi zmianami). Wyłączenie użytków rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych I–III, a także klas bonitacyjnych IV–VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego oraz gruntów leśnych wymaga decyzji zezwalających na takie wyłączenie. Do 2008 r. rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów IV klasy bonitacyjnej pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. do 4 IX 2014 r. przepisy ustawy nie miały zastosowania do użytków rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych (włączając fermy

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register introduced by the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034).

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 909, with later amendments). Designation of agricultural land included in quality classes I–III as well as quality classes IV–VI comprised of origin soils and designation of forest land for above purposes requires a decision to allow such designation. Until 2008 a gmina council might also resolve to protect IV quality class land of mineral origin, located within the gmina. From 2009 to 4 IX 2014 the provisions of the Law did not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” – or

przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3).

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach cieplnych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub floatacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami che-

ganizational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;

- 2) *in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item "exploitation of water supply network" – all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water service plants, waterworks and workplaces, etc).*

4. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3).

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged into waters by a separate sewage network,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding treated wastewater concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

micznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoce efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

5. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 X 2015 w sprawie opłat za gospodarstwo korzystanie ze środowiska (Dz. U. 2015 poz. 1875).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

***Biological treatment of wastewater** occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

***Increased biogene removal from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

***A few steps treatment** of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).*

5. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 12 X 2015, regarding payments for use of the environment to it (Journal of Laws 2015 item 1875).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high threshold of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and non-organized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2016 poz. 2134 z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o różnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, object and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Nature 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2016, item 2134, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, rock outcrops, scarps, etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. są opracowywane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) z późniejszymi zmianami.

Informacje o **odpadach** opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stacjach osadowych) własnych i innych.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Kla-

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.*

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21), with later amendments.

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012.

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even when the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste accumulation, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to own and other landfill areas and facilities servicing the extractive industries (including heaps and settling ponds).

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN

syfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE), wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) – są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowiskach oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Od 2010 r. do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do funduszy wojewódzkich.

Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds – environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) – are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environment al protection requirements, the repayments of loans grantem for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environment al protection requirements – on cash basis).

Since 2010 the objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transfered to voivodship funds.

TABL. 1/8/. STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2017		2005	2017	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2016 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2016	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	941247	941187	941187	-	895,1	947,8	Total area^b
Użytki rolne	608610	603956	602619 ^c	3398 ^c	578,8	606,8	Agricultural land
grunty orne	481009	491484	490605	-283	457,4	494,0	arable land
sady	4108	3503	3202	-29	3,9	3,2	orchards
łąki trwałe	76762	68622	66853	-112	73,0	67,3	permanent meadows
pastwiska trwałe	23028	18388	17819	862	21,9	17,9	permanent pastures
grunty rolne zabudowane ..	15196	13356	12732	45	14,5	12,8	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	3384	4130	4556	143	3,2	4,6	lands under ponds
grunty pod rowami	5123	4473	4306	226	4,9	4,3	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	258857	261886	260549	-2641	246,2	262,4	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	255623	258170	258932	-207	243,1	260,7	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	3234	3716	1617	-2434	3,1	1,6	woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	11783	12070	12995	-165	11,2	13,1	Lands under surface waters
płynącymi	10711	11417	11805	-43	10,2	11,9	flowing
stojącymi	1072	653	1190	-122	1,0	1,2	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	53381	55768	58118 ^d	513	50,8	58,5	Built-up and urbanized areas
w tym:							of which:
tereny mieszkaniowe	6997	9319	10686	173	6,7	10,8	residential areas
tereny przemysłowe	4717	4780	4948	42	4,5	5,0	industrial areas
inne tereny zabudowane ..	2426	3006	3744	41	2,3	3,8	other built-up areas
zurbanizowane tereny niezabudowane	2210	2217	2301	-82	2,1	2,3	urbanized unbuilt areas
tereny rekreacji i wypoczynku	3669	3527	3472	-6	3,5	3,5	recreational areas
tereny komunikacyjne	30966	30767	31124	450	29,4	31,5	transport areas
drogi	26904	26678	27114	278	25,6	27,3	roads
tereny kolejowe	3639	3817	3733	-10	3,5	3,8	rail areas
inne ^e	423	272	277	-4	0,4	0,3	other ^e
użytki kopalne	2396	2152	1657	-105	2,3	1,7	mining grounds
Użytki ekologiczne	317	422	434	-22	0,3	0,4	Ecological arable lands
Nieuzyski	3865	3968	3953	-19	3,7	4,0	Wasteland
Tereny różne ^f	4434	3117	2519	-1064	4,2	2,5	Miscellaneous land ^f

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2016. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanych do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. d Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. e Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII for 2004 and 2016, respectively. b Land area (including inland waters). c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items „forest and as well as woody”. d Including areas used for public road construction or railways. e Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 /9/. **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	64	36	43	46	TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	32	25	21	35	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	7	2	2	4	mineral: I-II
III	23	23	18	31	III
IV	2	–	–	–	IV
organiczne: IV	–	–	–	–	organic: IV
V-VI	–	–	1	–	V-VI
Inne grunty rolne	6	–	–	2	Other agricultural land
Grunty leśne	26	11	22	9	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	16	9	11	13	Residential areas
Na tereny przemysłowe	4	–	4	4	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	8	–	–	1	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	30	18	25	24	Mining grounds
Pod zbiorniki wodne	–	–	–	–	Water reservoirs
Na inne cele	6	9	3	4	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 /10/. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3281	3343	2516	2506	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	2956	2968	2236	2249	devastated
zdegradowane	325	375	280	257	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	80	39	11	19	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	12	36	4	6	agricultural
leśne	34	3	7	1	forest
zagospodarowane	39	3	–	11	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 /11/. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in per cent	
O G Ó Ł E M	124,3	122,1	132,7	143,0	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	45,3	41,6	42,5	42,3	29,6	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	29,8	27,8	28,7	28,9	20,2	surface
podziemne	11,9	10,7	11,3	10,8	7,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	28,2	32,0	40,8	51,7	36,2	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	50,8	48,5	49,4	49,0	34,2	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	4,8	3,8	4,5	4,6	3,2	waters: surface
podziemne	46,1	44,7	44,9	44,3	31,0	underground

a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 /12/. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in per cent	
O G Ó Ł E M	110,6	110,3	122,6	132,0	100,0	T O T A L
Przemysł	42,1	40,0	41,2	40,8	30,9	Industry
w tym na cele produkcyjne ...	39,7	38,0	39,5	39,6	30,0	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	28,2	32,0	40,8	51,7	39,2	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	40,3	38,3	40,6	39,5	29,9	Exploitation water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 /13/. **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENIA W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1339	1474	2470	2217	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	1809	1838	2183	2093	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	29015	33065	41147	52155	Water withdrawa ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	1174	1095	922	613	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,9	0,7	0,4	0,3	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	27840	31970	40225	51542	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	15,4	17,4	18,4	24,6	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 /14/. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in per cent		
O G Ó Ł E M	82,0	114,0	63,6	59,9	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	54,3	84,0	32,9	28,2	47,0	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	2,6	2,6	2,9	2,7	4,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	27,7	30,0	30,7	31,8	53,0	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	79,4	111,4	60,7	57,3	95,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	76,7	92,4	59,8	57,1	95,3	treated
mechanicznie	45,5	58,4	24,4	20,9	34,9	mechanically
chemicznie ^b	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	chemically ^b
biologicznie	7,0	7,3	6,1	6,5	10,9	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	23,9	26,5	29,0	29,4	49,0	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	2,7	18,9	0,9	0,1	0,2	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,6	18,9	0,9	0,1	0,2	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1,1	–	–	0,0	0,0	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8/15/. **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	58	59	54	54	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	40	36	30	27	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	33	32	26	24	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości ..	31	27	24	23	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	2	5	2	1	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	7	4	4	3	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	18	23	24	27	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9/16/. **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych:						Industrial wastewater treatment plants:
Liczba						<i>Number</i>
2005	44	20	3	16	5	
2010	36	15	3	15	3	
2015	29	10	3	13	3	
2016	30	11	3	13	3	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	907,9	828,5	1,9	16,0	61,5	
2010	662,8	609,5	1,8	27,2	24,3	
2015	655,3	617,6	1,8	10,7	25,2	
2016	655,5	617,6	1,8	10,7	25,4	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a:						Municipal wastewater treatment plants^a:
Liczba						<i>Number</i>
2005	61	1	–	41	19	
2010	71	3	–	45	23	
2015	76	–	–	51	25	
2016	77	–	–	52	25	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	216,0	0,1	x	52,8 ^b	163,1	
2010	240,1	0,2	x	46,1 ^b	193,8	
2015	258,6	–	x	59,4	199,1	
2016	258,6	–	x	59,5	199,1	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage network. b Refers to equipment for biological treatment.

TABL. 9 /16/. **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Bio- logiczne <i>Biological</i>	Z pod- wyższonym usu- waniem bio- genów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	2005	57,2	0,2	–	14,9	42,1	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^a
	2010	66,1	0,3	–	12,5	53,4	
w % ludności ogółem ^a	2015	74,5	–	–	13,8	60,7	
	2016	76,0	–	–	13,9	62,1	

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
 a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 10 /17/. **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	94	93	83	80	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	49	53	49	46	<i>particulates</i>
gazowych	3	5	7	5	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	36	37	34	32	<i>particulates</i>
gazów	38	37	34	32	<i>gases</i>
imisji	83	88	77	76	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	3,8	2,7	1,5	1,3	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	2,8	1,7	0,8	0,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	51,8	66,2	47,4	44,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	12,2	12,4	9,0	9,1	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	17,3	27,6	22,0	19,9	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	20,9	21,5	14,3	13,2	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	997,6	2214,8	1945,4	2164,7	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	85,1	163,5	119,6	71,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,6	99,9	99,9	99,9	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	62,2	71,2	71,6	61,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.
 a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 /18/. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH
SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE
TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multicy- clones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
-----------------------------------	----------------------------	--	--	--	--	-----------------------

URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII

EQUIPMENT – as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	190	26	239	22	98	66
TOTAL	2010	241	43	304	26	80	74
	2015	217	51	388	24	59	70
	2016	172	32	365	20	43	67
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	28	3	11	–	52	x
<i>low</i>	2010	103	22	19	–	39	x
	2015	79	22	29	–	27	x
	2016	53	10	18	–	16	x
średnia	2005	58	14	28	–	24	x
<i>moderate</i>	2010	58	11	32	–	22	x
	2015	63	7	27	2	18	x
	2016	53	3	15	2	14	x
wysoka	2005	104	9	200	22	22	x
<i>high</i>	2010	80	10	253	26	19	x
	2015	75	22	332	22	14	x
	2016	66	19	332	18	13	x

PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/h

WASTE GAS FLOW in dam³/h

OGÓŁEM	2005	3326	631	5289	8592	9801	488
TOTAL	2010	4295	961	6454	8406	11974	321
	2015	2685	874	7488	8303	12048	7005
	2016	2284	591	7065	8321	11772	6945
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	200	9	198	–	1761	x
<i>low</i>	2010	977	225	148	–	854	x
	2015	780	176	373	–	707	x
	2016	503	48	138	–	497	x
średnia	2005	694	259	2157	–	269	x
<i>moderate</i>	2010	1464	197	388	–	3259	x
	2015	344	129	294	180	3246	x
	2016	280	52	147	180	3190	x
wysoka	2005	2432	363	2934	8592	7771	x
<i>high</i>	2010	1854	539	5918	8406	7861	x
	2015	1561	569	6821	8123	8095	x
	2016	1501	491	6780	8141	8085	x

TABL. 12 /19/. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**

Stan w dniu 31 XII

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	255463	256261	256246	260476	27,7	2623
TOTAL						
Rezerwy przyrody	802	893	937	939	0,1	9
<i>Nature reserves</i>						
Parki krajobrazowe ^b	62403	61689	61631	61631	6,5	621
<i>Landscape parks^b</i>						
Obszary chronionego krajobrazu ^b ...	189207	189628	189627	193853	20,6	1952
<i>Protected landscape areas^b</i>						
Stanowiska dokumentacyjne	3	19	19	19	0,0	0
<i>Documentation sites</i>						
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	2584	3322	3322	3322	0,4	33
<i>Landscape-nature complexes</i>						
Użytki ekologiczne	465	710	710	711	0,1	7
<i>Ecological arable lands</i>						

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 59. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

^a See general notes, item 6 on page 59. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 13 /20/. **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	35	802	6	TOTAL
	2010	35	893	–	
	2015	36	937	–	
	2016	36	939	–	
Faunistyczne	–	–	–	–	<i>Fauna</i>
Krajobrazowe	–	–	–	–	<i>Landscape</i>
Leśne	27	739	–	–	<i>Forest</i>
Torfowiskowe	2	75	–	–	<i>Peat-bog</i>
Florystyczne	3	103	–	–	<i>Flora</i>
Wodne	–	–	–	–	<i>Water</i>
Przyrody nieożywionej	2	12	–	–	<i>Inanimate nature</i>
Stepowe	2	10	–	–	<i>Steppe</i>

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 /21/. **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			wód water
		lasów forest	użytków rolnych agricultural land		
			w ha	in ha	
OGÓŁEM	2005	62591	45745	14784	896
TOTAL	2010	62591	45745	14784	896
	2015	62591	45745	14784	896
	2016	62591	45745	14784	896
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych		62591	45745	14784	896
<i>Opolskie landscape parks</i>					
Stobrawski		52637	41558	10001	790
Góra Świętej Anny		5051	1030	3553	46
Góry Opawskie		4903	3157	1230	60

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

TABL. 15 /22/. **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	568	641	683	702	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	452	536	580	598	Individual trees
Grupy drzew	85	70	65	66	Tree clusters
Aleje	20	22	24	24	Alleys
Głazy narzutowe	10	11	12	12	Erratic boulders

TABL. 16 /23/. **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA****WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	45	51	84	85	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	1643,0	853,7	1697,1	1650,4	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	23481,8	22130,5	21254,7	20778,4	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of the year) in thous. t

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (haldach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. b On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 16 /23/. ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA (dok.)
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	218,7	157,4	442,5	283,5	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	234,1	217,6	209,5	206,7	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku) ...	1,5	-	-	2,8	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
a Excluding municipal waste.

TABL. 17 /24/. ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2016 R.
WASTE^a BY TYPE IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b end of the year)
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored	
			razem total	w tym składowane ^d of which landfilled ^d			
	w tys. t in thous.t						
OGÓŁEM	1650,4	901,2	10,2	9,8	729,6	9,4	20778,4
w tym: of which:							
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	114,0	80,8	2,5	2,5	29,9	0,8	17347,2
Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste							
Popioły lotne z węgla	98,7	-	1,4	1,4	97,3	-	51,2
Coal fly ash							
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	197,2	0,6	-	-	196,2	0,4	952,1
Slag, furnace ash and particulates from boilers							

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. c We własnym zakresie przez wytwórcę. d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

a Excluding municipal waste. b On own landfills (heaps, settling ponds). c By waste producer on its own. d On own and other landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 /25/. **NAKLADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
OGÓŁEM	202927,0	328613,5	414665,1	272822,1	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	36071,0	74913,8	206699,1	200315,2	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw ^b	11049,5	19616,1	142928,3	92372,4	<i>of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques^b</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	142067,3	212735,1	166842,8	51004,4	<i>Wastewater management and protection of waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	16944,7	7679,6	26800,5	1877,9	<i>municipal wastewater treatment</i>
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe ...	102900,6	190511,8	129821,8	38944,7	<i>sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	17166,4	7241,5	22919,7	7631,3	<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
zbieranie odpadów ^c i ich transport	3847,5	4662,1	4043,1	5465,2	<i>waste collection^c and transportation</i>
w tym selektywne zbieranie odpadów	2124,1	816,4	1044,4	1706,8	<i>including selective waste collection</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^c	10806,7	1266,9	16247,6	341,2	<i>removal and treatment of waste^c</i>
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	46,5	300,2	709,3	133,4	<i>reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas</i>
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	96,4	3,7	-	407,3	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	705,9	13293,9	677,7	540,0	<i>Noise and vibration reduction</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
OGÓŁEM	37990,3	67986,6	241231,2	146371,5	TOTAL
nakłady na:					<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	9966,2	17130,5	21231,0	16925,5	<i>Water intakes and pipe systems</i>
Stacje uzdatniania wody	5515,5	3224,0	13442,4	2162,2	<i>Water treatment plants</i>
Zbiorniki i stopnie wodne	796,5	20064,5	170741,4	106896,0	<i>Water reservoirs and falls</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Obejmują m.in. modernizację kotłowni i ciepłowni. c Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Including i.a. modernization of boiler and thermal energy plants. ^c Industrial and municipal.

TABL. 18 /25/. **NAKLADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (dok.)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
GOSPODARKA WODNA (dok.) WATER MANAGEMENT (cont.)					
nakłady na: (dok.)					outlays on: (cont.)
Regulację i zabudowę rzek i potoków	19603,6	12385,0	18336,7	2594,4	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	2108,5	15182,6	17479,7	17793,4	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 19 /26/. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu:					Protection of air and climate:
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	658	725	418	1098	particulates
gazowych	1036	15435	1600	1600	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód:					Wastewater management and protection of waters:
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	183,5	290,8	352,4	62,4	wastewater
wody opadowe	6,7	28,5	6,9	9,6	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	2	4	1	–	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	2	3	1	–	of which municipal
mechaniczne	2	1	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	–	3	1	–	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	4600	201	1677	–	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	4600	173	1677	–	of which municipal
mechanicznych	2100	60	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	2500	141	195	–	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	1482	–	with increased biogene removal ^a

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 19 /26/. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód: (dok.)					Wastewater management and protection of waters: (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	–	224	437	7	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	–	463	781	4	<i>capacity in m³/24 h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	–	1	1	–	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	52	360	100	–	<i>capacity in m³/24 h</i>
Gospodarka odpadami:					Wastes management:
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Waste treatment plants:</i>
obiekty	–	–	–	–	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	–	–	–	–	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	–	–	–	–	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	7,5	–	–	–	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	65000	–	–	–	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^a w t/r	61807	100000	109500	–	<i>Capacity of waste utilization systems^a in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^b w m ³ /d	63	123	1836	3825	<i>Capacity of water intakes^b in m³/24 h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	5375	481	2836	–	<i>Water treatment in m³/24 h</i>
Sieć wodociągowa w km	96,6	99,0	63,2	45,9	<i>Water supply network in km</i>
Pojemność zbiorników wodnych w hm ³	–	–	–	–	<i>Capacity of water reservoirs in hm³</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	41,3	23,9	7,7	17,8	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,6	1,0	9,2	1,8	<i>Flood embankments in km</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Excluding municipal waste. b Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 20 /27/. **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	74724,4	70954,3	125902,8	75291,4	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	17858,0	14639,7	36094,1	28471,9	37,8	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	44424,3	46567,1	74403,9	14577,5	19,4	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami	8868,2	5496,6	8590,6	25260,8	33,6	Waste management
Pozostałe	3573,8	4250,9	6814,2	6981,3	9,3	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 21 /28/. **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	31919,0	63056,4	50873,0	49367,1	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	8091,9	13079,3	12713,7	13005,2	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	20329,0	30319,9	28648,2	21292,5	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	2908,6	19137,7	8780,3	11286,5	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	159,2	79,4	97,6	51,7	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków prowadzania ścieków do wód lub do ziemi	45,8	-	-	-	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	55,1	-	-	-	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Chief Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603 z późniejszymi zmianami) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2016, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - a) instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) terenowe organy administracji rządowej niezespołonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty:

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 (on the basis of the Law dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603) a new fundamental three-tier administrative division of the country was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local government entities is based on reporting results for 2016, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.

The grouping of councillors of organs of local government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - a) principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, con-

inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);

- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

struction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

- 3) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

Local government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
 - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshal's offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

Local government appeal councils are bodies competent for examining, i.a., appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1/29/. **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powiaty	11	11	11	11	<i>Powiats</i>
Miasto na prawach powiatu	1	1	1	1	<i>City with powiat status</i>
Gminy	71	71	71	71	<i>Gminas</i>
miejskie	3	3	3	3	<i>urban</i>
wiejskie	36	36	36	36	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie	32	32	32	32	<i>urban-rural</i>
Miasta	35	35	35	35	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	1189	1179	1172	1173	<i>Rural localities</i>
Solectwa	1026	1032	1034	1034	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2/30/. **GMINY^a W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS^a IN 2016

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	71	1	23	23	14	7	3
TOTAL							
Poniżej 5000	10	–	6	4	–	–	–
<i>Below</i>							
5000– 7499	16	–	7	6	2	1	–
7500– 9999	16	–	3	7	5	1	–
10000– 14999	14	–	4	3	6	1	–
15000– 19999	4	–	1	1	–	1	1
20000– 39999	8	1	1	1	1	2	2
40000– 99999	2	–	–	1	–	1	–
100000 i więcej	1	–	1	–	–	–	–
<i>and more</i>							

a W tym 1 gmina mająca status miasta na prawach powiatu.

a Of which 1 gmina is city with powiat status.

TABL. 3/31/. **POWIATY I MIASTO NA PRAWACH POWIATU W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITY WITH POWIAT STATUS IN 2016

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIASTO NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITY WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>				
		poniżej <i>below</i> 300,0 km ²	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	12	1	1	8	1	1
TOTAL						
Poniżej 50000	2	–	–	2	–	–
<i>Below</i>						
50000– 74999	4	–	1	3	–	–
75000– 99999	3	–	–	3	–	–
100000 i więcej	3	1	–	–	1	1
<i>and more</i>						

TABL. 4 /32/. **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2016
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	radcy miasta w mieście na prawach powiatu city council in city with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku woje- wódzkiego voivodship regional council	

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

OGÓŁEM	1112	25	219	30	TOTAL
w tym kobiety	333	10	46	3	of which women

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18–29 lat	43	2	5	–	18–29 years
30–39	175	11	21	1	30–39
40–49	269	4	50	4	40–49
50–59	366	7	66	15	50–59
60 lat i więcej	259	1	77	10	60 and more

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	449	20	175	27	Tertiary
Policealne i średnie	475	5	40	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	180	–	4	–	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe ...	8	–	–	–	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz pu- blicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	88	5	103	22	Managers
Specjaliści	281	14	69	5	Professionals
Technicy i inny średni perso- nel	163	2	17	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	90	4	12	–	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprze- dawcy	119	–	3	1	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	180	–	10	2	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	88	–	1	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	43	–	–	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	14	–	–	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	4	–	–	–	Armed forces occupations

a Bez radnych rady miasta w mieście na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 76; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city council in city with powiat status. b See general notes, item 3 on page 76; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors, retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement and other pension.

TABL. 5 /33/. **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
O G Ó Ł E M	9000	10841	10089	10141	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	3383	3422	3206	3245	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	5598	7395	6862	6874	Local government administration
gminy i miasto na prawach powiatu	3763	4653	4159	4195	gminas and city with powiat status
powiaty	1498	1752	1729	1726	powiats
województwo	337	990	974	953	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

O G Ó Ł E M	2800,69	3720,16	4445,48	4633,53	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	3057,22	4036,06	4497,54	4845,56	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	2636,83	3566,49	4413,11	4525,07	Local government administration
gminy i miasto na prawach powiatu	2763,59	3489,19	4470,51	4545,53	gminas and city with powiat status
powiaty	2228,44	3297,13	4043,47	4174,01	powiats
województwo	3036,65	4410,00	4824,16	5070,79	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 157.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 157.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF OPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2016

As of 31 XII

OPOLE

stolica województwa, miasto na prawach powiatu
capital city of voivodship, city with powiat status

Nysa

siedziby władz powiatów
residences of powiat authorities

--- Granica RP
Poland border

— Granica województwa
Voivodship border

— Granice powiatów
Powiat border

— Granice gmin
Gmina border

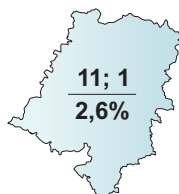
**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

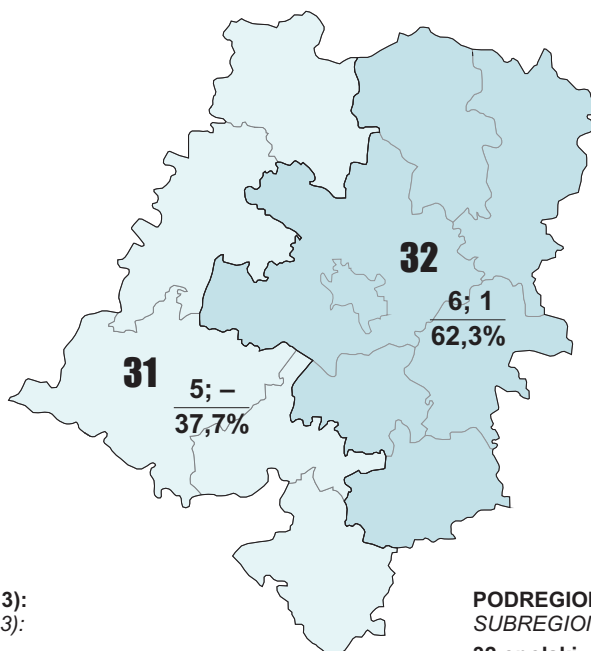
*DIVISION OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2016*

As of 31 XII

Liczba powiatów;
Liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

*Number of powiats;
Number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %*

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

31 nyski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- brzeski (6)
- głubczycki (4)
- namysłowski (5)
- nyski (9)
- prudnicki (4)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

32 opolski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- kędzierzyńsko-kozielski (6)
- kluczborski (4)
- krapkowicki (5)
- oleski (7)
- opolski (13)
- strzelecki (7)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
Opole (1)

a Odpowiednio: dla województwa – udział w kraju, dla podregionów – udział w województwie.
a Respectively: for voivodship – share in country; for subregions – share in voivodship.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Policji, sądownictwa i straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1137 z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 2137) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję. Ponadto zmienił się sposób zbierania danych o czynach karalnych popełnionych przez nieletnich. Do marca 2013 r. czyny te wykazywane były jako przestępstwa stwierdzone w momencie skierowania wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rodzinnego, a od kwietnia 2013 r. Policja rejestrowała je jako przestępstwa stwierdzone dopiero po otrzymaniu informacji z sądu rodzinnego o zakończeniu postępowania. Od 2014 r. dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z powyższym **prezentowane dane nie są w pełni porównywalne**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the Police, the courts of law and the fire service.

2. Data concerning ascertained crimes as well as persons convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016, item 1137 with later amendments), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2016, item 2137) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a **detected crime**.

Note. Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor's offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction. Moreover, the mode of collecting data on punishable acts committed by juveniles has changed. Until March 2013 these acts were presented as ascertained crimes at the moment of submitting a motion for bringing legal proceedings to the family court, and from April 2013 the Police did not registered them as ascertained crimes until receiving information from the family court on completion proceeding. Since 2014 data about ascertained crimes do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Due to the above, presented **data are not fully comparable**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

4. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

8. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

9. W sądownictwie powszechnym sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezalatwione w latach poprzednich.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezalatwionych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

4. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

8. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

9. In common courts a resolved case is a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

10. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13–16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1654).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karnego przez nieletniego.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2016 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

12. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1654).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2016.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

12. Fires are out-of-control burning processes in place not suitable for this.

Local threats are events different from fire being a result of civilization development, human activity and forces of nature, creating threat to live, health, property and environment.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

Uwaga do tablic 1–2

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2015 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 81.

Note to tables 1–2

Data about ascertained crimes since 2015 do not include punishable acts committed by juveniles; see general notes, item 3 on page 81.

TABL. 1/34/. PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	34637	30575	19927	19904	T O T A L
w tym w miastach	25231	22797	14402	14458	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	803	763	494	503	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	13	17	15	8	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	353	360	310	319	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójkę lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	390	340	125	118	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk ..	6632	5105	2223	2385	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	6004	4570	1606	1614	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	1180	1006	692	809	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk ...	121	117	89	57	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	43	45	26	14	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	841	1108	634	533	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	556	419	312	344	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	77	231	56	102	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^b	553	1293	585	593	Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	86	136	150	180	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity” of the Criminal Code.

TABL. 1/34/. **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (cd.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^b (dok.)					Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code^b (cont.)
w tym:					of which:
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	114	138	66	86	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	245	367	220	270	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	103	652	118	29	Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	603	786	628	480	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	117	157	215	120	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk^c	1054	560	1259	904	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^c
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk^d	18781	15924	10696	9825	Against property – Art. 278–295 Criminal Code^d
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^e kk	7442	5427	3547	3040	Property theft – Art. 275 § 1, 278 i 279 ^e Criminal Code
w tym kradzież samochodu	727	181	153	85	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	151	128	62	60	Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^f	5083	4038	2907	2326	Burglary – Art. 279 Criminal Code ^f
Rozbój – art. 280 kk	400	225	111	129	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	37	25	44	29	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	49	88	23	11	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	1046	822	2255	2172	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^g	329	218	177	215	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^g
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	127	104	79	132	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. c z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). d łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). e Wyłączenie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. f z wyłączeniem kradzieży samochodu. g z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity” of the Criminal Code. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. f Excluding automobile theft. g Excluding corruption under Art. 296a and 296b of the Criminal Code.

TABL. 1 /34/. **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przestępstwa z ustaw szczegól- nych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 487)	72	27	9	3	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2016, item 487)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz.666 z późniejszymi zmianami)	298	197	128	887	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2016, item 666 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 224)	1984	1711	1500	1716	<i>On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016, item 224)</i>
Przestępstwa skarbowe – kks	22	16	10	41	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	6	4	2	2	<i>Of which excise</i>

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 /35/. **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	68,0	73,0	65,8	65,5	T O T A L
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	87,5	85,3	78,5	81,8	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	98,7	99,0	96,9	98,2	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	95,1	96,5	91,2	92,3	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	90,9	89,8	91,0	89,5	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	99,9	100,0	98,7	99,4	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	94,8	95,7	69,6	77,5	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	45,9	53,8	45,2	47,6	<i>Against property</i>

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. b Artykuły Kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 84 i 85.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. b See Criminal Code articles table 1 on page 84 and 85.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 /36/. **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS – courts of first instance</i>					
O G Ó Ł E M	205438	248234	239849	229014	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia		13141	9073	9186	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	42965	11883	13408	11009	<i>Concerning petty offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a					24248
Cywilne	113361	142155	149274	141624	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	70727	80705	84182	81635	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	28406	31437	33681	32523	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	3959	2068	1511	1058	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	984	768	945	833	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	8489	7812	7597	7864	<i>Commercial law^c</i>

SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze
REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal

O G Ó Ł E M	22551	23475	23592	22641	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	10810	172	168	170	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a					13576
Cywilne ^{cd}	6266	5770	6581	7237	<i>Civil^{cd}</i>
Z zakresu prawa pracy	536	353	302	282	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3594	2762	3139	2393	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	1292	794	1111	1107	<i>Commercial law</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i. a., divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 /37/. **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	14221	12331	6802	6892	T O T A L
w tym mężczyźni	13275	11510	6183	6233	<i>of which men</i>
w tym przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	1219	1232	929	1020	Against life and health
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo	18	9	5	5	<i>Homicide</i>
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	678	630	377	353	<i>Damage to health, participation in violence or assault</i>

^a Artykuły Kodeksu karnego patrz tabl.1 na str. 84 i 85.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 84 and 85.

TABL. 4 /37/. **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO (dok.)**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	5624	4195	1604	1891	Against safety of transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5218	3908	1356	1476	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	422	342	240	281	Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	25	27	18	12	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	631	967	526	443	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	384	326	276	260	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	4351	3357	2303	2138	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	1409	1084	642	666	Property theft
Kradzież z włamaniem	759	545	474	383	Burglary
Rozbój	209	108	96	89	Robbery

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 /38/. **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	10526	10518	7090	6547	T O T A L
O rozwód	1940	2187	2137	2157	By divorce
O separację	230	100	74	80	By separation
O alimenty	2939	3368	2391	2236	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	1248	1101	x	x	demoralization
czynami karalnymi	2263	2002	x	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	743	760	x	x	demoralization
czynami karalnymi	1163	1000	x	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	x	x	1230	1170	of demoralization
popelnienia czynu karalnego	x	x	1258	904	of committing punishable acts

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 82.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 10 on page 82.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 /39/. **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców:					Register of Entrepreneurs:
Przedsiębiorstwa państwowe	8	2	2	2	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	–	–	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	15	12	10	10	Professional organizations of farmers
Spółdzielnie	382	366	377	384	Cooperatives
Spółki jawne	537	674	700	701	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2230	3043	4522	4904	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c:					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c:
Stowarzyszenia ^d	1200	1706	2070	2142	Associations ^d
Związki zawodowe	202	204	208	205	Trade unions
Izby gospodarcze	4	4	4	4	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych:					Register of Insolvent Debtors:
Dłużnicy ogółem	2000	19526	37759	39796	Total debtors

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Opolu. b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Registration court conducting the National Court Register in the voivodship is the District Court in Opole. b Conducting economic activity. c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 /40/. **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zdarzenia:					Events:
Požary	4675	3025	5164	3279	Fires
w tym:					of which:
obiektów użyteczności publicznej	90	67	74	75	general purpose public buildings
obiektów mieszkalnych	593	628	727	757	residential buildings
obiektów produkcyjnych i magazynowych	132	109	130	119	manufacturing and warehouse facilities
w rolnictwie ^a	1110	562	1525	740	in agriculture ^a
lasów	244	80	231	77	forests

a Dotyczy głównie budynków inwentarskich i gospodarczych, maszyn rolniczych, upraw.

a Primarily involve livestock and farm buildings, agricultural machinery, crops.

TABL. 7 /40/. **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ (dok.)**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zdarzenia: (dok.)					Events: (cont.)
Miejscowe zagrożenia	4902	8862	6004	6913	<i>Local threats</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne	848	4412	2005	2057	<i>natural catastrophes</i>
awarie techniczne ^a	123	306	220	433	<i>technical failures^a</i>
środki transportu ^b	1437	1374	1199	1500	<i>transport equipment^b</i>
infrastrukturę komunalną	35	57	45	69	<i>municipal infrastructure</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	613	663	807	731	<i>False alarms</i>
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych:					Rescue personnel participating in rescue operations:
Pożary	33132	24817	52001	33394	<i>Fires</i>
Miejscowe zagrożenia	24875	55830	44011	52674	<i>Local threats</i>
Wypadki z ludźmi	1121	1666	1786	2081	Casualties
ofiary śmiertelne	112	168	108	114	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	–	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	1009	1498	1678	1967	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	23	14	22	29	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach	63	114	143	162	<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	11	9	7	8	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy	–	–	–	–	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni	52	105	136	154	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	12	6	11	20	<i>of which rescue personnel</i>

^a Dotyczy głównie chemicznych, budowlanych, ekologicznych, radiologicznych, infrastruktury komunalnej. ^b Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.

^a Primarily involve chemical, building, environmental, radiological, municipal infrastructure. ^b Transportation accidents: road, rail, air.

Source: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Service in Opole.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury **ludności** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla 2000 r. i 2010 r. – patrz ust. 3) przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały oraz czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych (więcej – patrz ust.2);
- 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy;
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądu okręgowego – o prawnomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Bilans ludności jest opracowywany dla dwóch kategorii zamieszkania – według **krajowej** oraz **międzynarodowej definicji zamieszkania**. Różnica dotyczy kryteriów w zakresie migracji czasowych uwzględnianych w każdym z bilansów – w przypadku:

- 1) **krajowej definicji zamieszkania** – uwzględniane są migracje czasowe wewnętrzne, tj. różnica między liczbą osób, które czasowo wyjechały z gminy na ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) do innego miejsca w kraju a liczbą osób przybyłych z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące). Do ludności gminy nie są zatem zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast są zaliczani stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności);
- 2) **międzynarodowej definicji zamieszkania (rezydenci)** – uwzględniane są długookresowe migracje czasowe zarówno wewnętrzne, jak i zagraniczne, tj. różnica między liczbą osób, które wyjechały z gminy na co najmniej 12 miesięcy do innego miejsca w kraju lub za granicą a liczbą osób przybyłych do gminy z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez karty stałego pobytu) na co najmniej 12 miesięcy. Do rezydentów gminy zalicza się zatem wszystkie osoby mieszkające lub zamierzające mieszkać na jej terenie nie

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the **population** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (with the exception for 2000 and 2010 – see item 3) taking into account changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent as well as temporary residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division (more – see item 2);
- 2) the registers of the Ministry Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent as well as temporary stay residence;
- 3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of regional court – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. The balance of the population is being developed for the two categories of residence – according to **national** and **international definition of residence**. The difference concerns the criteria for the migration for temporary stay taken into account in each of the balance sheets – in the case of:

- 1) **national definition of residence** – includes internal migration for temporary stay, i.e. the difference between the number of persons who temporarily left the gmina for more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) to another place in the country and the number of persons who arrived from somewhere else in the country for more than 3 months (until 2005 – more than 2 months). For the population of the gmina therefore are not counted immigrants staying in Poland temporarily, but are counted Polish permanent residents temporarily staying abroad (regardless of the period of their temporary presence/absence);
- 2) **the international definition of residence (residents)** – includes long-term temporary migration both – internal and international, i.e. the difference between the number of persons who left the gmina for a least 12 months to another place in the country or abroad and the number of people who arrived to the community from elsewhere in the country or from abroad (immigrants without residence card) for at least 12 months. For residents of the gmina,

krócej niż 1 rok. Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria stanu ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 XI 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

Prezentowane w dziale dane o ludności i w zakresie współczynników demograficznych opracowano zgodnie z krajową definicją zamieszkania – z wyjątkiem tabl. 29 i 30, które dotyczą rezydentów.

3. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000 r. i 2005 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego według stanu w dniu 31 XII 2002 r.;
- od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

4. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

5. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

6. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);

therefore, are included all persons living or intending to live in the area of gmina not less than 1 year. Residents (resident population) is the category of the state population developed for international statistics in accordance with Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) No. 1260/2013 of 20 XI 2013 European statistics on demography.

Presented in the chapter data on the population in terms of demographic rates are developed according to the national definition of residence – with the exception of tables 29 and 30, which relate to the residents.

3. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

- for 2000 and 2005 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002;
- since 2010 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

4. The working age population refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

5. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

6. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;

- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

7. Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

8. Do 2014 r. **źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym** był wykorzystywany w tym celu przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pismemne zgłoszenie urodzenia dziecka”. Od 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”, natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL;
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane od 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych (medycznych i demograficzno-społecznych o dziecku i matce) wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia” niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

- *deaths* – according to the place of permanent residence of the deceased.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Church or the Religious Association. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted only in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

8. Up to 2014 the source of data on live birth and still birth were the document of the Ministry of Health “Notification of birth”, which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics. Since 2015 the source of:

- medical data of **live births** is document of the Ministry of Health “Birth certificate”, socio-demographic data come from the register of civil status and register PESEL;
- data of **still births** is a report on the activities of a general hospital containing general information, i.e. the number of stillbirths in the division of the birthweight and voivodship of delivery (location of the hospital). Presented since 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas. Causes of lack of data about still births (medical and socio-demographic of the child and mother) is introduction in 2015 new document “Still birth certificate”. This document doesn't contain the basic data for the statistics of births.

U w a g a. Zmiany, które miały miejsce w 2015 r. w zakresie wzoru karty urodzenia (żywego i martwego) oraz systemu rejestracji aktów stanu cywilnego spowodowały także wzrost liczby nieustalonych cech dotyczących m.in.: stanu cywilnego matki i daty zawarcia małżeństwa, podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz kolejności urodzenia dziecka, daty poprzedniego porodu itd.

9. Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako ilorzaz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

10. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

11. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

12. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.

13. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekono-

Note. The changes that took place in 2015 in certifications of live birth and stillbirth, as well as birth registration system of civil status has also resulted in an increase in the number of missing data relating to, among others: marital status of mother and the data of marriage, division of births on legitimate and illegitimate and birth order of the child, date of previous birth, etc.

9. Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age under of 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – to the group 45–49.

10. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming the age-specific fertility rates for this period are treated as constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters that would be born by a woman, assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

11. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

12. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population state as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on predicted trends in fertility, mortality as well as internal and international migration for permanent residence.

13. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-

micznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

14. Migracje wewnętrzne ludności są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju: prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

15. Migracje zagraniczne ludności to przesiedlenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

16. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

17. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- w 2000 r. i 2005 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – zamieszkałej.

marriage behaviour patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

14. Internal migration of the population is understood as changes in the place of residence within the country; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

15. International migration of the population is understood as moves of the persons related to the change of country of residence; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

16. The inflow of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, **outflow** – registrations of departures from permanent residence.

17. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- in 2000 and 2005 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population residing).

TABL. 1 /41/. **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	1049541	1018550	998884	994489	T O T A L
mężczyźni	508437	492291	483209	481132	<i>males</i>
kobiety	541104	526259	515675	513357	<i>females</i>
Miasta	552737	534019	519213	516092	<i>Urban areas</i>
Wieś	496804	484531	479671	478397	<i>Rural areas</i>
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	1047407	1017241	996011	993036	T O T A L
na 1 km ²	111	108	106	106	<i>per 1 km²</i>
mężczyźni	507195	491801	481948	480429	<i>males</i>
kobiety	540212	525440	514063	512607	<i>females</i>
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	<i>per 100 males</i>
Miasta	551238	532927	517177	515006	<i>Urban areas</i>
w % ogółu ludności	52,6	52,4	51,9	51,9	<i>in % of total population</i>
Wieś	496169	484314	478834	478030	<i>Rural areas</i>
w % ogółu ludności	47,4	47,6	48,1	48,1	<i>in % of total population</i>

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 /42/. **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1047407	1017241	996011	993036	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	205079	174257	159393	158146	Pre-working age
mężczyźni	105049	89233	82111	81439	<i>males</i>
kobiety	100030	85024	77282	76707	<i>females</i>
Miasta	102217	86815	79721	79370	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	52580	44601	41094	40906	<i>males</i>
kobiety	49637	42214	38627	38464	<i>females</i>
Wieś	102862	87442	79672	78776	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	52469	44632	41017	40533	<i>males</i>
kobiety	50393	42810	38655	38243	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	677421	666937	635551	627826	Working age
w tym w wieku mobilnym	430509	410057	387427	382159	<i>of which of mobility age</i>
mężczyźni	347938	347950	335835	332239	<i>males</i>
w tym w wieku mobilnym	216798	206023	195142	192644	<i>of which of mobility age</i>
kobiety	329483	318987	299716	295587	<i>females</i>
w tym w wieku mobilnym	213711	204034	192285	189515	<i>of which of mobility age</i>
Miasta	365809	350934	324227	318605	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	184131	181098	170079	167449	<i>males</i>
kobiety	181678	169836	154148	151156	<i>females</i>
Wieś	311612	316003	311324	309221	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	163807	166852	165756	164790	<i>males</i>
kobiety	147805	149151	145568	144431	<i>females</i>

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 /42/. **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	164907	176047	201067	207064	Post-working age
mężczyźni	54208	54618	64002	66751	males
kobiety	110699	121429	137065	140313	females
Miasta	83212	95178	113229	117031	Urban areas
mężczyźni	26548	28398	35349	37066	males
kobiety	56664	66780	77880	79965	females
Wieś	81695	80869	87838	90033	Rural areas
mężczyźni	27660	26220	28653	29685	males
kobiety	54035	54649	59185	60348	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	55	53	57	58	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	46	41	44	45	Males
Kobiety	64	65	72	73	Females

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP²⁰⁰², od 2010 r. – NSP²⁰¹¹.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 /43/. **LUDNOŚĆ^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION^a BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2015	2016					
				ogółem grand total	z ogółem of grand total				
					męż- czyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM	1047407	1017241	996011	993036	480429	515006	245421	478030	235008
TOTAL									
0– 2 lata	24809	28652	24860	25322	13112	13004	6703	12318	6409
3– 6	37028	34724	36514	34999	17963	17720	9178	17279	8785
7–12	68416	54416	52250	53751	27700	27312	14064	26439	13636
13–15	43163	32287	26450	25316	12991	12393	6352	12923	6639
16–18	48248	37061	29620	28548	14673	13581	6954	14967	7719
19–24	107530	91593	71731	67851	34362	32326	16526	35525	17836
25–29	82508	84659	74831	72647	36911	35923	18244	36724	18667
30–34	75479	79496	81991	81589	40908	42697	21508	38892	19400
35–39	71498	72445	77613	77923	39079	41697	20901	36226	18178
40–44	76909	68981	70960	72359	36384	37373	18778	34986	17606
45–49	83633	73635	67087	66723	33334	32722	16166	34001	17168
50–54	79700	79999	71147	69537	35187	33749	16404	35788	18783
55–59	64588	75390	76556	75616	37283	39369	18468	36247	18815
60–64	40853	59821	70563	71244	33791	40060	18109	31184	15682
65–69	49108	36485	54729	58811	26438	35112	15200	23699	11238
70–74	40459	42435	32275	32354	13654	19434	8076	12920	5578
75–79	28816	32565	35238	34748	13013	18006	6677	16742	6336
80 lat i więcej	24662	32597	41596	43698	13646	22528	7113	21170	6533
and more									

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP²⁰⁰², od 2010 r. – NSP²⁰¹¹.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 4 /44/. **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność ^a w miastach Urban population ^a	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	35	551238	52,6
TOTAL	2010	35	532927	52,4
	2015	35	517177	51,9
	2016	35	515006	51,9
Poniżej 2000 Below		2	3627	0,4
2000– 4999		9	28947	2,9
5000– 9999		12	86224	8,7
10000–19999		6	89264	9,0
20000–49999		4	126134	12,7
50000–99999		1	62088	6,3
100000 i więcej and more		1	118722	12,0

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 5 /45/. **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność ^b na wsi Rural population ^b	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	68	496169	47,4
TOTAL	2010	68	484314	47,6
	2015	68	478834	48,1
	2016	68	478030	48,1
Poniżej 2000 Below		–	–	–
2000–4999		16	63645	6,4
5000–6999		20	118047	11,9
7000–9999		24	200548	20,2
10000 i więcej and more		8	95790	9,6

a Wiejskie i miejsko-wiejskie. b Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

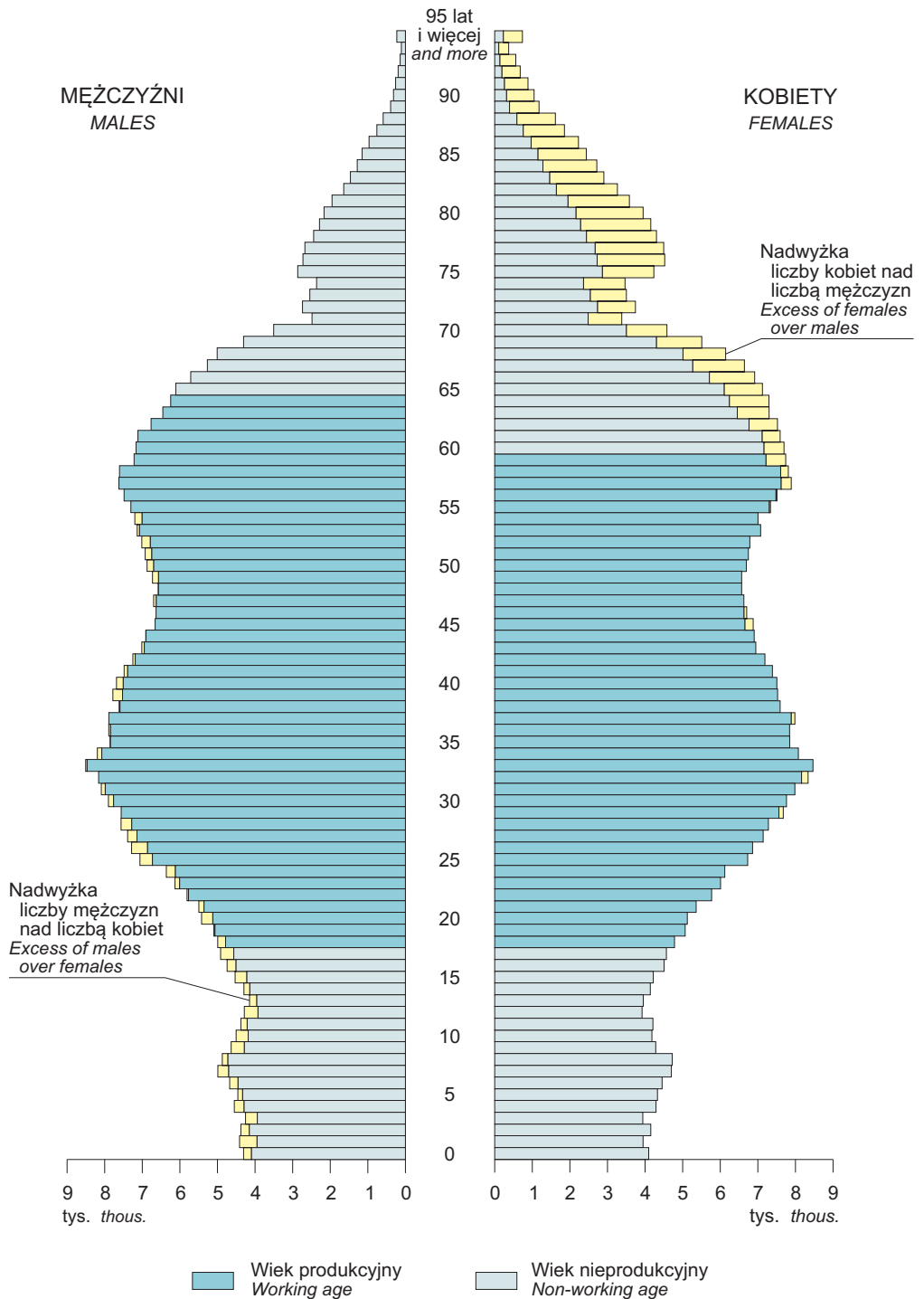
a Rural and urban-rural gminas. b Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2016

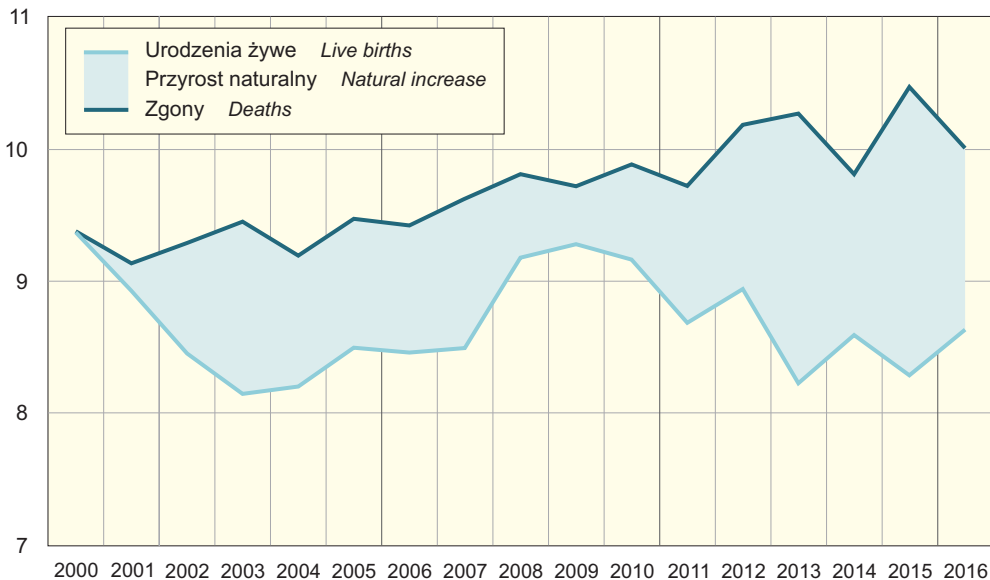
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

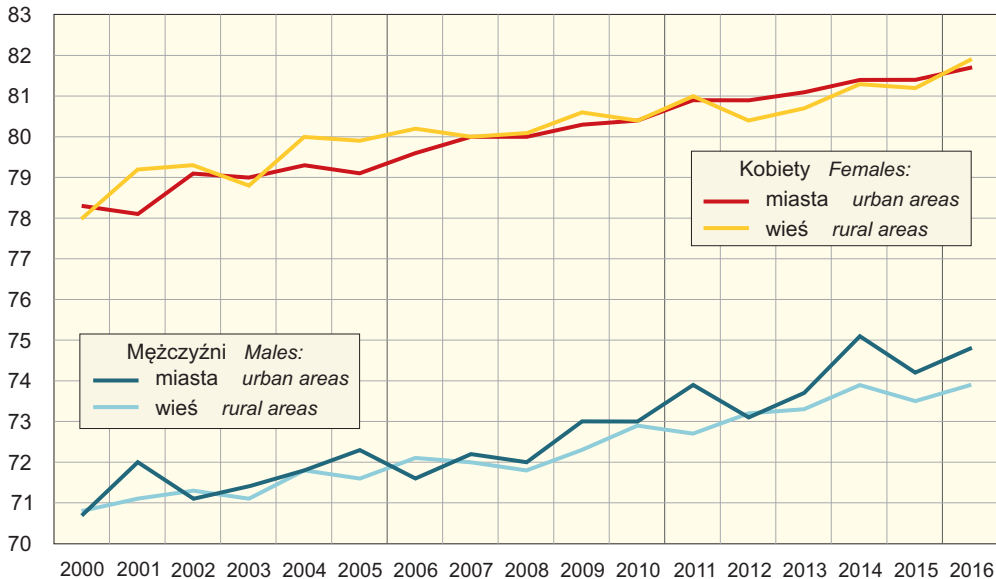
tys.
thous.

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

lata
years

TABL. 6 /46/. **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	37,6	39,5	41,6	42,0	TOTAL
mężczyźni	36,0	38,0	39,9	40,3	males
kobiety	39,1	41,1	43,2	43,6	females
Miasta	38,1	40,2	42,4	42,8	Urban areas
mężczyźni	35,9	38,1	40,1	40,6	males
kobiety	40,2	42,4	44,6	45,0	females
Wieś	37,0	38,9	40,7	41,1	Rural areas
mężczyźni	36,1	37,9	39,7	40,1	males
kobiety	38,0	39,8	41,7	42,2	females

TABL. 7 /47/. **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>		Separacje <i>Separations</i>	Rozwody <i>Divorces</i>	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural in- crease</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym wyzna- niowe ^a <i>of which religious^a</i>				ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt <i>of which infants</i>	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	4969	3169	203	1848	8496	9471	42	-975
TOTAL	2010	5693	3591	41	1516	9163	9882	48	-719
	2015	4920	2953	28	1678	8289	10468	34	-2179
	2016	4828	2868	40	1435	8634	10006	40	-1372
Miasta	2005	2682	1603	146	1362	4476	4756	24	-280
<i>Urban areas</i>	2010	2947	1700	23	1047	4765	5046	29	-281
	2015	2440	1316	18	1093	4311	5398	13	-1087
	2016	2457	1319	28	934	4388	5148	24	-760
Wieś	2005	2287	1566	57	486	4020	4715	18	-695
<i>Rural areas</i>	2010	2746	1891	18	469	4398	4836	19	-438
	2015	2480	1637	10	585	3978	5070	21	-1092
	2016	2371	1549	12	501	4246	4858	16	-612

NA 1000 LUDNOŚCI^b
PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	4,7	3,0	19,4	1,8	8,1	9,0	4,9	-0,9
TOTAL	2010	5,6	3,5	4,0	1,5	9,0	9,7	5,2	-0,7
	2015	4,9	3,0	2,8	1,7	8,3	10,5	4,1	-2,2
	2016	4,9	2,9	4,0	1,4	8,7	10,1	4,6	-1,4
Miasta	2005	4,9	2,9	26,5	2,5	8,1	8,6	5,4	-0,5
<i>Urban areas</i>	2010	5,5	3,2	4,3	2,0	8,9	9,4	6,1	-0,5
	2015	4,7	2,5	3,5	2,1	8,3	10,4	3,0	-2,1
	2016	4,8	2,6	5,4	1,8	8,5	10,0	5,5	-1,5
Wieś	2005	4,6	3,1	11,5	1,0	8,1	9,5	4,5	-1,4
<i>Rural areas</i>	2010	5,7	3,9	3,7	1,0	9,1	10,0	4,3	-0,9
	2015	5,2	3,4	2,1	1,2	8,3	10,6	5,3	-2,3
	2016	5,0	3,2	2,5	1,0	8,9	10,2	3,8	-1,3

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.
a With civil law consequences. b In case of: separations – per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8 /48/. MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved				na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	
		ogółem total	przez śmierć by death		przez rozwód ^b by divorce ^b	ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
			męża husband	żony wife					
OGÓŁEM ...									
TOTAL									
2005	4969	6021	3060	1113	1848	24,6	7,5	-1732	
2010	5693	5742	3050	1176	1516	23,8	6,3	-497	
2015	4920	5605	2855	1072	1678	24,0	7,2	-1304	
2016	4828	5408	2911	1062	1435	23,3	6,2	-976	
Miasta	2005	2682	3447	1520	565	1362	27,3	10,8	-1376
Urban areas	2010	2947	3222	1560	615	1047	26,5	8,6	-791
	2015	2440	3157	1473	591	1093	26,9	9,3	-1272
	2016	2457	2991	1498	559	934	25,7	8,0	-860
Wieś	2005	2287	2574	1540	548	486	21,7	4,1	-357
Rural areas	2010	2746	2520	1490	561	469	21,1	3,9	294
	2015	2480	2448	1382	481	585	21,0	5,0	-32
	2016	2371	2417	1413	503	501	20,8	4,3	-116

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. b Data by urban and rural areas exclude divorces if the persons filling petition for a divorce live abroad.

TABL. 9 /49/. MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2016 R.
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM	4828	94	1336	1922	694	281	264	154	83
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej Under 20 years	23	13	9	1	-	-	-	-	-
20-24	622	57	459	99	5	2	-	-	-
25-29	1981	16	706	1112	123	20	4	-	-
30-34	1100	7	135	567	313	63	15	-	-
35-39	407	1	24	109	155	85	33	-	-
40-49	375	-	2	30	83	90	137	33	-
50-59	187	-	-	4	14	18	55	81	15
60 lat i więcej and more	133	-	1	-	1	3	20	40	68

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

OGÓŁEM	4828	94	1336	1922	694	281	264	154	83
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej Under 20 years	23	13	9	1	-	-	-	-	-
20-24	622	57	459	99	5	2	-	-	-
25-29	1981	16	706	1112	123	20	4	-	-
30-34	1100	7	135	567	313	63	15	-	-
35-39	407	1	24	109	155	85	33	-	-
40-49	375	-	2	30	83	90	137	33	-
50-59	187	-	-	4	14	18	55	81	15
60 lat i więcej and more	133	-	1	-	1	3	20	40	68

TABL. 9/49/. MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2016 R. (cd.)
 MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016 (cont.)

MĘCZYŻNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more

OGÓŁEM (dok.)
 GRAND TOTAL (cont.)

W tym małżeństwa wyznaniowe^a	2868	29	877	1440	361	84	39	21	17
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	6	3	3	–	–	–	–	–	–
<i>Under 20 years</i>									
20–24	387	19	296	71	–	1	–	–	–
25–29	1473	4	488	897	77	7	–	–	–
30–34	706	3	82	401	193	22	5	–	–
35–39	172	–	8	59	72	29	4	–	–
40–49	79	–	–	10	18	23	23	5	–
50–59	25	–	–	2	1	2	6	11	3
60 lat i więcej	20	–	–	–	–	–	1	5	14
<i>and more</i>									

MIASTA
 URBAN AREAS

RAZEM	2457	44	506	1018	391	166	164	112	56
TOTAL									
19 lat i mniej	10	7	3	–	–	–	–	–	–
<i>Under 20 years</i>									
20–24	231	23	164	41	2	1	–	–	–
25–29	926	8	260	573	69	12	4	–	–
30–34	598	6	61	320	166	35	10	–	–
35–39	251	–	16	67	89	55	24	–	–
40–49	225	–	1	13	53	50	84	24	–
50–59	122	–	–	4	12	12	29	56	9
60 lat i więcej	94	–	1	–	–	1	13	32	47
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	1319	13	287	744	192	44	20	11	8
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	2	1	1	–	–	–	–	–	–
<i>Under 20 years</i>									
20–24	126	7	89	29	–	1	–	–	–
25–29	659	2	161	454	39	3	–	–	–
30–34	373	3	32	223	101	11	3	–	–
35–39	94	–	4	31	40	16	3	–	–
40–49	41	–	–	5	11	12	11	2	–
50–59	12	–	–	2	1	1	2	6	–
60 lat i więcej	12	–	–	–	–	–	1	3	8
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 9/49/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2016 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females of aged</i>							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	2371	50	830	904	303	115	100	42	27
TOTAL									
19 lat i mniej	13	6	6	1	–	–	–	–	–
<i>Under 20 years</i>									
20–24	391	34	295	58	3	1	–	–	–
25–29	1055	8	446	539	54	8	–	–	–
30–34	502	1	74	247	147	28	5	–	–
35–39	156	1	8	42	66	30	9	–	–
40–49	150	–	1	17	30	40	53	9	–
50–59	65	–	–	–	2	6	26	25	6
60 lat i więcej	39	–	–	–	1	2	7	8	21
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	1549	16	590	696	169	40	19	10	9
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	4	2	2	–	–	–	–	–	–
<i>Under 20 years</i>									
20–24	261	12	207	42	–	–	–	–	–
25–29	814	2	327	443	38	4	–	–	–
30–34	333	–	50	178	92	11	2	–	–
35–39	78	–	4	28	32	13	1	–	–
40–49	38	–	–	5	7	11	12	3	–
50–59	13	–	–	–	–	1	4	5	3
60 lat i więcej	8	–	–	–	–	–	–	2	6
<i>and more</i>									

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 10 /50/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2016 R.**

MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2016

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

OGÓŁEM	4828	4117	96	615
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	4157	3851	30	276
<i>Single</i>				

TABL. 10 /50/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2016 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES IN 2016 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŃ PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced

OGÓŁEM (dok.)
GRAND TOTAL (cont.)

Wdowcy Widowers	81	19	27	35
Rozwiedzeni Divorced	590	247	39	304

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM TOTAL	2457	2019	51	387
Kawalerowie Single	2025	1858	10	157
Wdowcy Widowers	47	9	19	19
Rozwiedzeni Divorced	385	152	22	211

WIEŚ
RURAL AREAS

RAZEM TOTAL	2371	2098	45	228
Kawalerowie Single	2132	1993	20	119
Wdowcy Widowers	34	10	8	16
Rozwiedzeni Divorced	205	95	17	93

TABL. 11 /51/. **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

LATA YEARS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS			
OGÓŁEM 2005	3169	1603	1566
TOTAL 2010	3591	1700	1891
..... 2015	2953	1316	1637
..... 2016	2868	1319	1549
W tym Kościoł Katolicki Of which Catholic Church	2848	1305	1543

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

**TABL. 12 /52/. ROZWOODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
 POWÓDZTWA W 2016 R.**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
 FOR DIVORCE IN 2016**

MĘCZYŻNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females of aged</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

OGÓŁEM	1435	1	87	208	289	277	365	146	62
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	29	1	21	6	1	–	–	–	–
25–29	140	–	53	71	14	–	2	–	–
30–34	252	–	12	94	117	26	3	–	–
35–39	311	–	1	30	112	141	27	–	–
40–49	418	–	–	5	37	101	258	16	1
50–59	208	–	–	2	7	8	70	110	11
60 lat i więcej <i>and more</i>	77	–	–	–	1	1	5	20	50

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM	934	–	50	122	195	177	244	99	47
TOTAL									
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	15	–	11	3	1	–	–	–	–
25–29	85	–	32	42	9	–	2	–	–
30–34	160	–	7	55	76	20	2	–	–
35–39	196	–	–	15	75	84	22	–	–
40–49	287	–	–	5	28	66	174	13	1
50–59	134	–	–	2	6	6	41	73	6
60 lat i więcej <i>and more</i>	57	–	–	–	–	1	3	13	40

WIEŚ
RURAL AREAS

RAZEM	501	1	37	86	94	100	121	47	15
TOTAL									
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	14	1	10	3	–	–	–	–	–
25–29	55	–	21	29	5	–	–	–	–
30–34	92	–	5	39	41	6	1	–	–
35–39	115	–	1	15	37	57	5	–	–
40–49	131	–	–	–	9	35	84	3	–
50–59	74	–	–	–	1	2	29	37	5
60 lat i więcej <i>and more</i>	20	–	–	–	1	–	2	7	10

TABL. 13 /53/. ROZWOZY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
 DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM <i>GRAND TOTAL</i>					
OGÓŁEM	1848	1516	1678	1435	GRAND TOTAL
rozwozy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	577	598	683	603	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1271	918	995	832	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	707	568	628	503	1
2	393	286	305	275	2
3	114	57	47	44	3
4 i więcej	57	7	15	10	4 and more
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>					
RAZEM	1362	1047	1093	934	TOTAL
rozwozy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	450	441	462	417	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	912	606	631	517	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	525	391	416	318	1
2	269	179	181	168	2
3	87	32	27	25	3
4 i więcej	31	4	7	6	4 and more
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>					
RAZEM	486	469	585	501	TOTAL
rozwozy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	127	157	221	186	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	359	312	364	315	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	182	177	212	185	1
2	124	107	124	107	2
3	27	25	20	19	3
4 i więcej	26	3	8	4	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below the age of 18.

TABL. 14 /54/. URODZENIA
 BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	8496	9163	8289	8634	4388	4246	Live births
chłopcy	4308	5002	4374	4429	2226	2203	<i>males</i>
dziewczęta	4188	4161	3915	4205	2162	2043	<i>females</i>
Małżeńskie	6892	7208	6260	6412	3042	3370	Legitimate
chłopcy	3496	3944	3304	3327	1559	1768	<i>males</i>
dziewczęta	3396	3264	2956	3085	1483	1602	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	1604	1955	2029	2222	1346	876	Illegitimate
chłopcy	812	1058	1070	1102	667	435	<i>males</i>
dziewczęta	792	897	959	1120	679	441	<i>females</i>
Urodzenia martwe	32	32	29	30	17	13	Still births
chłopcy	20	17	<i>males</i>
dziewczęta	12	15	<i>females</i>

a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne ust. 8 na str. 93.

a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, item 8 on page 93.

TABL. 15 /55/. **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a
ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

L A T A YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2005	8496	4246	2742	897	347	125	139
TOTAL 2010	9163	4664	3187	829	285	101	97
..... 2015	8289	3840	3254	855	206	71	43
..... 2016	8634	4041	3310	923	218	75	64
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	291	261	29	1	–	–	–
20–24	1439	1034	335	60	6	2	2
25–29	3013	1641	1103	202	43	16	8
30–34	2682	875	1328	370	67	21	20
35–39	985	191	445	234	75	16	22
40–44	219	39	69	55	25	20	11
45 lat i więcej <i>and more</i>	5	–	1	1	2	–	1
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2005	100,0	50,0	32,3	10,5	4,1	1,5	1,6
TOTAL 2010	100,0	50,9	34,8	9,0	3,1	1,1	1,1
..... 2015	100,0	46,3	39,3	10,3	2,5	0,9	0,5
..... 2016	100,0	46,8	38,3	10,7	2,5	0,9	0,7
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	100,0	89,7	10,0	0,3	–	–	–
20–24	100,0	71,9	23,3	4,2	0,4	0,1	0,1
25–29	100,0	54,5	36,6	6,7	1,4	0,5	0,3
30–34	100,0	32,6	49,5	13,8	2,5	0,8	0,7
35–39	100,0	19,4	45,2	23,8	7,6	1,6	2,2
40–44	100,0	17,8	31,5	25,1	11,4	9,1	5,0
45 lat i więcej <i>and more</i>	100,0	–	20,0	20,0	40,0	–	20,0

a W dalszym podziale nie uwzględniono urodzeń o niestalonej kolejności urodzenia.
a Data by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 /56/. **PLÓDNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Plodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	30,4	35,4	34,3	36,3	36,5	36,1
15–19 ^a	13,7	15,5	12,2	12,3	13,2	11,4
20–24	49,7	49,5	45,2	49,2	46,3	51,7
25–29	74,6	79,1	78,0	82,9	78,1	87,6
30–34	48,3	59,9	60,3	65,7	68,9	62,2
35–39	18,0	23,8	25,9	25,4	27,8	22,7
40–44	4,9	4,8	4,9	6,1	7,1	5,1
45–49 ^b	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.
a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 16 /56/. **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI (dok.)**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,044	1,155	1,124	1,201	1,201	1,197
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,515	0,525	0,531	0,585	0,592	0,576
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,897	0,927	0,792	0,863	0,852	0,874

TABL. 17 /57/. **ZGONY WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE GROUPS OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z ogółem Of grand total					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	9471	4951	4520	4756	2447	2309	4715	2504	2211
TOTAL 2010	9882	5158	4724	5046	2653	2393	4836	2505	2331
2015	10468	5428	5040	5398	2797	2601	5070	2631	2439
2016	10006	5157	4849	5148	2621	2527	4858	2536	2322
0 lat	40	23	17	24	11	13	16	12	4
1–4 lata	2	1	1	2	1	1	–	–	–
5–9	4	1	3	1	–	1	3	1	2
10–14	7	2	5	3	1	2	4	1	3
15–19	19	14	5	9	9	–	10	5	5
20–24	28	22	6	13	10	3	15	12	3
25–29	58	48	10	25	18	7	33	30	3
30–34	66	53	13	32	22	10	34	31	3
35–39	75	57	18	36	26	10	39	31	8
40–44	139	105	34	77	57	20	62	48	14
45–49	201	153	48	104	76	28	97	77	20
50–54	379	274	105	182	131	51	197	143	54
55–59	637	431	206	335	212	123	302	219	83
60–64	865	584	281	490	322	168	375	262	113
65–69	1027	687	340	584	368	216	443	319	124
70–74	868	524	344	474	279	195	394	245	149
75–79	1409	743	666	708	372	336	701	371	330
80–84	1746	767	979	832	365	467	914	402	512
85 lat i więcej and more	2436	668	1768	1217	341	876	1219	327	892

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	9471	4951	4520	4756	2447	2309	4715	2504	2211
TOTAL 2010	9882	5158	4724	5046	2653	2393	4836	2505	2331
2015	10468	5428	5040	5398	2797	2601	5070	2631	2439
2016	10006	5157	4849	5148	2621	2527	4858	2536	2322
0 lat	40	23	17	24	11	13	16	12	4
1–4 lata	2	1	1	2	1	1	–	–	–
5–9	4	1	3	1	–	1	3	1	2
10–14	7	2	5	3	1	2	4	1	3
15–19	19	14	5	9	9	–	10	5	5
20–24	28	22	6	13	10	3	15	12	3
25–29	58	48	10	25	18	7	33	30	3
30–34	66	53	13	32	22	10	34	31	3
35–39	75	57	18	36	26	10	39	31	8
40–44	139	105	34	77	57	20	62	48	14
45–49	201	153	48	104	76	28	97	77	20
50–54	379	274	105	182	131	51	197	143	54
55–59	637	431	206	335	212	123	302	219	83
60–64	865	584	281	490	322	168	375	262	113
65–69	1027	687	340	584	368	216	443	319	124
70–74	868	524	344	474	279	195	394	245	149
75–79	1409	743	666	708	372	336	701	371	330
80–84	1746	767	979	832	365	467	914	402	512
85 lat i więcej and more	2436	668	1768	1217	341	876	1219	327	892

TABL. 17 /57/. ZGONY WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU ZMARŁYCH (dok.)
DEATHS BY SEX AND AGE GROUPS OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z ogółem Of grand total					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
 PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM 2005	903	975	836	863	929	803	947	1024	873
TOTAL 2010	970	1048	898	945	1042	856	998	1054	944
2015	1048	1123	977	1040	1131	957	1057	1115	1001
2016	1006	1072	945	997	1066	935	1015	1078	955
0 lat ^a	5	5	4	5	5	6	4	5	2
1–4 lata	6	6	6	12	11	12	–	–	–
5–9	9	4	13	4	–	9	13	9	18
10–14	17	9	24	14	9	20	19	9	29
15–19	39	56	21	39	76	–	39	38	40
20–24	47	73	20	46	69	22	48	77	19
25–29	79	128	28	68	96	39	89	160	16
30–34	81	129	32	74	102	47	88	160	15
35–39	96	146	46	86	124	48	108	171	44
40–44	194	292	95	209	309	109	178	274	81
45–49	300	456	144	318	469	169	284	444	119
50–54	539	770	302	531	788	289	546	755	315
55–59	838	1152	533	837	1131	578	838	1172	478
60–64	1219	1739	752	1223	1781	764	1215	1691	735
65–69	1809	2696	1087	1709	2492	1113	1962	2978	1044
70–74	2686	3850	1840	2505	3555	1761	2942	4251	1954
75–79	4032	5702	3039	3921	5585	2948	4151	5825	3137
80–84	7107	9148	6049	6553	8445	5577	7698	9897	6555
85 lat i więcej	13469	13753	13365	13144	13191	13126	13810	14393	13608
<i>and more</i>									

a Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 1000 live births.

TABL. 18 /58/. ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN
DEATHS BY SELECTED CAUSES

LATA YEARS PRZYCZYNY ZGONÓW ^a CAUSES OF DEATHS ^a		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
		Total	Males	Females	Urban areas	Rural area
		na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
OGÓŁEM	2005	903	975	836	863	947
TOTAL	2010	970	1048	898	945	998
	2014	978	1030	929	962	996
	2015	1048	1123	977	1040	1057
w tym: of which:						
Choroby zakaźne i pasożytnicze		2	3	1	2	2
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
Nowotwory		254	296	215	259	249
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe		239	279	202	245	233
<i>of which malignant neoplasms</i>						

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 18 /58/. ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ (dok.)
DEATHS BY SELECTED CAUSES (cont.)

L A T A Y E A R S PRZYCZYNY ZGONÓW ^a CAUSES OF DEATHS ^a	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural area
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	23	18	28	21	26
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>					
w tym cukrzyca	22	18	26	20	25
<i>of which diabetes mellitus</i>					
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	15	14	15	17	13
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>					
Choroby układu krążenia	510	509	510	497	523
<i>Diseases of the circulatory system</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
choroba nadciśnieniowa	16	16	16	13	19
<i>hypertensive disease</i>					
choroba niedokrwienności serca	62	80	45	60	64
<i>ischaemic heart disease</i>					
w tym ostry zawał serca	23	31	16	22	24
<i>of which acute myocardial infarction</i>					
choroby naczyń mózgowych	58	53	63	63	53
<i>cerebrovascular diseases</i>					
miażdżycy	121	103	139	124	119
<i>atherosclerosis</i>					
Choroby układu oddechowego	78	88	69	75	82
<i>Diseases of the respiratory system</i>					
Choroby układu trawiennego	34	43	25	37	30
<i>Diseases of the digestive system</i>					
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	5	6	4	6	4
<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>					
Choroby układu moczowo-płciowego	1	1	1	1	2
<i>Diseases of the genitourinary system</i>					
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	88	84	91	90	85
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>					
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	38	59	17	36	40
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
wypadki komunikacyjne	10	14	5	10	9
<i>transport accidents</i>					
samobójstwa	14	25	3	13	14
<i>suicides</i>					

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 19 /59/. **ZGONY NIEMOWLAŃ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Z ogółem			Of grand total		
				miasta urban areas		wieś rural areas			
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM ... 2005	42	24	18	24	13	11	18	11	7
TOTAL 2010	48	26	22	29	17	12	19	9	10
2015	34	21	13	13	9	4	21	12	9
2016	40	23	17	24	11	13	16	12	4
0 dni days	14	9	5	7	4	3	7	5	2
1– 6 days	9	5	4	6	3	3	3	2	1
7–29 dni days	4	–	4	4	–	4	–	–	–
1 miesiąc month	2	1	1	1	–	1	1	1	–
2	1	1	–	–	–	–	1	1	–
3–11 miesięcy months	10	7	3	6	4	2	4	3	1

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH DANEJ PŁCI
 PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

OGÓŁEM ... 2005	494	557	430	536	567	503	448	545	349
TOTAL 2010	524	520	529	609	656	552	432	373	504
2015	410	480	332	302	395	197	528	573	478
2016	463	519	404	547	494	601	377	545	196
0 dni days	162	203	119	160	180	139	165	227	98
1– 6 days	104	113	95	137	135	139	71	91	49
7–29 dni days	46	–	95	91	–	185	–	–	–
1 miesiąc month	23	23	24	23	–	46	24	45	–
2	12	23	–	–	–	–	24	45	–
3–11 miesięcy months	116	158	71	137	180	93	94	136	49

TABL. 20 /60/. ZGONY NIEMOWLAŹ WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

LATA YEARS PRZYCZYNY ZGONÓW ^a CAUSES OF DEATHS ^a	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
		na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births				
O G Ó Ł E M	2005	42	557	430	536	448
T O T A L	2010	48	520	529	609	432
	2014	40	476	455	368	565
	2015	34	480	332	302	528
w tym: of which:						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ Congenital anomalies ^Δ		17	251	153	162	251
w tym wrodzone wady serca of which congenital malformations of heart		7	69	102	70	101
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Conditions originating in the perinatal period		12	160	128	93	201
w tym zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu of which disorders related to length of gestation and fetal growth		9	114	102	70	151

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 21 /61/. ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
 SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	235	244	T O T A L
w tym dokonane	144	129	of which committed
Miasta	131	154	Urban areas
Wieś	104	90	Rural areas
Wiek samobójców:			Age of suicidal persons:
12 lat i mniej	1	1	12 and less
13–18	11	12	13–18
19–24	22	20	19–24
25–29	20	33	25–29
30–49	93	83	30–49
50–69	68	73	50–69
70 lat i więcej	19	22	70 and more

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 22 /62/. **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60
MEŻCZYŻNI <i>MALES</i>					
OGÓŁEM 2005	71,9	57,6	43,2	29,3	17,6
TOTAL 2010	73,0	58,4	44,1	30,1	18,1
..... 2015	73,8	59,4	45,0	31,0	18,7
..... 2016	74,4	59,9	45,5	31,5	19,3
Miasta <i>Urban areas</i>	74,8	60,3	45,9	31,8	19,8
Wieś <i>Rural areas</i>	73,9	59,4	45,1	31,1	18,8
KOBIETY <i>FEMALES</i>					
OGÓŁEM 2005	79,5	65,0	50,2	35,8	22,5
TOTAL 2010	80,4	66,0	51,1	36,5	23,1
..... 2015	81,4	66,8	52,1	37,5	23,9
..... 2016	81,8	67,3	52,5	37,9	24,3
Miasta <i>Urban areas</i>	81,7	67,4	52,5	38,0	24,5
Wieś <i>Rural areas</i>	81,9	67,2	52,4	37,7	24,1

TABL. 23 /63/. **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
DO 2050 R.
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2050
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM TOTAL	966,6	935,9	902,0	865,1	825,8	785,2	744,6
mężczyźni <i>males</i>	468,2	453,5	437,1	419,5	401,0	382,4	364,0
kobiety <i>females</i>	498,4	482,3	464,9	445,7	424,8	402,9	380,6
Miasta <i>Urban areas</i>	498,1	478,0	456,2	432,8	408,5	383,9	359,9
mężczyźni <i>males</i>	236,9	227,0	216,3	205,2	194,0	183,0	172,4
kobiety <i>females</i>	261,2	251,0	239,9	227,6	214,5	200,9	187,5
Wieś <i>Rural areas</i>	468,5	457,8	445,9	432,3	417,3	401,3	384,6
mężczyźni <i>males</i>	231,3	226,6	220,9	214,3	207,0	199,3	191,6
kobiety <i>females</i>	237,2	231,3	225,0	218,1	210,4	202,0	193,1

TABL. 23 /63/. **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2050 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2050 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	w tys. in thous.						
W wieku przedprodukcyjnym Pre-working age	147,9	138,2	121,9	111,0	102,0	95,5	90,7
mężczyźni males	76,1	71,0	62,8	57,1	52,5	49,1	46,7
kobiety females	71,8	67,2	59,1	53,9	49,5	46,4	44,0
Miasta Urban areas	73,4	67,8	59,1	53,7	49,2	45,8	43,1
mężczyźni males	37,7	34,8	30,3	27,5	25,1	23,4	22,0
kobiety females	35,7	33,1	28,9	26,3	24,0	22,4	21,1
Wieś Rural areas	74,5	70,4	62,8	57,2	52,8	49,7	47,6
mężczyźni males	38,4	36,3	32,5	29,6	27,3	25,8	24,6
kobiety females	36,1	34,1	30,3	27,6	25,5	24,0	22,9
W wieku produkcyjnym Working age	592,5	551,6	521,6	486,4	445,6	399,1	354,4
mężczyźni males	315,8	294,1	278,5	262,6	244,4	222,5	198,6
kobiety females	276,7	257,5	243,1	223,8	201,2	176,5	155,8
Miasta Urban areas	296,2	272,9	256,7	237,1	214,4	188,8	165,1
mężczyźni males	156,7	144,0	135,7	126,8	116,5	104,1	91,1
kobiety females	139,6	128,9	121,0	110,3	97,9	84,7	74,0
Wieś Rural areas	296,3	278,7	264,8	249,2	231,3	210,3	189,3
mężczyźni males	159,1	150,1	142,8	135,8	127,9	118,5	107,5
kobiety females	137,1	128,5	122,0	113,5	103,4	91,8	81,8
W wieku poprodukcyjnym Working age	226,3	246,1	258,6	267,8	278,2	290,7	299,5
mężczyźni males	76,4	88,4	95,9	99,8	104,1	110,7	118,7
kobiety females	149,9	157,7	162,7	168,1	174,1	180,0	180,8
Miasta Urban areas	128,5	137,3	140,3	141,9	144,9	149,4	151,8
mężczyźni males	42,6	48,3	50,3	50,9	52,4	55,6	59,3
kobiety females	85,9	89,1	90,0	91,0	92,6	93,8	92,5

TABL. 23 /63/. PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2050 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2050 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	w tys. in thous.						
W wieku poprodukcyjnym (dok.) Working age (cont.)							
Wieś Rural areas	97,7	108,7	118,3	125,9	133,3	141,3	147,8
mężczyźni males	33,8	40,1	45,6	48,9	51,7	55,1	59,4
kobiety females	64,0	68,6	72,7	77,0	81,5	86,2	88,3
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE	63	70	73	78	85	97	110
Mężczyźni Males	48	54	57	60	64	72	83
Kobiety Females	80	87	91	99	111	128	144

TABL. 24 /64/. PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH
Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------

GOSPODARSTWA DOMOWE w tys.
HOUSEHOLDS in thous.

OGÓŁEM TOTAL	363,7	373,6	387,6	392,9	368,5	339,3	319,4	303,9
Miasta Urban areas	211,9	217,8	221,8	219,0	205,3	187,1	174,2	165,5
Wieś Rural areas	151,8	155,8	165,8	173,9	163,2	152,3	145,3	138,4

PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYCH
AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOSEHOLD

OGÓŁEM TOTAL	2,7	2,6	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4
Miasta Urban areas	2,4	2,3	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
Wieś Rural areas	3,1	3,0	2,7	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8

TABL. 25 /65/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odplyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migrati- on ^c
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za gra- nicę to abroad	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	10389	5400	4127	862	13574	5380	4780	3414	-3185
TOTAL	2010	11154	5752	4676	726	12947	5584	5515	1848	-1793
	2015	.	4838	4460	.	.	5127	4981	.	-2379
	2016	9369	4654	4353	362	10739	5117	4616	1006	-1370
Miasta	2005	4948	2271	2321	356	7463	2858	2982	1623	-2515
Urban areas	2010	5096	2129	2640	327	6850	2690	3417	743	-1754
	2015	.	1678	2459	.	.	2314	3054	.	-1926
	2016	4429	1712	2533	184	5519	2333	2773	413	-1090
Wieś	2005	5441	3129	1806	506	6111	2522	1798	1791	-670
Rural areas	2010	6058	3623	2036	399	6097	2894	2098	1105	-39
	2015	.	3160	2001	.	.	2813	1927	.	-453
	2016	4940	2942	1820	178	5220	2784	1843	593	-280

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,9	5,1	3,9	0,8	12,9	5,1	4,6	3,3	-3,0
TOTAL	2010	10,9	5,6	4,6	0,7	12,7	5,5	5,4	1,8	-1,8
	2015	.	4,8	4,5	.	.	5,1	5,0	.	-2,4
	2016	9,4	4,7	4,4	0,4	10,8	5,1	4,6	1,0	-1,4
Miasta	2005	8,9	4,1	4,2	0,6	13,5	5,2	5,4	2,9	-4,6
Urban areas	2010	9,5	4,0	4,9	0,6	12,8	5,0	6,4	1,4	-3,3
	2015	.	3,2	4,7	.	.	4,5	5,9	.	-3,7
	2016	8,6	3,3	4,9	0,4	10,7	4,5	5,4	0,8	-2,1
Wieś	2005	10,9	6,3	3,6	1,0	12,2	5,1	3,6	3,6	-1,3
Rural areas	2010	12,5	7,5	4,2	0,8	12,6	6,0	4,3	2,3	-0,1
	2015	.	6,6	4,2	.	.	5,9	4,0	.	-0,9
	2016	10,3	6,1	3,8	0,4	10,9	5,8	3,9	1,2	-0,6

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Cancelled registrations. c In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 /66/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	9527	6802	2725	10160	6802	3358
TOTAL	2010	10428	7551	2877	11099	7551	3548
	2015	9298	7006	2292	10108	7006	3102
	2016	9007	6670	2337	9733	6670	3063
Miasta	2005	4592	2991	1601	5840	3536	2304
<i>Urban areas</i>	2010	4769	3164	1605	6107	3800	2307
	2015	4137	2937	1200	5368	3363	2005
	2016	4245	2987	1258	5106	3155	1951
Wieś	2005	4935	3811	1124	4320	3266	1054
<i>Rural areas</i>	2010	5659	4387	1272	4992	3751	1241
	2015	5161	4069	1092	4740	3643	1097
	2016	4762	3683	1079	4627	3515	1112

NA 1000 LUDNOŚCI
 PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,1	6,5	2,6	9,7	6,5	3,2
TOTAL	2010	10,2	7,4	2,8	10,9	7,4	3,5
	2015	9,3	7,0	2,3	10,1	7,0	3,1
	2016	9,1	6,7	2,3	9,8	6,7	3,1
Miasta	2005	8,3	5,4	2,9	10,6	6,4	4,2
<i>Urban areas</i>	2010	8,9	5,9	3,0	11,4	7,1	4,3
	2015	8,0	5,7	2,3	10,3	6,5	3,9
	2016	8,2	5,8	2,4	9,9	6,1	3,8
Wieś	2005	9,9	7,7	2,3	8,7	6,6	2,1
<i>Rural areas</i>	2010	11,7	9,1	2,6	10,3	7,7	2,6
	2015	10,8	8,5	2,3	9,9	7,6	2,3
	2016	10,0	7,7	2,3	9,7	7,3	2,3

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 27 /67/. MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	9527	4517	5010	10160	4829	5331	-633	-312	-321
TOTAL 2010	10428	4911	5517	11099	5220	5879	-671	-309	-362
2015	9298	4341	4957	10108	4774	5334	-810	-433	-377
2016	9007	4248	4759	9733	4593	5140	-726	-345	-381
0– 4 lata	861	438	423	912	472	440	-51	-34	-17
5– 9	629	323	306	613	311	302	16	12	4
10–14	391	182	209	396	188	208	-5	-6	1
15–19	363	171	192	360	161	199	3	10	-7
20–24	750	243	507	833	259	574	-83	-16	-67
25–29	1563	676	887	1808	786	1022	-245	-110	-135
30–34	1235	588	647	1424	716	708	-189	-128	-61
35–39	834	434	400	917	498	419	-83	-64	-19
40–44	560	296	264	583	324	259	-23	-28	5
45–49	362	209	153	389	218	171	-27	-9	-18
50–54	354	201	153	352	189	163	2	12	-10
55–59	289	137	152	282	139	143	7	-2	9
60–64	298	150	148	301	131	170	-3	19	-22
65 lat i więcej and more	518	200	318	563	201	362	-45	-1	-44

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 28 /68/. MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW

INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	862	545	317	3414	1940	1474	-2552	-1395	-1157
TOTAL 2010	726	507	219	1848	894	954	-1122	-387	-735
2014	591	372	219	2160	1055	1105	-1569	-683	-886
2016	362	201	161	1006	504	502	-644	-303	-341
0– 4 lata	143	75	68	19	11	8	124	64	60
5– 9	31	14	17	37	20	17	-6	-6	-
10–14	7	2	5	36	18	18	-29	-16	-13
15–19	8	5	3	84	67	17	-76	-62	-14
20–24	13	6	7	50	26	24	-37	-20	-17
25–29	32	20	12	77	33	44	-45	-13	-32
30–34	28	19	9	116	40	76	-88	-21	-67
35–39	26	13	13	93	39	54	-67	-26	-41
40–44	16	11	5	84	43	41	-68	-32	-36
45–49	13	8	5	86	41	45	-73	-33	-40
50–54	7	3	4	100	52	48	-93	-49	-44
55–59	6	6	-	82	45	37	-76	-39	-37
60–64	5	3	2	81	42	39	-76	-39	-37
65 lat i więcej and more	27	16	11	61	27	34	-34	-11	-23

TABL. 29 /69/. **REZYDENCJ^a**

Stan w dniu 31 XII

USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	973,0	952,6	950,7	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	471,0	461,9	461,1	males in thous.
kobiety w tys.	502,0	490,7	489,6	females in thous.
na 100 mężczyzn	107	106	106	per 100 males
Miasta				Urban areas
w tysiącach	517,9	503,1	501,8	in thousand
w % ogółu ludności rezydującej	53,2	52,8	52,8	in % of total usual residence population
Wieś				Rural areas
w tysiącach	455,1	449,4	448,9	in thousand
w % ogółu ludności rezydującej	46,8	47,2	47,2	in % of total usual residence population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 92.

a See general notes, item 2 on page 92.

TABL. 30 /70/. **REZYDENCJ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	973,0	952,6	950,7	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	171,3	157,1	156,2	Pre-working age
Miasta	85,5	78,6	78,5	Urban areas
mężczyźni	43,9	40,5	40,4	males
kobiety	41,6	38,1	38,1	females
Wieś	85,8	78,5	77,8	Rural areas
mężczyźni	43,8	40,4	40,0	males
kobiety	42,0	38,1	37,7	females
W wieku produkcyjnym	627,8	597,7	591,0	Working age
w tym w wieku mobilnym	380,9	364,2	360,7	of which of mobility age
Miasta	337,9	312,3	307,4	Urban areas
mężczyźni	174,9	164,5	162,3	males
w tym w wieku mobilnym	102,0	96,4	95,3	of which of mobility age
kobiety	163,0	147,8	145,1	females
w tym w wieku mobilnym	100,4	93,5	92,2	of which of mobility age
Wieś	289,9	285,4	283,7	Rural areas
mężczyźni	154,5	153,6	152,8	males
w tym w wieku mobilnym	91,3	89,1	88,6	of which of mobility age
kobiety	135,4	131,8	130,8	females
w tym w wieku mobilnym	87,2	85,2	84,6	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	173,8	197,8	203,4	Post-working age
Miasta	94,5	112,2	115,9	Urban areas
mężczyźni	28,2	35,0	36,7	males
kobiety	66,3	77,2	79,3	females
Wieś	79,4	85,5	87,5	Rural areas
mężczyźni	25,7	27,9	28,8	males
kobiety	53,7	57,7	58,7	females

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 92.

a See general notes, item 2 on page 92.

TABL. 31 /71/. **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATIONS	2005	2010	2015	2016
JEDNOSTKI KOŚCIELNE^b CHURCH UNITS^b				
Kościół katolicki Catholic church				
Kościół Rzymskokatolicki ^c	397	398	399	399
Starokatolicki Old Catholic				
Kościół Polskokatolicki ^d	3	1	1	–
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Zielonoświątkowy	13	13	13	13
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	5	5	3	6
Nowoapostolski Kościół w Polsce	1	1	1	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	1	1	1
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement				
Świadkowie Jehowy w Polsce	47	48	34	32
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	2	2	.	2
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1
DUCHOWNI CLERGY				
Kościół katolicki Catholic church				
Kościół Rzymskokatolicki ^c	841	831	858	859
Starokatolicki Old Catholic				
Kościół Polskokatolicki ^d	2	1	–	–
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Zielonoświątkowy	23	22	23	22
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	3	2	2	2
Nowoapostolski Kościół w Polsce	–	–	–	–
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	4	2	2	1
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement				
Świadkowie Jehowy w Polsce	–	–	.	.
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	8	7	.	6
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	3	3	3	3

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji opolskiej. d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern opolska diocese. d Church associated in the Polish Ecumenical Council.

TABL.31 /71/. **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATIONS	2005	2010	2015	2016
WIERNI, WYZNAWCY ADHERENTS, FAITHFUL				
Kościół katolicki Catholic church				
Kościół Rzymskokatolicki ^b	860000 ^c	850000 ^c	776000 ^c	774974 ^c
Starokatolicki Old Catholic				
Kościół Polskokatolicki ^d	35	20	20	–
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Zielonoświątkowy	1027	1081	1240	1229
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	217	197	206	203
Nowoapostolski Kościół w Polsce	23	27	35	39
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	39	41	37	32
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement				
Świadkowie Jehowy w Polsce	3158 ^e	2876 ^e	2840 ^e
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	39	29	.	35
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	16	14	13	15

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Dane dotyczą diecezji opolskiej. c Ochrzczeni. d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. e Głosiciele.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Data concern opolska diocese. c Baptised. d Church associated in the Polish Ecumenical Council. e Proclaimers.

Uwagi ogólne

General notes

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

1. Dane zawarte w tabl. 1–2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej, tj. bezdomnych, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz za granicą. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Dane BAEL za 2016 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

1. Data in tables 1–2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more, i.e. homeless, living in collective accommodation establishment and staying abroad. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly.

The LFS data for 2016 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in the LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - within the reference week were not employed,

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w 2005 r. – patrz ust. 5 na str. 123,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody,
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005 – see item 5 on page 123,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions,
- 3) outworkers;
- 4) agents;
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives, and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorca mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w 2005 r. wyznaczano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w 2005 r. nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracownikami pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Dane grupowane według sekcji opracowano metodą przedsiębiorstw. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2005 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data regarding employment do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

8. Data grouped according to sections were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

9. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności.

10. Informacje o **ruchu zatrudnionych** obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy** , a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. **Wolne miejsca pracy** do miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

12. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

9. In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity.

10. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care leave and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

11. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

12. **Newly created jobs** are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 r., poz. 645 z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 645 with later amendments), are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Długotrwale bezrobotni są to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla 2000 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla 2005 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane za lata 2010–2016 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 645 z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The long-term unemployed persons are unemployed persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training of adults in the workplace.

3. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated: for 2000 – on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, for 2005 – Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002, since 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010. Data for 2010–2016 are not strictly comparable to those for previous years.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 645 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;

Data regarding accident at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical card of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which a one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;

- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów

- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *servicing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. A **serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A **fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. The **accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information ser-

- samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacyjnej); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administracyjnej i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
 - 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich stopnia ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869) z późniejszymi zmianami.

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

vice activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities), administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

8. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

9. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869) with later amendments.

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności
Economic activity of the population

TABL. 1 /72/. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
– na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartaly quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	751	770	763	763	763	762	762	POPULATION in thous.
Mężczyźni	359	361	365	365	365	365	365	Men
Kobiety	392	409	398	398	398	397	397	Women
Aktywni zawodowo	401	418	417	417	415	412	423	Economically active persons
mężczyźni	228	228	238	237	238	236	241	men
kobiety	173	189	179	180	177	176	182	women
Pracujący	362	391	396	394	392	393	405	Employed persons
mężczyźni	208	215	227	225	225	225	232	men
kobiety	154	176	169	169	167	168	173	women
Bezrobotni ^a	39	27	21	23	23	19	17	Unemployed persons ^a
mężczyźni	21	13	11	12	13	11	8	men
kobiety	18	14	10	11	10	8	9	women
Bierni zawodowo	351	352	346	346	348	350	339	Economically inactive persons
Mężczyźni	131	132	127	128	127	128	124	Men
Kobiety	220	220	219	218	221	222	215	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW-								
NOŚCI ZAWODOWEJ w %	53,4	54,3	54,7	54,7	54,4	54,1	55,5	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,5	63,2	65,2	64,9	65,2	64,7	66,0	men
kobiety	44,1	46,2	45,0	45,2	44,5	44,3	45,8	women
Miasta	53,5	54,3	55,1	54,9	55,1	54,5	56,5	Urban areas
Wieś	53,2	54,5	54,1	54,4	53,6	53,6	54,4	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIE-								
NIA w %	48,2	50,8	51,9	51,6	51,4	51,6	53,1	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,9	59,6	62,2	61,6	61,6	61,6	63,6	men
kobiety	39,3	43,0	42,5	42,5	42,0	42,3	43,6	women
Miasta	47,9	50,5	52,4	52,1	51,9	52,0	53,5	Urban areas
Wieś	48,6	51,0	51,4	51,1	50,8	51,1	52,8	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,7	6,5	5,0	5,5	5,5	4,6	4,0	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	9,2	5,7	4,6	5,1	5,5	4,7	3,3	men
kobiety	10,4	7,4	5,6	6,1	5,6	4,5	4,9	women
Miasta	10,6	6,6	5,0	5,0	5,9	4,6	4,9	Urban areas
Wieś	8,6	6,3	4,6	6,1	5,2	4,6	3,0	Rural areas

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

TABL. 2 /73/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R. – na podstawie BAEL**

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2016 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>				
OGÓŁEM TOTAL	762	423	405	17	339	55,5	53,1	4,0
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	542	407	390	17	135	75,1	72,0	4,2
15 – 24 lata	98	36	31	5	62	36,7	31,6	13,9
25 – 34	129	107	102	. ^c	22	82,9	79,1	3,7
35 – 44	124	107	104	. ^c	17	86,3	83,9	2,8
45 – 54	116	98	96	. ^c	18	84,5	82,8	2,0
55 lat i więcej <i>and more</i>	295	74	72	. ^c	221	25,1	24,4	2,7
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe <i>Tertiary</i>	151	122	119	. ^c	30	80,8	78,8	1,6
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	180	118	114	. ^c	63	65,6	63,3	3,4
Średnie ogólnokształcące ... <i>General secondary</i>	70	34	32	. ^c	36	48,6	45,7	5,9
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	209	124	118	6	85	59,3	56,5	4,8
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	151	26	22	. ^c	126	17,2	14,6	15,4

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat. c Szacunek mniejszy niż 5 tys., konkretna wartość nie podana ze względu na losowy błąd próby.

a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59. c The estimate less than 5 thous., specific value not given because of high random error of sample.

Pracujący Employment

TABL. 3 /74/. **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	z ogółem kobiety of total women
OGÓŁEM TOTAL	294256	310991	321602	328779	152111
sektor publiczny <i>public sector</i>	84851	83700	71342	71908	48902
sektor prywatny <i>private sector</i>	209405	227291	250260	256871	103209
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	50506	50793	50610	50387	23222
Przemysł <i>Industry</i>	73115	74714	76329	78779	22773
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	63678	65239	68512	70665	21140
Budownictwo <i>Construction</i>	16148	22414	24775	25568	2235
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	43609	45377	44746	44981	24976
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	15612	15711	15931	16951	3603
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4684	4664	5044	5110	3371
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2190	2133	2668	3060	1072
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6149	5539	5441	5700	4030
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2981	3063	3271	3465	1843
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7595	7857	8890	9352	4749
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5992	8308	9630	9876	4334
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	14833	16746	16883	17062	10647
Edukacja <i>Education</i>	26572	26682	26982	27224	21816
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	16981	19144	20862	21186	17156
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekre- acją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3287	3509	3335	3467	2169
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4002	4337	6205	6611	4115

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 125.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 125.

TABL. 4 /75/. **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an em- ployment contract</i>	właściciele, współ- właściciele i bez- płatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contribu- ting family workers</i>	
OGÓŁEM	2005	172120	168018	1899
TOTAL	2010	175967	172199	1992
	2015	172721	169527	1719
	2016	177878	174583	1828
sektor publiczny	66401	66401		–
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	111477	108182		1828
<i>private sector</i>				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4939	3678		44
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	58420	57833		584
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	53113	52531		579
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	13419	13152		267
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	15606	15163		437
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	8384	8223		161
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2061	1973		88
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	813	812		#
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2596	2355		–
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2215	2204		11
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2459	2416		43
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4734	4689		45
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16216	16216		–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	26327	26281		46
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16438	16360		78
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2935	2932		3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	307	287		20
<i>Other service activities</i>				

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 /76/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	w tym pod- mioty o licz- bie pracują- cych powy- żej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a
OGÓŁEM TOTAL	194333	198372	190010	194607	160911
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5172	4617	4319	4278	3194
Przemysł <i>Industry</i>	65003	62840	58053	60024	55528
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	57961	55982	52787	54667	50357
Budownictwo <i>Construction</i>	12395	15941	16460	16891	8440
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	24497	25233	22721	22593	14091
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	8315	8521	8713	9616	7907
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2640	2761	2662	2913	1714
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1376	828	940	1017	614
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3818	3153	2693	2618	2204
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2369	2392	2523	2556	1957
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4106	4225	4061	4214	2214
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5318	5120	4749	5172	4097
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	14211	16434	15404	15459	15459
Edukacja <i>Education</i>	26189	25628	25001	25273	25066
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	14693	16082	16512	16595	15602
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2643	3074	2611	2692	2573
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1588	1523	2587	2698	252

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 / 77/. PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYEES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees		
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2005	154858	72396	13160	8167
TOTAL	2010	158964	74028	13235	8392
	2015	156267	74219	13260	8872
	2016	161650	75999	12933	8745
sektor publiczny		59865	41485	6536	4670
public sector					
sektor prywatny		101785	34514	6397	4075
private sector					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		3065	725	613	463
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		55677	16365	2156	987
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		50575	15283	1956	884
of which manufacturing					
Budownictwo		12776	1059	376	138
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		14038	6866	1125	823
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		7919	1160	304	137
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1663	1098	310	210
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		716	350	96	56
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2263	1855	92	74
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1892	991	312	245
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2206	1406	210	152
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4242	1882	447	242
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		15588	9895	628	412
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		21921	17940	4360	3321
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		15205	12868	1155	876
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		2246	1399	686	562
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		233	140	54	42
Other service activities					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2010 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons ^b Since 2010 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 /78/. PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total		poprzednio pracujący previously employed	powracający z urlopów wychodzących ^b persons returning from child-care leaves ^b	Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjęmu- jący pier- wszą pracę persons starting work for the first time			
OGÓŁEM	2005 36030	12918	4719	17776	861	22,8
TOTAL	2010 31729	10751	3728	24795	649	19,6
	2015 30316	11166	3501	19632	280	19,4
	2016 32118	11789	3460	20954	242	20,2
sektor publiczny	6450	4237	837	4395	110	10,7
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	25668	7552	2623	16559	132	26,0
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	357	73	59	216	–	11,6
Przemysł	11779	3171	1356	7731	57	21,6
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	11155	3035	1323	7330	57	22,5
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	4081	186	159	3063	3	32,8
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3580	1716	429	2317	31	26,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	2041	237	195	1392	–	27,0
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	769	407	78	449	5	52,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja	147	101	23	66	–	22,0
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	325	273	34	209	16	13,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	339	143	42	238	2	17,8
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	366	193	62	197	4	17,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2452	937	155	997	8	62,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2321	1435	362	1665	51	14,7
Edukacja	1642	1345	159	1102	33	7,5
<i>Education</i>						

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 7 /78/. **PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)**
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podje- mują- cy pier- wszą pracę persons starting work for the first time	poprze- dnie- nie pracują- cy previously employed	powracają- cy z urlo- pów wycho- wawczych ^b persons returning from child-care leaves ^b	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	1542	1320	273	1104	26	10,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	335	226	68	183	4	14,9
Pozostała działalność usługowa Other service activities	42	26	6	25	2	16,2

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 /79/. **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia przez terminated due to dis- solution of an employ- ment contract by		przenie- sieni na emeryturę, rentę z ty- tułu nie- zdolności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlo- pów wycho- wawczych ^b taking child-care leaves ^b	
			zakład pracy employer	pracownika employee			
OGÓŁEM 2005	34795	12733	6001	5259	2165	1283	21,8
TOTAL 2010	31207	10462	4775	3087	1131	794	19,2
..... 2015	29055	10193	4339	3666	1981	380	18,5
..... 2016	28468	10280	3227	3999	2159	411	17,8
sektor publiczny public sector	6011	3818	399	413	1127	149	9,9
sektor prywatny private sector	22457	6462	2828	3586	1032	262	22,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	477	105	98	19	83	2	15,5
Przemysł Industry	10365	2892	1504	1866	622	151	18,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9782	2758	1441	1826	506	148	19,5

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 /79/. **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia przez <i>terminated due to disso- lution of an employment contract by</i>		przeniesieni na emeryturę, rentę z ty- tułu nie- zdolności do pracy, rehabili- tację <i>retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation</i>	korzystają- cy z urlopów wychow- awczych ^b <i>taking child-care leaves^b</i>	
			zakład pracy <i>employer</i>	pracownika <i>employee</i>			
Budownictwo <i>Construction</i>	3671	111	327	524	153	17	29,4
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2967	1321	355	568	96	48	21,7
Transport i gospodarka magazy- nowa <i>Transportation and storage</i>	1733	213	115	185	85	#	22,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	530	285	42	69	3	4	36,0
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	99	56	10	32	#	-	14,8
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	423	344	87	88	36	16	17,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	313	118	33	25	60	2	16,5
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna <i>Professional, scientific and tech- nical activities</i>	319	169	54	45	28	2	14,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2077	757	244	124	39	10	52,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2111	1204	117	104	327	65	13,3
Edukacja <i>Education</i>	1616	1330	147	101	342	38	7,3
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna <i>Human health and social work acti- vities</i>	1401	1157	41	209	249	50	9,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	306	189	50	37	33	3	13,6
Pozostała działalność usługowa ... <i>Other service activities</i>	60	29	3	3	#	#	23,5

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 /80/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
 OGÓLNOKSZAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
**THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL
 AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodo- wych post-second- ary and secondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	4189	1959	1281	1324	591	993
TOTAL	2010	2953	1387	1042	782	367	762
	2015	2483	1166	1125	522	278	558
	2016	2446	1197	1061	557	258	570
sektor publiczny		665	509	522	86	38	19
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		1781	688	539	471	220	551
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		45	17	14	17	#	#
Przemysł		990	312	235	276	132	347
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		974	304	231	268	132	343
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		104	9	28	20	5	51
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		243	136	66	96	32	49
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		137	23	35	15	13	74
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		24	17	6	4	7	7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		18	11	12	3	3	–
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		20	13	11	6	3	–
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna		48	28	30	13	5	–
<i>Professional, scientific and technical acti- vities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		100	51	56	22	4	18
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>		305	233	249	34	19	3
Edukacja		106	86	86	11	3	6
<i>Education</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 9 /80/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a (dok.)**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	230	201	191	26	9	4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	60	48	31	11	18	–

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 /81/. **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2016 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM	1791	289	974	15241	5593	4131	2452
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1	–	1	196	67	221	150
Przemysł Industry	776	172	572	7175	1830	743	603
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	5	5	5	13	11	7	5
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	741	166	537	7018	1686	611	500
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	14	1	14	36	34	53	43

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 /81/. **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2016 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly cre- ated jobs	z ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Przemysł (dok.) Industry (cont.)							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	16	–	16	108	99	72	55
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo	357	2	54	1015	482	601	292
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	30	1	30	2661	912	636	304
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa ...	109	18	79	473	388	211	126
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	89	58	22	671	95	200	9
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	4	1	4	90	49	85	16
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16	3	7	73	35	103	39
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	8	–	8	166	73	79	40
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	183	1	3	336	68	235	53
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17	10	7	292	145	90	46
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	91	21	86	531	527	302	299
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja	42	1	33	749	618	354	338
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	58	1	58	435	211	115	54
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10	–	10	131	79	95	61
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	–	–	–	247	14	61	22
Other service activities							

a W ciągu roku.

a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABLE 11 /82/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL
 AS JOB OFFERS**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	69396	48775	36203	32419	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	38725	25801	19766	18019	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	13305	8969	4231	3544	previously not employed
absolwenci ^a	2933	3162	1732	1300	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	17020	13979	11726	10426	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1760	1634	1824	1499	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	45532	21608	19268	17506	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	9289	6935	4782	4024	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	5937	5916	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	1744	2472	2432	2250	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^c w %	18,7	13,6	10,1	9,0	Registered unemployment rate^c in %
Oferty pracy	310	1057	1642	2369	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy. c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 125.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training of adults in the workplace. c See general notes, item 3 on page 125.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 /84/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Według poziomu wykształcenia: (dok.) By educational level: (cont.)								
Średnie ogólnokształcące	4598	3480	4950	3417	3467	2443	3156	2250
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	22720	11340	14318	6401	10450	4825	9139	4278
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	24591	12321	15420	6986	11085	5037	9953	4705
<i>Lower secondary, primary and incom- plete primary</i>								
Według czasu pozostawania bez pracy^{ab}: By duration of unemployment^{ab}:								
3 miesiące i mniej	16889	7533	18841	8566	12629	6086	9989	4679
<i>months and less</i>								
3 – 6	9736	5260	9726	5426	5646	3175	4961	2796
6 – 12	9716	5135	8504	4664	5469	3027	5378	3103
12 – 24	10230	5633	7552	4416	5165	2996	5033	3063
Powyżej 24 miesięcy	22825	15164	4152	2729	7294	4482	7058	4378
<i>More than 24 months</i>								
Według stażu pracy^b: By work seniority^b:								
Bez stażu pracy	13305	8616	8969	5586	4231	2787	3544	2353
<i>No work seniority</i>								
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej	7569	4688	6780	4082	5880	3744	5661	3626
<i>years and less</i>								
1 – 5	14412	7868	11025	6042	8522	4986	7727	4713
5 – 10	9703	5521	6093	3327	5070	2920	4637	2712
10 – 20	12782	7389	7482	3783	5825	2952	5180	2633
20 – 30	9818	4340	6216	2441	4663	1805	3984	1500
powyżej 30 lat	1807	303	2210	540	2012	572	1686	482
<i>more than 30 years</i>								

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wśród bezrobotnych było 10473 osoby (w tym 3987 kobiety) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to full 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2016 among the unemployed were 10473 persons (of which 3987 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 /85/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	1217	492	574	597	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	595	259	295	311	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3067	4504	1520	1494	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	1327	1803	721	776	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	7195	16316	8513	7861	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	4178	9656	4919	4760	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	4049	1792	1565	Started a social useful works
w tym kobiety	2004	790	647	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	18847	38632	43226	48779	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 /86/. **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	134,3	253,7	179,4	185,1	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	73,0	74,0	63,0	51,5	27,8	Unemployment benefits
Szkolenia	3,8	10,2	4,9	4,0	2,2	Training
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	12,9	67,8	31,9	32,3	17,4	Subsidy for starting economic activity and equipment of work posts
Roboty publiczne	10,3	21,8	9,3	11,4	6,1	Public works
Prace interwencyjne	3,1	2,4	3,5	3,3	1,8	Intervention works
Stypendia za okres stażu	14,7	54,3	42,1	41,9	22,6	Scholarship for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 125.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes item 4 on page 125.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 /87/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total – accidents resulting in an inability to work			
		śmiertel- nych fatal	ciężkich serious	łżejszych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM	2005	2418	15	28	2375	12	778	1499
TOTAL	2010	2396	10	23	2363	33	918	1243
.....	2015	2181	10	21	2150	50	847	1176
.....	2016	2306	12	23	2271	37	898	1224
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		46	1	2	43	2	13	29
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		928	2	16	910	15	391	507
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		8	–	–	8	–	6	2
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		850	1	16	833	15	356	465
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		11	–	–	11	–	4	7
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ		59	1	–	58	–	25	33
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		266	3	4	259	4	78	180
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		231	2	1	228	1	96	127
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		149	1	–	148	1	42	102
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19	–	–	19	1	8	10
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		6	–	–	6	1	2	3
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		20	–	–	20	–	10	9
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		17	–	–	17	–	7	9
<i>Real estate activities</i>								

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 16 /87/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a** (cd.)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total – accidents resulting in an inability to work		
		śmiertel- nych fatal	ciężkich serious	łżejszych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more

OGÓŁEM (dok.)
TOTAL (cont.)

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	10	–	–	10	–	2	8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	53	2	–	51	2	15	32
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	107	–	–	107	2	48	56
Edukacja <i>Education</i>	135	–	–	135	3	62	68
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	291	–	–	291	4	112	71
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	23	1	–	22	1	10	10
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	5	–	–	5	–	2	3

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości)
PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)

OGÓŁEM	2005	9,66	0,06	0,11	9,49	0,05	3,11	5,99
TOTAL	2010	9,44	0,04	0,09	9,31	0,13	3,62	4,90
	2015	7,93	0,04	0,08	7,81	0,18	3,08	4,28
	2016	8,21	0,04	0,08	8,09	0,13	3,20	4,36
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	7,27	0,16	0,32	6,79	0,32	2,06	4,59	
Przemysł <i>Industry</i>	11,97	0,03	0,21	11,73	0,19	5,04	6,54	
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	11,36	–	–	11,36	–	8,52	2,84	
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	12,21	0,01	0,23	11,97	0,22	5,12	6,68	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3,18	–	–	3,18	–	1,15	2,02	

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 /87/. POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)
 PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total – accidents resulting in an inability to work		
		śmiertel- nych fatal	ciężkich serious	lżejszych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more

NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.)
 PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)

Przemysł (dok.) Industry (cont.)							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	15,54	0,26	–	15,28	–	6,58	8,69
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo	10,57	0,12	0,16	10,29	0,16	3,10	7,15
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	5,15	0,04	0,02	5,09	0,02	2,14	2,83
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	9,06	0,06	–	9,00	0,06	2,55	6,20
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,74	–	–	3,74	0,20	1,58	1,97
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	2,09	–	–	2,09	0,35	0,70	1,05
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	3,59	–	–	3,59	–	1,80	1,62
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5,05	–	–	5,05	–	2,08	2,67
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,10	–	–	1,10	–	0,22	0,88
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	5,43	0,21	–	5,22	0,21	1,54	3,28
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	6,30	–	–	6,30	0,12	2,83	3,30
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja	4,98	–	–	4,98	0,11	2,29	2,51
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activi- ties	13,84	–	–	13,84	0,19	5,33	3,38
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją	6,76	0,29	–	6,47	0,29	2,94	2,94
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	0,78	–	–	0,78	–	0,31	0,47
Other service activities							

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 /88/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fish- ing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transport- ation and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna human health and so- cial work activities
			razem total	w tym przet- wórstwo przemy- słowe of which manu- facturing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
CONTACT-MODE OF INJURY

OGÓŁEM	2005	2418	106	1098	986	285	220	142	137
TOTAL	2010	2396	101	986	879	264	298	161	145
	2015	2181	63	942	872	179	271	155	186
	2016	2306	46	928	850	266	231	149	291
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		88	1	51	51	9	6	-	5
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous sub- stances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicz- nymi		17	-	10	10	3	2	-	1
<i>of which chemicals</i>									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>		3	1	1	1	1	-	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt		549	10	193	168	86	60	48	46
<i>a stationary object</i>									
obiekt w ruchu		482	10	239	220	71	46	26	14
<i>object in motion</i>									
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt		181	4	92	85	32	26	2	2
<i>falling object</i>									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		102	1	58	55	12	7	8	1
<i>moving or transported object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		495	7	188	179	35	50	9	166
<i>Contact with sharp, pointed, rough coarse material agent</i>									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		221	2	106	104	21	40	3	28
<i>of which contact with sharp mate- rial agent</i>									

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 17 /88/. WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (cd.)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fi- shing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transport- ation and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna human health and so- cial work activities
			razem total	w tym przet- wórstwo przemys- łowe of which manu- facturing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.)
CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)

Uwięzienie, zmiżdżenie <i>Trapped, crushed</i>	147	5	93	85	16	15	3	2
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Physical or mental stress</i>	245	1	83	77	30	28	38	21
w tym obciążenie układu mię- śniowo-szkieletowego <i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>	218	1	77	71	29	26	34	18
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Aggression human or animal</i>	57	3	5	2	–	2	17	15
Pozostałe <i>Others</i>	240	8	75	67	18	24	8	22

PRZYCZYNY WYPADKÓW
CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM 2005	5058	214	2547	2305	550	497	226	255
TOTAL 2010	5273	191	2394	2149	604	701	293	311
..... 2015	4839	138	2204	2043	423	646	279	420
..... 2016	5051	109	2277	2083	606	537	243	487
Niewłaściwy stan czynnika mate- rialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	431	19	213	202	37	34	18	18
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	306	7	159	150	49	32	8	22
stanowiska pracy <i>work post</i>	294	2	146	140	46	30	8	23
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	384	6	215	206	60	42	11	22
Nieuzywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>	86	–	54	52	7	11	1	4
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	401	6	228	215	45	49	8	24

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 17 /88/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fi- shing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>transporta- tion and storage</i>	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna <i>human health and so- cial work activities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przet- wórstwo przemys- łowe <i>of which manu- facturing</i>				

PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.)
 CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)

Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b	67	2	20	18	14	5	2	4
<i>Inappropriate mental-physical con- dition of employee^b</i>								
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika	2897	64	1194	1063	334	317	163	352
<i>Incorrect employee action</i>								
Inne	185	3	48	37	14	17	24	18
<i>Others</i>								

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 /89/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH
 INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
**PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
 IN AGRICULTURE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	348	252	203	207	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	-	3	1	2	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	161	115	85	98	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	26	24	18	19	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwy- cenie przez środki transportu w ruchu	7	9	7	5	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urzą- dzeń	61	40	38	30	<i>persons caught and hit by moving parts of machinery and equip- ment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogry- zienie przez zwierzęta	27	19	19	19	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie skrajnych temperatur ...	4	2	-	3	<i>influence of extreme temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	-	1	-	-	<i>influence of hazardous materials</i>
inne wydarzenia	62	42	36	33	<i>other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 /90/. ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zagrożenie Hazard							
		związane connected with				czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery			
		Ogółem Grand total		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
OGÓŁEM	2005	143,9	125,2	74,6	59,5	57,4	54,8	12,0	11,0
TOTAL	2010	154,9	108,2	73,8	58,8	67,2	38,2	13,9	11,2
	2015	123,2	107,7	76,8	68,9	33,3	28,5	13,2	10,3
	2016	118,9	97,4	78,9	64,9	26,9	22,2	13,2	10,2
sektor publiczny		108,0	79,5	30,0	22,4	72,4	51,5	5,6	5,6
public sector									
sektor prywatny		121,3	101,4	89,9	74,5	16,6	15,6	14,9	11,3
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		84,1	69,6	29,2	17,8	33,5	32,6	21,4	19,3
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		116,4	95,2	75,5	59,3	23,1	21,4	17,8	14,5
Industry									
górnictwo i wydobywanie		93,0	62,4	56,3	25,7	13,5	13,5	23,3	23,3
mining and quarrying									
przetwórstwo przemysłowe		117,6	96,1	80,8	63,8	21,0	20,2	15,8	12,1
manufacturing									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		90,5	90,2	–	–	50,2	50,2	40,3	39,9
electricity, gas, steam and air conditioning supply									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		122,7	93,1	55,3	43,4	36,7	20,3	30,7	29,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 127.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 127.

TABL. 19 /90/. ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with			czynniki mechanicznymi mechanical factors		
	ze środowiskiem work environment		z uciążliwością strenuous conditions		niebezpiecznymi connected with particularly dangerous machinery			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Budownictwo Construction	337,7	280,6	312,6	266,4	3,4	2,8	21,7	11,4
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	22,8	18,9	15,3	13,9	5,5	3,7	1,9	1,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	166,7	122,4	38,0	36,4	121,2	78,4	7,6	7,6
Informacja i komunikacja Information and communication	–	–	–	–	–	–	–	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	31,5	31,5	21,0	21,0	10,5	10,5	–	–
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service activities	10,5	5,7	5,7	5,7	4,9	–	–	–
Edukacja Education	123,7	123,7	–	–	121,8	121,8	1,9	1,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	23,8	22,1	21,6	20,4	2,1	1,6	0,1	0,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	–	–	–	–	–	–	–	–

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 127.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 127.

TABL. 20 /91/. ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2016 R.PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	378,4	200,3	82,8	93,7	157,9
TOTAL					
sektor publiczny	186,7	116,8	35,6	46,8	85,3
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	421,6	219,2	93,5	104,2	174,3
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	376,2	170,6	41,6	50,9	129,6
Przemysł	429,4	242,0	118,6	97,2	196,0
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	193,4	216,6	14,7	4,9	197,1
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	424,6	240,1	111,1	87,6	194,2
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	631,5	427,0	410,9	394,4	368,9
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	396,2	126,6	23,4	31,3	82,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	590,9	305,5	79,3	211,7	246,3
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	321,5	126,0	38,9	87,8	62,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	254,8	90,3	5,8	11,4	85,9
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	384,6	307,7	23,1	103,1	181,5
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	129,4	111,9	–	7,0	111,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	67,9	7,3	–	–	7,3
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	3,1	1,2	–	–	1,2
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	174,0	115,9	50,1	74,4	95,6
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa	–	–	–	–	–
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 127.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 127.

TABL. 21 /92/. **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	48	24,1	TOTAL
	2010	43	20,7	
	2015	14	6,9	
	2016	20	9,8	
w tym:				<i>of which:</i>
Astma oskrzelowa		1	0,5	<i>Bronchial asthma</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		1	0,5	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		2	1,0	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		3	1,5	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		1	0,5	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		10	4,9	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 /93/. **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>	
OGÓŁEM	2005	12660	40248	4909	12996	565	1460	9581
TOTAL	2010	11315	34760	955	9294	511	2076	233
	2015	11929	23017	2809	5222	405	1754	166
	2016	10920	23327	3202	5318	268	1880	97
sektor publiczny		2119	3392	94	1846	4	1256	32
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		8801	19935	3108	3472	264	624	65
<i>private sector</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 127. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 127. ^b Or particular character.

TABL. 22 /93/. **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	664	862	155	211	1	2	–
Przemysł <i>Industry</i>	7966	15922	2995	3212	227	609	31
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	487	286	40	143	1	1	1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	5923	13888	2680	1635	223	95	16
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	382	753	25	1094	–	510	11
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1174	995	250	340	3	3	3
Budownictwo <i>Construction</i>	1446	4720	7	415	2	2	31
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	327	426	41	99	8	7	1
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	485	1224	4	1308	1	1260	12
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	–	–	–	15	–	–	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	–	–	–	–	–	–	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2	16	–	–	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>	24	–	–	–	–	–	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	6	157	–	58	29	–	22
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	–	–	–	–	–	–	–

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 127. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 127. ^b Or particular character.

TABL. 23 /94/. ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	
O G Ó Ł E M	2005	467	452	2390	2252
T O T A L	2010	297	288	3919	3652
	2015	388	386	4332	4168
	2016	319	317	5459	5459
sektor publiczny		35	34	3909	3909
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		284	283	5650	5645
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8	8	12775	12775
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		175	174	3957	3939
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		1	1	8500	8500
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		160	159	3984	3964
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		4	4	4475	4475
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		10	10	2870	2870
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		81	81	6751	6751
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		14	14	3621	3621
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		22	22	12646	12646
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja		1	1	3900	3900
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		–	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		–	–	–	–
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		2	2	4600	4600
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		16	15	3619	3600
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa		–	–	–	–
<i>Other service activities</i>					

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 127.

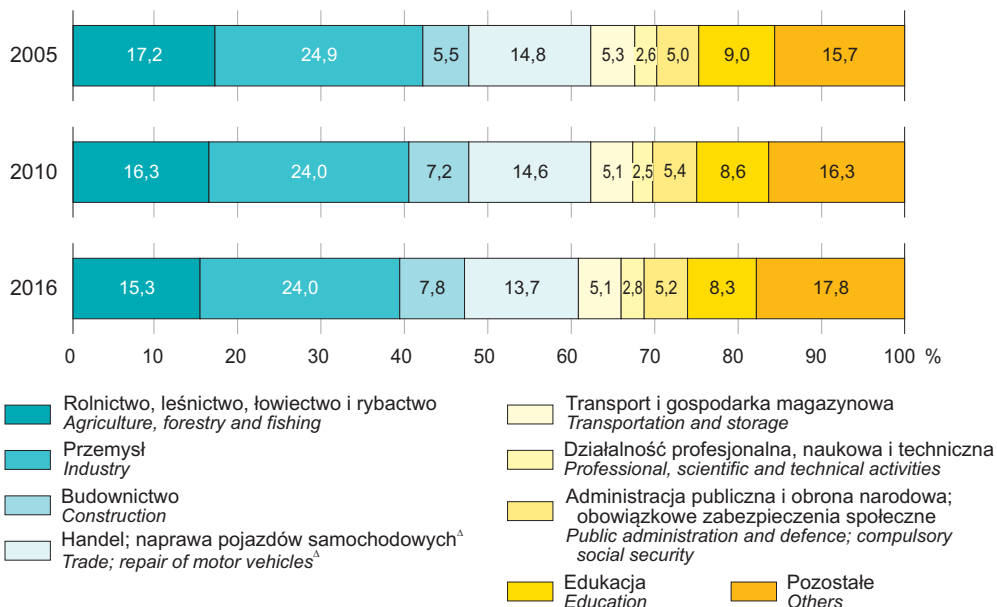
a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 127.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.

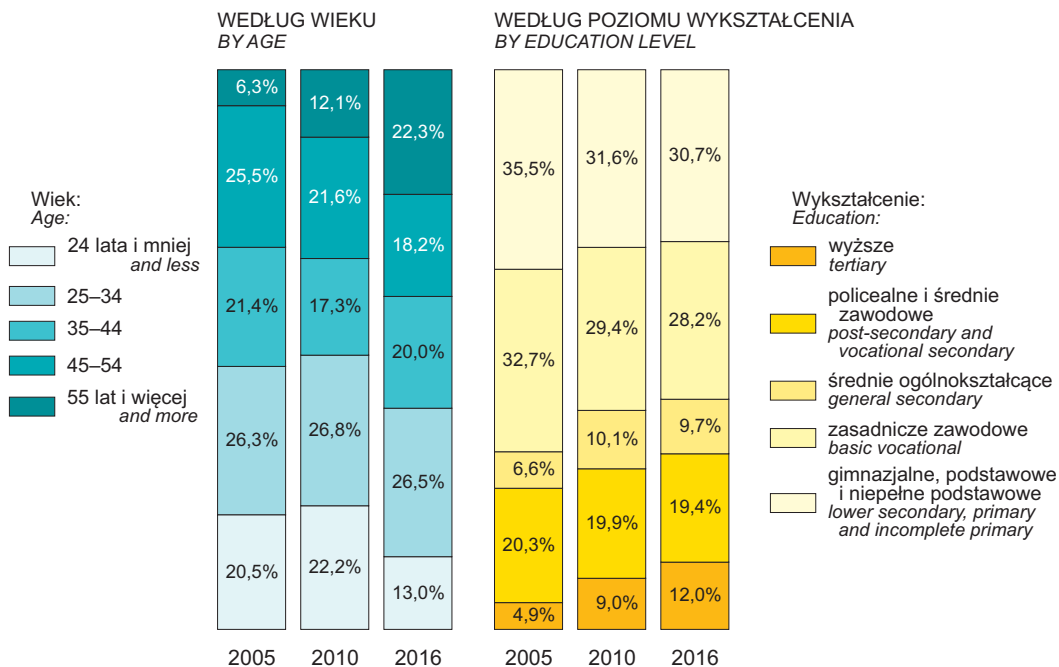
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

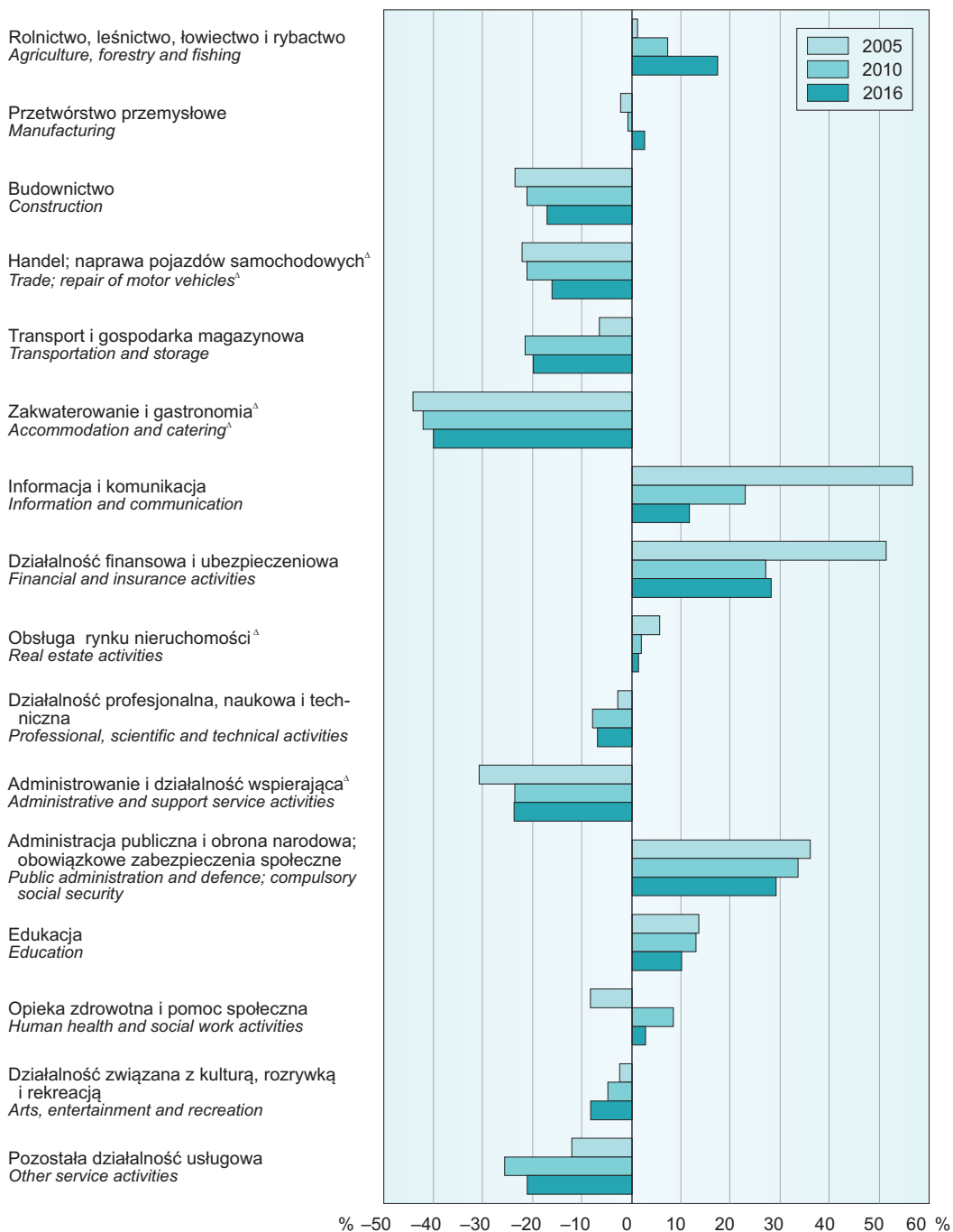
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE**
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane prezentowane w dziale nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data presented in this chapter do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid layoffs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job occupational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee.

4. Dane w tabl. 2–6 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2016 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego,

4. *Data in tables 2–6 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2016. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).*

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*
- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the public safety functionaries i.e., the Police,*

tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;

- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacone także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Service and Penitentiary Staff functionaries;

- 9) *farmers;*
- 10) *war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 /95/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	w tym pod- mioty o licz- bie pracują- cych powy- żej 9 osób of which entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	2126,53	2946,59	3565,04	3708,24	3927,04
sektor publiczny public sector	2516,47	3606,25	4182,48	4305,16	4305,16
sektor prywatny private sector	1873,04	2551,92	3246,05	3409,58	3680,71
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry, hunting and fishing	2149,92	3157,96	4208,43	4351,20	4603,93
Przemysł Industry	2166,44	3041,07	3679,97	3857,32	3973,78
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	2076,54	2921,30	3617,66	3800,15	3920,93
Budownictwo Construction	1622,54	2319,46	2939,73	3068,94	3530,65
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1652,82	2320,38	2916,84	3107,77	3504,38
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1985,43	2308,37	2826,10	2965,61	3122,69
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1183,84	1700,22	2115,50	2218,71	2314,79
Informacja i komunikacja Information and communication	3333,25	3620,52	3981,43	4136,71	4451,48
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	3219,68	3743,63	4521,85	4751,82	5141,09
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2245,18	3001,92	3543,17	3755,85	3905,51
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2065,09	2710,74	3364,43	3450,51	4011,43
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	1468,48	2246,60	2791,07	2823,05	2822,68
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2892,34	3934,71	4577,35	4786,54	4786,54
Edukacja Education	2413,62	3326,80	4055,55	4080,44	4092,20
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	1946,79	3191,67	3627,06	3807,59	3868,19
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2072,59	2801,90	3335,78	3395,79	3439,56
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1866,57	2186,33	2648,90	2921,78	3095,17

TABL. 2 /96/. **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.²**
**PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2016²**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
a – w tys. osób b – w odsetkach	in thous. person in percent			
OGÓŁEM	a	171,5	84,3	87,2
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0
według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4346,76 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2016 r.:				
<i>by were determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (4346,76 zł) for national economy in October 2016:</i>				
2173,38 zł i mniej	(50% i mniej	25,9	10,4	15,5
zl and less	and less)	15,1	12,4	17,8
2173,39– 3260,07	(50– 75)	51,3	22,3	29,0
	29,9	26,3	33,2
3260,08– 4346,76	(75–100)	42,3	21,9	20,4
	24,7	25,9	23,2
4346,77– 5433,45	(100–125)	23,6	12,0	11,6
	13,8	14,2	13,4
5433,46– 6520,14	(125–150)	12,3	6,6	5,7
	7,2	7,8	6,5
6520,15– 7606,83	(150–175)	5,7	3,7	2,0
	3,3	4,4	2,3
7606,84– 8693,52	(175–200)	3,1	2,2	0,9
	1,8	2,6	1,1
8693,53– 9780,21	(200–225)	2,1	1,4	0,7
	1,2	1,7	0,8
9780,22–10866,90	(225–250)	1,2	0,9	0,3
	0,7	1,0	0,4
10866,91–11953,59	(250–275)	1,0	0,6	0,4
	0,6	0,8	0,5
11953,60–13040,28	(275–300)	0,7	0,5	0,2
	0,4	0,6	0,3
13040,29 zł i więcej	300% i więcej	2,3	1,8	0,5
zl and more	and more)	1,3	2,3	0,5

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 158.

U w a g a: W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2173,39–3260,07 zł stanowi 50–75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 4 on page 158.

Note. The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2173.39–3260.07 zł range accounts for 50–75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 75.00% of the average wage and salary).

TABL. 3 /97/. **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.²**
*PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2016²*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
a – w tys. osób b – w odsetkach	in thous. person in percent			
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	a	171,5	84,3	87,2
GRAND TOTAL	b	100,0	100,0	100,0
według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4079,83 zł) dla województwa w październiku 2016 r.:				
<i>by were determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (4079,83 zł) for voivodship in October 2016:</i>				
2039,92 zł i mniej zł and less	(50% i mniej and less) a	20,2	8,6	11,6
	b	11,8	10,2	13,3
2039,93– 3059,87	(50– 75) a	47,9	19,5	28,4
	b	28,0	23,2	32,7
3059,88– 4079,83	(75–100) a	42,5	22,1	20,4
	b	24,8	26,0	23,5
4079,84– 5099,79	(100–125) a	26,6	13,8	12,8
	b	15,5	16,3	14,7
5099,80– 6119,75	(125–150) a	14,8	7,5	7,3
	b	8,6	8,9	8,4
6119,76– 7139,70	(150–175) a	6,8	4,2	2,6
	b	3,9	5,0	2,9
7139,71– 8159,66	(175–200) a	3,8	2,4	1,4
	b	2,2	2,9	1,5
8159,67– 9179,62	(200–225) a	2,5	1,7	0,8
	b	1,5	2,0	0,9
9179,63–10199,58	(225–250) a	1,6	1,1	0,5
	b	0,9	1,3	0,6
10199,59–11219,53	(250–275) a	1,0	0,6	0,4
	b	0,6	0,8	0,4
11219,54–12239,49	(275–300) a	0,9	0,6	0,3
	b	0,5	0,7	0,4
12239,50 zł i więcej zł and more	(300% i więcej and more) a	2,9	2,2	0,7
	b	1,7	2,7	0,7

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 158.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 4 on page 158.

TABL. 3 /97/. **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.² (cd.)**
*PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2016² (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
a – w tys. osób b – w odsetkach	in thous. person in percent			
SEKTOR PUBLICZNY PUBLIC SECTOR				
RAZEM	a	64,5	18,1	46,4
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0
według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4079,83 zł) dla województwa w październiku 2016 r.:				
<i>by were determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (4079,83 zł) for voivodship in October 2016:</i>				
2039,92 zł i mniej	(50% i mniej	2,3	0,4	1,9
zl and less	and less)	3,6	1,9	4,3
2039,93– 3059,87	(50– 75)	16,3	3,6	12,7
	25,4	20,2	27,3
3059,88– 4079,83	(75–100)	18,0	5,3	12,7
	27,9	29,8	27,3
4079,84– 5099,79	(100–125)	12,9	3,6	9,3
	20,0	19,8	20,1
5099,80– 6119,75	(125–150)	7,3	1,9	5,4
	11,4	10,4	11,7
6119,76– 7139,70	(150–175)	3,0	1,1	1,9
	4,6	6,3	3,9
7139,71– 8159,66	(175–200)	1,3	0,5	0,8
	2,0	2,6	1,8
8159,67– 9179,62	(200–225)	0,9	0,4	0,5
	1,3	2,2	1,0
9179,63–10199,58	(225–250)	0,6	0,2	0,4
	1,0	1,4	0,9
10199,59–11219,53	(250–275)	0,5	0,3	0,2
	0,8	1,4	0,5
11219,54–12239,49	(275–300)	0,4	0,2	0,2
	0,6	0,9	0,4
12239,50 zł i więcej	(300% i więcej	1,0	0,6	0,4
zl and more	and more)	1,4	3,1	0,8

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 158.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 4 on page 158.

TABL. 3 /97/. **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.² (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016² (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
a – w tys. osób b – w odsetkach	in thous. person in percent			
SEKTOR PRYWATNY PRIVATE SECTOR				
RAZEM	a	107,0	66,2	40,8
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0
według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4079,83 zł) dla województwa w październiku 2016 r.:				
<i>by were determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (4079,83 zł) for voivodship in October 2016:</i>				
2039,92 zł i mniej zł and less	(50% i mniej and less) a	17,9	8,2	9,7
	b	16,7	12,5	23,6
2039,93– 3059,87	(50– 75) a	31,6	15,9	15,7
	b	29,5	23,9	38,6
3059,88– 4079,83	(75–100) a	24,5	16,8	7,7
	b	23,0	25,1	19,4
4079,84– 5099,79	(100–125) a	13,7	10,2	3,5
	b	12,8	15,4	8,5
5099,80– 6119,75	(125–150) a	7,5	5,6	1,9
	b	7,0	8,5	4,5
6119,76– 7139,70	(150–175) a	3,8	3,1	0,7
	b	3,5	4,6	1,8
7139,71– 8159,66	(175–200) a	2,5	1,9	0,6
	b	2,3	2,9	1,3
8159,67– 9179,62	(200–225) a	1,6	1,3	0,3
	b	1,5	2,0	0,9
9179,63–10199,58	(225–250) a	1,0	0,9	0,1
	b	0,9	1,3	0,2
10199,59–11219,53	(250–275) a	0,5	0,3	0,2
	b	0,5	0,6	0,2
11219,54–12239,49	(275–300) a	0,5	0,4	0,1
	b	0,5	0,6	0,3
12239,50 zł i więcej zł and more	(300% i więcej and more) a	1,9	1,6	0,3
	b	1,8	2,6	0,7

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 158.

U w a g a: W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2039,93–3059,87 zł stanowi 50–75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 4 on page 158.

N o t e. The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2039,93–3059,87 zł range accounts for 50–75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 4 /98/. **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
O G Ó Ł E M T O T A L	100,0	100,0	100,0	4079,83	4488,04	3685,19
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Managers</i>	7,9	9,2	6,7	7997,43	9100,41	6524,70
Specjaliści <i>Professionals</i>	23,9	14,7	32,9	4927,76	5858,23	4526,85
specjaliści nauk fizycznych, matema- tycznych i technicznych <i>science and engineering professionals</i>	3,3	5,1	1,7	5981,71	6610,16	4133,57
specjaliści do spraw zdrowia <i>health professionals</i>	4,1	1,3	6,8	4550,96	6152,17	4264,53
specjaliści nauczania i wychowania ... <i>teaching professionals</i>	9,7	4,2	14,9	4593,50	4906,26	4508,86
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania <i>business and administration profes- sionals</i>	5,1	2,7	7,5	4571,21	5239,36	4338,85
specjaliści do spraw technologii infor- macyjno-komunikacyjnych <i>information and communications tech- nology professionals</i>	0,4	0,7	0,1	5245,97	5290,90	4792,16
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury <i>legal, social and cultural professionals</i>	1,3	0,7	1,9	7194,76	8463,33	6721,08
Technicy i inny średni personel <i>Technicians and associate profes- sionals</i>	12,6	10,5	14,6	4064,21	4760,77	3579,65
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych <i>science and engineering associate professionals</i>	3,7	5,5	1,9	4669,38	4963,12	3835,82
średni personel do spraw zdrowia <i>health associate professionals</i>	1,7	1,3	2,1	3182,46	3473,30	3014,59
średni personel do spraw biznesu i administracji <i>business and administration associate professionals</i>	5,2	3,1	7,4	4154,65	5116,39	3762,47

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 23.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 23.

TABL. 4 /98/. **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (cd.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Technicy i inny średni personel (dok.) <i>Technicians and associate professionals (cont.)</i>						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny <i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>	1,8	0,3	3,2	3402,22	3645,00	3380,32
technicy informatycy <i>information and communications technicians</i>	0,2	0,3	–	3976,45	3976,45	–
Pracownicy biurowi <i>Clerks</i>	9,0	6,2	11,7	3454,39	3645,58	3356,27
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni <i>general and keyboard clerks</i>	2,5	1,0	4,0	3494,83	3980,54	3373,05
pracownicy obsługi klienta <i>customer services clerks</i>	1,2	0,4	2,0	3336,20	4030,89	3185,82
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej <i>numerical and material recording clerks</i>	3,3	4,1	2,5	3504,60	3548,79	3436,19
pozostali pracownicy obsługi biura <i>other clerical support workers</i>	2,0	0,7	3,2	3392,33	3460,88	3378,23
Pracownicy usług i sprzedawcy <i>Service and sales workers</i>	8,2	4,0	12,3	2467,84	2820,06	2357,25
pracownicy usług osobistych <i>personal service workers</i>	1,8	1,0	2,5	2603,19	2755,15	2542,84
sprzedawcy i pokrewni <i>sales workers</i>	4,6	1,8	7,3	2466,92	3169,55	2302,70
pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>personal care workers</i>	1,1	0,1	2,1	2393,04	2641,63	2383,67
pracownicy usług ochrony <i>protective services workers</i>	0,7	1,1	0,4	2258,48	2335,67	2044,98
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	0,6	0,6	0,5	3436,34	3440,32	3431,59

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 23.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 23.

TABL. 4 /98/. **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy ... Craft and related trades workers	16,4	28,0	5,2	3520,99	3706,33	2556,48
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,7	5,3	0,2	3084,74	3109,45	2517,02
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	8,1	14,9	1,8	3811,09	3964,95	2553,51
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni handicraft and printing workers	0,9	1,3	0,4	3959,34	4469,25	2487,14
elektrycy i elektrycy	1,8	3,6	–	3958,58	3958,58	–
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	2,9	2,9	2,8	2700,63	2825,97	2572,41
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,4	22,5	6,6	3234,72	3398,01	2695,15
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,5	8,3	2,8	3566,89	3886,91	2636,12
monterzy	2,3	1,3	3,2	2795,02	3213,26	2627,44
kierowcy i operatorzy pojazdów	6,6	12,9	0,6	3112,27	3100,49	3369,43
Pracownicy przy pracach prostych	7,0	4,3	9,5	2577,17	3004,03	2391,90
w tym: of which:						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0	0,1	0,0	3759,08	3738,37	3786,92
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,0	2,5	1,5	3057,91	3266,07	2710,39

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 23.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 23.

TABL. 5 /99/. PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – OGÓŁEM=100 TOTAL=100		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	a	4079,83	4488,04	3685,19
GRAND TOTAL	b	100,0	100,0	100,0
z ogółem według: of total by:				
POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATION LEVEL				
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	5450,91	7002,86	4690,64
	b	133,6	156,0	127,3
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowa- nego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	4542,49	5492,40	3698,19
	b	111,3	122,4	100,4
Policealne	a	3366,49	3601,21	3278,04
<i>Post-secondary</i>	b	82,5	80,2	89,0
Średnie zawodowe	a	3622,19	3946,81	3195,38
<i>Vocational secondary</i>	b	88,8	87,9	86,7
Średnie ogólnokształcące	a	3382,10	4038,87	2802,80
<i>General secondary</i>	b	82,9	90,0	76,1
Zasadnicze zawodowe	a	3120,18	3435,90	2464,07
<i>Basic vocational</i>	b	76,5	76,6	66,9
Gimnazjalne	a	2795,62	2807,68	2752,29
<i>Lower secondary</i>	b	68,5	62,6	74,7
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2982,69	3280,80	2566,75
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	73,1	73,1	69,7
WIEKU BY AGE				
24 lata i mniej	a	2859,47	3059,53	2538,72
<i>and less</i>	b	70,1	68,2	68,9
25–34	a	3563,11	3908,64	3167,76
	b	87,3	87,1	86,0
35–44	a	4362,19	5024,88	3821,61
	b	106,9	112,0	103,7
45–54	a	4246,86	4725,87	3877,36
	b	104,1	105,3	105,2
55–59	a	4160,74	4483,71	3864,41
	b	102,0	99,9	104,9
60–64	a	4722,77	4817,01	4476,63
	b	115,8	107,3	121,5
65 lat i więcej	a	5942,84	5713,34	9646,32
<i>and more</i>	b	145,7	127,3	261,8

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 /99/. PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹ (cd.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – OGÓŁEM=100 TOTAL=100		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
z ogółem według: (dok.) of total by: (cont.)				
STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY				
Do 1,9 roku a		2786,31	2942,27	2623,19
and less b		68,3	65,6	71,2
2,0– 4,9 lat a		3193,43	3484,42	2889,27
years b		78,3	77,6	78,4
5,0– 9,9 a		3759,05	4218,86	3278,32
..... b		92,1	94,0	89,0
10,0–14,9 a		4194,08	4773,99	3620,24
..... b		102,8	106,4	98,2
15,0–19,9 a		4577,17	5301,08	3971,66
..... b		112,2	118,1	107,8
20,0 lat i więcej a		4372,93	4728,67	4035,48
and more b		107,2	105,4	109,5
SEKTOR PUBLICZNY PUBLIC SECTOR				
RAZEM a		4281,92	4770,22	4090,78
TOTAL b		100,0	100,0	100,0
z sektora publicznego według: of public sector by:				
POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATION LEVEL				
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	5034,12	5858,21	4764,64
..... b		117,6	122,8	116,5
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowa- nego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	4207,85	5101,81	3869,16
..... b		98,3	107,0	94,6
Policealne a		3775,15	4052,68	3709,77
<i>Post-secondary</i> b		88,2	85,0	90,7
Średnie zawodowe a		3528,01	3899,31	3379,91
<i>Vocational secondary</i> b		82,4	81,7	82,6
Średnie ogólnokształcące a		3030,90	3421,48	2903,58
<i>General secondary</i> b		70,8	71,7	71,0
Zasadnicze zawodowe a		2945,87	3445,77	2475,95
<i>Basic vocational</i> b		68,8	72,2	60,5
Gimnazjalne a		2451,90	2801,52	2102,27
<i>Lower secondary</i> b		57,3	58,7	51,4
Podstawowe i niepełne podstawowe a		2709,65	3189,45	2403,03
<i>Primary and incomplete primary</i> b		63,3	66,9	58,7

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 /99/. **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹** (cd.)
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – OGÓŁEM=100 TOTAL=100		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
z sektora publicznego według: (dok.) of public sector by: (cont.)				
WIEKU BY AGE				
24 lata i mniej and less	a	2775,38	3012,10	2687,71
	b	64,8	63,1	65,7
25–34	a	3448,48	3928,24	3266,64
	b	80,5	82,3	79,9
35–44	a	4453,56	5140,51	4225,30
	b	104,0	107,8	103,3
45–54	a	4469,96	4967,93	4304,04
	b	104,4	104,1	105,2
55–59	a	4371,70	4722,67	4212,82
	b	102,1	99,0	103,0
60–64	a	4687,92	4781,25	4586,37
	b	109,5	100,2	112,1
65 lat i więcej and more	a	6381,64	5819,45	10346,57
	b	149,0	122,0	252,9
STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY				
Do 1,9 roku and less	a	2738,82	2914,03	2675,73
	b	64,0	61,1	65,4
2,0– 4,9 lat years	a	3066,29	3439,70	2931,82
	b	71,6	72,1	71,7
5,0– 9,9	a	3746,61	4343,52	3489,65
	b	87,5	91,1	85,3
10,0–14,9	a	4292,18	4920,73	4055,86
	b	100,2	103,2	99,1
15,0–19,9	a	4748,07	5700,92	4421,65
	b	110,9	119,5	108,1
20,0 lat i więcej and more	a	4513,90	4891,85	4360,98
	b	105,4	102,5	106,6
SEKTOR PRYWATNY PRIVATE SECTOR				
RAZEM	a	3958,10	4410,69	3225,31
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0
z sektora prywatnego według: of private sector by:				
POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATION LEVEL				
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	a	6244,90	8109,13	4484,03
	b	157,8	183,9	139,0
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowa- nego ekonomisty lub równorzędnym Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent	a	4697,00	5580,73	3567,77
	b	118,7	126,5	110,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 /99/. **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹** (dok.)
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Mężczyźni Men	Kobiety Women
a – w zł	in zł			
b – OGÓŁEM=100 TOTAL=100				
z sektora prywatnego według: (dok.) of private sector by: (cont.)				
POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.) BY EDUCATION LEVEL (cont.)				
Policealne	a	3083,96	3421,51	2916,84
Post-secondary	b	77,9	77,6	90,4
Średnie zawodowe	a	3659,30	3954,67	3033,24
Vocational secondary	b	92,5	89,7	94,0
Średnie ogólnokształcące	a	3509,33	4138,96	2741,70
General secondary	b	88,7	93,8	85,0
Zasadnicze zawodowe	a	3157,59	3434,46	2459,44
Basic vocational	b	79,8	77,9	76,3
Gimnazjalne	a	2808,56	2807,82	2811,38
Lower secondary	b	71,0	63,7	87,2
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	3054,88	3295,67	2638,80
Primary and incomplete primary	b	77,2	74,7	81,8
WIEKU BY AGE				
24 lata i mniej	a	2870,56	3062,09	2496,37
and less	b	72,5	69,4	77,4
25–34	a	3605,43	3905,48	3096,40
.....	b	91,1	88,5	96,0
35–44	a	4305,78	4993,79	3383,88
.....	b	108,8	113,2	104,9
45–54	a	4063,71	4641,38	3239,92
.....	b	102,7	105,2	100,5
55–59	a	3975,00	4378,88	3300,66
.....	b	100,4	99,3	102,3
60–64	a	4747,46	4832,25	4198,17
.....	b	119,9	109,6	130,2
65 lat i więcej	a	5706,44	5662,10	7599,45
and more	b	144,2	128,4	235,6
STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY				
Do 1,9 roku	a	2799,97	2945,96	2596,61
and less	b	70,7	66,8	80,5
2,0– 4,9 lat	a	3236,41	3491,16	2863,20
years	b	81,8	79,2	88,8
5,0– 9,9	a	3764,09	4193,36	3129,96
.....	b	95,1	95,1	97,0
10,0–14,9	a	4147,41	4742,41	3239,97
.....	b	104,8	107,5	100,5
15,0–19,9	a	4469,23	5190,36	3465,27
.....	b	112,9	117,7	107,4
20,0 lat i więcej	a	4252,15	4667,38	3456,36
and more	b	107,4	105,8	107,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 6/100/. **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment¹) BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej <i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)</i>								
		pierwszej <i>first</i>	drugiej <i>second</i>	trzeciej <i>third</i>	czwartej <i>fourth</i>	piątej (me- diana) <i>fifth (me- dian)</i>	szóstej <i>sixth</i>	siódmej <i>seventh</i>	ósmej <i>eight</i>	dziewiątej <i>ninth</i>
OGÓŁEM	a	2000,00	2352,34	2707,80	3065,47	3453,31	3856,13	4369,04	5093,03	6404,82
TOTAL	b	2018,48	2505,17	2936,64	3305,55	3675,00	4100,00	4675,96	5535,50	7196,98
	c	1949,00	2249,82	2539,12	2856,78	3220,41	3613,33	4109,17	4732,84	5706,69
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Public government representatives senior officials and managers</i>	a	3030,00	4103,92	4850,74	5545,24	6210,84	7140,00	8366,67	10212,38	13396,00
	b	2980,76	4200,00	4920,79	5925,00	6849,54	8000,00	9455,37	11980,65	15605,43
	c	3191,67	4067,20	4785,00	5332,13	5729,83	6271,35	7163,50	8491,43	10711,67
Specjaliści	a	2841,18	3323,99	3656,22	4020,68	4372,17	4750,74	5214,20	5822,83	7420,02
<i>Professionals</i>	b	3100,00	3593,55	4007,82	4429,26	4850,00	5423,10	6237,45	7457,20	9899,99
	c	2768,58	3226,31	3526,02	3863,27	4221,51	4556,63	4945,04	5447,06	6207,59
Technicy i inny średni personel <i>Technicians and associate professionals</i>	a	2255,55	2645,16	2973,87	3290,52	3616,64	4000,00	4402,36	5240,57	6500,00
	b	2435,55	3000,58	3374,74	3856,69	4220,37	4765,23	5427,96	6381,51	7904,07
	c	2147,00	2499,84	2775,00	3034,85	3327,21	3614,10	3933,42	4351,15	5370,04
Pracownicy biurowi	a	2140,76	2485,00	2730,49	2963,65	3256,83	3511,00	3839,71	4228,58	4915,52
<i>Clerks</i>	b	2184,00	2551,55	2790,30	3055,15	3387,43	3640,50	3992,44	4421,42	5353,64
	c	2100,00	2445,95	2700,00	2911,21	3193,00	3478,16	3734,76	4129,92	4783,63
Pracownicy usług i sprzedawcy <i>Service and sales workers</i>	a	1850,00	1850,00	1895,00	2080,00	2248,75	2438,44	2631,13	2949,20	3451,18
	b	1850,00	1850,00	1873,78	2200,60	2519,25	2898,87	3299,42	3632,50	4234,07
	c	1850,00	1850,00	1900,00	2036,51	2200,00	2365,05	2515,83	2755,55	3093,61
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	a	2055,83	2255,42	2795,45	3307,42	3416,64	3756,37	4084,52	4247,88	4644,90
	b	2070,00	2255,42	2486,97	2972,00	3486,38	3806,61	4084,52	4383,21	5009,45
	c	2055,83	2277,59	3170,57	3327,20	3361,49	3756,37	4047,90	4244,07	4405,34
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	a	2000,00	2339,88	2620,00	2928,79	3230,21	3536,24	3932,66	4481,78	5389,80
	b	2016,00	2500,00	2843,94	3148,03	3430,83	3750,01	4155,52	4691,53	5615,46
	c	1950,00	2056,04	2200,00	2338,47	2447,18	2584,62	2726,00	2955,44	3383,07
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators and assemblers</i>	a	1850,00	2046,24	2330,16	2687,36	3038,29	3312,51	3664,76	4113,95	4981,84
	b	1920,00	2173,00	2468,00	2849,12	3203,85	3554,03	3855,36	4370,03	5282,52
	c	1850,00	1850,00	2046,24	2304,54	2599,92	2945,71	3083,53	3269,67	3710,94
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary occupations</i>	a	1850,00	1997,26	2094,29	2250,00	2403,92	2529,11	2716,91	2980,01	3597,00
	b	1850,00	2188,48	2417,86	2583,90	2792,66	3050,20	3286,24	3658,53	4325,43
	c	1850,00	1950,00	2050,00	2154,28	2281,67	2408,17	2518,43	2719,56	2986,27

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 23.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 23.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 7/101/. **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	213404	215577	201774	202494	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	175970	184857	176228	177238	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
Emerytury	109630	132451	127697	129673	Retirement pay
Renty z tytułu niezdolności do pracy	33763	19329	15294	14502	Pensions resulting from an inability to work
Renty rodzinne	32577	33077	33237	33063	Family pensions
Rolnicy indywidualni	37434	30720	25546	25256	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 8/102/. **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	2678,6	3835,8	4501,9	4598,8	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	2318,4	3460,8	4120,3	4222,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1097,91	1560,14	1948,36	1985,35	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1546,3	2602,1	3119,4	3221,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1175,39	1637,13	2035,67	2070,22	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	372,2	296,3	292,4	286,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	918,59	1277,29	1593,13	1648,32	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	399,9	562,5	708,5	714,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1023,03	1417,10	1776,36	1800,32	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	360,2	375,0	381,7	376,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	801,89	1017,25	1245,08	1241,38	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 158.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 158.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania gospodarstw domowych zostały przeważone danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania, na opłatę za usługi oraz wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person household. A **one person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods, on payments for services as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób **pracujących** zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **utrzymujące się ze świadczeń społecznych**, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych oraz pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

3. The categories of persons comprising households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) **employed persons** include:
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.),*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) including rental of real estate connected with conducting economic activity and practicing a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*
- 2) persons **maintained from social benefits**, for whom the main source of maintenance is i.a.: *retirement pension, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
- 3) **dependents** (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, social benefits – from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spend of consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in profits, dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);*
- 5) *income from social benefits, which includes i.a. retirement and other pensions, social security allowances and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a. gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

***Disposable income** is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.*

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne od 2013 r. zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), uwzględniając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „Inne towary i usługi”.

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

8. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**.

9. Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a. amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services aggregated since 2013 in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “Other goods and services”.

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

8. Risk of poverty – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum).

9. Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

10. „Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 r. poz. 930), uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

11. Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

10. "Legal" poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text in Journal of Laws 2016 item 930), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

11. The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household.

TABL. 1/103/. **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	990	966	1005	973	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,97	2,90	2,70	2,65	Average number of persons in a household
w tym:					<i>of which:</i>
Pracujących	1,00	1,16	1,08	1,09	<i>Employed</i>
Pobierających świadczenia społeczne ^a	0,89	0,85	0,86	1,00	<i>Receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,68	0,73	0,74	0,68	<i>of which retirement pay and pension</i>
Pozostających na utrzymaniu	1,00	0,84	0,70	0,50	<i>Dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2/104/. **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
O G Ó Ł E M	796,30	1118,53	1288,74	1389,92	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	357,32	606,16	691,16	744,97	<i>from hired work</i>
z pracy na własny rachunek	54,12 ^a	70,14	80,72 ^b	89,37 ^c	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^d	291,66	359,72	435,52	480,06	<i>from social benefits^d</i>
W tym dochód do dyspozycji	750,03	1059,67	1233,27	1329,82	Of which disposable income

a–c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 19,91%, b – 10,24%, c – 16,17%. d W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a–c Relative error of estimates more than 10% and is: a – 19,91%, b – 10,24%, c – 16,17%. d In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3/105/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
O G Ó Ł E M	777,61	1023,67	1102,99	1195,04	T O T A L
W tym towary i usługi konsumpcyjne^a	731,34	964,80	1047,52	1134,93	Of which consumer goods and services^a
w tym:					<i>of which:</i>
Żywność i napoje bezalkoholowe	203,46	250,07	261,26	270,87	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	23,24	36,02	30,39	32,79	<i>Alcoholic beverages and tobacco</i>
Odzież i obuwie	34,43	51,57	51,13	57,60	<i>Clothing and footwear</i>
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	137,28	176,14	194,05	192,08	<i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures.

TABL. 3/105/. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
W tym towary i usługi konsumpcyjne^a (dok.)					Of which consumer goods and services^a (cont.)
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	41,52 ^e	50,82	54,88	59,98	Furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
Zdrowie	40,57	44,34	57,98	58,23	Health
Transport	82,05 ^f	109,20	92,13	134,32 ^g	Transport
Łączność ^b	39,38	40,16	51,75	54,75	Communication ^b
Rekreacja i kultura ^b	50,05	85,80	80,41	82,87	Recreation and culture ^b
Edukacja ^c	7,73	12,34	9,97 ^h	8,38 ⁱ	Education ^c
Restauracje i hotele	14,59 ^k	22,18	49,36 ^l	56,87	Restaurants and hotels
Inne towary i usługi ^d	40,93	58,23	75,73	90,06	Other goods and services ^d

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Wydatki na usługi internetowe ujmowane do 2010 r. w pozycji „Rekreacja i kultura”. c Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. d Od 2015 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. e–l Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: e – 11,10%, f – 13,48%, g – 17,78%, h – 11,02%, i – 15,67%, k – 17,94%, l – 11,63%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Expenditures for Internet services by 2010 included in position “Recreation and culture”. c Including pre-school education. d From 2015, including expenditures on life insurance. e–l Relative error of estimates more than 10% and is: e – 11,10%, f – 13,48%, g – 17,78%, h – 11,02%, i – 15,67%, k – 17,94%, l – 11,63%.

TABL. 4/106/. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg ...	8,43	6,92	6,28	5,94	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	5,87	4,72	4,02	3,74	of which bread
Mięso w kg	5,36	5,60	5,25	5,06	Meat in kg
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^a	2,14	2,37	1,98	1,95	of which processed meat and other meat preparations ^a
Ryby i owoce morza ^b w kg	0,40	0,40	0,27	0,29	Fish and seafood ^b in kg
Mleko ^c w l	4,43	3,16	3,15	3,04	Milk ^c in l
Jogurty w kg	0,79	0,63	0,46	0,53	Yoghurt in kg
Sery i twarogi w kg	0,83	0,93	0,83	0,89	Cheese and curd in kg
Jaja w szt.	17,20	13,23	12,51	12,55	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,70	1,41	1,29	1,21	Oils and fats in kg
w tym masło	0,28 ^d	0,27	0,30	0,29	of which butter
Owoce w kg	4,71	3,60	3,72	3,69	Fruit in kg
Warzywa w kg	13,76	10,32	9,28	9,34	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	7,26	4,79	3,80	3,80	of which potatoes
Cukier w kg	1,36	1,10	1,06	0,89	Sugar in kg
Kawa, herbata i kakao w kg	0,26	0,23	0,22	0,23	Coffee, tea and cocoa in kg
Wody mineralne lub źródlane w l	3,19	5,25	5,53	5,94	Mineral or spring waters in l

a Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi, bez przetworów podrobowych. b Do 2010 r. określane jako „Ryby”, bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych; bez konserw rybnych. c Bez zagęszczonego i w proszku. d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 10,73%.

U w a g a. W stosunku do lat poprzednich dane o spożyciu za lata 2015–2016 r. podaje się dla pozycji: „Pieczywo i produkty zbożowe” – bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, bez mąki ziemniaczanej, „Mięso” – łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2010 r. w poz. „Oleje i pozostałe tłuszcze”); „Jogurty” – bez napojów mlecznych; „Sery” – z twarogami, bez serków słodkich; dane te nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

a Including ready-to-serve food, excluding offal preparations. b Until 2010 defined as „Fish”, excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products, excluding canned fish. c Excluding condensed and powdered milk. d Relative error of estimates more than 10% and is 10,73%.

U w a g a. In relation to previous years data for consumption in 2015–2016 in items: “Bread” – excluding crisp bread, toasted bread and confectionery; excluding potato flour; “Meat” – including raw bacon (until 2010, included in item “Oils and other fats”); “Yoghurt” – without milk beverages; “Cheese” – with curd, excluding sweet cottage cheese; hose data are not strictly comparable to data for previous years.

TABL. 5/107/. **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółem gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	98,5	98,3	99,0	99,4	Refrigerator
Zamrażarka	34,9	33,0	28,0	25,3	Freezer
Automat pralniczy	86,5	93,2	97,6	96,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	7,2	22,8	35,7	37,2	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	43,5	58,3	63,8	62,8	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	11,0 ^b	18,9	16,9	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Samochód osobowy	49,5	61,6	64,3	62,9	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^c	x	x	73,0	72,9	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^c
Odbiornik telewizyjny	98,7	98,8	97,8	97,5	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	58,3	75,4	66,3	64,7	Satellite or cable television equipment
Telefon komórkowy	63,3	86,2	91,4	94,1	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	44,2	54,7	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	18,6	11,4	11,0	Home theatre system
Odtwarzacz DVD	25,4	54,6	34,8	31,2	DVD player
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	47,4	45,6	44,7	Digital camera
Komputer osobisty	36,4	62,4	70,7	72,8	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	19,3	57,4	68,6	70,8	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	51,9	68,6	70,7	of which broadband access
Drukarka	24,9	40,7	34,3	33,4	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Bez indukcyjnej. ^c Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Without induction. ^c Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 6/108/. **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółem osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	11,6	13,8	13,7	10,6	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	12,0	4,6	10,6	10,3	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	8,4	3,6	6,5	5,2	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 177.

^a See general notes, item 8 on page 177.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zród uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródle podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network i.e., conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage system** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in case of sewage – sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Dane o liczbie odbiorców gazu podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych; od 2005 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych do 2014 r. podaje się zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1206), a w 2015 r. – z dnia 9 XII 2014 r. (Dz.U. poz. 1923).

Grupowanie odpadów przeznaczonych do procesów odzysku i unieszkodliwiania podano w układzie funkcjonującym w organizacjach międzynarodowych (m.in. UE, OECD).

8. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości, wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych, pochodzących z gospo-

Data regarding the number of consumers using gas from gas supply include consumers using collective gas-meter.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity concern households; since 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The consumption of electricity and gas from the gas supply system in households (including consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348 with later amendments).

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Data on municipal waste concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

Since 2014 information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206), in 2015 – of 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

Grouping of waste designated for recovery and disposal operations is given according to the layout functioning in international organizations (i.a. EU, OECD).

8. Data on liquid waste concern waste, removed to wastewater treatment plants or dump stations, which comes from households, public

darstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdują się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

buildings and buildings of units conducting economic activity – in case they are not discharged by sewage system.

9. Strolling-recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Green areas of the housing estates are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The **useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII in each administrative division.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** oraz **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem, dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

6. Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem;
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego).

3. *The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

4. *In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31 XII was used.*

5. *Information regarding completed dwellings, as well as dwellings which construction has started concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

The division of dwellings into buildings of housing co-operatives, private buildings (i.e., realized by natural persons, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

6. *Information regarding the results of:*

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent;
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designer for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 – from the National Housing Fund).

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1/109/. **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:				Distribution network in km:
Wodociągowa	6809,6	7188,4	7316,5	Water supply
miasta	1483,2	1563,7	1609,1	urban areas
wieś	5326,4	5624,7	5707,4	rural areas
Kanalizacyjna ^a	3043,4	4749,4	4890,1	Sewage ^a
miasta	1268,2	1446,1	1511,7	urban areas
wieś	1775,2	3303,3	3378,4	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				Connections leading to residential buildings in pcs:
Wodociągowe	156623	166319	167188	Water supply system
miasta	45601	50100	50640	urban areas
wieś	111022	116219	116548	rural areas
Kanalizacyjne	73675	103648	107312	Sewage system
miasta	38002	43853	44382	urban areas
wieś	35673	59795	62930	rural areas
Zdroje uliczne	9	21	21	Street outlets
Miasta	6	17	17	Urban areas
Wieś	3	4	4	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	29,8	30,0	29,7	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	18,0	17,2	16,8	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,7	33,1	32,5	per capita in m ³
Wieś w hm ³	11,8	12,8	12,9	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	30,0	30,7	31,8	Wastewater discharged by sewage systems (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	30,0	30,7	31,7	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 2/110/. **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	393,1	397,4	391,0	393,8	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	215,2	224,8	222,5	224,1	Urban areas
Wieś	177,9	172,6	168,5	169,7	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	809,2	928,5	781,3	791,9	In GWh
miasta	404,3	470,2	380,1	384,5	urban areas
wieś	404,9	458,3	401,1	407,4	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	731,4	880,5	732,2	745,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1878,4	2091,6	1708,3	1715,7	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2276,1	2655,0	2380,7	2401,4	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3/111/. **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa					Distribution and transmission network in km
w km	2068,8	2318,3	2548,4	2606,9	
miasta	1277,0	1431,2	1491,0	1512,3	urban areas
wieś	791,8	887,0	1057,5	1094,6	rural areas
W tym przesyłowa	845,1	826,9	841,4	850,6	Of which transmission
miasta	242,1	174,8	169,5	169,5	urban areas
wieś	603,0	652,1	671,9	681,1	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	33635	38865	42687	43440	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	30356	35547	38568	39012	Urban areas
Wieś	3279	3318	4119	4428	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	153,6	155,1	155,5	155,9	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	147,4	150,5	149,8	149,8	Urban areas
Wieś	6,2	4,6	5,7	6,1	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku) w GWh^b	68,1	76,7	691,2	741,0	Consumption of gas from gas supply system (during the year) in GWh^b
miasta	63,3	72,1	638,1	678,5	urban areas
wieś	4,8	4,6	53,0	62,4	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	64,8	75,3	691,9	745,1	Per capita in kWh ^c
miasta	114,4	135,0	1229,0	1314,8	urban areas
wieś	9,7	9,5	110,6	130,5	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b,c W latach 2005 i 2010 w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b,c In 2005 and 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 4/112/. **OGRZEWNICTWO**

Stan w dniu 31 XII

HOUSE-HEATING

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Sieć ciepła w km <i>Heating network in km</i>	649,4	754,4	667,0	634,6	612,7	21,9
w tym przesyłowa i rozdzielcza <i>of which transmission and distribution</i>	424,6	508,4	430,1	400,5	384,4	16,1
Kotłownie <i>Boiler-houses</i>	573	619	863	930	713	217
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ <i>Sale of heating energy (during the year) in TJ</i>	4444,5	5003,8	3518,5	4085,7	3898,0	187,8
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³ <i>Cubature of buildings with central heating in dam³</i>	56077	43050	48706	51765	48550	3215
w tym budynków mieszkalnych <i>of which residential buildings</i>	33196	25198	26379	26373	25246	1127

TABL. 5/113/. **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ****POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					<i>Population in thous. – using^a:</i>
wodociągu	981,5	961,4	963,5	960,9	<i>water supply system</i>
miasta	536,9	519,4	508,5	506,4	<i>urban areas</i>
wieś	444,6	442,0	455,0	454,5	<i>rural areas</i>
kanalizacji	561,4	602,6	714,6	719,3	<i>sewage system</i>
miasta	475,7	465,5	470,2	468,6	<i>urban areas</i>
wieś	85,7	137,1	244,4	250,8	<i>rural areas</i>
gazu	433,2	423,5	417,0	416,0	<i>gas supply system</i>
miasta	421,1	407,9	398,3	396,2	<i>urban areas</i>
wieś	12,1	15,6	18,7	19,8	<i>rural areas</i>
Ludność – w % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					<i>Population – in % of total population^b – using^a:</i>
wodociągu	93,7	94,5	96,7	96,8	<i>water supply system</i>
miasta	97,4	97,5	98,3	98,3	<i>urban areas</i>
wieś	89,6	91,3	95,0	95,1	<i>rural areas</i>
kanalizacji	53,6	59,2	71,7	72,4	<i>sewage system</i>
miasta	86,3	87,3	90,9	91,0	<i>urban areas</i>
wieś	17,3	28,3	51,0	52,5	<i>rural areas</i>
gazu	41,4	41,6	41,9	41,9	<i>gas supply system</i>
miasta	76,5	76,5	77,0	76,9	<i>urban areas</i>
wieś	2,4	3,2	3,9	4,1	<i>rural areas</i>

^a Dane szacunkowe; za lata 2015 i 2016 dane dotyczące ludności korzystającej z wodociągu i kanalizacji nieporównywalne ze względu na zmianę metody szacowania. ^b Na podstawie bilansu.

^a Estimated data; for 2015 and 2016 data concerning population using water supply and sewage systems are incomparable due to change of estimation method. ^b Based on balance.

TABL. 6 /114/. **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	254,6	260,1	278,4	294,6	243,7	Municipal waste collected ^b in thous. t
zmieszane	238,8	241,9	200,4	214,4	172,8	mixed
miasta	165,1	160,5	115,9	122,9	96,0	urban areas
wieś	73,7	81,3	84,5	91,5	76,8	rural areas
zebrane selektywnie	15,8	18,3	78,1	80,2	70,9	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	1,0	3,4	2,3	2,7	2,0	paper and cardboard
szkło	12,4	5,8	14,8	13,5	11,9	glass
tworzywa sztuczne	1,0	4,2	5,3	6,2	5,6	plastic
metale	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	metals
wielkogabarytowe	1,3	2,4	8,8	9,9	9,3	largesize
biodegradowalne	–	1,2	20,6	25,6	23,7	biodegradable

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 183. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 7 on page 183. b Estimated data.

TABL. 7 /115/. **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	600,6	528,5	369,6	373,0	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	205,1	123,4	62,8	59,1	urban areas
wieś	395,6	405,1	306,8	313,9	rural areas
W tym z gospodarstw domowych	369,1	359,5	256,7	259,2	Of which from households
miasta	115,7	78,7	31,6	24,8	urban areas
wieś	253,4	280,8	225,1	234,4	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	85,6	73,7	53,4	52,6	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	0,5	1,5	4,1	4,5	Household wastewater treatment sys- tems in thous. (as of 31 XII)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 183. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 8 on page 183. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8/116/. **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	40	26	21	21	6	15	<i>number</i>
powierzchnia w ha	190,2	150,6	117,7	117,7	54,1	63,6	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	–	3,4	8,3	10,6	7,8	2,8	<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	–	2,8	2,5	10,6	7,8	2,8	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	–	0,6	5,8	–	–	–	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9/117/. **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE GREEN AREAS AND GREEN AREAS OF HOUSING ESTATES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2015		2016		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M w ha	1509,7	1364,2	2114,8	1899,0	1628,4	1308,4	1715,6	1346,0	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	1,8	0,2	2,5	0,2	1,7	0,2	1,8	<i>in % of total area space of the voivodship^a</i>
na 1 mieszkańca ^b w m ²	14,4	24,7	20,8	35,6	16,3	25,3	17,3	26,1	<i>per capita^b in m²</i>
Tereny zieleni ogólnodostępnej:									<i>Generally accessible green areas:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	766,5	631,6	842,6	693,9	914,3	697,2	941,9	697,2	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	171,7	161,1	219,6	189,6	250,1	198,9	252,3	199,3	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej	571,5	571,5	1052,6	1015,5	464,1	412,3	521,5	449,6	<i>Green areas of housing estates</i>

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.
a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 /118/. **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	334,1	343,9	351,8	353,4	204,7	148,7	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w mieszkaniach w tys.	1352,7	1433,8	1472,8	1480,4	756,1	724,3	<i>Rooms in dwellings in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	25606,3	27311,6	28319,4	28517,9	13660,3	14857,6	<i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna w zasobach:							<i>Dwelling stocks, average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	4,05	4,17	4,19	4,19	3,69	4,87	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :							<i>useful floor area in m²:</i>
1 mieszkania	76,6	79,4	80,5	80,7	66,7	99,9	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę ^b	24,4	26,8	28,4	28,7	26,5	31,1	<i>per person^b</i>
liczba osób ^b na:							<i>number of persons^b:</i>
1 mieszkanie	3,13	2,96	2,83	2,81	2,52	3,21	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,77	0,71	0,68	0,67	0,68	0,66	<i>per room</i>

a Na podstawie bilansu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 str. 185.

a Based on balance. b See general notes, item 4 on page 185.

TABL. 11 /119/. **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w <i>Dwellings – in % – fitted with</i>					
	wodociąg <i>water supply system</i>	ustęp <i>lavatory</i>	łazienkę <i>bathroom</i>	gaz z sieci <i>gas from gas supply system</i>	centralne ogrzewanie <i>central heating</i>	
OGÓŁEM	2005	97,7	90,2	90,1	45,8	78,8
TOTAL	2010	98,1	96,7	93,2	46,9	81,5
	2015	98,2	96,9	93,4	46,6	82,1
	2016	98,2	97,0	93,5	46,5	82,2
Miasta	2005	99,2	95,1	93,1	77,3	83,4
<i>Urban areas</i>	2010	99,5	97,8	96,2	78,2	85,2
	2015	99,5	97,9	96,3	77,9	85,7
	2016	99,5	97,9	96,3	77,7	85,9
Wieś	2005	95,6	83,4	86,0	2,5	72,5
<i>Rural areas</i>	2010	96,3	95,3	89,2	3,4	76,3
	2015	96,5	95,6	89,5	3,5	77,0
	2016	96,5	95,6	89,6	3,6	77,1

a Na podstawie bilansu.

a Based on balance.

TABL. 12 /120/. **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2016 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					innych others
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywat- nych private	towa- rzystw bu- downictwa społecz- nego public building society	
a – liczba wypłaconych dodat- ków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość do- datku w zł average value of allowan- ces in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	81564	40845	20104	13454	2680	1033	3448
TOTAL	b	15348,4	7967,0	3582,0	2450,4	424,2	205,9	718,9
	c	188,2	195,1	178,2	182,1	158,3	199,3	208,5
Miasta	a	72325	36921	17820	11875	1886	1033	2790
Urban areas	b	13521,5	7211,9	3067,0	2133,7	305,2	205,9	597,9
	c	187,0	195,3	172,1	179,7	161,8	199,3	214,3
Wieś	a	9239	3924	2284	1579	794	–	658
Rural areas	b	1826,9	755,2	515,0	316,7	119,0	–	121,0
	c	197,7	192,4	225,5	200,6	149,9	–	183,9

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	50,1	24,6	16,5	3,3	1,3	4,2
TOTAL	b	100,0	51,9	23,3	16,0	2,8	1,3	4,7
Miasta	a	100,0	51,0	24,6	16,4	2,6	1,4	3,9
Urban areas	b	100,0	53,3	22,7	15,8	2,3	1,5	4,4
Wieś	a	100,0	42,5	24,7	17,1	8,6	–	7,1
Rural areas	b	100,0	41,3	28,2	17,3	6,5	–	6,6

TABL. 13 /121/. **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
			spółdziel- cze coopera- tives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed
		w ha		in ha				
OGÓŁEM	2005	33,5	–	32,1	191,7	58,3	664,7	293,2
TOTAL	2010	31,3	–	28,3	134,2	26,2	782,1	259,4
	2015	21,6	–	18,2	129,5	27,1	778,4	278,9
	2016	18,5	–	14,6	132,6	27,6	769,4	266,9
Miasta	2005	20,5	–	19,1	184,3	50,9	339,6	71,1
Urban areas	2010	19,6	–	17,8	129,8	22,1	409,9	77,2
	2015	12,4	–	9,2	124,4	22,0	394,3	90,0
	2016	9,2	–	6,8	127,5	22,5	394,9	90,2
Wieś	2005	13,0	–	13,0	7,4	7,4	325,1	222,1
Rural areas	2010	11,7	–	10,5	4,4	4,1	372,2	182,2
	2015	9,2	–	9,0	5,1	5,1	384,1	188,9
	2016	9,3	–	7,8	5,1	5,1	374,5	176,7

TABL. 14 /122/. **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1114	1982	1613	2025	T O T A L
Indywidualne	863	1510	1292	1355	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	50	465	321	660	For sale or rent
Spółdzielcze	32	–	–	–	Cooperatives
Komunalne (gminne)	130	7	–	10	Municipal (gmina)
Zakładowe	39	–	–	–	Company
Spoleczne czynszowe	–	–	–	–	Public building society

TABL. 15 /123/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania	1157	2149	1723	1768	Dwellings
miasta	713	1330	809	909	urban areas
wieś	444	819	914	859	rural areas
Indywidualne	852	1334	1397	1300	Private
miasta	416	564	525	490	urban areas
wieś	436	770	872	810	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	–	676	322	448	For sale or rent
Spółdzielcze	28	9	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	255	70	4	–	Municipal (gmina)
Zakładowe	3	1	–	–	Company
Spoleczne czynszowe	19	59	–	20	Public building society
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	233	377	350	366	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	266	451	332	370	Urban areas
Wieś	194	298	369	362	Rural areas
Izby	5272	10153	8625	8365	Rooms
miasta	2743	5516	3435	3562	urban areas
wieś	2529	4637	5190	4803	rural areas
Indywidualne	4774	7518	7659	7053	Private
miasta	2271	3025	2667	2444	urban areas
wieś	2503	4493	4992	4609	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	–	2298	954	1268	For sale or rent
Spółdzielcze	48	27	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	394	102	12	–	Municipal (gmina)
Zakładowe	13	5	–	–	Company
Spoleczne czynszowe	43	203	–	44	Public building society
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	139387	244701	225434	219608	Useful floor area of dwellings in m²
miasta	74439	122297	86206	91844	urban areas
wieś	64948	122404	139228	127764	rural areas
Indywidualne	126795	200715	205340	190689	Private
miasta	62477	81388	70705	66881	urban areas
wieś	64318	119327	134635	123808	rural areas

TABL. 15 /123/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					Useful floor area of dwellings in m² (cont.)
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	–	38640	19934	28109	For sale or rent
Spółdzielcze	1061	398	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	10362	2249	160	–	Municipal (gmina)
Zakładowe	280	134	–	–	Company
Spoleczne czynszowe	889	2565	–	810	Public building society
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	120,5	113,9	130,8	124,2	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	104,4	92,0	106,6	101,0	urban areas
wieś	146,3	149,5	152,3	148,7	rural areas
Indywidualne	148,8	150,5	147,0	146,7	Private
miasta	150,2	144,3	134,7	136,5	urban areas
wieś	147,5	155,0	154,4	152,8	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	–	57,2	61,9	62,7	For sale or rent
Spółdzielcze	37,9	44,2	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	40,6	32,1	40,0	–	Municipal (gmina)
Zakładowe	93,3	134,0	–	–	Company
Spoleczne czynszowe	46,8	43,5	–	40,5	Public building society

TABL. 16 /124/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

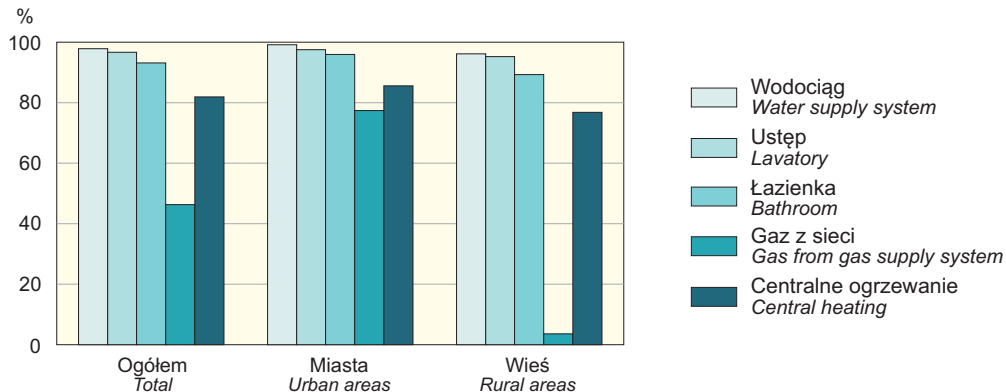
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings						W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM	2005	1157	852	0,2	1,6	5,4	92,7	305	51,2	36,4	11,5	1,0
TOTAL	2010	2149	1334	0,1	2,0	7,4	90,6	815	5,8	16,7	41,7	35,8
	2015	1723	1397	0,2	1,3	5,5	93,0	326	–	36,2	45,4	18,4
	2016	1768	1300	0,3	3,1	5,7	90,9	468	9,0	26,9	48,7	15,4
Miasta	2005	713	416	0,5	2,9	7,5	89,2	297	52,5	36,4	10,8	0,3
Urban areas	2010	1330	564	0,2	4,1	12,8	83,0	766	5,9	15,8	41,4	37,0
	2015	809	525	0,6	2,9	12,4	84,2	284	–	41,6	49,7	8,8
	2016	909	490	0,8	8,0	10,4	80,8	419	10,0	28,9	50,1	11,0
Wieś	2005	444	436	–	0,5	3,4	96,1	8	–	37,5	37,5	25,0
Rural areas	2010	819	770	–	0,5	3,4	96,1	49	4,1	30,6	46,9	18,4
	2015	914	872	–	0,3	1,4	98,3	42	–	–	16,7	83,3
	2016	859	810	–	0,1	2,8	97,0	49	–	10,2	36,7	53,1

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a IN 2016

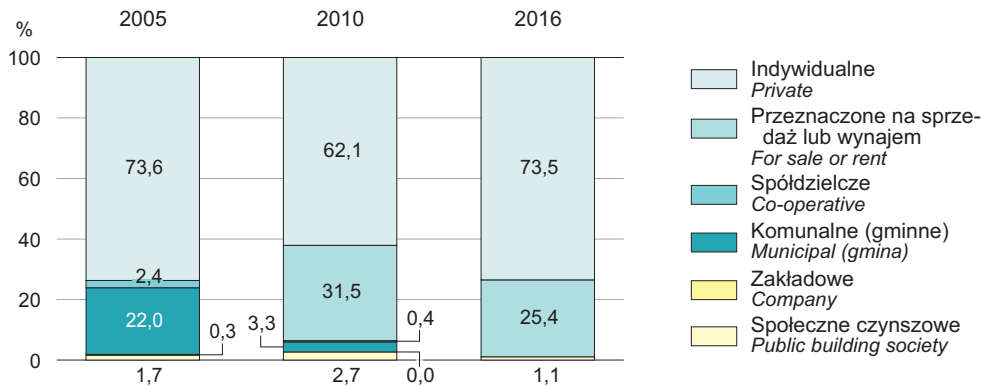
As of 31 XII

^a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.
^a Based on balance of dwelling stocks.

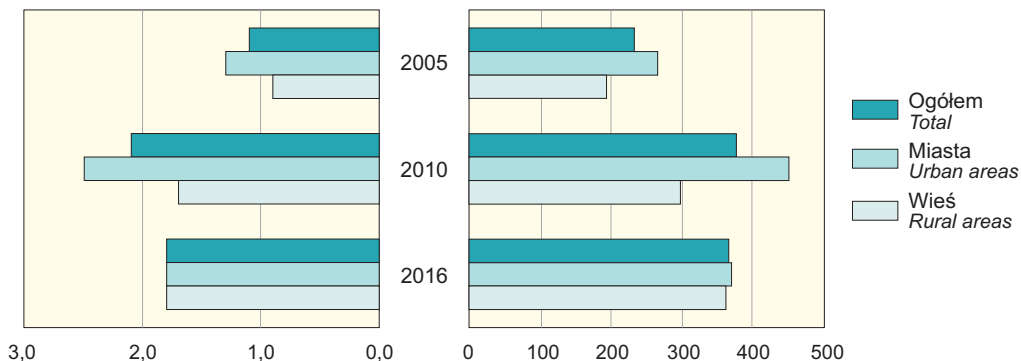
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

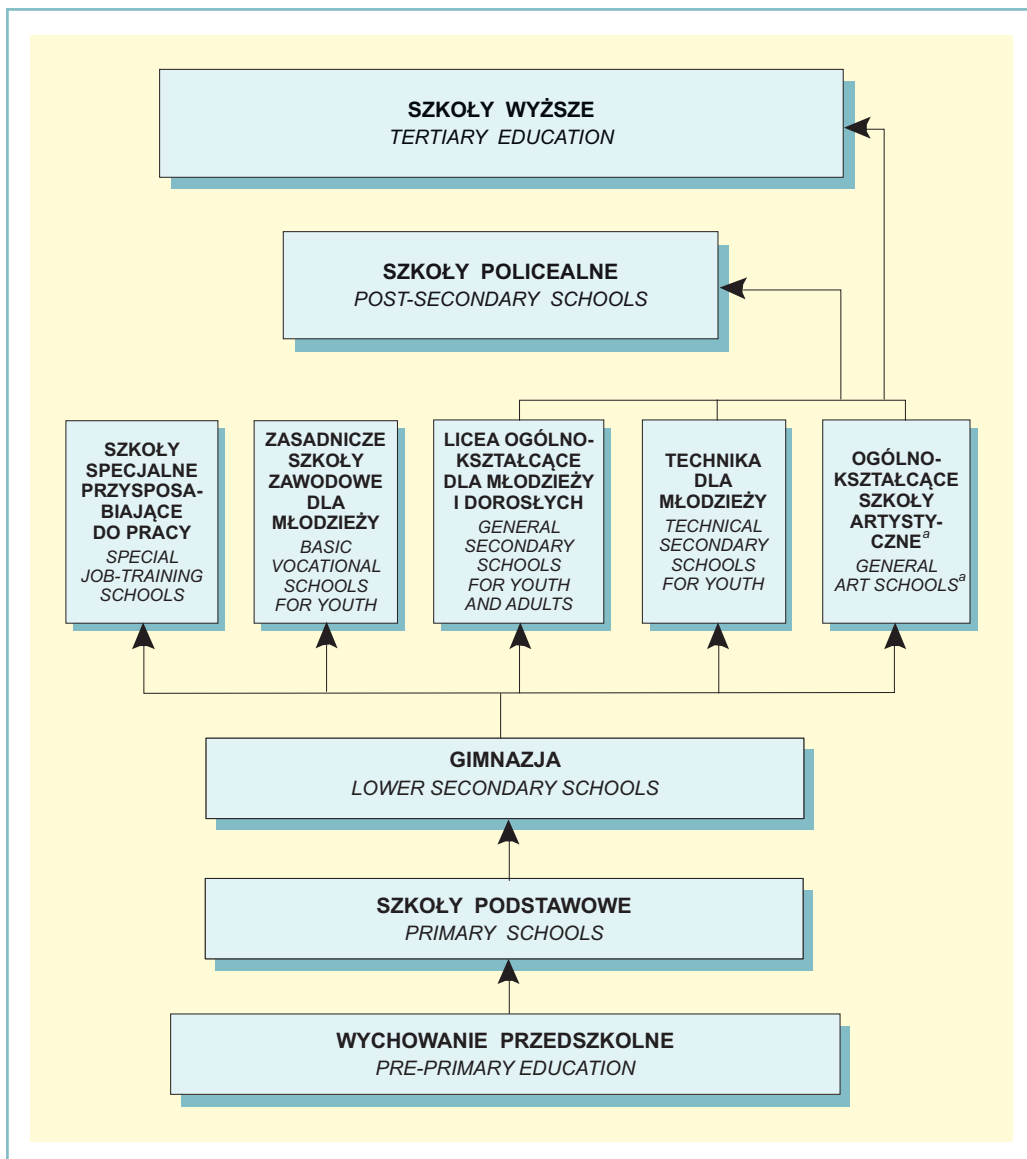

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2016/17
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2016/17 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

CHAPTER X EDUCATION

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1943, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1842 z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują:

1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. przedszkola (łącznie ze specjalnymi), oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego (w latach szkolnych 2011/12–2015/16 dotyczyło to dzieci 5-letnich);

2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:

— od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach szkolnych 2009/10–2013/14 oraz w roku szkolnym 2016/17 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej; w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r. Dzieci urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/16 rozpoczęły naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2016/17 mogą kontynuować naukę w I klasie; w roku szkolnym 2016/17 obowiązkiem szkolnym objęto dzieci 7-letnie;

— od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne;

— szkoły policealne;

— szkoły wyższe;

— specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1943, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1842, with later amendments).

2. The presented data include:

1) pre-primary education establishments, i.e. nursery schools (including special nursery schools), pre-primary sections of primary schools and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; since the 2004/05 school year an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 (in the school years 2011/12–2015/16 it concerned children at the age of 5);

2) schools for children, youth and adults:

— since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory; in the school year 2009/10–2013/14 and in the 2016/17 school year children at the age of 6, at the request of parents, have been allowed to start education in the first class of primary school; in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7). Children born in 2009, who joined first class of primary education in the 2015/16 school year, are allowed to continue their education in the first class in the 2016/17 school year; in the 2016/17 school year children at the age of 7 have been subjected to obligatory education.

— since the 2002/03 school year upper secondary schools;

— post-secondary schools;

— higher education institutions;

— special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres.

3. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

5. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie technika;
- 7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

7. W roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych funkcjonujących w latach szkolnych:

- 2002/03–2013/14 – 3-letnich liceów profilowanych,
- 2004/05–2013/14 – 2-letnich uzupełniających liceów ogólnokształcących i 3-letnich techników uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

4. Data include schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

5. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) 3-year special job-training schools;
- 4) 2–3-year basic vocational schools;
- 5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year technical secondary schools;
- 7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools), excluding schools providing art education only.

7. Since the 2012/13 school year recruitment has been terminated in some types of upper secondary schools, which were functioning in the period of:

- 2002/03–2013/14 – 3-year specialized secondary schools,
- 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06;
- 3) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 1990/91–2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie),
 - 1991/92–2015/16 kolegia nauczycielskie (3-letnie),
 w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w systemie studiów stacjonarnych (dziennych do roku akademickiego 2005/06) i niestacjonarnych (wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych do roku 2005/06).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) do roku akademickiego 2015/16 prezentowano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet”.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi. Od roku akademickiego 2007/08 dane obejmują szkoły resortu obrony narodowej oraz szkoły resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03–2014/15 – 2–3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych,
 - 2004/05–2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.
 - 2004/05–2015/16 – 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
 - do roku szkolnego 2015/16 – 4-letnie technika dla dorosłych.

8. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form – include:

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 2) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year;
- 3) functioning in the school years:
 - 1990/91–2015/16 foreign language teacher training colleges (3-year),
 - 1991/92–2015/16 teacher training colleges (3-year),
 in which graduates did not receive the title of licentiate.

9. Tertiary education realize education in system of full-time (day studies until 2005/06 academic year) and part-time programmes (evening, weekend and extramural studies until 2005/06 academic year).

Data regarding tertiary education:

- 1) until 2015/16 academic year include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates received the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

The division of higher education institutions by **type of institution** was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category, of “higher education schools” comprises both the schools whose proper name includes the phrase “higher school” and those containing in their proper name the word “university”.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including sections as well as branch departments and institutes. Since the 2007/08 academic year data include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults – educating in full-time, in weekend and in distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) general secondary schools for adults;
- 4) functioning in the school years:
 - 2002/03–2014/15 – 2–3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,
 - 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools,
 - 2004/05–2015/16 – 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school,
 - until 2015/16 school year – 4-year technical secondary schools for adults.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązków zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

16. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początek roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resort treatment).

12. Special educational care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth sociotherapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

16. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions), as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;

2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2016/17 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2015 – 30 IX 2016).

17. Studenci zamiejscowych jednostek organizacyjnych zostali wykazani w miejscu siedzib tych jednostek zamiejscowych.

18. **Absolwenci eksterni** występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych.

19. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. **Internat** to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień młodzieży oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

2) *tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2016/17 academic year, graduates from 1 X 2015 – 30 IX 2016 academic year).*

17. *Students attending organizational units in another location are shown according to real location of those organizational units.*

18. **Extramural graduates** occur only in post-secondary schools and schools for adults.

19. Enrolment rate:

- 1) **gross** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;
- 2) **net** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

20. **A boarding school** is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. **A dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. *The mission of extracurricular education is to provide children and youth with conditions for development of interests and skills, as well as recreation and leisure in their leisure time.*

Extracurricular education institutions include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, inter-school sports centres and other public and non-public establishments.

22. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates – since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1/125/. EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	422	404	397	397	Primary
Gimnazja	161	169	170	170	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy ...	7	18	20	20	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	48	47	47	46	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	55	52	50	49	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	6	2	x	x	Supplementary general secondary
Licea profilowane	48	10	x	x	Specialized secondary
Technika	68	53	53	53	Technical secondary
Technika uzupełniająca	1	–	x	x	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	2 ^b	2 ^c	4 ^d	4 ^e	General art ^a
Policealne	104	64	58	61	Post-secondary
Wyższe	6	6	6	6	Tertiary
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Podstawowe	–	–	–	–	Primary
Gimnazja	7	9	9	9	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	7	7	x	x	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	42	31	55	54	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	25	42	x	x	Supplementary general secondary
Licea profilowane	13	9	x	x	Specialized secondary
Technika	31	4	–	x	Technical secondary
Technika uzupełniająca	18	17	–	x	Supplementary technical secondary
NAUCZYCIELE^f TEACHERS^f					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	5024	4637	4768	4592	Primary
Gimnazja ^g	3058	2757	2374	2300	Lower secondary ^g
Zasadnicze zawodowe ^{gh}	283	430	408	394	Basic vocational ^{gh}
Licea ogólnokształcące ^{gi}	1004	1170	893	858	General secondary ^{gi}
Licea profilowane ^g	242	81	–	–	Specialized secondary ^g
Technika ^{gik}	677	1257	1212	1217	Technical secondary ^{gik}
Policealne	242	219	150	152	Post-secondary
Wyższe ^l	1611	1688	1504	1500	Tertiary ^l

a Dające uprawnienia zawodowe. b–e Ponadto, szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: b 2005/06 – 2, c 2010/11 – 2, d 2015/16 – 2, e 2016/17 – 3. f W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 198. g, h Łącznie ze szkołami: g – dla dorosłych, h – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. i Uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 i technikami. k Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. l Nauczyciele akademicki pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty.

a Leading to professional certification. b–e Moreover, art schools giving only artistic education in schools year: b 2005/06 – 2, c 2010/11 – 2, d 2015/16 – 2, e 2016/17 – 3. f In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 15 on page 198. g, h Including: g – schools for adults, h – special job-training schools. i Supplementary schools respectively: general secondary schools in 2005/06 and 2010/11 school year and technical secondary schools. k Including general art schools leading to professional certification. l Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units.

TABL. 1/125/. EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	9109	7121	8764	7338	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	65390	52298	55687	50814	<i>Primary</i>
Gimnazja	41645	31323	24814	24013	<i>Lower secondary</i>
Specjalne przysposabiające do pracy ...	59	245	301	274	<i>Special job-training</i>
Zasadnicze zawodowe	7702	7080	5443	5038	<i>Basic vocational</i>
Licea ogólnokształcące	16364	13268	9657	9162	<i>General secondary</i>
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	219	98	x	x	<i>Supplementary general secondary</i>
Licea profilowane	6623	700	x	x	<i>Specialized secondary</i>
Technika	12958	14664	13705	13634	<i>Technical secondary</i>
Technika uzupełniająca	41	–	x	x	<i>Supplementary technical secondary</i>
Artystyczne ogólnokształcące ^b	265 ^c	240 ^d	336 ^e	360 ^f	<i>General art^b</i>
Policealne	7247	6228	5116	5340	<i>Post-secondary</i>
Wyższe	37187	38301	22946	20661	<i>Tertiary</i>
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Podstawowe	–	–	–	–	<i>Primary</i>
Gimnazja	770	849	562	475	<i>Lower secondary</i>
Zasadnicze zawodowe	351	287	x	x	<i>Basic vocational</i>
Licea ogólnokształcące	3028	2845	4752	4446	<i>General secondary</i>
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	1139	3009	x	x	<i>Supplementary general secondary</i>
Licea profilowane	1396	891	x	x	<i>Specialized secondary</i>
Technika	1407	195	–	x	<i>Technical secondary</i>
Technika uzupełniająca	768	821	–	x	<i>Supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	12034	9302	7803	.	<i>Primary</i>
Gimnazja	13937	10171	8208	.	<i>Lower secondary</i>
Specjalne przysposabiające do pracy ...	x	46	74	.	<i>Special job-training</i>
Zasadnicze zawodowe	2564	2650	1700	.	<i>Basic vocational</i>
Licea ogólnokształcące	5316	4438	3308	.	<i>General secondary</i>
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	65	41	x	.	<i>Supplementary general secondary</i>
Licea profilowane	2292	247	x	.	<i>Specialized secondary</i>
Technika	2531	3691	3162	.	<i>Technical secondary</i>
Technika uzupełniająca	x	–	x	.	<i>Supplementary technical secondary</i>
Artystyczne ogólnokształcące ^b	49 ^g	48 ^h	49 ⁱ	.	<i>General art^b</i>
Policealne	2484	1925	1535	.	<i>Post-secondary</i>
Wyższe	7982	11297	6736	.	<i>Tertiary</i>

a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 31 na str. 225. b Dające uprawnienia zawodowe. c–f Ponadto, uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: c 2005/06 – 311, d 2010/11 – 286, e 2015/16 – 271, f 2016/17 – 340. g–i Ponadto, absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: g 2005/06 – 46, h 2010/11 – 26, i 2015/16 – 33.

a Concerns children aged 6, 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 31 on page 225. b Leading to professional certification. c–f Moreover, students of art schools giving only artistic education school year: c 2005/06 – 311, d 2010/11 – 286, e 2015/16 – 271, f 2016/17 – 340. g–i Moreover, graduates of art schools giving only artistic education in school year: g 2005/06 – 46, h 2010/11 – 26, i 2015/16 – 33.

TABL. 1/125/. **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
ABSOLWENCI (dok.) GRADUATES (cont.)					
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Podstawowe	–	–	–	–	Primary
Gimnazja	214	236	222	–	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	138	46	–	–	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	1091	602	1472	–	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	275	1108	x	–	Supplementary general secondary
Licea profilowane	236	307	x	–	Specialized secondary
Technika	892	66	x	–	Technical secondary
Technika uzupełniająca	x	207	x	–	Supplementary technical secondary

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2/126/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły podstawowe	422	404	397	397	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	393	363	333	333	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	26	38	60	60	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	1	1	1	1	Religious organisations
Pozostałe	2	2	3	3	Others
Gimnazja	161	169	170	170	Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	154	158	151	151	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	4	8	16	16	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	3	2	2	2	Religious organisations
Pozostałe	–	1	1	1	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	55	65	67	66	Basic vocational schools^a
Jednostki samorządu terytorialnego	51	59	60	59	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	4	5	5	5	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	–	1	1	1	Religious organisations
Pozostałe	–	–	1	1	Others
Licea ogólnokształcące^b	61	54	50	49	General secondary schools^b
Jednostki samorządu terytorialnego	55	47	43	42	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	4	6	5	5	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	2	1	1	1	Religious organisations
Pozostałe	–	–	1	1	Others
Licea profilowane	48	10	x	x	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	46	10	x	x	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2	–	x	x	Associations and other social organisations

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^b W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

^a Including special job-training schools. ^b In 2005/06 and 2010/11 school year including supplementary general secondary schools.

TABL. 2/126/. SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY (dok.) SCHOOLS (cont.)					
Technika^{ab}	71	55	57	57	Technical secondary schools^{ab}
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	2	2	2	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	68	50	50	50	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	3	3	4	4	Associations and other social organisa- tions
Pozostałe	–	–	1	1	Others
Szkoły policealne	104	64	58	61	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	2	–	–	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	41	23	15	13	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	18	8	4	3	Associations and other social organisa- tions
Pozostałe	45	31	39	45	Others
Szkoły wyższe	6	6	6	6	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	4	4	4	Central (government) administration units
Pozostałe	2	2	2	2	Others
Szkoły dla dorosłych	143	119	64	63	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	7	1	1	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	74	37	28	27	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	19	21	5	5	Associations and other social organisa- tions
Pozostałe	44	54	30	30	Others
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły podstawowe	65390	52298	55687	50814	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego ...	63786	50229	52361	47646	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1401	1807	2956	2819	Associations and other social organi- sations
Organizacje wyznaniowe	4	7	3	2	Religious organisations
Pozostałe	199	255	367	347	Others
Gimnazja	41645	31323	24814	24013	Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego ...	41220	30779	24088	23254	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	308	389	566	606	Associations and other social organi- sations
Organizacje wyznaniowe	117	123	134	131	Religious organisations
Pozostałe	–	32	26	22	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe^c	7761	7325	5744	5312	Basic vocational schools^c
Jednostki samorządu terytorialnego ...	7277	6998	5554	5115	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	484	319	175	177	Associations and other social organi- sations
Organizacje wyznaniowe	–	8	8	10	Religious organisations
Pozostałe	–	–	7	10	Others

a, b Łącznie ze szkołami: a – w roku szkolnym 2005/06 – technikami uzupełniającymi, b – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. c Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

a, b Including: a – in the 2005/06 school year – supplementary technical secondary schools, b – general art schools leading to professional certification. c Including special job-training schools.

TABL. 2/126/. SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Licea ogólnokształcące^a	16583	13366	9657	9162	General secondary schools^a
Jednostki samorządu terytorialnego ...	16282	13073	9355	8853	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	180	183	146	154	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	121	110	128	132	Religious organisations
Pozostałe	–	–	28	23	Others
Licea profilowane	6623	700	x	x	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego ...	6558	700	x	x	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	65	–	x	x	Associations and other social organisations
Technika^{ab}	13264	14904	14041	13994	Technical secondary schools^{ab}
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	363	299	288	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego ...	12943	14100	13457	13430	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	321	441	215	151	Associations and other social organisations
Pozostałe	–	–	70	125	Others
Szkoły policealne	7247	6228	5116	5340	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	83	–	–	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego ...	3249	1661	812	574	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1064	400	225	205	Associations and other social organisations
Pozostałe	2934	4084	4079	4561	Others
Szkoły wyższe	37187	38301	22946	20661	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	31512	32369	20445	18510	Central (government) administration units
Pozostałe	5675	5932	2501	2151	Others
Szkoły dla dorosłych	8859	8897	5314	4921	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	415	438	133	107	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego ...	4768	2578	1762	1578	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1196	874	326	296	Associations and other social organisations
Pozostałe	2480	5007	3093	2940	Others
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły podstawowe	12034	9302	7803	.	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego ...	11806	8895	7350	.	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	204	364	402	.	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	3	5	1	.	Religious organisations
Pozostałe	21	38	50	.	Others

a, b Łącznie ze szkołami: a – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi oraz w roku szkolnym 2005/06 – technikami uzupełniającymi, b – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a, b Including: a – in 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and in the 2005/06 school year – supplementary technical secondary schools, b – general art schools leading to professional certification.

TABL. 2/126/. SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
ABSOLWENCI (dok.) GRADUATES (cont.)					
Gimnazja	13937	10171	8208		Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego ...	13802	10019	7961		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	99	103	192		Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	36	40	43		Religious organisations
Pozostałe	–	9	12		Others
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	2564	2696	1774		Basic vocational schools^a
Jednostki samorządu terytorialnego ...	2462	2607	1735		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	102	89	36		Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	–	–	2		Religious organisations
Pozostałe	–	–	1		Others
Licea ogólnokształcące^b	5381	4479	3308		General secondary schools^b
Jednostki samorządu terytorialnego ...	5292	4396	3211		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	49	50	46		Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	40	33	40		Religious organisations
Pozostałe	–	–	11		Others
Licea profilowane	2292	247	x		Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego ...	2268	247	x		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	24	–	x		Associations and other social organisations
Technika^{bc}	2580	3739	3211		Technical secondary schools^{bc}
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	85	64		Central (governmental) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego ...	2549	3528	3086		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	31	126	61		Associations and other social organisations
Pozostałe	–	–	–		Others
Szkoły policealne	2484	1925	1535		Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	38	–		Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego ...	1084	575	292		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	332	170	67		Associations and other social organisations
Pozostałe	1068	1142	1176		Others
Szkoły wyższe	7982	11297	6736		Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6740	9174	5828		Central (government) administration units
Pozostałe	1242	2123	908		Others
Szkoły dla dorosłych	2846	2572	1694		Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	158	78	34		Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego ...	1512	669	502		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	393	281	121		Associations and other social organisations
Pozostałe	783	1544	1037		Others

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi oraz w roku szkolnym 2005/06 – technikami uzupełniającymi, ^c – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including special job-training schools. ^b, ^c Including: ^b – in 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and in the 2005/06 school year – supplementary technical secondary schools, ^c – general art schools leading to professional certification.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3/127/. **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 ^a lat	93,8	93,4	89,5	91,9
13–15	94,4	94,1	91,6	91,6
16–18	89,8	93,1	90,6	90,0
19–21 lat	23,4	24,5	24,7	25,2

a W roku szkolnym 2015/16 w grupie wieku 6–12 lat.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2015/16 school year age group 6–12.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4/128/. **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les
		w %			in %			w %			in %		

BRUTTO
GROSS

Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	7–12	95,6	96,2	95,0	96,1	96,5	95,7	89,9	89,4	90,4	94,5	94,3	94,7
gimnazja	13–15	98,3	100,3	96,2	99,6	102,1	97,1	95,9	96,6	95,2	96,7	97,3	96,1
zasadnicze zawo- dowe ^b	16–18	16,8	23,6	9,7	20,5	28,0	12,9	19,4	25,4	13,1	18,6	24,1	12,8
basic vocational ^b													
licea ogólnok- ształcące ^c	16–18	59,6	50,6	69,1	56,2	45,9	66,7	48,6	41,1	56,5	47,7	40,6	55,1
general second- ary ^c													
technika ^d	16–18	32,0	39,1	24,5	43,0	50,8	34,9	47,4	51,0	43,7	49,0	52,6	45,3
technical second- ary ^d													
policealne	19–21	13,4	11,6	15,1	14,2	8,8	19,6	15,5	8,0	23,3	16,9	8,6	25,5
post-secondary													

a W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 6–12 lat. b–d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi oraz liceami profilowanymi, d – technikum uzupełniającymi (w roku szkolnym 2005/06) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In the 2015/16 school year concerns children aged 6–12. b–d Including: b – special job-training schools, c – in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary, d – supplementary technical secondary schools (in the 2005/06 school year) and general art schools leading to professional certification.

TABL. 4 /128/. **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI (dok.)**
ENROLMENT RATE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2015/16			2016/17		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		w %						in %					
NETTO NET													
Wychowanie przedszkolne ^a ... Pre-primary education ^a	6	92,7	92,3	93,2	85,9	87,6	84,0	95,9	95,9	96,0	80,3	83,1	77,4
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^b primary ^b	7–12	93,7	93,7	93,7	93,3	93,3	93,4	89,0	88,1	89,9	90,8	90,7	90,9
gimnazja lower secondary	13–15	91,5	90,9	92,2	91,1	90,2	92,0	88,9	88,2	89,6	88,6	88,0	89,2
zasadnicze zawodowe ^c basic vocational ^c	16–18	14,8	20,3	9,1	17,6	23,0	11,9	16,2	21,1	11,0	15,8	20,4	10,9
licea ogólnokształcące ^d general secondary ^d	16–18	47,7	37,5	58,5	38,8	27,3	50,7	33,9	24,7	43,4	33,1	24,2	42,5
technika ^e technical secondary ^e	16–18	21,6	25,9	17,2	30,0	34,4	25,5	35,2	37,8	32,5	36,2	39,3	32,9
policealne post-secondary	19–21	8,1	7,4	8,8	5,3	3,0	7,8	4,4	2,1	6,6	4,3	2,1	6,5

a W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 5 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.
b W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 6–12 lat. c–e Łącznie ze szkołami: c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, e – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2005/06) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2015/16 school year concerns children aged 5 attending pre-primary education establishments. b In the 2015/16 school year concerns children aged 6–12. c–e Including: c – special job-training schools, d – in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools and specialized secondary, e – supplementary technical secondary schools (in the 2005/06 school year) and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6 W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.
Note to tables 5 and 6 In the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 5/129/. UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JEZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools									
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational ^b	liceach secondary schools		technicznych ^{de} technical secondary ^{de}	policealnych ^f post-secondary	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas			ogólnokształcących ^c general ^c	profilowanych specjalizowanych			
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski <i>English</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	106095 108744 104719 98429	55,2 93,5 97,0 97,3	60,2 94,9 97,0 97,0	49,1 91,7 97,1 97,6	76,7 90,8 98,2 97,8	35,7 41,0 50,8 53,6	96,4 98,6 98,9 99,3	96,1 100,0 x x	92,4 98,1 98,7 96,8	55,9 2,2 39,4 47,8
Francuski <i>French</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	3761 2545 2227 1970	0,2 – 0,1 0,1	0,3 – – –	0,0 – 0,2 0,2	0,6 2,0 3,7 3,0	1,0 0,8 – –	14,7 10,7 10,8 11,1	6,4 – x x	3,3 2,9 1,5 1,4	2,5 – – –
Niemiecki <i>German</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	55171 51090 47717 44342	13,1 7,7 3,4 2,8	11,2 4,7 2,1 1,9	15,5 11,5 5,2 4,1	26,3 60,2 92,5 90,8	51,9 50,0 48,0 45,4	81,1 75,4 74,5 68,8	91,6 99,3 x x	88,9 93,3 92,9 89,4	33,9 – 9,9 11,2
Rosyjski <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	1752 1003 613 535	– – – –	– – – –	– – – –	0,1 0,2 0,6 0,5	3,4 4,7 – –	5,0 3,0 3,7 4,0	4,7 – x x	2,3 1,5 0,8 0,4	– – – –
Inne <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	915 622 1960 2250	0,1 – 0,3 0,3	0,1 – 0,6 0,6	0,1 – – –	0,1 – 2,0 2,0	– – 1,0 0,7	4,8 1,1 9,5 13,6	– – x x	– 3,0 2,2 2,2	0,6 4,0 – –
NAUCZANIE DODATKOWE^g ADDITIONAL EDUCATION^g											
Angielski <i>English</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	18617 3536 552 823	19,1 3,5 1,0 1,0	19,7 2,6 0,4 0,6	18,4 4,5 1,8 1,6	14,4 5,1 0,0 0,3	– 0,4 – –	– 0,5 – –	– – x x	– 0,2 – 1,6	9,4 0,8 – –
Francuski <i>French</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	1983 1076 584 551	1,3 1,2 1,0 1,0	1,7 1,7 1,8 1,7	0,7 0,4 – –	2,8 1,0 – –	– – – –	– 1,3 – –	– – x x	– – 0,0 0,4	0,9 – – –

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b–e} Łącznie ze szkołami: ^b – w roku szkolnym 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – w roku szkolnym 2005/06 technikami uzupełniającymi, ^e – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^g Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b–e} Including: ^b – in the 2005/06 school year special job-training schools, ^c – in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, ^d – in the 2005/06 school year supplementary technical secondary schools, ^e – general art schools leading to professional certification. ^f Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^g Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

TABL. 5/129/. UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools									
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational ^b	liceach secondary schools		technikach ^{de} technical secondary ^{de}	policealnych post-secondary	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas			ogólnokształcących ^c general ^c	profilowanych specialized			
NAUCZANIE DODATKOWE ^g (dok.) ADDITIONAL EDUCATION ^g (cont.)											
Niemiecki German	2005/06	16513	7,1	5,4	9,2	28,4	–	–	–	–	4,5
	2010/11	11486	11,8	11,3	12,3	15,6	–	3,3	–	–	0,8
	2015/16	5392	9,1	9,8	8,2	0,1	–	2,3	x	0,5	–
	2016/17	5773	9,3	10,0	8,3	0,8	–	3,5	x	3,8	–
Inne Others	2005/06	1026	0,3	0,5	0,2	1,0	–	1,6	–	–	6,9
	2010/11	932	0,1	0,2	–	0,7	–	5,0	–	–	–
	2015/16	286	0,2	0,3	–	0,1	–	0,9	x	0,5	–
	2016/17	579	0,2	0,4	–	0,3	–	2,6	x	1,1	–

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b–e Łącznie ze szkołami: b – w roku szkolnym 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – w roku szkolnym 2005/06 technikami uzupełniającymi, e – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. f Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. g Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b–e Including: b – in the 2005/06 school year special job-training schools, c – in the 2005/06 and 2010/11 school year supplementary general secondary schools, d – in the 2005/06 school year supplementary technical secondary schools, e – general art schools leading to professional certification. f Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. g Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6/130/. UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school						
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach secondary schools		technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-secondary	
				ogólnokształcących ^b general ^b	profilowanych specialized			
Angielski English	2005/06	7546	48,3	31,9	58,2	75,4	35,4	55,2
	2010/11	7889	64,9	66,2	74,2	57,7	50,8	31,6
	2015/16	7625	64,6	–	80,4	x	–	72,5
	2016/17	7212	66,5	–	82,4	x	–	65,0
Niemiecki German	2005/06	3921	46,8	28,2	28,4	13,4	55,8	17,9
	2010/11	2445	22,7	23,3	19,7	13,8	50,7	7,0
	2015/16	1404	30,8	–	16,9	x	–	9,0
	2016/17	1227	29,7	–	17,4	x	–	6,3

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b, c w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie ze szkołami: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi.

a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. b, c In the 2005/06 and 2010/11 school year including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools.

TABL. 6 /130/. UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a (dok.)
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at schools				technikach ^c technical secondary ^c	policeal- nych post- secondary
			gimnazjach lower secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational	liceach secondary schools			
					ogólno- kształcą- cych ^b general ^b	profilowa- nych specialized		
Rosyjski	2005/06	1440	4,9	24,5	12,7	36,6	13,1	0,2
Russian	2010/11	1054	12,4	–	7,1	50,2	8,8	–
	2015/16	58	4,6	–	0,7	x	–	–
	2016/17	42	3,8	–	0,5	x	–	–
Inne	2005/06	121	–	–	0,7	–	2,0	1,0
Others	2010/11	141	–	–	–	–	–	2,5
	2015/16	14	–	–	–	x	–	0,3
	2016/17	48	–	–	–	x	–	1,0

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b, c W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie ze szkołami: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. b, c In the 2005/06 and 2010/11 school year including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 /131/. KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	2270	1567	1738	1773	429	299	375
Primary schools							
w tym specjalne	946	607	624	591	196	143	129
of which special							
Gimnazja	1720	1264	1122	1170	542	358	378
Lower secondary schools							
w tym specjalne	887	718	504	514	292	202	173
of which special							
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	59	245	301	274	–	46	74
Special job-training schools							
Zasadnicze szkoły zawodowe	659	484	437	403	239	170	83 ^b
Basic vocational schools							
w tym specjalne	626	464	336	302	225	170	80
of which special							
Licea ogólnokształcące ^c	106	91	85	87	39	27	20
General secondary schools ^c							
w tym specjalne	–	41	7	7	–	15	–
of which special							
Licea profilowane	36	18	x	x	13	7	–
Specialized secondary schools							
Technika ^d	22	29	80	92	8	4	8 ^b
Technical secondary schools ^d							

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 198. b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. c, d łącznie z: c – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2005/06) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 11 on page 198. b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. c, d Including: c – in the 2005/06 and 2010/11 school years supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools (in the 2005/06 school year), as well as general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8/132/. **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATION CENTRES^b</i>					
Ośrodki	9	9	9	9	Centres
Miejsca	648	514	384	370	Places
Wychowankowie	463	331	210	195	Residents
w tym z upośledzeniem umysłowym	458	325	194	173	of which mentally disabled
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	2	3	6	6	Centres
Miejsca	106	155	242	230	Places
Wychowankowie	95	130	178	167	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	–	1	2	2	Centres
Miejsca	–	30	55	70	Places
Wychowankowie	–	30	53	56	Residents

a Stan w dniu 31 X. b W 2005 r. łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b In 2005 including special educational centres.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9/133/. **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pla- cówki Insti- tutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^a</i>								
		ogółem total	informa- tycznych compu- ting	tech- nicznych tech- nical	przed- mioto- wych subjects	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	tury- styczno- kraj- znaw- czych tourism	innych others	
OGÓŁEM	2010	9	17293	168	12	450	2889	12142	48	1584
TOTAL	2015	15	19283	42	24	30	3147	13813	1483	744
	2016	13	22257	65	23	452	3411	15606	2000	700
Młodzieżowe domy kultury	<i>Youth community centres</i>	5	5488	65	23	32	2734	204	2000	430
Ogniska pracy pozaszkolnej	<i>Extracurricular interest groups</i>	3	691	–	–	14	677	–	–	–
Międzyszkolne ośrodki sportowe	<i>Inter-school sports centres</i>	2	15402	–	–	–	–	15402	–	–
Pozostałe placówki	<i>Other institutions</i>	3	676	–	–	406	–	–	–	270

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 /134/. **INTERNATY I BURSYP SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016/17		2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17		SPECIFICATION
	pla- cówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total					
O G Ó Ł E M	18	1631	1496	1030	1283	1226	75,2	TOTAL
Internaty	12	947	1254	742	658	649	68,5	Boarding schools
szkoly podstawowe i gimnazja	1	8	70	-	2	3	37,5	primary and lower secondary
zasadnicze szkoly za- wodowe i technika ^b	9	659	371	517	426	445	67,5	basic vocational and technical secondary ^b
licea ogólnokształcące ^c	2	280	-	200	230	201	71,8	general secondary ^c
Bursy	6	684	242	288	625	577	84,4	Dormitories

a Stan w dniu 31 X. b, c Łącznie ze szkołami: b – w roku szkolnym 2005/06 technikami uzupełniającymi, c – w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b, c Including: b – in the 2005/06 school year supplementary technical secondary schools, c – in the 2005/06 and 2010/11 school years supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 /135/. **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

DOMY STUDENCKIE
 STUDENT DORMITORIES

Domy	13	11	10	11	Dormitories
Miejsca	3738	3450	3073	3339	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	3378	3139	2573	2646	students
w % ogółu studentów	9,1	8,2	11,2	12,8	in % of total students
uczestnicy studiów doktora- ckich	21	45	39	students of doctoral studies
w % ogółu uczestników	5,6	6,6	5,5	in % of total students of doc- toral studies

STOŁÓWKI STUDENCKIE
 STUDENT CANTEENS

Stołówki	1	1	1	1	Canteens
Miejsca	85	85	100	100	Places

TABL. 12 /136/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY SCHOOLS	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17			
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymu- jący sty- pendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
					socialne social	rektora dla najlepszych studentów vice- chancellor to the best students	
OGÓŁEM TOTAL	10887	9323	5015	4346	2554	1828	21,0
Uniwersytety Universities	4245	3863	2058	1740	1077	711	20,3
Wyższe szkoły techniczne Technical universities	3273	2456	1537	1362	805	634	21,2
Wyższe szkoły ekonomiczne Academies of economics	1580	1244	382	301	155	160	16,3
Pozostałe szkoły wyższe Others	1789	1760	1038	943	517	323	24,8

^a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; since the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 /137/. **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	399	381	374	374	Schools
w tym:					of which:
filialne	17	12	13	13	branch
Oddziały	3360	3032	3202	2989	Sections
Uczniowie	64444	51691	55063	50223	Pupils
w tym kobiety	31645	25127	26962	24501	of which females
w tym I klasa	9655	8121	12148	3463	of which 1st grade
w tym szkoły:					of which schools:
filialne	624	394	491	387	branch
Absolwenci	11838	9159	7674	.	Graduates
w tym kobiety	5837	4460	3764	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
filialne	24	64	36	.	branch

TABL. 13 /137/. **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)					
Liczba uczniów na:					<i>Number of pupils per:</i>
1 szkołę	162	136	147	134	<i>school</i>
1 oddział	19	17	17	17	<i>section</i>
MIASTA URBAN AREAS					
Szkoły	106	106	107	107	<i>Schools</i>
w tym:					<i>of which:</i>
filialne	–	–	–	–	<i>branch</i>
Oddziały	1541	1359	1529	1432	<i>Sections</i>
Uczniowie	35353	28901	32237	29598	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	17257	14126	15830	14438	<i>of which females</i>
w tym I klasa	5273	4630	7180	2061	<i>of which 1st grade</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
filialne	–	–	–	–	<i>branch</i>
Absolwenci	6520	5063	4398	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	3239	2470	2193	.	<i>of which females</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
filialne	–	–	–	.	<i>branch</i>
Liczba uczniów na:					<i>Number of pupils per:</i>
1 szkołę	334	273	301	277	<i>school</i>
1 oddział	23	21	21	21	<i>section</i>
WIEŚ RURAL AREAS					
Szkoły	293	275	267	267	<i>Schools</i>
w tym:					<i>of which:</i>
filialne	17	12	13	13	<i>branch</i>
Oddziały	1819	1673	1673	1557	<i>Sections</i>
Uczniowie	29091	22790	22826	20625	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	14388	11001	11132	10063	<i>of which females</i>
w tym I klasa	4382	3491	4968	1402	<i>of which 1st grade</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
filialne	624	394	491	387	<i>branch</i>
Absolwenci	5318	4096	3276	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	2598	1990	1571	.	<i>of which females</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
filialne	24	64	36	.	<i>branch</i>
Liczba uczniów na:					<i>Number of pupils per:</i>
1 szkołę	99	83	85	77	<i>school</i>
1 oddział	16	14	14	13	<i>section</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 /138/. **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Gimnazja	139	146	146	146	Lower secondary
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	3	1	3	2	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	3	1	–	–	with job-training sections ^a
Oddziały	1640	1368	1113	1082	Sections
Uczniowie	40758	30605	24310	23499	Students
w tym kobiety	19811	14969	11857	11490	of which females
w tym I klasa	12877	10137	8142	7795	of which 1st grade
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1395	558	1073	768	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	927	558	–	–	with job-training sections ^a
Absolwenci	13645	9969	8035	.	Graduates
w tym kobiety	6762	4961	3974	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	505	171	233	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	239	386	–	.	with job-training sections ^a
Liczba uczniów na:					Number of students per:
1 szkołę	293	210	167	161	school
1 oddział	25	22	22	22	section
MIASTA URBAN AREAS					
Gimnazja	76	78	76	76	Lower secondary
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	3	1	3	2	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	1	1	–	–	with job-training sections ^a
Oddziały	1136	913	739	721	Sections
Uczniowie	29061	21552	17187	16586	Students
w tym kobiety	14117	10533	8353	8137	of which females
w tym I klasa	9177	7152	5772	5555	of which 1st grade
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1395	558	1073	768	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	550	558	–	–	with job-training sections ^a
Absolwenci	9744	7042	5682	.	Graduates
w tym kobiety	4790	3497	2816	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	505	171	233	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	196	335	–	.	with job-training sections ^a

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on 6th grade primary school.

TABL. 14 /138/. **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Liczba uczniów na:					<i>Number of students per:</i>
1 szkołę	382	276	226	218	<i>school</i>
1 oddział	26	24	23	23	<i>section</i>
WIEŚ RURAL AREAS					
Gimnazja	63	68	70	70	<i>Lower secondary</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	–	<i>sports and athletic</i>
z oddziałami przysposabiającymi do					
pracy ^a	2	–	–	–	<i>with job-training sections^a</i>
Oddziały	504	455	374	361	<i>Sections</i>
Uczniowie	11697	9053	7123	6913	<i>Students</i>
w tym kobiety	5694	4436	3504	3353	<i>of which females</i>
w tym I klasa	3700	2985	2370	2240	<i>of which 1st grade</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	–	<i>sports and athletic</i>
z oddziałami przysposabiającymi					
do pracy ^a	377	–	–	–	<i>with job-training sections^a</i>
Absolwenci	3901	2927	2353	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	1972	1464	1158	.	<i>of which females</i>
w tym szkoły:					<i>of which schools:</i>
sportowe i mistrzostwa sportowego	–	–	–	.	<i>sports and athletic</i>
z oddziałami przysposabiającymi					
do pracy ^a	43	51	–	.	<i>with job-training sections^a</i>
Liczba uczniów na:					<i>Number of students per:</i>
1 szkołę	186	133	102	99	<i>school</i>
1 oddział	23	20	19	19	<i>section</i>

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 /139/. **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	36	35	34	33	<i>Schools</i>
Oddziały	270	269	211	196	<i>Sections</i>
Uczniowie	7076	6616	5107	4736	<i>Students</i>
w tym kobiety	2000	2059	1646	1551	<i>of which females</i>
w tym I klasa	2930	2553	1852	1625	<i>of which 1st grade</i>
Absolwenci	2339	2480	1620	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	764	821	538	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 /140/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	5107	4736	473	TOTAL
Artystyczna	8	11	-	Arts
Biznesu i administracji	624	556	137	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	2122	1940	202	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	584	589	15	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	633	573	16	Architecture and construction
Rolnicza	10	8	1	Agriculture
Usług dla ludności	1126	1059	102	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 /141/. **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	61	53	48	47	Schools
Oddziały	590	502	371	353	Sections
Uczniowie	16583	13325	9650	9155	Students
w tym kobiety	10049	8543	6123	5749	of which females
w tym I klasa	5784	4400	3020	2999	of which 1st grade
Absolwenci	5381	4464	3308	.	Graduates
w tym kobiety	3324	2915	2152	.	of which females

^a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 and 2010/11 school years including supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 /142/. **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b**
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	71	55	56	56	Schools
Oddziały	515	621	586	584	Sections
Uczniowie	13264	14904	14038	13990	Students
w tym kobiety	5122	6231	6338	6281	of which females
w tym I klasa	4332	4017	3748	3848	of which 1st grade
Absolwenci	2580	3739	3211	.	Graduates
w tym kobiety	1010	1563	1447	.	of which females

^a W roku szkolnym 2005/06 łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 /143/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	14038	13990	2130	T O T A L
Artystyczna	388	393	56	Arts
Spoleczna	1447	1442	227	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	2063	2147	306	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	2171	2319	284	Information and Communication Technologies
Inżynierjno-techniczna	3093	3021	535	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	263	248	42	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1027	928	215	Architecture and construction
Rolnicza	393	386	56	Agriculture
Leśna	94	102	14	Forestry
Weterynaryjna	129	173	21	Veterinary
Medyczna	81	93	-	Health
Usług dla ludności	2492	2332	324	Personal services
Usług transportowych	365	348	50	Transport services
Pozostałe podgrupy	32	58	-	Other narrow fields

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 /144/. **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	16	19	17	17	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	16	19	17	17	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2275	1740	1548	1564	Pupils
w tym kobiety	1412	1086	1007	1053	of which females
Absolwenci	345	208	213	.	Graduates
w tym kobiety	206	146	142	.	of which females

TABL. 20 /144/. **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	4	4	6	7	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	2	2	2	3	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	576	526	607	700	Students
w tym kobiety	403	352	429	499	of which females
Absolwenci	95	74	82	.	Graduates
w tym kobiety	67	58	64	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 /145/. **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	104	64	58	61	Schools
Oddziały	342	292	229	303	Sections
Uczniowie	7247	6228	5116	5340	Students
w tym kobiety	4064	4252	3783	3965	of which females
Absolwenci	2484	1925	1535	.	Graduates
w tym kobiety	1663	1414	1161	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 /146/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	5116	5340	963	T O T A L
Pedagogiczna	–	–	–	Education science and teacher training
Artystyczna	332	275	60	Arts
Spoleczna	17	70	20	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	28	8	–	Journalism and information

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

TABL. 22 /146/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
Biznesu i administracji	1265	1859	169	<i>Business and administration</i>
Technologii teleinformacyjnych	292	334	29	<i>Information and communication technologies</i>
Architektury i budownictwa	–	18	–	<i>Architecture and construction</i>
Weterynaryjna	84	51	30	<i>Veterinary</i>
Medyczna	1187	1131	345	<i>Health</i>
Opieki społecznej	313	283	59	<i>Social services</i>
Usług dla ludności	776	533	140	<i>Personal services</i>
Higieny i bezpieczeństwa pracy	729	648	100	<i>Hygiene and occupational health services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	63	43	11	<i>Security services</i>
Pozostałe podgrupy	30	87	–	<i>Other narrow fields</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 /147/. **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005/06	6	1611	37187	7982	TOTAL
	2010/11	6	1688	38301	11297	
	2015/16	6	1528	22946	6736	
	2016/17	6	1500	20661	.	
Uniwersytety	1	678	8587	2885	Universities	
Wyższe szkoły techniczne	1	505	6415	2065	Technical universities	
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	50	1852	830	Academies of economics	
Pozostałe szkoły wyższe	3	267	3807	956	Others	

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 198. b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2015/16.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 198. b According to type of school – for 2015/16 academic year.

TABL. 24 /148/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKOŁY TYPE OF SCHOOLS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z ogółem na studiach Of total at study forms				
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2005/06	37187	20639	20131	10950	17056	9689
TOTAL	2010/11	38301	23628	21512	13026	16789	10602
.....	2015/16	22946	13418	16634	9940	6312	3478
.....	2016/17	20661	12155	15365	9225	5296	2930
Uniwersytety		8587	6086	7180	5006	1407	1080
Technical universities		6415	2442	5030	2080	1385	362
Wyższe szkoły techniczne		1852	1044	268	101	1584	943
Academies of economics		3807	2583	2887	2038	920	545
Pozostałe szkoły wyższe							
Others							

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 25 /149/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKOŁY TYPE OF SCHOOLS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z ogółem na studiach Of total at study forms				
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2005/06	7982	5042	3614	2103	4368	2939
TOTAL	2010/11	11297	7753	5546	3645	5751	4108
.....	2015/16	6736	4513	4653	3131	2083	1382
Uniwersytety		2885	2301	2266	1766	619	535
Technical universities		2065	959	1621	793	444	166
Wyższe szkoły techniczne		830	551	62	35	768	516
Academies of economics		956	702	704	537	252	165
Pozostałe szkoły wyższe							
Others							

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 /150/. **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06 ^b	2010/11	2015/16	2016/17
	ogółem total				w tym kobiety of which females			
OGÓŁEM TOTAL	1611	1688	1528	1500	641	702	674	677
Profesorowie Professors	408	438	444	438	78	101	130	132
w tym z tytułem naukowym of which titled only	156 ^c	184	162	156	17 ^c	31	38	38
Docenci Assistant professors	3	2	2	2	–	1	–	–
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)	–	–	–	–	–	–	–	–
Adiunkci Tutors	609	722	601	591	263	325	285	293
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)	16	35	56	45	5	12	21	22
Asystenci Assistant lecturers	307	205	157	144	164	103	78	69
Pozostali Others	284	321	325	325	136	172	181	184

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 198. ^b Pełnozatrudnieni. ^c Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 198. ^b Full-time employed. ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 27 /151/. **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM 2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	40 188 1089 1303	27 81 542 632	11 11 154 .	6 7 106 .	TOTAL
studia: stacjonarne niestacjonarne	1228 75	597 35	135 19	95 11	full-time programmes part-time programmes
Uniwersytety	619	364	72	58	Universities
Wyższe szkoły techniczne	300	103	9	5	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	316	125	72	43	Academies of economics
Pozostałe szkoły wyższe	68	40	1	–	Others

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2015/16.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – for 2015/16 academic year.

TABL. 28 /152/. **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SŁUCHACZE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH^a STUDENTS OF POSTGRADUATE STUDIES^a					
O G Ó Ł E M	2191	3131	3052	2792	TOTAL
w tym kobiety	1723	2454	2704	2485	of which females
Uniwersytety	1223	1400	364	237	Universities
Wyższe szkoły techniczne	218	280	126	113	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	174	353	531	633	Academies of economics
Pozostałe szkoły wyższe	576	1098	2031	1809	Others
WYDANE ŚWIADECTWA SŁUCHACZOM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH CERTIFICATES ISSUED TO STUDENTS OF POSTGRADUATE STUDIES					
O G Ó Ł E M	1494	2470	2648	.	TOTAL
w tym kobiety	1170	2029	2356	.	of which females
Uniwersytety	540	1095	215	.	Universities
Wyższe szkoły techniczne	190	171	71	.	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	165	274	366	.	Academies of economics
Pozostałe szkoły wyższe	599	930	1996	.	Others
UCZESTNICY STUDIÓW DOKTORANCKICH STUDENTS OF DOCTORAL STUDIES					
O G Ó Ł E M	359	373	687	713	TOTAL
w tym kobiety	151	154	364	402	of which females
Uniwersytety	270	260	542	581	Universities
Wyższe szkoły techniczne	89	113	145	132	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	–	–	–	–	Academies of economics
Pozostałe szkoły wyższe	–	–	–	–	Others

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 29 /153/. **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG KIERUNKÓW STUDIÓW W ROKU**
AKADEMICKIM 2016/17
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION IN THE 2016/17
ACADEMIC YEAR

PODGRUPA KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Słuchacze Students	Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M	2792	2648	TOTAL
Pedagogiczna	2189	2114	Education
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	42	24	Humanities (except languages)
Językowa	15	–	Languages
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi	57	59	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving arts and humanities
Społeczna	13	36	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	21	28	Journalism and information
Biznesu i administracji	247	238	Business and administration
Prawna	–	16	Law
Technologii teleinformatycznych	11	–	Information and Communication Technologies
Medyczna	92	10	Health
Opieki społecznej	30	7	Welfare
Higieny i bezpieczeństwa pracy	75	116	Hygiene and occupational health services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Z poprzedniego roku akademickiego.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous academic year.

TABL. 30 /154/. **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szkoly <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>		
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
Gimnazja <i>Lower secondary schools</i>	2005/06	7	29	770	130	214	39
	2010/11	9	33	849	162	236	51
	2015/16	9	33	562	182	222	74
	2016/17	9	31	475	151	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe <i>Basic vocational schools</i>	2005/06	7	18	351	48	138	17
	2010/11	7	19	287	44	46	7
	2015/16	x	x	x	x	x	x
	2016/17	x	x	x	x	.	.
Licea ogólnokształcące ^a <i>General secondary schools^a</i>	2005/06	67	180	4167	1814	1366	640
	2010/11	73	210	5854	2730	1710	947
	2015/16	55	186	4752	2071	1472	671
	2016/17	54	196	4446	1889	.	.
Licea profilowane <i>Specialized secondary schools</i>	2005/06	13	48	1396	593	236	115
	2010/11	9	49	891	367	307	148
	2015/16	x	x	x	x	x	x
	2016/17	x	x	x	x	.	.
Technika ^b <i>Technical secondary schools^b</i>	2005/06	49	94	2175	656	892	303
	2010/11	21	54	1016	152	273	40
	2015/16	–	–	–	–	x	x
	2016/17	x	x	x	x	.	.

a, b W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b In 2005/06 and 2010/11 school years including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 31 /155/. **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	<i>SPECIFICATION</i>
Placówki	474	454	471	477	Establishments
miasta	160	167	188	196	<i>urban areas</i>
wieś	314	287	283	281	<i>rural areas</i>
Przedszkola	364	343	361	366	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	3	4	7	7	<i>of which special</i>
miasta	150	152	169	174	<i>urban areas</i>
wieś	214	191	192	192	<i>rural areas</i>
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	110	108	96	98	<i>Pre-primary sections of primary schools</i>
Punkty przedszkolne	–	3	14	13	<i>Pre-primary points</i>

a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities.

TABL. 31 /155/. **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Miejsca:					Places:
Przedszkola	28017	28091	28425	29991	Nursery schools
w tym specjalne	59	48	88	88	of which special
miasta	16287	17216	17507	18599	Urban areas
wieś	11730	10875	10918	11392	Rural areas
Punkty przedszkolne	–	60	408	440	Pre-primary points
Dzieci	26085	28573	26734	30767	Children
miasta	14950	17243	16043	18263	urban areas
wieś	11135	11330	10691	12504	rural areas
w tym w wieku: 5 lat	7101	7692	8764	8283	of which aged: 5
6 lat	9109	7121	1591 ^b	7338	6
Przedszkola	23633	25672	23966	27394	Nursery schools
w tym specjalne	46	36	53	59	of which special
miasta	14673	16815	15642	17672	urban areas
wieś	8960	8857	8324	9722	rural areas
w tym w wieku: 5 lat	6419	6910	7790	7470	of which aged: 5
6 lat	8003	6155	1393 ^b	6298	6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	2452	2847	2452	2974	Pre-primary sections of primary schools
Punkty przedszkolne	–	54	316	399	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3–6 lat	682	788	.	856	3–6
3–5	594	766	897	875	3–5
5	732	886	959	941	5
6 lat	927	859	.	803	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	617	707	.	763	3–6
3–5 lat	546	696	807	789	3–5
1 przedszkole	65	75	66	75	Nursery school
100 miejsc	84	91	84	91	100 places

a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Dotyczy dzieci, którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. b Concern children obliged to attend to the primary school who received opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness.

Source: data of the ministry of national education.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1638) z późniejszymi zmianami, która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, oddziały opieki paliatywnej i sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych.

3. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1638) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities – specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, mental and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards and sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives.

3. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. poz. 26).

5. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane dotyczące **stacjonarnej opieki zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane o **łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o **łóżkach na oddziałach: chirurgicznych** obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; **zakaźnych** – łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych, **psychiatrycznych** – łóżka na oddziałach leczenia uzależnień, **gruźlicy i chorób płuc** – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

7. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

8. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

9. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

4. **Data on doctor specialist and dental specialist concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialist title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Ministry of Health, dated 2 I 2013 on Doctors and Dentist Specialization (Journal of Laws item 26).**

5. **Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.**

6. **Data concerning in-patient health care do not include day-care.**

Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Data regarding beds in hospitals wards: surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, maxilla-facial, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery, urology, and as well as other surgical wards, infectious disease wards – beds in communicable diseases wards, psychiatric wards – beds in addiction recovery wards, tubercular wards – beds in pulmonary wards.

7. **Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.**

8. **Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.**

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

9. **Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).**

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

10. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane o **zachorowaniach na choroby zakaźne** podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

12. Dane w tabl. 10–11 opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkających w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

13. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o **opiece nad dziećmi do lat 3** (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217) opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

14. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 785) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

15. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 697).

16. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

10. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

11. Data concerning incidence of infectious diseases is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Data in tables 10–11 was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 – 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

13. According to the law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217) care can be organized in the form of nurseries, as well as since 2011 – children’s clubs, provided by day carer and nanny.

14. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2016 item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

15. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697).

16. Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (Journal of Law item 195).

Benefit is financed from the state budget.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych – zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach.**

18. Rodzina piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze:**
 - a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
 - c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),
 - zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
- 2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

17. Day-support centre supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **general care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres – provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialized centre** – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a street-worker,
- 4) **in a combination of the forms.**

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possible for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, health care, education, culture, recreation and religious. The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster families:**
 - a) related,
 - b) not-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
 - c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) – among which there are also:
 - professional that performs the function of a family emergency house – shall receive a child on the basis of a court ruling, in case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents child or another person in the case referred to in Art. 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390),
 - professional specialized – shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children,
- 2) **foster homes** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcijnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, which shall be exercised in the form of:
 - a) **an intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) **a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
 - c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - d) **a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;
- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local government units, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

21. Data on social welfare benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs.

The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1/156/. **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Lekarze	1946	2040	Doctors
w tym kobiety	982	1019	of which women
Lekarze dentyści	286	390	Dentists
w tym kobiety	194	275	of which women
Farmaceuci	572	628	Pharmacists
w tym kobiety	434	488	of which women
Pielęgniarki	4927	5059 ^b	Nurses
Położne	485	491 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	643	653	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^d	244	190	Laboratory diagnosticians ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 226; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-c} W tym magistry: ^b – pielęgniarstwa – 284, ^c – położnictwa – 44. ^d Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

^{Ż r ó d ł o}: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 226; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. ^{b-c} Of which masters: ^b – of nursing – 284 ^c – of midwifery – 44. ^d Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

^{S o u r c e}: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2/157/. **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE	1312	1383	DOCTORS
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	74	87	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	222	232	Surgery ^b
Chorób płuc	40	39	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	146	146	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	19	21	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii	50	62	Cardiology
Medycyny rodzinnej	122	116	General practitioners
Neurologii ^{cd}	55	64	Neurology ^{cd}
Okulistyki	45	50	Ophthalmology
Onkologii ^e	6	7	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	38	39	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrii	78	88	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	116	128	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	48	52	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^g	26	23	Radiology ^g

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 227 oraz notka a do tabl. 1 na str. 232. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiologii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: ^d – neuropatologii, ^e – patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii, ^f – otorynolaryngologii, ^g – radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

^a See general notes, item 4 on page 227 and footnote a to the table 1 on page 232. ^b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. ^c Including children's specialists. ^{d-g} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology, oncology and hematology, ^f – otorynolaryngology, ^g – radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and pediatric radiology.

TABL. 2 /157/. LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	67,4	67,8	SPECIALISTS (in % of total doctors)
LEKARZE DENTYŚCI	79	84	DENTISTS
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization:</i>
Chirurgii stomatologicznej	14	14	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	1	1	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	18	20	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	6	4	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	23	22	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	3	5	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	13	18	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentystów)	27,6	21,5	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 227 oraz notka a do tabl. 1 na str. 232.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 4 on page 227 and footnote a to the table 1 on page 232.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 3 /158/. AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^aOUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	538	543	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	387	388	urban areas
wieś	151	155	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	255	248	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	201	193	urban areas
wieś	54	55	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	7258,0	7276,5	Consultations provided ^c in thous.
miasta	5996,6	5987,1	urban areas
wieś	1261,4	1289,3	rural areas
lekarskie	6608,8	6623,4	doctors
w tym specjalistyczne	2255,6	2278,1	of which specialized
stomatologiczne	649,2	653,1	stomatological

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 226. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 1 on page 226. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or health care facilities. c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and the Central Statistical Office.

TABL. 4 /159/. STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII			
FACILITIES – as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^b	28	30	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	3	3	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia alkoholowego	1	1	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	–	–	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	1	1	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	19	19	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	–	1	Nursing homes ^c
Hospicja	2	2	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	3	3	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	–	–	sanatoria
szpitale	–	–	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII			
BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^d	4604	4741	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	804	832	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia alkoholowego	88	88	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	–	–	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	75	75	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1018	1001	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	–	11	Nursing homes ^c
Hospicja	32	26	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	46	42	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	–	–	sanatoria
szpitale	–	–	hospitals
LECZENI			
IN-PATIENTS			
Szpitala ogólne ^e	165696	165083	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	14368	14708	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia alkoholowego	957	942	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	–	–	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	79	85	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	2046	1804	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	–	63	Nursing homes ^c
Hospicja	397	312	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	648	554	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:			Health resort treatment patients:
sanatoria	–	–	sanatoria
szpitale	–	–	hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 226. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 227. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych oraz zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 1 on page 226. ^b See general notes, item 6 on page 227. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer.

Source: in regard to general hospitals and to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration, in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 /160/. SZPITALA OGÓLNE^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	28	30	General hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	4604	4741	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	46,2	47,7	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	918	962	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	175	175	of which cardiological ^b
chirurgicznych	1074	1117	surgical
pediatrycznych	293	293	paediatric
ginekologiczno-położniczych	464	464	gynaecological-obstetric
onkologicznych	94	82	oncological
intensywnej terapii	80	85	intensive therapy
zakaźnych	55	55	communicable
gruźlicy i chorób płuc	281	281	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	38	38	dermatological
neurologicznych	80	80	neurological
psychiatrycznych	82	82	psychiatric
Leczeni ^c w tys.	165,7	165,1	In-patients ^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :			of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	47,3	46,7	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	13,8	11,8	of which cardiological ^b
chirurgicznych	48,6	48,2	surgical
pediatrycznych	12,8	12,3	paediatric
ginekologiczno-położniczych	25,7	27,0	gynaecological-obstetric
onkologicznych	4,5	4,4	oncological
intensywnej terapii	2,1	2,1	intensive therapy
zakaźnych	1,9	1,7	communicable
gruźlicy i chorób płuc	9,5	9,4	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	1,1	1,1	dermatological
neurologicznych	3,2	3,2	neurological
psychiatrycznych	1,1	1,0	psychiatric
Wypisani w tys.	159,4	158,8	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	4,3	4,0	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	1935	1925	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^e	37,8*	36,0	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,7	5,7	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	238	225	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 227. b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej. c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 6 on page 227. b Including intensive cardiological care wards including. c Excluding inter-ward patient transfer. d Including inter-ward patient transfer. e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 6/161/. RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	41	42	42	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	25	24	24	basic
specjalistyczne	16	18	18	specialist
Szpitalne oddziały ratunkowe	5	5	7	7	Hospital emergency wards
lżby przyjęć ^b	7	3	4	4	Admission-rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	–	–	–	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	66,3	65,8	65,9	68,0	in thousands
na 1000 ludności	63,1	64,6	66,0	68,4	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	67,0	66,3	66,2	68,4	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież do 18 lat	3,5	2,8	2,8	2,9	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	26,7	25,7	27,9	aged 65 and more
na 1000 ludności	63,9	65,0	66,3	68,8	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 227. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 9 on page 227. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7/162/. APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Apteki	263	279	314	327	Pharmacies
w tym prywatne	263	279	314	327	of which private
w tym na wsi	51	51	48	49	of which in rural areas
Punkty apteczne	27	38	47	47	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	27	38	47	47	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3612	3209	2759	2655	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6361	5442	5040	4979	of which in rural areas
1 aptekę	3983	3646	3172	3037	pharmacy
w tym na wsi	9729	9496	9976	9756	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	461	474	530	570	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 228.

a See general notes, item 10 on page 228.

TABL. 8/163/. KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	4	4	4	4	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	11,9	14,8	13,8	13,9	Blood donors in thous.
w tym honorowi	11,9	14,8	13,8	13,9	of which honorary blood donors

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 8/163/. **KRWIODAWSTWO^a (dok.)**
BLOOD DONATION^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	21,2	27,4	28,9	29,1	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	21,6 ^d	29,2	28,5	28,7	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9/164/. **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	214	132	165	154	20,4	13,0	16,5	15,5	Tuberculosis
Tęžec	1	1	1	–	0,1	0,1	0,1	–	Tetanus
Krzusiec	77	8	62	175	7,3	0,8	6,2	17,6	Whooping cough
Odra	–	–	1	–	–	–	0,1	–	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	4	2	1	1	0,4	0,2	0,1	0,1	type A
typ B	49	122	80	51	4,7	12,0	8,0	5,1	type B
typ C	30	85	88	71	2,9	8,3	8,8	7,1	type C
Różyczka	160	428	48	25	15,2	42,0	4,8	2,5	Rubella
AIDS ^a	2	6	4	5	0,2	0,6	0,4	0,5	AIDS ^a
Salmonellozy	297	154	190	254	28,3	15,1	19,0	25,5	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	3	–	–	–	0,3	–	–	–	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	38	4	13	7	3,6	0,4	1,3	0,7	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	225	740	1004	817	135,5	385,4	602,3	490,8	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarłatna (płonica)	270	417	666	641	25,7	40,9	66,7	64,5	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	29	27	23	17	2,8	2,7	2,3	1,7	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	31	84	38	49	3,0	8,2	3,8	4,9	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	20	8	6	10	1,9	0,8	0,6	1,0	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	2211	94	71	70	210,7	9,2	7,1	7,0	Mumps
Włośnica	–	–	–	–	–	–	–	–	Trichinellosis
Grypa ^c	25045	26370	65365	52227	2386,3	2589,0	6543,8	5251,6	Influenza ^c
Choroby weneryczne	40	24	44	44	3,8	2,4	4,4	4,4	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wściekliźnie	136	110	89	126	13,0	10,8	8,9	12,7	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 /165/. **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			W wieku lat At the age of				
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Bardzo dobry i dobry 2004	64,0	68,3	61,0	91,8	86,4	70,0	31,9	13,4
Very good and good	2009	64,5	68,5	61,3	91,9	88,4	72,1	40,4
	2014	67,1	70,6	63,9	87,7	90,4	80,5	46,4
Taki sobie, ani dobry ani zły 2004	25,4	22,0	27,8	6,7	12,0	23,6	48,3	45,5
Fair	2009	25,9	23,4	27,8	6,3	11,0	23,5	44,5
	2014	25,2	22,2	27,9	10,7	8,8	16,0	43,3
Zły i bardzo zły 2004	10,6	9,7	11,2	1,5	1,6	6,4	19,8	41,0
Bad and very bad	2009	9,7	8,1	10,9	1,7	0,6	4,4	15,1
	2014	7,7	7,2	8,2	1,7	0,9	3,5	10,3

TABL. 11 /166/. **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			W wieku lat At the age of			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group						
Niedowaga 2004	4,4	2,0	6,5	11,2	2,0	1,4	1,0
Underweight	2009	3,9	0,6	6,3	13,7	2,0	0,2
	2014	2,6	1,6	3,4	6,7	1,8	0,7
W normie 2004	45,1	40,4	49,4	67,5	44,5	26,1	32,1
Normal	2009	42,7	38,3	45,9	65,5	47,6	28,2
	2014	41,1	32,7	48,6	68,7	45,8	25,5
Nadwaga 2004	35,8	42,0	30,0	17,9	39,2	46,9	45,9
Overweight	2009	37,0	43,8	32,1	15,6	38,8	46,0
	2014	38,6	46,5	31,6	23,8	39,0	44,0
Otyłość 2004	14,8	15,5	14,1	3,4	14,3	25,6	21,1
Obesity	2009	16,4	17,3	15,8	5,2	11,5	25,6
	2014	17,7	19,2	16,3	0,8	13,4	29,7

a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.

TABL. 12 /167/. **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Żłobki	13	12	57	63	Nurseries
w tym publiczne	13	12	25	26	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	10	11	5	5	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	8	9	Children's clubs
w tym publiczne	–	–	of which public

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 12 /167/. **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Miejsca w tys.	1,0	1,2	2,9	3,2	Places in thous.
w żłobkach	1,0	1,2	2,8	3,1	in nurseries
w klubach dziecięcych	0,1	0,1	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.	1,7	2,0	4,4	4,6	Children staying (during the year) in thous.
w żłobkach	1,7	2,0	4,2	4,4	in nurseries
w klubach dziecięcych	0,2	0,2	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	79,5	80,6	231,7	249,8	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych: na 1000 dzieci w wieku do lat 3	35,2	42,9	112,1	122,8	Children staying in nurseries and children's clubs: per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	84,4	102,2	94,6	95,8	per 100 places

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 13 /168/. **WSPIERANIE RODZINY W 2016 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		Child-raising benefit ^f :
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	49878	average monthly number of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	75875	average monthly number of children to which families receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	340197,3	benefit payments in thous. zł
Dodatek wychowawczy ^a :		Child-rising supplement ^f
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1285	average monthly number of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	5718,6	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		Lump sum supplement ^f
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	–	average monthly number of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	–	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	6657	Family Large Family Card holder

a W ramach programu „rodzina 500+”; dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.

a Within the "Family 500+" programme; data concern the period – 1 IV–31 XII.

TABL. 14 /169/. **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki ^a centres ^a				wychowankowie w tys. residents in thous.				
O G Ó Ł E M	113	122	98	103	4,4	4,1	2,9	3,1	T O T A L
Opiekuńcze	86	97	78	76	3,2	3,1	1,9	2,0	General care
Specjalistyczne	27	25	14	13	1,1	1,0	0,7	0,7	Specialized
Praca podwórkowa	2	10	.	.	0,1	0,2	Street work
W połączonych formach	4	4	.	.	0,2	0,2	In a combination of the forms

a Stan w dniu 31 XII.

a As of 31 XII.

TABL. 15 /170/. **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1044	1057	987	989	Foster families
Spokrewnione.....	878	850	635	642	Related
dzieci ^b	1251	1230	802	806	children ^b
Niezawodowe	157	180	314	309	Non-professional
dzieci ^b	278	325	423	418	children ^b
Zawodowe ^c	9	27	38	38	Professional ^c
dzieci ^b	30	102	121	133	children ^b
Rodzinne domy dziecka	19	18	Foster homes
dzieci ^d	126	129	children ^d

a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Since 2012 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 16 /171/. **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a****INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016
	placówki ^b centres ^b				wychowankowie ^b residents ^b				wolontariusze volunteers			
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	17	17	24	25	565	521	540	492 ^c	65	61	46	33
Care and education centres												
interwencyjne	–	–	1	1	–	–	13	10	–	–	–	–
interwencyjne intervention												
rodzinne	1	1	–	–	7	3	–	–	–	–	–	–
rodzinne family												
socjalizacyjne	10	11	22	23	409	340	504	462	55	60	46	33
socjalizacyjne socialization												
specjalistyczno-terapeutyczne	1	1	.	.	23	20	.	.	–	–
specjalistyczno-terapeutyczne specialist therapy												
łączące zadania placówek ^d	6	5	–	–	149	178	–	–	10	1	–	–
łączące zadania placówek ^d combining tasks of the centres ^d												
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	–	.	.	–	–	.	.	–	–
Regional care and therapy centres												
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	–	–	.	.	–	–	.	.	–	–
Pre-adoptive intervention centres												

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 230. b Stan w dniu 31 XII. c W tym 8 wychowanków w wieku 0–3 lata i 30 w wieku 4–6 lat oraz 9 sierot i 38 niepełnosprawnych. d Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 19 on page 230. b As of 31 XII. c Of which 8 residents at age 0–3 and 30 at age 4–6, 9 orphans and 38 disabled. d Combining tasks of the intervention, specialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 17 /172/. **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	45	49	49	50	Homes and facilities (excluding subbranches)
Miejsca^a	3676	3538	3916	3918	Places^a
na 10 tys. ludności	35,1	34,8	39,3	39,5	per 10 thous. population
Mieszkańcy^a	3533	3711	3711	3712	Residents^a
w tym kobiety	1530	1505	1691	1688	of which women
w tym do 18 lat	50	146	103	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	789	748	843	807	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	33,7	36,5	37,3	37,4	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	76	323	181	195	Persons awaiting a place

a Łącznie z filiami.

a Including branches.

TABL. 18 /173/. **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^a	45	49	49	50	Homes and facilities (excluding branches)^a
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	8	18	18	18	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	8	7	8	8	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	5	7	9	9	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	6	5	6	6	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	5	5	3	3	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	-	2	3	4	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	4	4	4	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	10	10	8	9	Homeless
Inne osoby	-	-	3	3	Other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^b	3533	3711	3711	3712	Residents in homes and facilities^b
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku	593	1027	941	955	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	554	531	403	389	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	546	405	625	635	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	512	313	235	225	Children and young mentally retarded

a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. b Łącznie z filiami.

a In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. b Including branches.

TABL. 18 /173/. **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach^a (dok.)					Residents in homes and facilities^a (cont.)
dla:					for:
Przewlekłe psychicznie chorych	677	662	837	838	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	-	98	100	138	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	204	157	150	131	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	447	518	392	390	Homeless
Innych osób	-	-	28	11	Other persons

a Łącznie z filiami.
a Including branches.

TABL. 19 /174/. **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2005 2010 2015 2016	58610 42957 37239 35042	74458,4 91930,0 93701,9 96458,1	T O T A L
Pomoc pieniężna	34679	69479,4	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasiłek stały	4428	22554,0	Permanent benefit	
Zasiłek okresowy	11655	28960,9	Temporary benefit	
Zasiłek celowy	18495	17569,3	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	51	189,8	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	17394	26978,7	Non-monetary assistance	
w tym:			of which:	
Schronienie	489	1707,4	Shelter	
Posiłek	13959	11920,3	Meal	
Ubranie	25	3,9	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	123	279,9	Burial	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2769	13027,5	Attendance services and specialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	28	36,8	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 231. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
Ź r ó d ł o: dane Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes, item 21 on page 231. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
S o u r c e: data of Opolskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

5. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

6. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

7. Informacje o działalności **centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej (do 2011 r. – na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata).

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute **the collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) is a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

5. Information concerning **art galleries** includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.

6. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- **entertainment activities**.

7. Information concerning the activity of **centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis on annual reporting data (to 2011 – on the basis of periodic surveys conducted every two years).

8. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** – posiadające 8 sal i więcej.

9. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróże do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu, w tym celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

8. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

9. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the regulation (UE) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation facilities** include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. *Facilities and places in temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.*

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pizalnie, lodziarnie, bufety itp.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours, snack-bars, etc.

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Informacje dotyczące **klubów sportowych** podaje się łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

3. W kategoriach **ćwiczących** oraz **trenerów i instruktorów sportowych** według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl.17/190) jedna osoba może być wykazana wielokrotnie, jeśli uprawia bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. Boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich. Liczba stadionów podana jest łącznie z deklarowanymi obiektami nie spełniającymi wymogów stadionów, np. widowni. Boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych

Sport

1. Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

Information concerning **sports clubs** are given together with student and religious sport clubs.

3. In the category of **persons practising sports** as well as **coaches and sports instructors** according to sports fields and kinds of sports in sports clubs (table 17/190) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practised or taught.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

4. Sports fields located in stadium main fields are not counted again as sports fields for big games. The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. Sports fields on which several different games can be played (e.g. basket-

gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe. Boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego,

Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

5. Informacje o wybranych obiektach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzonego co cztery lata.

ball, volleyball, handball) are counted once as universal, multi-purpose sports fields. Indoor sports fields located in sports halls or gyms are not given separately, but treated as sports halls or gyms, depending on kind of facility in which they are located.

Data concerning cycle paths include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (e.g. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the waysides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.

Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (e.g. the deaf or the blind).

5. *Information on selected sport facilities has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every four years.*

Kultura

Culture

TABL. 1/175/. **KSIAŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Tytuły ogółem	153	305	295	308	Titles total
Wydawnictwa naukowe	93	181	146	160	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	23	19	6	5	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	4	4	10	7	Professional publications
Podręczniki szkolne	3	12	9	9	School textbooks
Wydawnictwa popularne	21	61	86	79	Popular science
Literatura piękna	9	28	38	48	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	–	2	3	8	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 2/176/. **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Tytuły ogółem	115	129	125	112	Titles total
ukazujące się:					published as specified:
W tygodniu:					Weekly:
6–2 razy	1	1	–	–	6–2 times
1 raz	11	10	14	18	once
W miesiącu:					Monthly:
3–2 razy	5	5	2	3	3–2 times
1 raz	29	27	24	25	once
1 raz:					Once:
na 2 miesiące	6	10	8	5	bimonthly
w kwartale	23	23	27	25	quarterly
w półroczu	3	9	7	5	half-yearly
w roku	11	20	18	13	yearly
Nieregularne	26	24	25	18	Irregularly

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 3/177/. **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC LIBRARIES (with branches)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Biblioteki	325	318	315	312	<i>Libraries</i>
Punkty biblioteczne	13	18	15	19	<i>Library service points</i>
Księgozbiór w tys. wol.	4200,2	4091,9	3844,3	3811,5	<i>Collection in thous. vol.</i>
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w tys.	170,1	155,2	156,4	153,9	<i>Borrowers^a (during the year) in thous.</i>
Wypożyczenia ^{ab} (w ciągu roku):					<i>Loans^{ab} (during the year):</i>
w tysiącach wol.	3351,2	3127,0	2941,0	2876,0	<i>in thousand vol.</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,7	20,2	18,8	18,7	<i>per borrower in vol.</i>
w tym WIEŚ <i>of which RURAL AREAS</i>					
Biblioteki	245	241	239	236	<i>Libraries</i>
Punkty biblioteczne	9	14	.	.	<i>Library service points</i>
Księgozbiór w tys. wol.	2108,7	2002,0	1818,9	1782,3	<i>Collection in thous. vol.</i>
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w tys.	54,4	50,2	45,8	44,0	<i>Borrowers^a (during the year) in thous.</i>
Wypożyczenia ^{ab} (w ciągu roku):					<i>Loans^{ab} (during the year):</i>
w tysiącach wol.	989,9	885,1	830,5	792,6	<i>in thousand vol.</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,2	17,6	18,1	18,0	<i>per borrower in vol.</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, które w latach 2015 i 2016 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W latach 2005 i 2010 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points, which in 2015 and 2016 are assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b In 2005 and 2010 excluding interlibrary lending.

TABL. 4/178/. **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	13	13	16	17	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	115,2	93,1	129,3	122,7	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe	130	141	148	198	<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	54	60	67	88	<i>own^b</i>
obce ^c	76	81	81	110	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	194,0	180,4	237,2	239,9	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	83,3	67,3	60,0	64,2	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5/179/. GALERIE SZTUKI
ARTS GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
Galerie (stan w dniu 31 XII) Galleries (as of 31 XII)	3	3	3	3	1	2
Wystawy ^a Exhibitions ^a	69	53	41	42	23	19
w tym z zagranicy of which foreign	7	3	–	2	1	1
Ekspozycje ^a Expositions ^a	69	53	41	42	23	19
Zwiedzający w tys. Visitors in thous.	23,5	286,0	113,4	44,9	35,1	9,9

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 6/180/. TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Institucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	3	1726	915	199,5
Theatres and music institutions	2010	3	1755	968	170,7
	2015	3	2048	838	170,1
	2016	3	1978	944	154,0
Teatry		2	1133	747	95,4
<i>Theatres</i>					
dramatyczne		1	850	263	48,1
<i>dramatic</i>					
lalkowe		1	283	484	47,3
<i>puppet</i>					
Teatry muzyczne		–	140	46	5,4
<i>Music theatres</i>					
Filharmonie		1	705	142	46,2
<i>Philharmonic halls</i>					
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		–	–	3	2,2
<i>Symphonic and chamber orchestras, choirs</i>					
Zespoły pieśni i tańca		–	–	6	4,8
<i>Song and dance ensembles</i>					
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	1	–	38	10,8
Entertainment enterprises	2010	–	–	21	10,4
	2015	1	–	167	20,4
	2016	1	–	150	16,2

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 7/181/. CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Institucje	211	232	214	217	47	170	<i>Institutions</i>
centra kultury	6	6	5	1	<i>centres of culture</i>
domy kultury	43	46	38	40	10	30	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	45	40	41	41	22	19	<i>cultural centres</i>
kluby	6	7	6	6	5	1	<i>clubs</i>
świetlice	117	139	123	124	5	119	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	135	161	240	260	136	124	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	7562	10496	8157	7728	3675	4053	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1130,2	1210,2	659,4	747,8	534,4	213,4	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	101	245	98	87	69	18	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	1610	3321	1462	1620	1307	313	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	610	1869	908	1153	938	215	<i>of which primary and secondary school students</i>
Grupy (zespoły) artystyczne	550	577	542	582	399	183	<i>Artistic groups (ensembles)</i>
Członkowie grup (zespołów) artystycznych	7605	9265	8298	9241	6548	2693	<i>Members of artistic groups (ensembles)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	4334	5342	5570	6628	4915	1713	<i>of which primary and secondary school students</i>
Koła (kluby/sekcje)	262	297	687	746	455	291	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji)	5710	6405	14936	16068	10415	5653	<i>Members of groups (clubs/sections)</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	2601	2424	7983	8608	5987	2621	<i>of which primary and secondary school students</i>

a W latach 2005 i 2009 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a In 2005 and 2009 presented among cultural establishments or cultural centres. b Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8/182/. KINA STAŁE
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	14	9	11 ^a	12 ^a	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	14	9	11	12	<i>of which urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	19	14	22	21	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	5118	3566	4701	4351	<i>Seats (as of 31 XII)</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
W liczbach bezwzględnych	16528	14190	26466	27039	<i>In absolute numbers</i>
Na 1 kino	1181	1577	2406	2253	<i>Per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
W liczbach bezwzględnych	450794	560744	723450	761177	<i>In absolute numbers</i>
Na 1 kino	32200	62305	65768	63431	<i>Per cinema</i>
Na 1 seans	27	40	27	28	<i>Per screening</i>

a W tym 2 minipleksy.

a Of which 2 miniplexes.

TABL. 9/183/. **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	55755	74073	78683	52888	T O T A L
Na 1000 ludności	53	73	79	53	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10/184/. **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	241,2	193,2	191,4	190,7	230	190	192	192	Radio subscribers
Miasta	140,8	114,2	113,1	112,5	255	214	219	219	Urban areas
Wieś	100,4	79,0	78,3	78,1	202	163	164	163	Rural areas
Abonenci telewizyjni	235,6	188,0	185,5	184,8	225	185	186	186	Television subscribers
Miasta	136,8	110,4	108,7	108,2	248	207	210	210	Urban areas
Wieś	98,8	77,6	76,8	76,6	199	160	160	160	Rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

Uwaga do tablic 11–14.

Dane za 2016 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

Note to table 11–14

Data for 2016 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

TABL. 11/185/. **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
------------------	------	------	-------------------	-------------------	---------------

OBIEKTY – stan w dniu 31 VII

FACILITIES – as of 31 VII

O G Ó Ł E M	118^b	111^b	168	177	T O T A L
w tym całoroczne	88	88	130	137	of which open all year
Obiekty hotelowe	46	59	83	89	Hotels and similar facilities
hotele	26	29	58	64	hotels
motele	3	1	2	2	motels
pensjonaty	4	4	5	4	boarding houses
inne obiekty hotelowe	13	25	18	19	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	72 ^b	52 ^b	85	88	Other facilities
domy wycieczkowe	2	2	2	2	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	11	8	13	11	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	11	7	12	10	of which school youth hostels

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings.

TABL. 11 /185/. **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (cd.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
OBIEKTY – stan w dniu 31 VII (dok.) FACILITIES – as of 31 VII (cont.)					
Pozostałe obiekty (dok.)					<i>Other facilities (cont.)</i>
kempingi	5	4	5	5	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	–	1	3	3	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	9	8	12	15	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	11	10	4	6	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych	4	4	7	6	<i>complexes of tourist cottages</i>
pokoje gościnne	13	13	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	16	16	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	29	14	9	10	<i>miscellaneous facilities</i>
MIEJSCA NOCLEGOWE – stan w dniu 31 VII BED PLACES – as of 31 VII					
O G Ó Ł E M	7459^b	7765^b	9401	10174	T O T A L
w tym całoroczne	4717	5187	6916	7563	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	2121	2845	4170	4750	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	1375	1564	3248	3775	<i>hotels</i>
motele	132	25	70	70	<i>motels</i>
pensjonaty	121	103	171	150	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	493	1153	681	755	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	5338 ^b	4920 ^b	5231	5424	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	479	474	489	489	<i>excursion hostels</i>
schroniska	55	50	40	50	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	498	383	605	456	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzie- żowe	498	358	580	431	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	1556	1458	562	593	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	–	42	778	778	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	672	582	861	948	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	835	948	520	660	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	327	369	395	401	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	198	224	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	220	216	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	916	614	563	609	<i>miscellaneous facilities</i>
KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW TOURISTS ACCOMMODATED					
O G Ó Ł E M	189099^b	224531^b	329056	408919	T O T A L
w tym turyści zagraniczni	33043	31155	39378	48097	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	111449	142577	224016	290197	<i>Hotels and similar facilities</i>
w tym hotele	84159	96762	190904	253678	<i>of which hotels</i>
Pozostałe obiekty	77650 ^b	81954 ^b	105040	118722	<i>Other facilities</i>
w tym:					<i>of which:</i>
schroniska i schroniska młodzieżowe	9890	15541	20283	22270	<i>shelters and youth hostels</i>
kempingi i pola biwakowe	5261	9576	12267	11187	<i>camping sites and tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	5771	6425	13645	15726	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	22585	20851	12152	15282	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	4840	4838	4715	5426	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	1592	2232	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	3032	2111	<i>agrotourism lodgings</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 /185/. **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
UDZIELONE NOCLEGI <i>NIGHTS SPENT (overnight stay)</i>					
O G Ó Ł E M	497556^b	552041^b	730094	875660	T O T A L
w tym turystom zagranicznym	72884	71472	90800	109592	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	219472	277371	406133	507477	<i>Hotels and similar facilities</i>
w tym hotele	145745	158978	330939	419814	<i>of which hotels</i>
Pozostałe obiekty	278084 ^b	274670 ^b	323961	368183	<i>Other facilities</i>
w tym:					<i>of which:</i>
schroniska i schroniska młodzieżowe	38785	34461	44236	47094	<i>Shelters and youth hostels</i>
kempingi i pola biwakowe	17710	21739	30827	32480	<i>camping sites and tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	25784	23543	50636	52183	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	76231	57748	49294	62279	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	18021	17169	15785	16513	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	6239	9198	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	9634	9476	<i>agrotourism lodgings</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 /186/. **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW <i>TOURISTS ACCOMMODATED</i>					
O G Ó Ł E M	33043^b	31155^b	39378	48097	T O T A L
Obiekty hotelowe	29798	28968	34107	40728	<i>Hotels and similar facilities</i>
w tym hotele	26804	24421	30790	37942	<i>of which hotels</i>
Pozostałe obiekty	3245 ^b	2187 ^b	5271	7369	<i>Other facilities</i>
w tym:					<i>of which:</i>
schroniska i schroniska młodzieżowe	476	643	3187	4841	<i>Shelters and youth hostels</i>
kempingi i pola biwakowe	706	534	918	499	<i>camping sites and tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	89	113	15	10	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	309	104	192	519	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	337	183	63	94	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	106	272	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	368	364	<i>agrotourism lodgings</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 /186/. **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
UDZIELONE NOCLEGI <i>NIGHTS SPENT (overnight stay)</i>					
O G Ó Ł E M	72884^b	71472^b	90800	109592	T O T A L
Obiekty hotelowe	62841	65225	77137	92122	<i>Hotels and similar facilities</i>
w tym hotele	54123	50786	68123	85123	<i>of which hotels</i>
Pozostałe obiekty	10043 ^b	6247 ^b	13663	17470	<i>Other facilities</i>
w tym:					<i>of which:</i>
schroniska i schroniska młodzieżowe	1960	1365	6711	8787	<i>Shelters and youth hostels</i>
kempingi i pola biwakowe	1647	1511	1827	1472	<i>camping sites and tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	558	643	133	38	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1249	213	318	1223	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	1156	397	203	386	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
pokoje gościnne	341	773	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	1645	1223	<i>agrotourism lodgings</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 /187/. **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>			
Obiekty hotelowe	28,6	28,2	28,4	29,7	31,3	34,9	37,6	39,6
<i>Hotels and similar facilities</i>								
hotele	29,4	29,6	29,0	30,5	35,9	38,4	39,2	41,2
<i>hotels</i>								
motele	17,0	32,7	33,5	30,3	9,8	34,4	29,4	25,6
<i>motels</i>								
pensjonaty	28,4	41,3	22,8	20,2	16,7	43,9	31,0	28,7
<i>boarding houses</i>								
inne obiekty hotelowe	29,4	24,9	25,5	27,5	25,7	29,1	31,0	34,1
<i>other hotel facilities</i>								
Pozostałe obiekty	22,2	22,6	25,2	28,0	x	x	x	x
<i>Other facilities</i>								

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 245.

^a See general notes, item 4 on page 245.

TABL. 14 /188/. **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restau- racje Restau- rants	Bary Bars	Stołówki Can- teens	Punkty gastro- no- miczne Food stands	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2005 ^a 2010 ^a 2015 ^b 2016 ^b	45 46 77 81	57 40 43 46	26 26 17 25	44 19 14 11	T O T A L
Obiekty hotelowe	69	34	6	1	<i>Hotels and similar facilities</i>	
hotele	58	30	4	1	<i>hotels</i>	
motele	2	1	–	–	<i>motels</i>	
pensjonaty	2	2	1	–	<i>boarding houses</i>	
inne obiekty hotelowe	7	1	1	–	<i>other hotel facilities</i>	
Pozostałe obiekty	12	12	19	10	<i>Other facilities</i>	
domy wycieczkowe	–	–	1	–	<i>excursion hostels</i>	
schroniska	–	–	–	–	<i>shelters</i>	
schroniska młodzieżowe	–	–	3	1	<i>youth hostels</i>	
w tym szkolne schroniska młodzie- żowe	–	–	3	1	<i>of which school youth hostels</i>	
kempingi	2	3	–	2	<i>camping sites</i>	
pola biwakowe	1	–	–	2	<i>tent camp sites</i>	
ośrodki wczasowe	3	2	5	2	<i>holiday centres</i>	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1	1	5	1	<i>training-recreational centres</i>	
zespoły domków turystycznych	1	3	–	2	<i>complexes of tourist cottages</i>	
pokoje gościnne	1	2	1	–	<i>rooms for rent</i>	
kwatery agroturystyczne	–	–	1	–	<i>agrotourism lodgings</i>	
inne obiekty	3	1	3	–	<i>miscellaneous facilities</i>	

a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.
a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. b Concern establishments possessing 10 and more bed places.

Sport Sport

TABL. 15 /189/. **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2014	2016	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a					
Jednostki organizacyjne	301	339	334	242	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	10696	13522	13390	11475	<i>Members</i>
Ćwiczący ^b	10189	12554	11178	10252	<i>Persons practicing sports^b</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 245. b Dane szacunkowe.
a See general notes, item 2 on page 245. b Estimated data.

TABL. 15 /189/. **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2014	2016	SPECIFICATION
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	319	382	486	553	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	19790	20597	29755	34947	<i>Members</i>
Ćwiczący	18650	21121	27455	32464	<i>Persons practicing sports</i>
mężczyźni	14236	16854	22689	26648	<i>males</i>
kobiety	4414	4267	4766	5816	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	13336	13060	15900	19891	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe	607	619	782	851	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	207	338	532	889	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	450	553	684	554	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	392	332	393	290	<i>Other persons conducting sports activities</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 245. b Dane szacunkowe.
a See general notes, item 2 on page 245. b Estimated data.

TABL. 16 /190/. **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2016
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje <i>Sections</i>	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy <i>Coaches</i>	Instruktorzy sportowi <i>Sports instructors</i>	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem <i>total</i>	z ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>			
Akrobatyka ^b	1	18	8	18	1	–	<i>Acrobatics^b</i>
Badminton	8	370	149	245	7	13	<i>Badminton</i>
Brydż sportowy	4	51	3	9	–	3	<i>Bridge</i>
Gimnastyka sportowa	1	107	52	106	7	2	<i>Artistic gymnastics</i>
Hokej na lodzie	2	109	6	84	5	2	<i>Ice hockey</i>
Hokej na trawie	3	126	76	126	4	3	<i>Field hockey</i>

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 245. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
a See general notes item 2 on page 245. b A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 16 /190/. **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a
W 2016 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a

IN 2016 (cont.)

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy <i>Coaches</i>	Instruktorzy sportowi <i>Sports instructors</i>	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem <i>total</i>	z ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>			
Jeździectwo ^b	18	161	128	51	10	24	<i>Equestrian sport^b</i>
Judo	7	875	209	794	10	12	<i>Judo</i>
Kajakarstwo klasyczne ...	5	97	16	28	6	–	<i>Classic canoeing</i>
Karate ^b	16	1090	310	851	21	33	<i>Karate^b</i>
Kolarstwo szosowe	7	126	23	42	2	3	<i>Road cycling</i>
Koszykówka	27	891	425	690	33	17	<i>Basketball</i>
Lekkoatletyka	30	941	423	736	29	29	<i>Athletics</i>
Łucznictwo	1	22	10	16	–	2	<i>Archery</i>
Łyżwiarstwo figurowe	2	69	50	69	4	–	<i>Figure skating</i>
Łyżwiarstwo szybkie	1	20	13	9	1	2	<i>Speed skating</i>
Narciarstwo alpejskie	2	22	8	–	1	1	<i>Alpine skiing</i>
Narciarstwo klasyczne ...	1	22	–	12	–	1	<i>Classic skiing</i>
Pięciobój nowoczesny ...	1	40	–	–	1	–	<i>Modern pentathlon</i>
Piłka nożna	411	18414	930	10786	538	151	<i>Football</i>
Piłka ręczna	28	1167	425	954	39	16	<i>Handball</i>
Piłka siatkowa	47	1405	641	1112	37	40	<i>Volleyball</i>
Pływanie	16	861	393	718	24	20	<i>Swimming</i>
Podnoszenie ciężarów	3	54	–	25	2	3	<i>Weight lifting</i>
Sport motorowy ^b	5	118	4	11	2	29	<i>Motorsport^b</i>
Sporty taneczne ^b	8	413	361	312	6	8	<i>Dancesport^b</i>
Strzelectwo sportowe ^b	6	396	57	87	10	19	<i>Sport shooting^b</i>
Szachy	14	309	69	175	2	19	<i>Chess</i>
Szermierka	1	46	15	39	1	2	<i>Fencing</i>
Tenis	10	279	58	102	6	8	<i>Tennis</i>
Tenis stołowy	35	762	190	465	19	22	<i>Table tennis</i>
Warcaby	1	15	10	–	–	1	<i>Checkers</i>
Zapasy w stylu klasycznym	2	66	10	39	4	–	<i>Greco-Roman wrestling</i>
Zapasy w stylu wolnym ...	4	208	41	187	2	7	<i>Free style wrestling</i>
Żeglarstwo ^b	6	67	13	18	2	9	<i>Sailing^b</i>

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 245. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a See general notes item 2 on page 245. b A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 17 /191/. **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych Of which adapted for the disabled		SPECIFICATION
		ćwiczących persons practicing sports	widzów spectators	
Stadiony	96	28	40	Stadiums
w tym piłkarskie	66	14	25	of which football
Boiska do gier wielkich ^b	412	70	99	Fields for big games ^b
w tym piłkarskie	412	70	99	of which football
Boiska do gier małych ^b	103	33	42	Fields for small games ^b
w tym:				of which:
koszykówki	25	9	14	basketball
piłki ręcznej	10	2	3	handball
piłki siatkowej	26	7	8	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	90	29	40	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	69	30	28	Tennis courts
Hale sportowe	33	19	19	Sports halls
Sale gimnastyczne ^c	35	9	5	Gyms ^c
Pływalnie	38	15	12	Swimming pools
Tory sportowe	6	2	–	Sports tracks
Lodowiska sztuczne mrożone	8	1	2	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km ^d	282,2	x	x	Bicycle paths-length in km ^d

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. c Łącznie z salami pomocniczymi. d Bez szlaków rowerowych.

a Excluding schools facilities. b Including non-full-size facilities. c Including auxiliary gyms. d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej prezentuje się zgodnie z metodyką stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za 2016 r. zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Wzorem lat ubiegłych dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań nauko-

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (of which industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services or to bring about a significant improvement in existing products, processes and services. This type of research comprises the creation of components of complex systems, construction of prototypes in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development are presented in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units data. As in previous years, data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Information regarding research and development covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their

wych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:

- a) **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 572, z późniejszymi zmianami),
 - b) **instytuty badawcze** działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1158),
 - c) **szkoły wyższe**,
 - d) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) podmioty gospodarcze, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą prace badawczo-rozwojowe.

2. Do pracujących (do 2015 r. zatrudnionych) w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych w jednostkach wyspecjalizowanych badawczo oraz uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - b) pracowników naukowych i innych pracujących w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawcze i rozwojowe;
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** – pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** – pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczych i rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane o pracujących (do 2015 r. zatrudnionych) dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R; podawane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Dane o **pracujących – personelu wewnętrznym** (w osobach i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy) w 2016 r. obejmują pracujących w danej jednostce w ramach etatowego i pozaetatowe-

direct support; they include:

- a) **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences** operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016 item 572, with later amendments),
 - b) **research institutes** operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1158),
 - c) **higher education institutions**,
 - d) **other**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) economic entities which apart from their main activity conduct research and development.

2. Employed persons (up to 2015 paid employees) in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**:
 - a) researchers, academics, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in dedicated research units and students of doctoral studies conducting R&D,
 - b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D;
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on employed persons (up to 2015 employees) cover personnel directly engaged in R&D; data are presented in two approaches, i.e. in persons (table 2) and full time equivalents (table 1).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually employed in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Data on **employed persons – internal personnel** (in persons and full-time equivalents) in 2016 covered persons employed in a given entity under employment contracts and civil law contracts. Data up to 2015 presented in:

- 1) persons covered only employees under em-

go czasu pracy. Dane do 2015 r. prezentowane:

- 1) w osobach obejmowały wyłącznie zatrudnionych w ramach etatowego czasu pracy,
- 2) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy obejmowały zatrudnionych w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy oraz niezatrudnionych w danej jednostce, a wykonujących na jej rzecz prace B+R na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2016 r. osoby niezatrudnione w danej jednostce, a wykonujące na jej rzecz prace B+R w ramach umów cywilnoprawnych lub nieodpłatnie (na zasadzie wolontariatu), zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania, a w przypadku nakładów na działalność innowacyjną w przemyśle (tabl. 10) obejmują również **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. **W 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe**, które do 2015 r. zaliczono do nakładów bieżących.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową (tabl. 5) prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze**, obejmujące krajowe grupy podmiotów prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe, wydające środki na tę działalność, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** – podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych;
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacji wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty PAN

employment contracts,

- 2) *full-time equivalents covered employees under employment contracts and civil law contracts as well as persons not employed in a given entity but performing R&D for it under of civil law contracts.*

In 2016 persons not employed in a given entity but performing R&D for it under civil law contracts or without remuneration (voluntary work) were included in external personnel.

4. *Expenditures on research and development include internal expenditures, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing as well as in case of expenditures on innovation activities in industry (table 10) include external expenditures, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.*

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. In 2016 they included also i. a. expenditures on intangible assets and computer software which up to 2015 were included in current expenditures.

5. *Data on expenditures on research and development (table 5) are presented in a breakdown by institutional sectors, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as performance sectors covering national groups of entities conducting R&D, spending funds on this activity and financing sectors which provide outlays on research and development. The following institutional sectors can be distinguished:*

- 1) *government sector* – entities of general government sector in the system of national accounts; excluding public higher education institutions;
- 2) *business enterprise sector* – national economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations, financial corporations or households sector; excluding private higher education institutions;
- 3) *higher education sector* – national higher education institutions: public and private (of which of religion organization) and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector has included institutes of the

oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;

- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe podmioty klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych;
- 5) **zagranica** – wyłącznie wśród sektorów finansujących i obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami. Włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

6. W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

7. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyróbów, usług) – **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie – **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw – patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania komputerowego, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

Polish Academy of Sciences and research institutes offering doctoral studies;

- 4) **private non-profit sector** – national entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households; excluding higher education institutions of religious organisations;
- 5) **abroad** – only distinguished among financing sectors and covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents. European Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included.

6. Six main fields of science were listed in the chapter tables according to Fields of Science and Technology Classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities including the arts.

7. Innovation activity comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications – **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises – **process innovation** in which these products and processes are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights – patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of computer software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings, structures and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

8. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i. e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego. W 2016 r. w kraju badaniem objęto 17,7 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,3% ich ogólnej liczby).

3. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply; sewerage and waste management and remediation activities, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities), administrative and support service activities, other service activities – repair of computers and communication equipment. In 2016 the survey in the country covered 17.7 thous. enterprises (i.e. 18.3% of total enterprises).

3. **E-commerce conducted by enterprise:** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on an enterprises' website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1/192/. **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. **PODMIOTY**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	18	25	101	102	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	#	#	12	10	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	-	-	-	-	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	3	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	#	3	4	4	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	3	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	12	#	68	65	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	12	15	65	64	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	#	#	Construction
Usługi^a	6	9	28	32	Services^a

B. **PRACUJĄCY^b**
INTERNAL PERSONNEL^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			pra- cownicy nauko- wo- badaw- czy <i>rese- archers</i>	techni- cy i pra- pra- cownicy równo- rzędni <i>techni- cians and equiva- lent staff</i>	pozo- stały perso- nel <i>other sup- porting staff</i>		
	w EPC <i>in FTE</i>							
O G Ó Ł E M	961,9	950,1	1164,7	1120,8	921,4	126,1	73,3	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	926,0	888,8	837,2	737,3	655,1	47,8	34,4	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Pol- skiej Akademii Nauk ...	-	-	-	-	-	-	-	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	#	#	168,2	162,6	118,1	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	#	739,0	645,1	555,1	522,0	14,9	18,2	<i>higher education institu- tions</i>
pozostałe	#	23,9	19,6	15,0	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	#	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	35,6	#	245,9	288,6	208,6	55,8	24,2	Industry
w tym przetwórstwo prze- mysłowe	#	#	243,9	286,6	206,6	55,8	24,2	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	#	#	#	#	#	Construction
Usługi^a	926,3	888,8	892,7	799,9	705,1	54,7	40,1	Services^a

a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U), b W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni.
 a Concern other sections of activity (G-U). b In 2005, 2010 and 2015 – paid employees.

TABL. 2/193/. PRACUJĄCY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education					
			wyższym higher				innym others	pozosta- łym others
			z tytułem nauko- wym profesora with title of profes- sor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		doktora doctor (PhD)		
				doktora habilito- wanego habili- tated doctor ^b (HD)				
OGÓŁEM	2005	1516	123	182	602	454	155	
TOTAL	2010	1514	126	208	673	406	101	
	2015	1834	142	297	600	626	169	
	2016	1862	133	292	586	675	176	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		1370	132	292	566	307	73	
<i>of which R&D dedicated entities</i>								
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		–	–	–	–	–	–	
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>								
instytuty badawcze		192	#	7	#	107	#	
<i>research institutes</i>								
szkoły wyższe		1149	#	285	#	184	27	
<i>higher education institutions</i>								
pozostałe		29	–	–	#	16	#	
<i>others</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		#	–	–	#	5	#	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		338	–	–	10	251	77	
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		336	–	–	9	250	77	
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		#	#	–	#	14	#	
<i>Construction</i>								
Usługi^c		1490	#	292	#	405	88	
<i>Services^c</i>								

a W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni. c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a In 2005, 2010 and 2015 – paid employees. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 3/194/. **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016				
	ogółem grand total				nakłady expenditures			
					bieżące current		inwestycyjne capital expenditures	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne ^b of which machinery technical equipment ^b
w mln zł				in mln zł				
OGÓŁEM TOTAL	28,0	38,5	121,2	138,0	116,1	83,2	21,8	16,7
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo <i>of which R&D dedicated entities</i>	24,4	31,7	71,1	86,9	80,5	61,8	6,4	5,1
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk <i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
instytuty badawcze <i>research institutes</i>	#	#	14,9	#	#	#	2,0	1,6
szkoły wyższe <i>higher education institutions</i>	#	15,6	51,9	67,2	62,9	51,1	4,2	3,3
pozostałe <i>others</i>	.	#	4,3	#	#	#	0,1	0,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	.	.	#	#	#	#	-	-
Przemysł <i>Industry</i>	3,6	6,9	42,2	39,5	25,8	14,3	13,6	10,1
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	3,6	6,9	41,1	39,1	25,5	14,0	13,6	10,1
Budownictwo <i>Construction</i>	.	#	#	#	1,4	#	#	#
Usługi^c <i>Services^c</i>	24,5	#	77,2	95,7	#	67,1	#	6,6

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Concerns "machinery, technical equipment and tools" as well as "transport equipment". ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 4 /195/. **NAKŁADY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG DZIEDZIN B+R**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY FIELD OF R&D

DZIEDZINY B+R	2010	2015	2016	FIELDS OF R&D
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	38,5	121,2	138,0	TOTAL
Nauki przyrodnicze	9,9	13,6	#	Natural sciences
Nauki inżynieryjne i techniczne	18,8	84,0	73,8	Engineering and technology
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	#	#	#	Medical and health sciences
Nauki rolnicze i weterynaryjne	#	7,7	7,0	Agricultural and veterinary sciences
Nauki społeczne	2,2	8,3	13,7	Social sciences
Nauki humanistyczne i sztuki	4,3	#	13,3	Humanities and the arts

a Wewnętrzne, w cenach bieżących, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, in current prices, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 /196/. **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY INSTITUTIONAL SECTOR (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	38,5	121,2	138,0	TOTAL
sektor:				sector:
Rządowy	27,5	50,5	84,5	Government
Przedsiębiorstw	8,0	43,4	45,3	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	0,6	#	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	#	Private non-profit
Zagranica	3,1	#	5,9	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 /197/. **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwo- jowe Exper- imental devel- opment	SPECIFICATION	
		podsta- wowe basic	stoso- wane applied			
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM					TOTAL	
	2005	23,9	7,0	7,4	9,6	
	2010	31,0	#	#	14,9	
	2015	89,3	#	#	26,5	
	2016	116,1	50,0	45,1	21,0	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		80,5	46,8	30,4	3,3	of which R&D dedicated entities
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		-	-	-	-	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze		#	#	#	#	research institutes
szkoły wyższe		62,9	46,7	#	#	higher education institutions
pozostałe		#	#	#	1,6	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		#	-	#	-	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		25,8	#	10,0	#	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		25,5	#	10,0	#	of which manufacturing
Budownictwo		1,4	#	#	0,6	Construction
Usługi^d		#	47,2	33,0	#	Services^d

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a Internal; excluding depreciation of fixed assets. b Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 7/198/. **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	82,8	82,8	48,8	63,1	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	82,6	82,9	54,5	75,6	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	-	-	-	-	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	96,1	#	#	87,0	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	#	81,9	67,2	69,2	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	#	11,8	21,8	27,6	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	#	11,8	21,8	27,6	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	.	#	Construction
Usługi^b	82,6	82,9	53,2	74,0	Services^b

a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 8/199/. **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2016 R.****SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2016**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2014–2016 <i>Products – in % – introduced into the market during 2014–2016</i>				SPECIFICATION
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved products</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>	
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise		
O G Ó Ł E M	7,3	4,2	3,1	4,7	T O T A L
sektor publiczny	1,1	0,2	0,9	0,0	<i>public sector</i>
sektor prywatny	7,5	4,3	3,2	4,9	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	7,6	4,4	3,2	4,9	Of which manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych ...	15,5	15,3	0,1	13,4	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	12,1	2,2	9,9	7,5	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	5,8	1,1	4,7	5,0	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	20,6	15,7	4,8	5,0	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2014–2016.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2014–2016.

TABL. 9 /200/. PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2014–2016INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2014–2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2014–2016 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2014–2016</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>	
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>		
OGÓŁEM	42,1	27,3	12,4	33,9	TOTAL
sektor publiczny	44,8	#	#	44,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	41,8	30,0	13,6	32,4	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	42,0	30,9	14,0	32,9	Of which manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych ...	30,0	30,0	15,0	25,0	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	75,0	75,0	37,5	62,5	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z metali ^A	44,7	18,4	10,5	44,7	<i>Manufacture of metal products^A</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^A	50,0	50,0	22,7	45,5	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^A	36,4	27,3	#	27,3	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja mebli	40,0	33,3	#	20,0	<i>Manufacture of furniture</i>

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 /201/. NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwój ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup oprogramowania <i>on the acquisition of the software</i>	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	
							w tys. zł
OGÓŁEM	2005	275034	9896	11331	185128	417	1055
TOTAL	2010	240626	10172	4005	208250	1205	536
	2015	256693	55821	1641	142220	1002	1726
	2016	271990	81040	3042	105121	#	3782

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 /201/. **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures				
		na działalność badawczą i rozwójową ^b on research and development activity ^b	na zakup oprogramowania on the acquisition of the software	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
		w tys. zł		in thous. zł		
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	257549	#	2258	94456	1117	3782
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	36020	#	#	#	#	#
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	36743	16648	#	7113	#	#
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	50189	#	#	26185	#	#
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	17474	6296	#	#	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	55262	#	#	15294	#	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	9203	6397	#	#	#	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2261	#	#	#	#	#
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja mebli	10207	#	#	#	102	#
<i>Manufacture of furniture</i>						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 /202/. **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not repay- able)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
						w tys. zł in thous. zł
O G Ó Ł E M	2005	275034	225849	160	48465	560
T O T A L	2010	240626	205965	13844	18042	2775
	2015	256693	133828	26476	38234	58155
	2016	271990	182800	15038	42840	#
W tym przetwórstwo przemysłowe		257549	176608	#	#	#
Of which manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych		36020	18206	–	#	#
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		36743	#	#	–	–
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		50189	32815	#	12870	#
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		17474	12077	#	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych		55262	41321	#	#	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		9203	8879	–	#	#
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		2261	2261	–	–	–
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja mebli		10207	#	#	#	#
<i>Manufacture of furniture</i>						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist of: budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 /203/. **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	40	70	78*	76	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	24	28	49*	75	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	10	17	11	27	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	9	8	4	10	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 /204/. **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	94,3	98,5	95,0	94,8	Computers ^b
Dostęp do Internetu	88,8	98,5	94,4	93,4	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	39,1	64,7	94,4	93,4	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	20,5	57,2	66,0	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	45,5	64,3	64,4	68,2	Own Website

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2014 i 2015 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2014 and 2015 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 /205/. **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ^b	65,2	87,6	93,4	92,5	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration ^b
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,5	9,1	9,4	10,6	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	27,1	10,2	36,5	28,6	Enterprises which sent orders via computer networks

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Przedsiębiorstwa wykorzystują Internet głównie w celu: pozyskania informacji, pobierania i odsyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Enterprises use the Internet mainly for: obtaining information, downloading and returning filled in forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane były w 2016 r. raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

2. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2016 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen produktów rolnych skupowanych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych 12 targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly related to agriculture.

The source of information on **retail prices** of presented goods and services were quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected in 2016 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

2. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2016).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

3. Data on **procurement prices** concern agricultural products prices purchased by economic entities directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected 12 marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 /200/. WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	102,2	102,8	98,9	99,4	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,6	98,2	101,0	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	105,9	101,2	101,0	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,1	95,3	94,5	94,5	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,8	103,2	100,3	99,0	Dwelling
Zdrowie	103,2	103,0	101,6	100,2	Health
Transport	105,1	106,6	91,8	95,4	Transport
Rekreacja i kultura	99,9	101,0	101,2	97,5	Recreation and culture
Edukacja	103,3	102,2	100,8	100,2	Education

TABL. 2 /207/. PRZECIĘTNE CENY DETALICZNE^a WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
AVERAGE RETAIL PRICES^a OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ryż – za 1 kg	2,55	3,92	3,55	3,61	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,53	2,14	2,57	2,41	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	4,22	3,35	4,00	4,02	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,52	1,83	2,42	2,47	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	16,21	17,77	25,27	25,10	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,12	12,73	13,03	13,32	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,56	6,05	6,87	6,49	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,91	24,17	26,66	25,09	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa wędzona – za 1 kg	10,92	14,21	15,54	15,80	Smoked sausage – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,12	19,25	25,88	27,84	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	11,70	13,50	14,47	13,86	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,83	10,13	12,76	13,03	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,48	2,74	2,76	2,60	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,76	12,57	13,82	13,74	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,38	17,79	17,89	17,10	Ripening cheese – per kg
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 g ^b	1,24	.	1,67	1,63	Sour cream fat content 18% – per 200 g ^b
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,32	0,42	0,44	0,41	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,18	3,55	3,62	3,73	Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,51	5,91	5,69	5,69	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,73	5,51	5,05	5,37	Oranges – per kg
Jabłka ^c – za 1 kg	2,10	2,68	2,70	2,76	Apples ^c – per kg
Buraki ^c – za 1 kg	1,31	1,78	1,81	2,00	Beetroots ^c – per kg
Marchew ^c – za 1 kg	1,60	2,01	2,53	2,33	Carrots ^c – per kg
Ziemniaki ^c – za 1 kg	0,71	1,39	1,18	1,33	Potatoes ^c – per kg

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 273. b W latach 2005 i 2010 – za 200 ml. c Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

a See general notes, item 1 on page 273. b In 2005 and 2010 – per 200 ml. c Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2/207/. PRZECIĘTNE CENY DETALICZNE^a WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
 AVERAGE RETAIL PRICES^a OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,06	2,53	2,14	2,84	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona – za 250 g ...	4,56	5,42	6,60	6,59	Natural coffee – per 250 g
Herbata czarna liściasta – za 100 g	2,34	2,91	3,77	3,79	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	18,85	18,67	23,69 ^b	23,59	Pure Vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	5,18	9,42	12,80	13,53	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl	408,20	512,70	617,07 ^b	605,55	Men's suit, fabrics of wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	151,10	151,66	169,66	179,92	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	128,80	130,25	161,24	170,71	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,76	31,76	41,65	44,34	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,09	2,84	3,53	3,63	Cold water by municipal water-system – per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^c – za 1 kWh	0,40	0,59	0,64	0,63	Electricity for households (all-day tariff) ^c – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^{cd} – za 1 kWh	1,49	2,51	0,25	0,22	Natural net-gas, high-methanated for household ^{cd} – per kWh
Węgiel kamienny – za 1 t	434,41	677,80	714,44	703,31	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	12,02	16,83	21,43	22,28	Hot water – per m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² p u	2,99	3,10	3,45	3,55	Heating of dwellings – per m2 of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^f	1442	1219	1060	1120	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^f
Pralka automatyczna typu domowego, na 5–7 kg suchej bielizny ^g	1286	1143	1122	1117	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5–7 kg ^g
Odkurzacz typu domowego	311,55	360,90	382,18	377,86	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	164,32	206,38	240,68	254,08	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 300 g ^g	4,44	5,58	5,63	Washing powder – per 300 g ^g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,01	4,62	4,66	4,35	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,82	2,10	2,24	2,24	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	13,12	16,32	16,37	16,56	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	13,32	15,50	17,69	17,89	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	57,69	67,40	72,38	74,39	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	61846	82373	175894	175902	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9830	13386	14290	14800	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,72	31,18	37,53	32,72	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	Grinding of wheat – per dt

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 273. b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. d, f W latach 2005 i 2010: d – za 1 m³, f – na 5 kg suchej bielizny. e W 2005 r. – pojemność ok. 320 l, w 2010 r. – pojemność ok. 300 l. g W latach 2005 i 2010 – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.

a See general notes, item 1 on page 273. b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable with those for previous years. c Including standing and variable charges. d, f In 2005 and 2010: d – per 1 m³, f – dry-linen capacity not exceeding 5 kg. e In 2005 – capacity about 320 l, in 2010 – capacity about 300 l. g In 2005 and 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280 g.

TABL. 3 /208/ PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	35,71	60,50	65,19	59,90	<i>wheat</i>
żyta	27,08	40,23	49,84	48,44	<i>rye</i>
jęczmienia	40,01	50,68	60,93	59,54	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	31,76	34,01	45,03	45,82	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	29,38	53,05	53,47	49,90	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	43,84	53,09	55,54	47,09	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne	44,89	52,23	57,58	48,53	<i>of which edible</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,83	11,61	12,37	11,36	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	75,37	130,43	150,18	162,04	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	204,68	572,34	477,77	582,46	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	835,02	1094,40	1017,08	.	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,00	4,59	5,97	5,91	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,82	8,58	10,74	9,60	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,76	3,85	4,15	4,66	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	1,02	1,06	1,18	1,12	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt. ...	0,24	.	0,26	0,40	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 /209/. PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż – za 1 dt:					<i>Cereal grain – per dt:</i>
pszenicy	56,42	77,24	77,11	82,00	<i>wheat</i>
żyta	47,78	66,67	62,26	75,56	<i>rye</i>
jęczmienia	46,67	66,29	69,07	<i>barley</i>
owsa	26,67	.	55,12	63,51	<i>oats</i>
pszenżyta	59,01	59,29	<i>triticale</i>
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) – za 1 dt	60,66	113,73	85,68	105,20	<i>Edible potatoes (excluding early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					<i>Livestock – per head:</i>
krowa dojna	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	128,78	.	.	.	<i>piglet</i>
koń roboczy	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
cielęta	<i>calves</i>
trzoda chlewna	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,36	0,51	0,63	0,64	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, samy, danielce) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2 od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst

CHAPTER XV AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An agricultural holding is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is present-

jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczanych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne. Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły wyłącznie sadów, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach. Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane łącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspotrzebie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornich obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

ed on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except since 2010 for the area of crops which were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries included also organic have plantations. Data on fruit trees and bushes up to 2014 included their cultivation out of plantations. In 2015 area of fruit trees and bushes concerned only orchards but data on fruit production concerned the production from orchards, as well as outside plantations. Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only. Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2015 r. – z lat 2014 i 2015.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie**: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu – liści tytoniu, chmielu – chmielu surowego. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). **Uprawy pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

***Final agricultural output** is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.*

***Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.*

Agricultural output (gross, final and market) the presented data do not include supplementary area crop payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. *The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices for two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2015 – the prices from 2014 and 2015, are assumed.*

7. *Data regarding the production, yields and procurement of: cereals, pulses and oilseeds plants concern grain, tobacco – tobacco leaves, hop – raw hop. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.*

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (fields peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). Feed plants include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feed.

Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 VI 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

11. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 oznacza okres od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

12. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdań, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

8. *Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.*

9. *Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.*

10. *Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 VI 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).*

11. *Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2015/16 farming year covers the period from 1 VII 2015 to 30 VI 2016).*

12. *Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census Conducted in September 2010 – as of 30 VI.*

13. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

14. *Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.*

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
 - b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);
 - c) innych jednostek publicznych, np.: szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of the Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
 - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);
 - c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;
- 2) **private forests** owned by:
 - a) natural persons,
 - b) land held in common by all or part of the residents of a village,

- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, plazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają przedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;

- c) agricultural production cooperatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stocking areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full plantings at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in age category II (21–40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;

2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1034) – do powierzchni łądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

2) *natural renewals* are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016, item 1034) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on **removals** in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 /210/. **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.	66,6	28,4	.	26,9	Agricultural holdings (as of June) ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	66,4	28,2	.	26,7	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	553,9	513,1	496,6	510,0	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	378,4	367,9	373,3	386,3	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^c w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zboż podstawowych	59,4	56,7	56,5	57,8	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	62,5	59,7	58,3	60,1	of which private farms
ziemniaków ^c	2,3	1,9	1,5	2,0	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	2,8	1,9	1,5	2,0	of which private farms
roślin przemysłowych	16,5	22,8	19,6	19,8	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	12,4	19,7	17,5	17,1	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	47,6	49,8	52,1	56,0	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	43,8	49,5	46,4	52,8	of which private farms
ziemniaków ^c	213	259	234	358	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	207	262	198	356	of which private farms
rzepaku i rzepiku	25,0	24,4	31,4	31,9	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	21,5	25,0	30,8	31,0	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użyt- ków rolnych	38,8	37,5	31,8 ^f	30,8	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	46,8	42,7	34,8 ^f	34,0	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	42,8	39,3	36,5	35,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	42,1	37,8	33,8	32,6	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{be} w %	9,4	9,6	9,1	8,6	Share of sows in pig stocks (as of the end of June) ^{be} in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,3	9,5	9,0	8,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przelicze- niu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g na 1 ha użytków rolnych w kg	182,9	238,5	215,2	198,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g per 1 ha of agricultural land in kg

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 294. e W 2005 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. f Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej.

a See general notes, item 3 on page 277. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Since 2010 excluding kitchen gardens. d See note to the table 11 on page 294. e In 2005 – pigs as of the end of July. f For the calculation we use the horse stocks of 2013. g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

TABL. 1 /210/. UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Produkcja mleka krowiego w I:					<i>Production of cows' milk in I:</i>
na 1 ha użytków rolnych	539	565	537	535	<i>per 1 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	526	547	440	449	<i>of which private farms</i>
na 1 krowę	5772	6109	6346	6527	<i>per cow</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	5415	5671	5551	5784	<i>of which private farms</i>
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	8	7	.	7	<i>Agricultural tractors (as of June)^b per 100 ha of agricultural land in units</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	11	10	.	9	<i>of which private farms</i>
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bc} na 1 ha użytków rolnych w kg	141,8	183,5	199,8	203,2	<i>Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient^{bc} per 1 ha of agricultural land in kg</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	102,6	168,0	170,8	197,8	<i>of which private farms</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Dotyczy odpowiednio lat gospodarczycch: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15.

^a See general notes, item 3 on page 277. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15 farming years.

TABL. 2 /211/. POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		Total	Of which private farms	
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^b	513137	367946	TOTAL
	2015	496620	373329	
	2016	509966	386266	
W dobrej kulturze rolnej		508367	385174	In good agricultural condition
Pod zasiewami		463527	345450	Sown area
Grunty ugorowane		1973	1553	Fallow land
Uprawy trwałe		1141	1125	Permanent crops
Ogrody przydomowe		515	511	Kitchen gardens
Łąki trwałe		37067	33794	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		4144	2741	Permanent pastures
Pozostałe		1599	1093	Others

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a See general notes, item 3 on page 277. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 /212/. **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**

Stan w czerwcu

FARMS BY AREA GROUPS^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2016
OGÓŁEM w tys. TOTAL in thous.	28,4	26,8	26,9
o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach: with agricultural land area of – in percent:			
Do 1,00 ha Up to	1,5	1,9	2,4
1,01– 1,99	17,6	17,9	16,4
2,00– 4,99	26,7	26,5	26,6
5,00– 9,99	20,5	19,2	18,2
10,00–14,99	10,7	9,8	11,5
15,00–19,99	6,4	6,2	5,8
20,00–49,99	11,6	12,6	12,7
50,00 ha i więcej and more	5,0	5,8	6,3
Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	18,9	21,4	19,8

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 277; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a See general notes, item 2 and 3 on page 277; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 /213/. **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ
(ceny stałe^a)****INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	101,3	101,7	109,3	93,0	104,0	104,3	107,3	88,0	Gross output
Roślinna	94,3	91,8	114,4	81,1	95,1	90,9	111,4	83,5	Crop
Zwierzęca	114,3	117,8	99,3	117,4	118,6	123,8	100,2	96,3	Animal
Produkcja końcowa	95,9	93,4	103,9	99,7	102,2	79,7	104,5	93,1	Final output
Roślinna	82,5	98,4	108,6	86,1	86,6	81,6	110,0	89,7	Crop
Zwierzęca	113,6	89,7	97,3	119,3	118,9	78,6	97,6	97,6	Animal
Produkcja towarowa	101,9	118,2	108,0	98,3	106,3	99,5	107,3	90,2	Market output
Roślinna	96,1	101,8	117,7	84,9	98,7	78,1	118,2	85,7	Crop
Zwierzęca	108,7	138,5	95,8	117,4	113,6	121,5	95,0	96,0	Animal

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 279.

a See general notes, item 6 on page 279.

TABL. 5 /214/. **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	60,8	55,9	69,2	58,7	Crop output
Zboża	34,0	28,8	37,7	32,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	27,1	22,9	29,6	27,5	of which basic cereals
w tym: pszenica	17,3	15,7	21,0	19,0	of which: wheat
żyto	0,9	0,6	0,6	0,5	rye
jęczmień	6,5	4,6	5,3	5,1	barley
Ziemniaki	2,7	2,6	3,1	2,7	Potatoes
Przemysłowe	12,8	12,3	16,9	13,3	Industrial
w tym buraki cukrowe	7,4	3,2	4,7	3,2	of which sugar beets
Warzywa	2,4	2,0	3,6	3,6	Vegetables
Owoce	0,8	1,0	0,5	0,8	Fruit
Siano łąkowe	1,3	1,4	1,0	0,7	Meadow hay
Pozostałe	6,8	7,8	6,4	5,1	Others
Produkcja zwierzęca	39,2	44,1	30,8	41,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	22,1	26,3	18,2	25,6	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,0	2,8	1,8	2,1	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,1	calves
trzoda chlewna	14,4	15,5	10,5	10,6	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,5	7,9	5,7	12,8	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,9	0,8	-0,1	0,4	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	11,9	12,0	10,3	12,1	Cows' milk
Jaja kurze	2,8	3,7	1,5	2,0	Hen eggs
Obornik	1,3	0,9	0,6	0,6	Manure
Pozostałe	0,2	0,4	0,2	0,5	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	51,2	47,5	60,7	50,6	Crop output
Zboża	27,9	27,7	31,8	27,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	25,1	23,3	26,7	23,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	18,1	18,3	22,3	19,9	of which: wheat
żyto	0,9	0,4	0,4	0,3	rye
jęczmień	6,0	2,7	3,0	2,3	barley
Ziemniaki	1,1	0,9	2,0	1,7	Potatoes
Przemysłowe	18,0	14,7	21,6	14,9	Industrial
w tym buraki cukrowe	10,1	4,3	5,3	4,0	of which sugar beets
Warzywa	2,6	2,1	4,3	3,9	Vegetables
Owoce	0,8	1,1	0,6	0,9	Fruit
Pozostałe	0,8	0,9	0,4	1,3	Others

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 279. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a See general notes, item 6 on page 279. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 /214/. **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
PRODUKCJA TOWAROWA (dok.) MARKET OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	48,8	52,5	39,3	49,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	29,4	33,1	24,2	31,9	Animals for slaughter^a
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	2,8	3,4	2,4	2,5	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>calves</i>
trzoda chlewna	18,9	19,5	14,1	13,5	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	7,6	10,1	7,6	15,8	<i>poultry</i>
Mleko krowie	16,0	15,3	12,9	14,7	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	3,2	3,7	1,8	2,2	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,2	0,5	0,4	0,6	<i>Others</i>

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 /215/. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	458863	453162	449675	463527	345450	T O T A L
Zboża	346231	322180	322025	335729	260792	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	272654	256735	254196	267765	207626	<i>basic cereals</i>
pszenica	152264	147906	149151	163177	117683	<i>wheat</i>
żyto	15368	12709	7506	11121	10101	<i>rye</i>
jęczmień	70202	62264	59897	55435	44595	<i>barley</i>
owies	7644	8027	4856	5763	5332	<i>oats</i>
pszenżyto	27176	25829	32786	32270	29914	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	32901	21970	13794	13555	13458	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostałe zbożowe	147	1292	274	523	496	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	40530	42183	53760	53886	39212	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	2164	1640	6558	5759	4629	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	583	564	1920	2210	1875	<i>consumer</i>
pastewne ^b	1581	1076	4638	3549	2754	<i>feed^b</i>

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain.

TABL. 6 /215/. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a (dok.)**

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a (cont.)

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
w ha in ha						
Ziemniaki	10705	8610	6930	9194	7004	Potatoes
Przemysłowe	75719	103540	88260	91700	59159	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	19269	14479	10417	14611	9815	sugar beets
oleiste	56092	88936	77759	77069	49341	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	55079	87553	75325	75525	48193	of which rape and turnip
Pastewne	18210	14828	15831	15782	10949	Feed
w tym:						of which:
okopowe	768	254	276	96	96	root plants
kukurydza na paszę	12081	10443	12030	12683	9038	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^b	5834	2364	10071	5363	2917	Other crops ^b

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 /216/. **ZBIORY I PŁONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**

SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006– –2010 ^a	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	1622256	1644765	1622775	2011830	1490299	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	1274710	1278730	1323837	1500544	1096331	basic cereals
pszenica	789075	813994	870705	980616	659214	wheat
żyto	55617	48037	30623	44217	39920	rye
jęczmień	297444	274423	262535	293509	227460	barley
owies	25214	26586	15833	21120	19521	oats
pszenżyto	107360	115690	144141	161082	150215	triticale
mieszanki zbożowe	107217	79109	45925	52467	52101	cereal mixed
Ziemniaki	264182	222615	162114	328836	249480	Potatoes

a Przeciętne roczne.

a Annual averages.

TABL. 7 /216/. **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW (dok.)**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS (cont.)

ZIEMIOPŁODY	2006– –2010 ^a	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
ZBIORY w t (dok.) PRODUCTION in t (cont.)						
Buraki cukrowe	830240	722118	527051	1031202	698655	Sugar beets
Rzepak i rzepik	222979	213241	236192	241156	149545	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	238717	225894	163450	201918	191905	Meadow hay ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	47,2	51,1	50,4	59,9	57,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	46,6	49,8	52,1	56,0	52,8	basic cereals
pszenica	52,1	55,0	58,4	60,1	56,0	wheat
żyto	34,7	37,8	40,8	39,8	39,5	rye
jęczmień	41,2	44,1	43,8	52,9	51,0	barley
owies	32,8	33,1	32,6	36,6	36,6	oats
pszenżyto	41,0	44,8	44,0	49,9	50,2	triticale
mieszanki zbożowe	34,4	36,0	33,3	38,7	38,7	cereal mixed
Ziemniaki	217	259	234	358	356	Potatoes
Buraki cukrowe	545	499	506	706	712	Sugar beets
Rzepak i rzepik	29,6	24,4	31,4	31,9	31,0	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	48,8	56,4	43,7	54,5	56,8	Meadow hay ^b

a Przeciętne roczne. b W 2016 r. łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.

a Annual averages. b In 2016 including the area of land communities taken into account in the private farms.

TABL. 8 /217/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006– –2010 ^b	2010	2015	2016		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha – stan w czerwcu AREA ^c in ha – as of June						
OGÓŁEM	2390	1377	3292	2909	1780	TOTAL
Kapusta	247	122	210	236	236	Cabbages
Kalafiory	61	19	8	9	9	Cauliflowers
Cebula	603	381	351	384	257	Onions

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków.

a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation.

TABL. 8 /217/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a (dok.)**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a (cont.)

WARZYWA	2006– –2010 ^b	2010	2015	2016		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu (dok.)
 AREA^c in ha – as of June (cont.)

Marchew jadalna	308	137	202	200	170	Carrots
Buraki ćwikłowe	171	78	136	98	90	Beetroots
Ogórki	264	134	98	100	100	Cucumbers
Pomidory	137	71	44	37	37	Tomatoes
Pozostałe ^d	597	434	2244	1845	881	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	54264	37422	45097	50223	37385	T O T A L
Kapusta	9800	5809	7848	11471	11471	Cabbages
Kalafiori	1312	522	153	195	195	Cauliflowers
Cebula	14376	11299	6802	9011	4667	Onions
Marchew jadalna	8293	5327	5693	6167	4370	Carrots
Buraki ćwikłowe	4870	2882	3769	2666	2426	Beetroots
Ogórki	4942	3028	1503	1814	1810	Cucumbers
Pomidory	2498	1623	728	821	821	Tomatoes
Pozostałe ^d	8173	6932	18600	18079	11625	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	397	477	373	485	485	Cabbages
Kalafiori	214	270	205	225	225	Cauliflowers
Cebula	238	296	194	235	181	Onions
Marchew jadalna	269	388	282	308	258	Carrots
Buraki ćwikłowe	284	368	278	272	270	Beetroots
Ogórki	187	226	153	181	182	Cucumbers
Pomidory	182	227	165	222	222	Tomatoes
Pozostałe ^d	137	160	83	98	132	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków. ^d Pietruszka, porę, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9/218/. **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT TREE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006– –2010 ^b	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu
 AREA^c in ha – as of June

OGÓŁEM	1171	1195	554	564	560	TOTAL
Jabłonie	487	634	323	322	319	Apples
Grusze	107	140	31	30	30	Pears
Śliwy	137	110	49	49	48	Plums
Wiśnie	183	124	59	62	62	Cherries
Czereśnie	108	111	49	50	50	Sweet cherries
Pozostałe ^d	148	76	44	52	52	Others ^d

ZBIORY^e w t
 PRODUCTION^e in t

OGÓŁEM	10286	10666	6482	6519	6506	TOTAL
Jabłka	6110	7430	4863	4866	4860	Apples
Gruszki	857	1005	214	215	215	Pears
Śliwki	909	686	382	374	366	Plums
Wiśnie	1246	649	378	404	404	Cherries
Czereśnie	596	611	369	380	380	Sweet cherries
Pozostałe ^d	568	286	278	280	280	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 277. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e W 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4, on page 277. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e In 2016 fruit harvested in orchards only.

TABL. 10 /219/. **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006– –2010 ^b	2010	2015	2016		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu
 AREA^c in ha – as of June

OGÓŁEM	666	543	394	435	419	TOTAL
Truskawki ^d	364	219	306	299	287	Strawberries ^d
Maliny ^e	38	57	8	13	10	Raspberries ^e
Porzeczki	134	144	24	27	27	Currants
Agrest	51	29	10	11	11	Gooseberries
Pozostałe ^f	80	94	46	85	84	Others ^f

ZBIORY^g w t
 PRODUCTION^g in t

OGÓŁEM	3445	2985	1724	1512	1467	TOTAL
Truskawki ^d	1792	1112	1125	1010	980	Strawberries ^d
Maliny ^e	81	129	48	36	21	Raspberries ^e
Porzeczki	1020	1130	175	136	136	Currants
Agrest	302	201	78	66	66	Gooseberries
Pozostałe ^f	251	413	297	265	264	Others ^f

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na st. 277. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek nadal łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. g W 2016 jedynie owoce zebrane w sadach.

a See general notes, item 4, on page 277. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census; in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is still included. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. e Including thornless blackberry. f Chokeberry, blueberry, grape, hazel and others. g In 2016 fruit harvested in orchards only.

TABL. 11 /220/. **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło	2005	124910	91122	Cattle
	2010	122637	90352	
	2015	116456	89162	
	2016	121622	94847	
w tym krowy	2005	53459	38388	<i>of which cows</i>
	2010	48204	34122	
	2015	42510	30095	
	2016	42615	30961	
Trzoda chlewna ^b	2005	743056	674115	Pigs ^b
	2010	601154	540732	
	2015	412422	375223	
	2016	378675	354256	
w tym lochy	2005	70148	62506	<i>of which sows</i>
	2010	57462	51502	
	2015	37718	33764	
	2016	32489	31358	
Owce	2005	1927	1868	Sheep
	2010	3057	3016	
	2015	2157	2146	
	2016	2533	2533	
w tym maciorki	2005	1250	1219	<i>of which ewes</i>
	2010	1874	1856	
	2015	1406	1395	
	2016	2288	2288	
Konie ^c	2005	3310	2950	Horses ^c
	2010	4097	3464	
	2015	.	.	
	2016	2617	1930	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2005	214851	177114	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2010	192624	157097	
	2015	157915 ^d	130082 ^d	
	2016	156918	131149	

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277. b W 2005 r. – stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 277. b In 2005 – as of the end of July. c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 11 /220/. **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads				
Bydło	2005	22,6	24,1	<i>Cattle</i>
	2010	23,9	24,6	
	2015	23,4	23,9	
	2016	23,8	24,6	
w tym krowy	2005	9,7	10,1	<i>of which cows</i>
	2010	9,4	9,3	
	2015	8,6	8,1	
	2016	8,4	8,0	
Trzoda chlewna ^b	2005	134,2	178,1	<i>Pigs^b</i>
	2010	117,2	147,0	
	2015	83,0	100,5	
	2016	74,3	91,7	
w tym lochy	2005	12,7	16,5	<i>of which sows</i>
	2010	11,2	14,0	
	2015	7,6	9,0	
	2016	6,4	8,1	
Owce	2005	0,3	0,5	<i>Sheep</i>
	2010	0,6	0,8	
	2015	0,4	0,6	
	2016	0,5	0,7	
w tym maciorki	2005	0,2	0,3	<i>of which ewes</i>
	2010	0,4	0,5	
	2015	0,3	0,4	
	2016	0,4	0,6	
Konie ^c	2005	0,6	0,8	<i>Horses^c</i>
	2010	0,8	0,9	
	2015	x	x	
	2016	0,5	0,5	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2005	38,8	46,8	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2010	37,5	42,7	
	2015	31,8 ^d	34,8 ^d	
	2016	30,8	34,0	

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277. b W 2005 r. – stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a In 2010 data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 277. b In 2005 – as of the end of July. c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 /221/. **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 End of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	3703,3	3896,6	4001,4	2653,9	2391,8	Hens in thous. heads
w tym nioski	1265,2	1110,9	761,2	630,3	433,8	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	30,7	66,4	.	1,8	1,8	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	30,4	28,7	.	28,8	14,0	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	136,5	139,8	.	51,5	33,5	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w tys. szt.	668,6	759,4	805,7	520,4	619,2	Hens per 100 ha of agricultural land ^c in heads
w tym nioski	228,4	216,5	153,3	123,6	112,3	of which laying hens

^a W latach 2005, 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277.

^a In 2005, 2010 and 2015 more than 2 weeks. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on page 277.

TABL. 13 /222/. **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	27,1	28,2	16,4	20,2	14,3	Cattle (excluding calves)
Cielęta	5,0	3,1	3,1	1,3	0,1	Calves
Trzoda chlewna	708,7	723,8	454,4	402,3	343,9	Pigs
Owce	1,4	0,7	0,8	0,9	0,9	Sheep
Konie	0,0	0,0	0,1	0,7	0,7	Horses

W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	13,5	15,7	10,8	13,1	10,0	Cattle (excluding calves)
Cielęta	0,4	0,2	0,2	0,1	0,0	Calves
Trzoda chlewna	79,4	87,6	68,3	60,3	53,7	Pigs
Owce	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	Sheep
Konie	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	Horses
Drób	37,8	55,8	59,3	58,4	57,2	Poultry
Kozy i króliki	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 /223/. **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	101,3	122,4	106,9	101,3	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)</i>
mięso i tłuszcze	96,5	116,5	101,8	96,3	<i>meat and fats</i>
wołowe	7,0	8,2	5,5	6,7	<i>beef</i>
cielęce	0,2	0,1	0,1	0,0	<i>veal</i>
wieprzowe	62,0	68,3	53,3	47,0	<i>pork</i>
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>mutton</i>
końskie	0,0	0,0	0,0	0,2	<i>horseflesh</i>
drobiowe	26,5	39,1	41,5	40,9	<i>poultry</i>
kozie i królicze ^b	0,8	0,8	1,4	1,4	<i>goat and rabbit^b</i>
podroby	4,7	5,8	5,1	5,0	<i>pluck</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in kg

OGÓŁEM | **182,9** | **238,5** | **215,2** | **198,6** | **TOTAL**

a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes, item 3 on page 277.

TABL. 15 /224/. **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						<i>Milk production:</i>
w milionach litrów	298,7	290,2	266,6	272,7	173,4	<i>in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	53,9	56,5	53,7	53,5	44,9	<i>per 100 ha of agricultural land^a in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	5772	6109	6346	6527	5784	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj w mln szt.	218,4	238,9	126,2	158,2	103,1	<i>Egg production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nosiok w szt.	185	251	163	230	211	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277.
 a See general notes, item 3 on page 277.

TABL. 16 /225/. **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach	2005	42080	39963	<i>In units</i>
	2010 ^a	37502	35272	
	2013	36059	34370	
	2016	36909	35141	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha	2005	13,2	9,5	<i>Agricultural land area^b per tractor in ha</i>
	2010 ^a	13,7	10,4	
	2013	14,5	11,2	
	2016	13,8	11,0	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a *Data of the Agricultural Census. b See general notes, item 3 on page 277.*

Note. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 /226/. **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
 WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
 IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2014/15	2015/16		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH

IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne^b	78510	94181	99223	103606	76387	Mineral or chemical ferti- lizers^b
Azotowe	41734	51842	56151	58709	41833	Nitrogenous
Fosforowe	14124	19506	16760	17472	13489	Phosphatic
Potasowe	22652	22833	26312	27426	21065	Potassic
Nawozy wapniowe^c	112270	53307	46816	69667	44814	Lime fertilizers^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne^b	141,8	183,5	199,8	203,2	197,8	Mineral or chemical ferti- lizers^b
Azotowe	75,4	101,0	113,1	115,1	108,3	Nitrogenous
Fosforowe	25,5	38,0	33,7	34,3	34,9	Phosphatic
Potasowe	40,9	44,5	53,0	53,8	54,5	Potassic
Nawozy wapniowe^c	202,7	103,9	94,3	136,6	116,0	Lime fertilizers^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277.

a *Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. d See general notes, item 3 on page 277.*

TABL. 18 /227/. **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	1073395,2	1578159,9	1917729,4	2011002,4	1565233,8	T O T A L
Produkty roślinne	481078,8	834378,2	1075001,3	1184538,8	882775,2	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	203430,3	479414,8	629094,9	648055,9	517347,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	172191,0	370198,1	515164,4	546296,9	437688,1	of which basic cereals
pszenica	137572,3	315024,8	444937,1	476772,7	390887,3	wheat
żyto	4395,6	5436,3	6413,1	6947,1	4613,6	rye
jęczmień	27634,2	39262,9	51277,0	53512,4	34146,5	barley
owies i mieszanki zbożowe	594,6	364,2	619,1	482,2	460,3	oats and cereal mixed
pszenżyto	1994,5	10110,0	11918,1	8582,5	7580,3	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	203422,3	479191,5	628207,5	645763,8	515775,3	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	172183,0	370070,5	514504,7	544172,1	436115,9	of which basic cereals
pszenica	137568,4	314983,9	444794,0	475679,1	390253,4	wheat
żyto	4395,6	5436,3	6405,3	6855,3	4562,6	rye
jęczmień	27630,1	39176,2	50835,2	52985,6	33670,3	barley
owies i mieszanki zbożowe	594,6	364,2	552,1	453,2	431,3	oats and cereal mixed
pszenżyto	1994,5	10110,0	11918,1	8198,9	7198,4	triticale
strączkowe konsumpcyjne ^b	–	–	63,9	81,6	81,6	Consumer pulses ^b
Ziemniaki	17447,6	20302,8	28804,1	21670,5	15761,1	Potatoes
Buraki cukrowe	149893,8	83864,6	96632,0	105873,5	68104,3	Sugar beets
Rzepak i rzepik	103900,3	239752,6	303710,4	395442,3	272241,2	Rape and turnip rape
Warzywa	740,5	2338,8	13254,9	10170,4	6427,7	Vegetables
Owoce	54,6	2084,1	196,1	804,9	712,7	Fruit
Produkty zwierzęce	592316,4	743781,7	842728,0	826463,6	682458,7	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	311880,8	500151,4	528415,1	531064,2	497210,2	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	33926,5	51875,5	52562,9	57367,5	51945,1	cattle (excluding calves)
cielęta	197,9	240,3	139,6	124,8	124,1	calves
trzoda chlewna	182548,0	284335,3	286021,5	278162,4	252182,7	pigs
owce	178,1	75,2	124,7	71,5	71,5	sheep
konie	32,5	19,8	196,1	2809,6	2809,6	horses
drób	94997,8	163605,3	189370,2	192528,3	190077,1	poultry
Mleko krowie	263866,8	231740,9	292361,4	279246,8	169095,9	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	2384,4	–	25,4	4,8	4,8	Consumer hen eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w zł

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

OGÓŁEM	1938	3076	3862	3943	4052	T O T A L
Produkty: roślinne	869	1626	2165	2323	2285	Products: crop
zwierzęce	1069	1449	1697	1621	1767	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 277.
a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes, item 3 on page 277.

TABLE 19 /228/. **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	577576	821672	1016163	1116044	898489	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	479256	631658	802848	916869	739648	of which basic cereals
pszenica	385296	520628	682439	795186	655131	wheat
żyto	16230	13513	12860	14220	9516	rye
jęczmień	69069	77389	83937	89556	59238	barley
owies i mieszanki zbożowe	1872	1071	1324	1042	991	oats and cereal mixed
pszenżyto	6789	19057	22288	16865	14772	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	577560	821537	1015437	1113869	896805	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	479240	631541	802135	914717	737964	of which basic cereals
pszenica	385286	520599	682337	794159	654523	wheat
żyto	16230	13513	12853	14152	9456	rye
jęczmień	69063	77301	83431	88987	58709	barley
owies i mieszanki zbożowe	1872	1071	1226	989	938	oats and cereal mixed
pszenżyto	6789	19057	22288	16430	14338	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	—	—	50	116	116	Consumer pulses ^a in t
Ziemniaki w t	39797	38241	51864	46021	30882	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	840572	722118	781189	932057	599510	Sugar beets in t
Rzepak i rzepak w t	137858	183632	202197	243927	168338	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t	1500	3698	12003	7010	5053	Vegetables in t
Owoce w t	37	889	125	589	575	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	91229	136938	131397	127009	119722	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	8482	11295	8800	9709	8810	cattle (excluding calves)
cielęta	29	28	13	13	13	calves
trzoda chlewna	48579	73832	68869	59692	54188	pigs
owce	26	10	17	11	11	sheep
konie	5	5	34	284	284	horses
drób	34108	51768	53664	57300	56416	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	66238	99760	95809	91783	86402	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	257739	217842	247381	249745	155468	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	10122	—	99	12	12	Consumer hen eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABLE 20 /229/. **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Z certyfikatem:					Certified:
gospodarstwa	15	49	58	57	farms
powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha	142	2190	2234	2353	organic agricultural land in ha

TABL. 20 /229/. **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE (dok.)**
ORGANIC FARMS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W okresie przestawiania: gospodarstwa	21	30	9	11	<i>Under conversion: farms</i>
powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha	436	991	808	863	<i>organic agricultural land in ha</i>

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 /230/. **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^{ab}**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^{ab}

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2015	2016	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Daniele	524	1315	1914	1751	<i>Fallow deer</i>
Mufiony	–	39	24	28	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	6,3	8,4	9,6	9,3	<i>Deer</i>
Sarny	27,7	32,1	37,3	38,2	<i>Roe deer</i>
Dziki	7,5	9,6	10,4	10,1	<i>Wild boars</i>
Lisy	5,8	5,9	6,1	6,6	<i>Foxes</i>
Zająca	6,5	7,7	9,7	11,5	<i>Hares</i>
Bażanty	9,4	12,0	14,9	16,3	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	4,3	6,2	4,7	4,8	<i>Partridges</i>

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV do 31 III. b Dane szacunkowe; do 2010 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1IV to 31 III. b Estimated data; until 2010 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 /231/. **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	GAME SPECIES
Jelenie	2387	3423	5105	5127	<i>Deer</i>
Daniele	190	384	791	773	<i>Fallow deer</i>
Sarny	6659	7844	11706	12517	<i>Roe deer</i>
Dziki	7654	10548	15064	13188	<i>Wild boars</i>

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

TABL. 22 /231/. **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH (dok.)**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES (cont.)

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	GAME SPECIES
Lisy	5354	4189	6093	5064	Foxes
Zająca	15	17	30	19	Hares
Bażanty	2935	2593	4358	5422	Pheasants
Kuropatwy	31	8	–	–	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. *b* Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. *b* Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 /232/. **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a**
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS^a
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	63	63	72	72	number ^b
członkowie ^c	2944	3348	3631	3696	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	147	147	147	147	number
powierzchnia w tys. ha	754,4	767,0	753,0	753,5	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	209,0	216,2	220,2	214,6	of which on forest land

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV do 31 III. *b* Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. *c* Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV to 31 III. *b* Data grouped according to the seat of hunting club. *c* Data grouped according to the seat of member of hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 /233/. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	254859	256427	257295	257403	T O T A L in ha
Lasy	248053	249337	250436	250542	Forests
Publiczne	237110	237826	238027	238069	Public
zalesione	234586	235038	234532	234797	wooded
niezalesione	2524	2789	3495	3273	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa	235646	236339	234134	234181	owned by the State Treasury
zalesione	233143	233584	230682	230942	wooded
niezalesione	2503	2755	3451	3239	non-wooded
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	230756	231865	232528	232630	of which managed by the State Forests
zalesione	228278	229115	229077	229392	wooded
niezalesione	2478	2750	3451	3238	non-wooded

TABL. 24 /233/. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Lasy (dok.)					Forests (cont.)
Publiczne (dok.)					<i>Public (cont.)</i>
własność gmin ^a	1465	1487	1495	1490	<i>gmina^a owned</i>
zalesione	1443	1453	1458	1462	<i>wooded</i>
niezalesione	22	34	37	28	<i>non-wooded</i>
Prywatne	10943	11511	12409	12472	<i>Private</i>
zalesione	10809	11374	12308	12369	<i>wooded</i>
niezalesione	134	137	101	103	<i>non-wooded</i>
Grunty związane z gospodarką leśną	6807	7090	6859	6861	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	26,4	26,5	26,6	26,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	27,4	27,6	27,7	27,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25–26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2012–2016 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25–26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2012–2016 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 25 /234/. **POWIERZCHNIA LASÓW****FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW****BY AGE OF TREE STANDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIFICATION
		w zarządzie Lasów Państwo- wych <i>managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
OGÓŁEM w ha	250436	232528	12409	TOTAL in ha
w tym w % ogółem:				<i>of which in % of total:</i>
Powierzchnia zalesiona	96,6	96,8	95,5	<i>Wooded area</i>
drzewostany w klasie wieku:				<i>tree stands in age group:</i>
I (1–20 lat)	15,4	15,7	17,6	<i>I (1–20 years)</i>
II (21–40)	17,2	17,3	11,9	<i>II (21–40)</i>
III (41–60)	22,1	21,8	19,3	<i>III (41–60)</i>
IV (61–80)	15,5	15,6	18,2	<i>IV (61–80)</i>
V (81–100)	14,9	14,3	24,5	<i>V (81–100)</i>
VI i wyższe (101 lat i więcej)	8,9	9,3	4,0	<i>VI and higher (101 years and older)</i>
drzewostany w klasie odnowienia ^a				<i>tree stands in renewal class^a with</i>
i o budowie przerębowej	2,6	2,8	–	<i>a troughfell construction</i>

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

a Including regeneration class.

TABL. 25 /234/. **POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)**
FOREST AREAS (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
	w ha	w odsetkach <i>in percent</i>			
O G Ó Ł E M	250436	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Drzewa iglaste	167641	66,9	68,1	58,4	Coniferous trees
w tym:					<i>of which:</i>
Sosna	154661	61,6	62,5	58,4	<i>Pine</i>
Świerk	7174	2,9	3,1	–	<i>Spruce</i>
Jodła	643	0,3	0,3	–	<i>Fir</i>
Drzewa liściaste	82795	33,1	31,9	41,6	Broadleaved trees
w tym:					<i>of which:</i>
Buk	6426	2,6	2,6	2,1	<i>Beech</i>
Dąb	23355	9,3	9,0	8,8	<i>Oak</i>
Grab	1718	0,7	0,6	2,1	<i>Hornbeam</i>
Brzoza	28419	11,3	11,6	5,6	<i>Birch</i>
Olsza	10124	4,0	3,9	6,2	<i>Alder</i>
Osika	175	0,1	–	–	<i>Aspen</i>

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 /235/. **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIFICATION
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
OGÓŁEM GRUBIZNA BRUTTO^a w tys. m³	73185,4	67825,3	3700,5		GROSS^a GRAND TOTAL TIMBER in thous. m³
w tym w % ogółem:					<i>of which in % of total:</i>
Powierzchnia zalesiona	99,8	99,7	100,0		<i>Wooded area</i>
drzewostany w klasie wieku:					<i>tree stands in age group:</i>
I (1–20 lat)	2,0	2,0	2,2		<i>I (1–20 years)</i>
II (21–40)	11,1	11,1	6,8		<i>II (21–40)</i>
III (41–60)	26,2	25,9	24,3		<i>III (41–60)</i>
IV (61–80)	20,4	20,2	27,4		<i>IV (61–80)</i>
V (81–100)	21,5	21,1	30,3		<i>V (81–100)</i>
VI i wyższe (101 lat i więcej)	13,7	14,2	8,5		<i>VI and higher (101 years and older)</i>
drzewostany w klasie odnowienia ^b i o budowie przerebowej	2,6	2,8	–		<i>tree stands in renewal class^b with a troughfell construction</i>
przestoje ^c	2,3	2,4	0,5		<i>hold-over trees^c</i>

a W korze. b Łącznie z klasą do odnowienia. c Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności.

a Overbark. b Including regeneration class. c Trees not felled in the assumed through fell order.

TABL. 26 /235/. **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU (dok.)**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forest	las prywatne private forest	
	w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent			
O G Ó Ł E M	73185,4	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Drzewa iglaste	53651,3	73,3	74,6	62,5	Coniferous trees
w tym:					of which:
Sosna	50758,0	69,3	70,4	62,5	Pine
Świerk	1505,9	2,1	2,2	–	Spruce
Jodła	141,1	0,2	0,2	–	Fir
Drzewa liściaste	19534,1	26,7	25,4	37,5	Broadleaved trees
w tym:					of which:
Buk	1003,4	1,4	1,4	–	Beech
Dąb	7414,4	10,1	10,0	7,6	Oak
Grab	684,2	0,9	0,9	2,4	Hornbeam
Brzoza	4345,4	5,9	5,7	7,8	Birch
Olsza	2414,3	3,3	3,3	4,5	Alder
Osika	52,5	0,1	–	–	Aspen

a W korze.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 /236/. **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII)	99	85	61	60	60	60	.	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	1832	1802	2201	2359	2325	2288	34	Renewals and afforestations
odnowienia	1714	1671	2178	2324	2308	2270	16	renewals
sztuczne	1601	1517	1969	2165	2151	2114	14	artificial
zrębów ^b	1509	1480	1951	2128	2117	2083	12	felling sites ^b
halizn i płazowin	92	37	17	36	34	31	2	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	113	154	209	159	157	156	2	natural

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands.

TABLE 27 /236/. **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE (dok.)**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
				w ha	in ha			
Odnowienia i zalesienia (dok.)								Renewals and afforestations (cont.)
zalesienia ^b	118	131	23	35	18	18	17	afforestations ^b
Poprawki i uzupełnienia ^c	305	243	207	284	255	212	29	Corrections and supplements ^c
Pielęgnowanie ^d	12338	10315	11852	11901	11659	11423	242	Tending ^d
w tym:								of which:
upraw	8827	7490	9035	9029	8787	8583	242 ^e	crops
młodników	3475	2822	2817	2870	2870	2840	.	greenwoods
wprowadzanie podszytów	1	-	-	-	-	-	.	introduction of undergrowth ^f
Melioracje	1717	1893	2790	2506	2506	2491	.	Drainage

a Dane szacunkowe. b Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. c Dodatkowo wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. d Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. e Łącznie z pielęgnowaniem młodników. f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. c Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. d Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. e Including greenwood tending. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABLE 28 /237/. **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	987,3	1227,6	1423,8	1426,5	1410,9	1396,2	15,5	TOTAL in dam³
Grubizna	951,7	1187,7	1386,9	1394,4	1378,9	1364,5	15,5	Timber
Grubizna iglasta	752,5	979,4	1094,4	1099,8	1088,3	1080,2	11,5	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	307,0	429,4	534,4	535,1	528,3	523,8	6,8	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	375,5	486,0	485,3	495,2	492,4	489,5	2,8	medium-size wood for industrial uses

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień.

a Excluding logging (large timber) from plantings.

TABL. 28 /237/. **POZYSKANIE DREWNA^a (dok.)**
REMOVALS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Grubizna (dok.)								Timber (cont.)
Grubizna liściasta	199,3	208,3	292,6	294,6	290,5	284,3	4,0	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	68,9	58,4	66,7	71,8	69,9	66,8	1,9	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	84,3	104,1	164,7	165,2	164,3	162,7	0,9	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	35,5	40,0	36,9	32,1	32,1	31,7	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	2,8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	32,7	39,9	36,7	32,0	32,0	31,6	-	<i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	383,7	476,3	553,8	556,5	579,2	582,7	124,3	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

N o t e. For presented years the stump wood wasn't gained.

 TABL. 29 /238/. **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

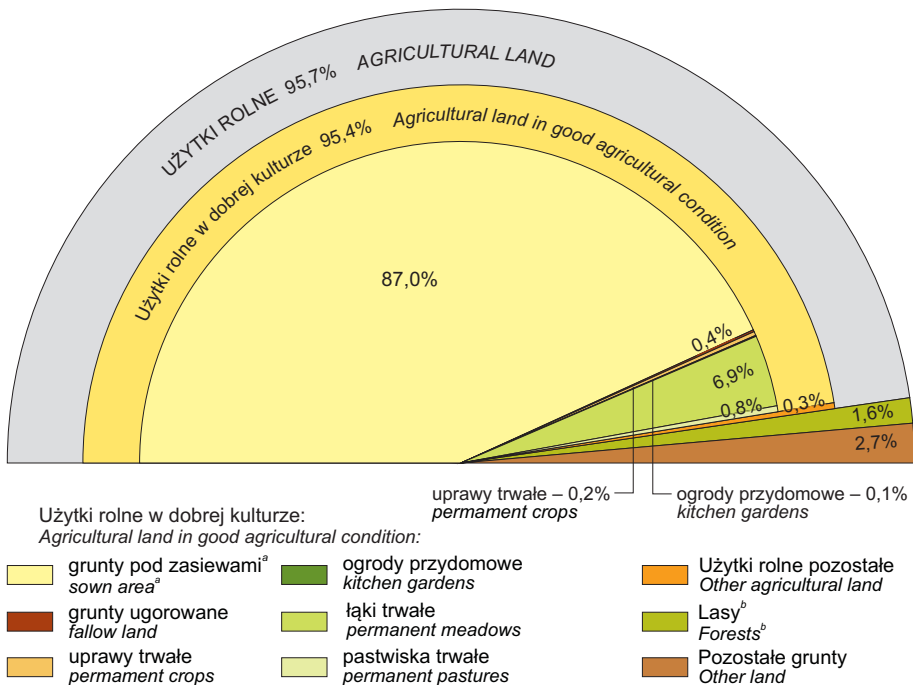
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt.: drzew	34930	55589	33887	10280	3596	<i>Plantings in units of: trees bushes</i>
krzewów	19985	30016	10248	15698	1445	
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	14957	23253	20104	22174	13011	<i>Removals (timber)^a in m³ coniferous</i>
grubizna iglasta	990	2243	5980	6844	5357	
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	516	1085	3058	3727	2946	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	13967	21010	14124	15330	7654	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	4597	7809	4805	5955	2679	<i>of which large-size general purpose wood</i>

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.

Stan w czerwcu
 LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2016
 As of June

a Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.

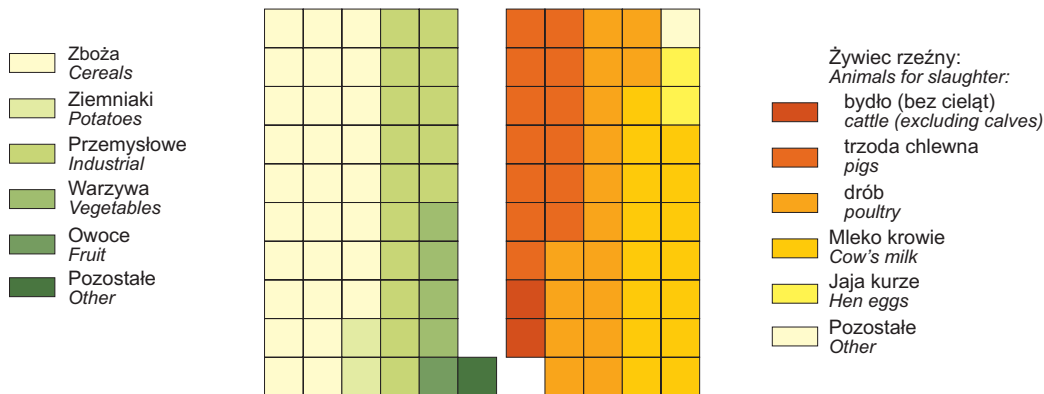
a Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). b Including land connected with silviculture.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2015 R. (ceny stałe 2014 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2015 (constant prices 2014)

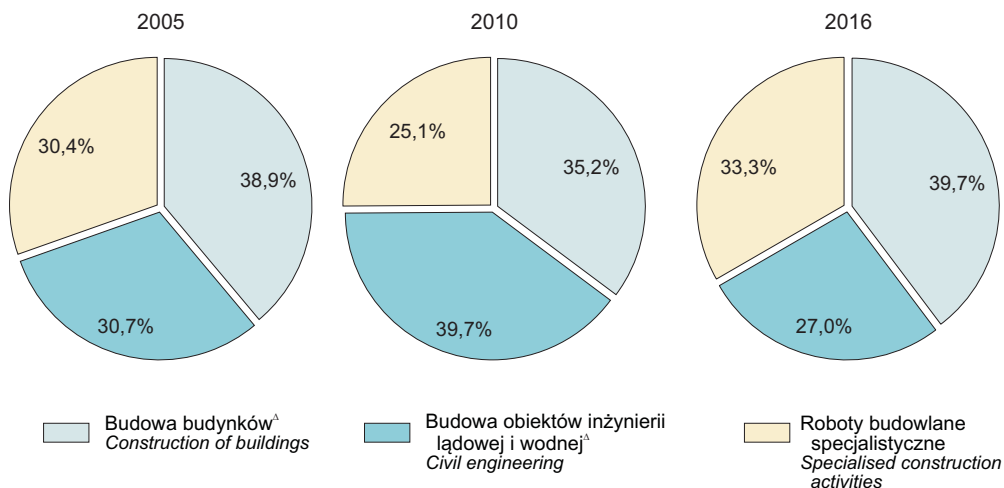
PRODUKCJA ROŚLINNA – 51%
 CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA – 49%
 ANIMAL OUTPUT

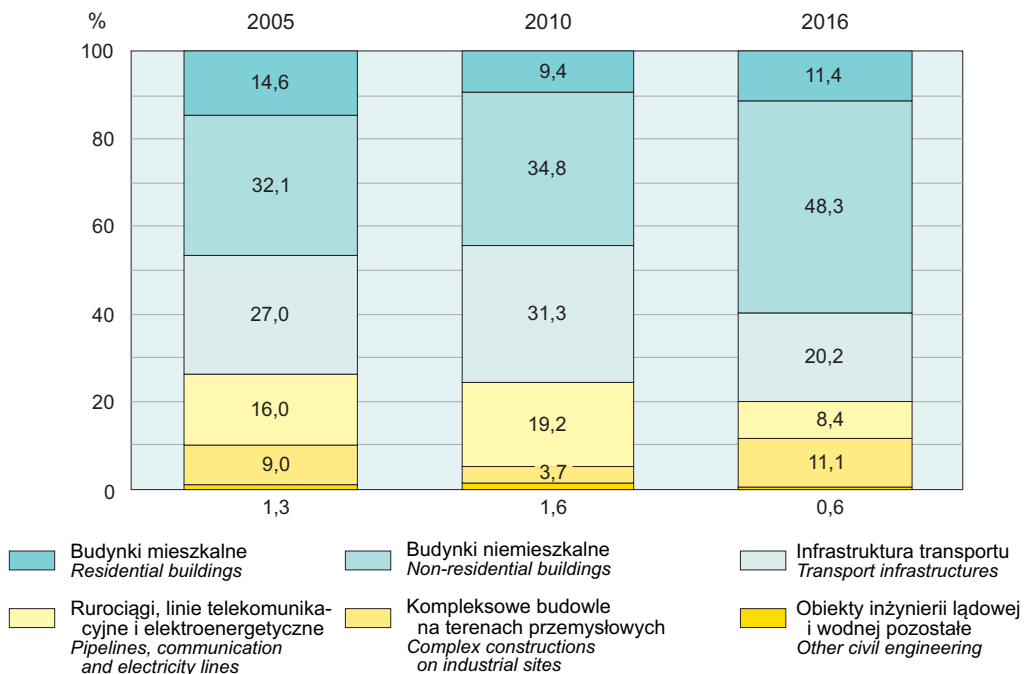

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISIONS

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Opolskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 30 /239/. **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Požary	244	100	258	85	<i>Fires</i>
w tym:					<i>of which:</i>
podpalenia	138	57	134	39	<i>arsons</i>
nieostrożność dorosłych	45	12	47	10	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	145	35	116	13,14	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym:					<i>of which:</i>
podpalenia	88	24	47	4,99	<i>arsons</i>
nieostrożność dorosłych	32	3	13	0,75	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,59	0,35	0,45	0,15	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007), do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tablicy 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych, która zharmonizowana jest z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej. Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 24.

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature applied in surveys on production of industry products which is harmonised with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL positions.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them) semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 24.

Jako **ceny stałe** w 2016 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

2. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńiodawców.

3. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

As **constant prices** in 2016 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion, selection or service relation) and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”.

2. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

3. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion, selection or service relation) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 /240/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
	ceny bieżące <i>current prices</i>				ceny stałe <i>constant prices</i>	
	w mln zł	<i>in mln zł</i>		w odsetkach <i>in percent</i>	2015=100	
OGÓŁEM TOTAL	16091,0	17194,2	22383,4	23610,4	100,0	106,4
sektor publiczny <i>public sector</i>	6197,1	4230,0	940,5	1014,0	4,3	x
sektor prywatny <i>private sector</i>	9893,9	12964,2	21442,9	22596,5	95,7	x
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	#	#	290,2	289,3	1,2	100,9
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	13944,4	14602,3	21213,9	22377,5	94,8	106,5
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	2554,6	2469,0	3426,5	3404,3	14,4	98,8
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	76,0	41,4	59,4	126,6	0,5	215,2
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	71,7	48,9	40,0	42,7	0,2	104,3
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ ... <i>Processing of leather and related products</i>	62,1	80,4	#	#	#	#
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	200,4	425,5	809,6	977,5	4,1	122,0
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	253,9	252,1	802,8	874,1	3,7	111,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	83,9	131,2	199,1	216,1	0,9	109,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2240,4	2658,4	3178,6	3060,7	13,0	105,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	419,1	571,0	1308,6	1489,2	6,3	110,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1323,4	2020,5	2261,6	2378,1	10,1	108,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 /240/. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
	ceny bieżące current prices				ceny stałe constant prices	
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent	2015=100	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym: of which:						
Produkcja metali	272,8	510,7	1207,2	1156,0	4,9	96,4
Manufacture of basic metals						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	931,4	1573,2	2049,6	2336,9	9,9	113,7
Manufacture of metal products ^Δ						
Produkcja komputerów, wyrobów elektro- nicznych i optycznych	#	12,3	60,1	13,6	0,1	21,9
Manufacture of computer, electronic and optical products						
Produkcja urządzeń elektrycznych	430,6	648,6	1127,8	1335,5	5,7	114,4
Manufacture of electrical equipment						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	577,6	781,5	980,7	956,1	4,0	94,0
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	700,9	1298,6	1837,2	2139,3	9,1	114,9
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers						
Produkcja pozostałego sprzętu transpor- towego	#	#	77,2	#	#	#
Manufacture of other transport equipment						
Produkcja mebli	516,1	439,6	501,2	506,8	2,1	104,2
Manufacture of furniture						
Pozostała produkcja wyrobów	56,5	66,4	65,8	73,8	0,3	109,4
Other manufacturing						
Naprawa, konserwacja i instalowanie ma- szyn i urządzeń	330,0	314,7	827,7	832,1	3,5	98,9
Repair and installation of machinery and equipment						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	#	#	348,8	369,9	1,6	106,7
Electricity, gas, steam and air condi- tioning supply						
Dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja^Δ	248,4	408,4	530,5	573,8	2,4	107,1
Water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	138,0	200,1	65,7	63,6	0,3	93,7
Water collection, treatment and supply						
Gospodarka odpadami; odzysk surow- ców ^Δ	81,3	162,6	216,1	233,8	1,0	111,1
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 /241/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	16091,0	17194,2	22383,4	23610,4	T O T A L
Podmioty o liczbie zatrudnionych:					Entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	1672,5	2177,5	3059,4	3166,2	49 persons and less
50–249	4818,0	5286,6	6565,4	7158,8	50–249
250–499	1692,3	2562,8	5101,5	4754,7	250–499
500–999	2302,3	3396,5	5244,8	#	500–999
1000 osób i więcej	5606,0	3770,8	2412,2	#	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 /242/. **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY PRODUCTS	2010	2015	2016	
			ogółem total	udział w kraju w % share in country in %
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t: Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:				
bydła i cieląt	0,8	0,4	0,4	0,2
cattle and calves				
trzody chlewnej	8,4	7,1	5,0	0,4
pigs				
Wędliny ^c w tys. t	1,6	1,1	0,9	0,1
Cured meat products ^c in thous. t				
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	505,1	961,3	704,3	2,2
Processed liquid milk ^d in thous. hl				
Sery i twarogi w tys. t	10,9	8,9	7,7	0,9
Cheese and curd in thous. t				
Mąka pszenna w tys. t	150,9	189,1	208,6	8,8
Wheat flour in thous. t				
Garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce w tys. szt	426,8	#	#	#
Women's or girl's suits and ensembles				
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^e w tys. par	176	#	#	#
Footwear with leather uppers ^e in thous. pairs				
Tarcica w dam ³	93,6	#	#	#
Sawnwood in dam ³				
w tym iglasta	89,3	66,8	201,3	4,6
of which coniferous sawnwood				
Cegła w mln cegieł	11,4	0,7	0,6	0,1
Bricks in mln bricks				

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, produkty uboju oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych. d Łącznie z mlekiem przeznaczonym do dalszej produkcji. e Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwiami ze spodem drewnianym.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat. d Including milk for further processing. e Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4 /243/. PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
O G Ó Ł E M	57997*	53780*	55528
T O T A L			
sektor publiczny	11300*	5042*	5071
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	46697	48738	50457
<i>private sector</i>			
Górnictwo i wydobywanie	#	806	794
Mining and quarrying			
Przetwórstwo przemysłowe	51385	48692	50357
Manufacturing			
w tym: of which:			
Produkcja artykułów spożywczych	7458	5954	5810
<i>Manufacture of food products</i>			
Produkcja wyrobów tekstylnych	518	295	519
<i>Manufacture of textiles</i>			
Produkcja odzieży	812	529	512
<i>Manufacture of wearing apparel</i>			
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	654	562	564
<i>Processing of leather and related products</i>			
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2072	2234	2375
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>			
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	938	1461	1588
<i>Manufacture of paper and paper products</i>			
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	455	542	556
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>			
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2770	2924	2951
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>			
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1637	3054	3361
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców nie- metalicznych	3565	3772	4002
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>			
Produkcja metali	2227	1565	1647
<i>Manufacture of basic metals</i>			
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6582	6983	7682
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>			
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	81	305	73
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>			
Produkcja urządzeń elektrycznych	2780	3608	3949
<i>Manufacture of electrical equipment</i>			
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3937	3255	3210
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>			
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	5178	4841	4671
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>			
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	972	357	#
<i>Manufacture of other transport equipment</i>			
Produkcja mebli	3608	2734	2839
<i>Manufacture of furniture</i>			
Pozostała produkcja wyrobów	575	364	374
<i>Other manufacturing</i>			
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1947	2803	2913
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>			

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 /243/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	#	1055	1066
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	3204*	3226*	3311
w tym: of which:			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1855*	797*	793
<i>Water collection, treatment and supply</i>			
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	875*	980*	1006
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>			

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 /244/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
OGÓŁEM TOTAL	3133,71*	3786,85*	3973,78
sektor publiczny	4172,12*	4137,92*	4301,93
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	2882,43	3750,53	3940,80
<i>private sector</i>			
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	#	5048,90	5036,71
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	3012,87	3727,59	3920,93
w tym: of which:			
Produkcja artykułów spożywczych	2718,90	3436,40	3630,38
<i>Manufacture of food products</i>			
Produkcja wyrobów tekstylnych	1905,76	2009,46	2822,29
<i>Manufacture of textiles</i>			
Produkcja odzieży	1656,28	2033,10	2215,77
<i>Manufacture of wearing apparel</i>			
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1686,39	2307,25	2539,64
<i>Processing of leather and related products</i>			
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2512,15	3040,35	3217,71
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>			
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2636,54	3886,09	3969,06
<i>Manufacture of paper and paper products</i>			
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3754,23	4491,87	4712,81
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>			

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 /244/. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)			
w tym: of which:			
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	4517,39	5735,39	5989,61
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	2598,46	3430,88	3520,77
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	4179,09	4934,63	4926,79
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	2611,47	3526,50	3761,82
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	3077,15	3577,04	3743,43
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	2162,65	2566,53	2824,89
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	2987,38	3619,52	3788,58
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	3022,56	4058,82	4195,42
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2294,59	3002,20	3379,32
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2981,59	4670,56	#
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	2114,91	2553,60	2761,37
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	2055,04	3036,45	3180,10
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	3828,54	4815,38	5152,82
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	#	5282,99	5643,00
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3225,28*	3877,94*	3985,31
w tym: of which:			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	3248,46*	3504,57*	3520,04
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	3229,92*	3978,08*	4113,21

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 /245/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	1536,4	2892,8	2954,7	3208,7	100,0	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób						<i>Of which entities employing more than 9 persons</i>
budowa budynków ^Δ	590,4	1492,7	1537,8	1452,7	45,3	<i>construction of buildings</i>
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	229,9	526,0	628,9	577,0	18,0	<i>civil engineering</i>
roboty budowlane specjalistyczne	181,1	592,0	378,9	391,5	12,2	<i>specialised construction activities</i>
roboty budowlane specjalistyczne	179,4	374,7	529,9	484,2	15,1	

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Opolskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 /246/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze Works with a character		SPECIFICATION	
		inwestycyjnym investment	remontowym renovation (restoration)		
		w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	2005	590,4	328,4	262,0	T O T A L
	2010	1492,7	861,5	631,2	
	2015	1537,8	1035,9	501,9	
	2016	1452,7	974,3	478,4	
Budynki		868,3	604,4	264,0	Buildings
Budynki mieszkalne		166,4	110,2	56,2	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		62,8	38,4	24,4	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		92,0	64,1	27,8	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		11,6	7,7	3,9	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne		701,9	494,1	207,8	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		1,4	1,0	0,3	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe		26,7	17,7	9,0	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe		279,9	184,4	95,5	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności		1,0	0,8	0,2	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe		321,3	250,5	70,8	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej		51,6	34,3	17,3	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne		20,0	5,5	14,6	<i>other non-residential buildings</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Opolskie voivodship, without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 /246/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^b BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze Works with a character		SPECIFICATION
		inwestycyjnym investment	remontowym renovation (restoration)	
	w mln zł	in mln zł		
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	584,4	370,0	214,4	Civil engineering
Infrastruktura transportu	293,0	131,2	161,8	Transport infrastructures
w tym:				of which:
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	190,1	71,5	118,6	highways, streets and roads
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	69,1	#	#	bridges, elevated highways, tunnels and subways
budowle wodne	27,5	25,4	2,0	harbours, waterways, dams and other water works
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	121,9	99,4	22,6	Pipelines, communication and electricity lines
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	42,5	37,2	5,3	long-distance pipelines, communication and electricity power lines
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	79,5	62,2	17,2	local pipelines and cables
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	161,1	134,5	26,6	Complex constructions on industrial sites
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	8,4	4,9	3,5	Other civil engineering

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^b Realized by enterprises which have a seat of board in the Opolskie voivodship, without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 /247/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Budynki^b	1211	1636	1799	1772	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	783	1185	1287	1220	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	566	651	590	612	urban areas
wieś	645	985	1209	1160	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	1128	1473	1625	1620	Of which private buildings ^d
miasta	508	543	522	527	urban areas
wieś	620	930	1103	1093	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	779	1149	1242	1166	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	349	323	383	454	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	85	90	123	145	of which farm buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 309. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

^a See general notes, item 5 on page 309. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

TABL. 8 /247/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Kubatura^b w dam³	1572,1	3229,1	3079,7	3010,0	Cubic volume^b in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	609,9	1036,9	1058,4	1041,0	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	945,6	1161,2	1312,3	1469,9	urban areas
wieś	626,5	2067,9	1767,4	1540,0	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	954,8	1308,5	1496,0	1649,7	Of which private buildings ^d
miasta	443,7	492,4	452,0	653,0	urban areas
wieś	511,1	816,0	1044,0	996,7	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c ..	582,1	871,2	954,3	898,9	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	372,7	433,2	541,7	746,9	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	83,6	124,6	264,4	306,0	of which farm buildings

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 309. b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

a See general notes, item 5 on page 309. b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

TABL. 9 /248/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b					
Budynki mieszkalne	783	1187	1288	1220	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	783	1185	1287	1220	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	767	1149	1253	1185	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania ...	–	2	1	–	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	428	449	511	552	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	7	12	12	14	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	6	21	15	18	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	56	78	61	43	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	–	1	1	–	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	186	137	167	160	Garage buildings
Budynki przemysłowe	28	24	24	31	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	35	42	82	105	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek ...	1	2	3	7	Public entertainment buildings, museums and libraries

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 309. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

a See general notes, item 5 on page 309. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 /248/. BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)
 BUILDINGS COMPLETED^b BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b (dok.) BUILDINGS ^b (cont.)					
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
w tym:					of which:
Budynki szkół i instytucji badawczych	2	2	2	1	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	4	5	2	5	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	6	21	4	1	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	87	95	127	149	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	5	–	–	2	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA ^c w dam ³ CUBIC VOLUME ^c in dam ³					
Budynki mieszkalne	609,9	1050,6	1063,7	1044,9	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszalniach i wielomieszalniowe ^d	609,9	1036,9	1058,4	1041,0	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^d
w tym jednorodzinne	561,5	832,7	910,2	864,2	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	–	13,7	5,3	3,9	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	962,1	2178,5	2016,0	1965,1	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	25,1	34,8	31,9	17,1	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	24,4	109,9	105,5	78,1	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	147,2	306,6	112,0	178,0	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	–	0,6	0,3	–	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	23,7	36,8	30,0	42,7	Garage buildings
Budynki przemysłowe	311,1	1152,7	816,1	704,3	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	139,2	237,8	576,9	570,1	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek ...	2,3	23,4	11,4	2,9	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	6,7	3,9	13,4	13,5	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	50,8	27,6	21,2	23,8	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	136,9	105,1	1,2	6,3	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	85,2	130,8	292,2	314,8	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	7,8	–	0,1	8,6	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 309. b Nowo wybudowane. c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). d Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

a See general notes, item 5 on page 309. b Newly built. c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). d Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 10 /249/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	6769	9507	8531	8440	Average paid employment
Budowa budynków ^Δ	3345	4040	3067	2827	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1540	2377	2310	2551	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	1884	3091	3154	3061	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1774,41	2674,20	3416,19	3530,65	Average monthly gross wages and salaries in zł
Budowa budynków ^Δ	1779,11	2499,94	2982,05	3003,40	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1908,00	3121,03	3938,30	4022,35	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	1656,89	2557,49	3455,97	3608,98	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 460) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym, niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

CHAPTER XVII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network public roads are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2015 item 460) into following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the state road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. A bus line is a permanent road connection between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses regularly running between these locations according to a defined schedule.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od liczby kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

5. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska – gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

6. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **raną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

4. Road transport for hire or reward with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

5. Information regarding urban ground transport concerns **bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

Urban transport – gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

6. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax, data.

Transport

Transport

TABL. 1 /250/. LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M^b	851	868	749	780	T O T A L^b
Normalnotorowe	851	868	749	780	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	481	441	432	429	of which electrified
jednotorowe	413	432	313	344	single track
dwu- i więcej torowe	438	436	436	436	double and more track
Wąskotorowe	–	–	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	9,0	9,2	8,0	8,3	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are administrators of railway infrastructure. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 /251/. DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
				w km in km		
O G Ó Ł E M	8363	8615	8400	8410	7899	T O T A L
Miejskie	1425	1536	1636	1626	1576	Urban
Zamiejskie	6938	7079	6764	6785	6323	Non-urban
Krajowe	800	779	779	779	779	National
Miejskie	172	151	151	151	151	Urban
Zamiejskie	628	628	628	628	628	Non-urban
Wojewódzkie	969	987	986	986	986	Regional
Miejskie	156	155	152	152	152	Urban
Zamiejskie	813	832	834	834	834	Non-urban
Powiatowe	3763	3746	3697	3680	3605	District
Miejskie	384	362	359	358	355	Urban
Zamiejskie	3379	3384	3338	3322	3250	Non-urban
Gminne	2831	3103	2938	2965	2529	Communal
Miejskie	713	868	974	965	918	Urban
Zamiejskie	2118	2235	1964	2000	1611	Non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 /252/. **POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	481516	630900	739732^b	765918^b	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	374087	493369	581477	602630	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	2058	2322	2634	2701	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe ^c i ciągniki siodłowe	53645	68402	79290	81539	<i>Lorries^c and road tractors</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	33729	41194	43129	43496	<i>Ballast and agricultural tractors</i>
Motocykle	15000	21400	28323	30451	<i>Motorcycles</i>

^a Bez trolejbusów. ^b Łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w ciągu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Cyfryzacji.

^a Excluding trolleybuses. ^b Including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. ^c Including vans.

S o u r c e: data of the Ministry of Digital Affairs.

TABL. 4 /253/. **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	781	458	412	446	National: number
długość w km	35010	16208	13346	13016	length in km
Dalekobieżne: liczba	23	6	–	–	<i>Long distance: number</i>
długość w km	8037	1366	–	–	<i>length in km</i>
Regionalne: liczba	91	57	69	19	<i>Regional: number</i>
długość w km	7243	3466	3505	1515	<i>length in km</i>
Podmiejskie: liczba	655	388	333	417	<i>Suburban: number</i>
długość w km	19581	11322	9771	11431	<i>length in km</i>
Miejskie: liczba	12	7	10	10	<i>Urban: number</i>
długość w km	149	54	70	70	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	20	20	21	15	International: number
długość w km	23639	32062	36962	27389	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 /254/. **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a****HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa:					National communication:
Przewozy ładunków w tys. t	2197,5	2676,9	2593,9	3645,7	<i>Transport of goods in thous. t</i>
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	175	225	213,1	238,1	<i>Average transport distance per 1 t in km</i>
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób ...	21655,7	11428,8	10452,8	10028,6	<i>Transport of passengers^b in thous.</i>
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	29	33	24	27	<i>Average transport distance per passenger in km</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborom komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road fleet (of which by taxis).

TABL. 5 /254/. **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a (dok.)**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Komunikacja międzynarodowa:					International communication:
Przewozy ładunków w tys. t	1060,3	2181,1	3246,4	4505,5	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1098	1005	1036,2	990,2	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób ...	449,3	689,8	947,6	997,1	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	978	1895	1882	1862	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road fleet (of which by taxis).

TABL. 6 /255/. **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna autobusowa – linie w km	936	579	692	694	Transport network – lines in km
Tabor autobusowy:					Fleet buses:
w sztukach	201	183	168	173	in units
liczba miejsc w tys.	20,2	18,9	16,2	16,8	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w tys.	29826	28747	25417	25496	Transport of passengers ^b (during the year) in thous.

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 /256/. **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	1013	836	710	754	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	21,0	13,3	9,6	9,8	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	1442	1135	910	958	Road traffic casualties
Śmiertelne	148	107	102	99	Fatalities
na 100 tys. ludności	14,1	10,5	10,2	10,0	per 100 thous. population
Ranni	1294	1028	808	859	Injured
na 100 tys. ludności	123,3	100,9	80,9	86,4	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2015 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 8 /257/. **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	710	754	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	582	659	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	119	145	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	163	155	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	40	42	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	68	89	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	76	85	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	27	34	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	17	24	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	101	61	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	582	659	<i>Vehicles of drivers being accident culprits</i>
Samochody osobowe	451	517	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	19	28	<i>Motorcycles</i>
Rowery	36	24	<i>Bicycles</i>
Motorowery	15	25	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	44	46	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	17	19	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	61	55	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	34	31	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	22	17	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	4	2	<i>of motorcycles</i>
rowerami	5	5	<i>of bicycles</i>
motorowerami	1	5	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	1	2	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	1	–	<i>of other vehicles</i>
Pieszych	4	4	<i>Pedestrians</i>

a Zarejestrowane przez Policję. b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja Telecommunications

TABL. 9 /258/. **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	279,1	190,3	130,9	142,1	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	213,9	145,0	100,2	97,6	of which private subscribers ^b
miasta	229,0	154,9	102,7	115,1	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	169,7	115,0	78,0	73,6	of which private subscribers ^b
wieś	50,1	35,4	28,2	26,9	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	44,1	30,0	22,2	23,9	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	256,9	172,0	117,5	129,3	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	209,3	138,4	91,3	104,2	urban areas
wieś	47,6	33,6	26,2	25,1	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inikasujące	1975	1155	278	192	Public pay telephones
miasta	1302	722	208	139	urban areas
wieś	673	433	70	53	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonery), jak również wartość sprzedaży zrealizowa-

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles".

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agriculture production (e.g., agricultural machinery tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages, as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of com-

nej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

modities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments each, selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales area above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage area, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego w latach 2004–2007 na 5%, a od 2008 r. na 4% próbie tych jednostek.

Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (plac, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

9. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted in 2004–2007 on a 5%, and since 2008 on a 4% sample of these entities.

Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 /259/. **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	7701,1	8314,8	8727,6	8549,5	TOTAL in mln zł
w tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	808,3	1420,1	1363,8	1428,1	in million zlotys
w %	10,5	17,1	15,6	16,7	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	7338	8163	8737	8597	PER CAPITA in zł

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 /260/. **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLIONS ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	2850,3	3708,1	3932,4	3981,4	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	61,6	61,9	83,2	87,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	21,0	21,6	20,9	22,8	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	3,4	3,3	3,6	4,2	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	37,2	37,0	58,7	60,7	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	38,4	38,1	16,8	12,3	Non-consumer goods

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 /261/. **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF COMMODITIES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLIONS ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	3884,6	6960,3	11199,0	13175,2	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	5,1	4,4	3,5	3,3	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	3,1	2,9	2,0	2,0	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	91,8	92,7	94,5	94,7	Non-foodstuffs goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 /262/. **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}**

Stan w dniu 31 XII

SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sklepy	8913	8652	8850	8218	Shops
Domy towarowe	1	1	–	–	Department stores
Domy handlowe	4	9	6	6	Trade stores
Supermarkety	82	155	206	208	Supermarkets
Hipermarkety	6	18	20	20	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	239	209	219	216	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	441	705	835	862	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	8140	7555	7564	6906	Other shops ^c
Stacje paliw	272	239	225	229	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 329. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 329. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 /263/. **GASTRONOMIA^a****CATERING^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	302	254	296	410	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	104	94	124	185	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	115709	160261	194589	243638	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	61143	114106	151275	186146	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych ...	29145	26354	27077	34615	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 /264/. **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					Secured warehouses:
liczba	546	512	489	560	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	257,1	387,3	580,7	547,4	storage area in thous. m ²

a Hurtu i rozdziałcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 /264/. **MAGAZYNY HANDLOWE^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	61	87	119	143	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	16,7	37,8	72,4	62,4	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba	113	137	113	154	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	263,7	352,1	429,5	483,7	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:					<i>Silos and reservoirs:</i>
liczba	231	245	266	290	<i>number</i>
pojemność w dam ³	33,4	65,6	193,7	265,6	<i>capacity in dam³</i>

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons. N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 /265/. **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	50	53	50	50	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	49	46	49	49	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	152,0	171,1	168,3	191,7	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	108,9	101,7	91,0	118,0	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2119	2350	2033	2054	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	1634	1867	1538	1587	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	17	415	502	600	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	6526,5	5254,1	4651,5	5115,2	<i>Annual receipts from marketplace fee in thous. zł</i>

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo. a Number of marketplaces or places located on streets and squares open seasonally.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa) otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights) assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs

jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

- wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych stanowi różnicę między zyskami nadzwyczajnymi a stratami nadzwyczajnymi. Zyski i straty nadzwyczajne dotyczą skutków finansowych zdarzeń występujących niepowtarzalnie poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Od 2016 r. wszelkie skutki zdarzeń, które dotychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów i pozostałych kosztów operacyjnych.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

- *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events constitutes a difference between extraordinary profits and extraordinary losses. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of the entity and not connected with general risk of activity. Since 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits or losses, are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015 corrected by the result on extraordinary events.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 5 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz)

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 5 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund)

zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o. o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
- *founders' capital – in state owned enterprises,*
- *participation fund – in cooperatives,*
- *owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 /266/. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	28179,6	37212,0	46040,5	48835,1	Revenues from total activity
sektor publiczny	7199,0	5161,8	1484,4	1711,8	public sector
sektor prywatny	20980,6	32050,2	44556,1	47123,3	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	19478,5	24100,3	29844,2	31175,6	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	7708,5	11698,4	15229,4	16717,7	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	469,4	638,0	215,6	239,3	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	26300,8	35334,7	43997,3	46758,0	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	6231,7	4832,3	1407,4	1628,9	public sector
sektor prywatny	20069,1	30502,4	42589,8	45129,0	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	18619,8	24342,0	30149,8	31429,2	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	6556,7	9858,3	12975,7	14384,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	670,1	756,5	363,2	428,6	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1878,8	1877,3	2043,3	2077,1	Financial result on economic activity
sektor publiczny	967,3	329,4	77,0	82,9	public sector
sektor prywatny	911,5	1547,9	1966,3	1994,2	private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	88,8	2,4	4,3	x	Result on extraordinary events
sektor publiczny	6,3	1,9	0,3	x	public sector
sektor prywatny	82,5	0,5	4,0	x	private sector
Zyski nadzwyczajne	90,7	15,9	7,9	x	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne	1,9	13,5	3,6	x	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto	1967,6	1879,8	2047,6	2077,1	Gross financial result
sektor publiczny	973,5	331,4	77,3	82,9	public sector
sektor prywatny	994,1	1548,4	1970,3	1994,2	private sector
Zysk brutto	2138,7	2137,7	2408,0	2536,9	Gross profit
Strata brutto	171,1	258,0	360,5	459,7	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	391,2	310,5^a	335,8	361,2	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	200,0	59,4	13,3	14,3	public sector
sektor prywatny	191,2	251,1	322,5	347,0	private sector
W tym podatek dochodowy	371,8	310,5	335,8	361,2	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1576,5	1569,3	1711,8	1715,9	Net financial result
sektor publiczny	773,5	272,0	64,0	68,6	public sector
sektor prywatny	803,0	1297,3	1647,8	1647,3	private sector
Zysk netto	1751,0	1824,5	2072,1	2164,1	Net profit
Strata netto	174,5	255,2	360,3	448,1	Net loss

a Obejmują tylko podatek dochodowy.

a Include only income tax.

TABL. 2 /267/. PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross finan- cial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	28179,6	26300,8	1967,6	391,2	1576,5
TOTAL	2010	37212,0	35334,7	1879,8	310,5 ^a	1569,3
	2015	46040,5	43997,3	2047,6	335,8	1711,8
	2016	48835,1	46758,0	2077,1	361,2	1715,9
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		874,8	794,1	80,6	0,6	80,1
Przemysł		25537,0	24383,6	1153,3	237,1	916,2
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		303,7	289,5	14,2	2,2	11,9
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		24180,1	23106,4	1073,7	223,6	850,1
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		442,2	390,0	52,2	7,1	45,1
<i>electricity, gas steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		611,0	597,8	13,2	4,1	9,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		2356,2	2216,1	140,1	20,2	119,9
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		13973,8	13498,8	475,0	64,8	410,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1973,9	1884,6	89,3	12,4	76,8
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		63,2	61,4	1,8	0,3	1,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		84,6	81,4	3,2	0,2	3,0
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		405,0	392,5	12,5	2,6	9,9
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		361,2	316,5	44,7	9,2	35,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Edukacja		4,1	3,8	0,3	0,0	0,3
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		360,8	359,8	1,0	1,9	-0,9
<i>Human health and social work activities</i>						

a Obejmują tylko podatek dochodowy.
a Include only income tax.

TABL. 4 /269/. RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	93,3	7,0	5,6	47,5	113,5	159,8
TOTAL	2010	95,0	5,1	4,2	25,8	97,2	145,8
	2015	95,6	4,4	3,7	30,9	97,4	155,8
	2016	95,7	4,3	3,5	33,0	98,5	158,2
sektor publiczny		95,2	4,8	4,0	120,1	208,0	252,4
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,8	4,2	3,5	30,4	95,2	155,4
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		90,8	9,2	9,2	74,5	166,4	322,5
Przemysł		95,5	4,5	3,6	34,5	95,5	149,1
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		95,3	4,7	3,9	38,2	94,4	131,9
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		95,6	4,4	3,5	32,2	93,1	148,5
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		88,2	11,8	10,2	59,8	134,2	159,6
<i>electricity, gas steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		97,8	2,2	1,5	101,2	162,0	173,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		94,1	5,9	5,1	29,5	139,8	175,2
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		96,6	3,4	2,9	14,1	69,2	142,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		95,5	4,5	3,9	38,7	151,1	166,3
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		97,1	2,9	2,4	32,5	104,0	129,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		96,2	3,8	3,5	293,9	379,0	405,7
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		96,9	3,1	2,4	178,8	224,8	287,0
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		87,6	12,4	9,8	116,3	377,3	405,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Edukacja		93,0	7,0	6,6	236,2	344,7	354,1
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		99,7	0,3	-0,2	78,5	166,6	180,3
<i>Human health and social work activities</i>							

TABL. 5 /270/. AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Stocks				
		razem total	w tym of which			
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	produkty gotowe finished products	
w mln zł						
OGÓŁEM	2005	9964,5	2745,1	1055,0	272,0	730,3
TOTAL	2010	11027,9	3393,6	1085,0	478,6	628,6
	2015	13759,4	4761,3	1604,2	503,2	797,5
	2016	15481,4	5380,8	1855,4	520,3	799,2
sektor publiczny		714,2	117,1	55,3	8,5	45,2
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		14767,2	5263,7	1800,1	511,8	754,0
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		597,4	284,7	53,1	47,0	182,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		8641,1	2966,7	1675,7	394,7	572,6
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		111,5	20,9	5,0	–	15,1
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		8128,4	2913,8	1647,4	394,1	557,0
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		155,9	22,7	16,1	–	0,5
<i>electricity, gas steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		245,3	9,3	7,2	0,6	–
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		861,8	132,4	50,8	60,1	6,1
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3803,3	1915,6	55,5	5,5	25,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		439,4	23,2	7,3	0,0	0,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		17,4	2,7	0,5	1,7	–
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		50,6	1,9	0,4	–	1,1
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		229,5	7,5	0,7	1,6	0,0
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		226,6	14,4	2,8	9,7	0,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Edukacja		1,2	0,0	–	–	0,0
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		81,0	5,2	4,5	–	–
<i>Human health and social work activities</i>						

towary goods	Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoter- minowe Short-term investments	Krótkotermi- nowe rozliczenia międzyokre- sowe Short-term inter-period settlements	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION
	razem total	w tym z tytułu dos- taw i usług of which from deli- veries and services			
<i>in mln zł</i>					
662,3	4109,4	3555,6	2963,9	146,0	2005 OGÓŁEM
1155,5	5397,0	4300,2	1950,4	286,9	2010 TOTAL
1756,4	5869,4	4997,4	2729,8	398,8	2015
2046,1	6406,3	5619,1	3231,6	462,6	2016
7,9	248,5	212,6	340,0	8,5 sektor publiczny public sector
2038,2	6157,8	5406,5	2891,6	454,1 sektor prywatny private sector
					w tym: of which:
1,5	170,2	105,6	138,1	4,4 Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing
291,5	3535,9	3104,7	1998,7	139,9 Przemysł Industry
0,7	47,4	42,3	32,3	10,9 górnictwo i wydobywanie mining and quarrying
283,2	3330,0	2932,9	1765,2	119,4 przetwórstwo przemysłowe manufacturing
6,2	72,6	66,2	58,4	2,1	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elekt- ryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas steam and air conditioning supply
1,3	85,8	63,4	142,7	7,5	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities
12,4	542,5	433,0	145,0	41,8 Budownictwo Construction
1707,1	1466,1	1368,9	377,1	44,6	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ
14,1	296,9	258,7	102,3	17,0 Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage
0,3	9,6	2,6	4,4	0,7 Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ
0,1	10,6	8,0	36,7	1,5 Informacja i komunikacja Information and communication
5,2	36,8	29,4	143,0	42,2 Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities
1,7	145,9	141,1	65,0	1,4	Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna Professional, scientific and technical activities
0,0	0,4	0,1	0,8	0,0 Edukacja Education
0,7	39,6	38,1	35,3	1,0 Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities

TABL. 6 /271/. **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years		
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	11246,9	5091,5	3767,7	-720,5	1576,5
TOTAL	2010	13888,3	5685,9	4429,7	-36,9	1607,8
	2015	16400,6	6924,5	5860,3	-543,6	1691,9
	2016	17492,5	7281,0	5960,8	-368,8	1696,6
sektor publiczny		2552,0	1930,0	462,7	-52,7	68,6
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		14940,5	5351,1	5498,1	-316,2	1627,9
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1340,0	402,5	586,2	-11,6	80,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		11240,3	4844,6	3808,9	-319,4	901,1
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		261,7	85,2	68,4	-4,2	11,9
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		9168,8	3268,0	3572,2	-282,7	835,0
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas steam and air conditioning supply</i>		463,0	316,5	59,1	-20,8	45,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		1346,8	1174,9	109,2	-11,8	9,1
Budownictwo		538,1	89,3	291,6	19,7	119,9
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		2039,5	630,5	631,2	-21,3	410,2
Transport i gospodarka magazynowa		469,6	244,0	136,2	4,0	76,8
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		43,4	46,2	7,5	-12,9	1,5
Informacja i komunikacja		63,4	13,2	32,5	-0,5	3,0
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		911,9	630,6	122,7	-7,5	9,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		256,6	83,5	123,2	16,9	35,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Edukacja		0,8	0,6	0,0	-	0,3
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		214,5	137,9	67,3	-1,7	-0,9
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 7 /272/. **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwo- wych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranic- znych of foreign persons	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	3659,7	149,4	252,5	456,4	1053,7
TOTAL	2010	4311,7	72,3	428,1	548,9	1323,0
	2015	5366,8	42,7	127,3	651,9	1877,3
	2016	5756,7	23,3	117,1	897,8	1872,7
sektor publiczny		1892,2	23,0	111,6	0,4	–
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		3864,5	0,3	5,5	897,5	1872,7
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		227,0	12,6	100,0	11,6	28,1
Przemysł		4484,3	7,9	14,2	461,6	1647,4
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		84,4	–	–	5,8	1,8
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		2908,6	7,9	12,2	438,5	1634,2
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas steam and air conditioning supply</i>		316,5	–	2,0	16,9	10,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1174,9	0,1	–	0,5	0,8
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>						
Budownictwo		62,6	–	2,0	27,3	4,2
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		341,8	–	–	213,5	103,6
Transport i gospodarka magazynowa		135,1	2,1	0,9	50,3	12,0
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		44,0	–	–	17,7	0,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		13,2	0,6	–	5,6	3,9
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		163,5	–	–	84,4	–
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna		50,9	–	–	7,4	15,8
<i>Professional, scientific and technical activi- ties</i>						
Edukacja		0,5	–	–	0,5	–
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		137,4	–	–	4,1	–
<i>Human health and social work activities</i>						

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 /273/. ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług deliveries and services	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2005	10747,0	4386,7	3481,9	6360,3	1436,1	3148,0
TOTAL	2010	10409,0	2743,1	1741,7	7665,9	1739,8	4137,9
	2015	12235,5	3316,2	2765,6	8919,3	2592,9	4528,4
	2016	13645,7	3747,6	3285,9	9898,1	2582,9	5015,9
sektor publiczny		521,9	230,2	203,4	291,6	71,6	97,2
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		13123,8	3517,4	3082,5	9606,5	2511,3	4918,7
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		423,7	233,0	179,2	190,7	68,2	79,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		8483,4	2637,5	2419,5	5845,9	1448,6	2965,9
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		95,8	2,8	2,5	93,0	43,3	31,2
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		7874,7	2366,4	2175,9	5508,3	1317,2	2864,7
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		205,9	107,0	92,0	98,9	26,2	33,4
<i>electricity, gas steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		306,9	161,3	149,2	145,6	61,8	36,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		549,4	51,2	34,0	498,2	80,7	250,9
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3132,9	459,8	382,7	2673,1	900,6	1359,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		367,4	101,7	60,7	265,7	44,1	126,7
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		70,4	56,9	43,2	13,5	1,6	7,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		16,2	3,6	3,4	12,6	2,0	3,5
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		222,0	106,7	96,8	115,3	4,6	54,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		60,6	3,7	3,2	56,9	7,1	29,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Edukacja		1,3	1,0	0,9	0,3	0,0	0,0
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		71,7	25,5	22,7	46,2	6,6	21,0
<i>Human health and social work activities</i>							

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. **Finanse publiczne** obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148, z późniejszymi zmianami), a od 2010 r. – ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1870, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 446, 814 i 486, z późniejszymi zmianami) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 198, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące **dochodów i wydatków** budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych. Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miasta na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. **Public finance** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 provided the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and since 2010 – the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1870, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241) with later amendments. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local Government and the Law on Voivodship Local Government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2016 items 446, 814 and 486, with later amendments), as well as the Law on Income of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments).

2. The presented data include information regarding **revenue and expenditure** of local government units budgets, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances. City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat. Therefore in the tables revenue and expenditure of gminas are given without data for city with powiat status, while revenue and expenditure of city with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ustaloną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2004–2016.

Prezentowane dane o dochodach i wydatkach według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625) według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1053, z późniejszymi zmianami),
 - c) otrzymane z funduszy celowych,
 - d) pozostałe dotacje, w tym na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the detailed classification of revenue, expenditure, income, expense and funds from foreign sources, specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period of 2004–2016.

The presented data on revenue and expenditure by divisions covers all paragraphs grouping types of revenue/expenditure generated in a particular division.

5. Budget revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
 - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
 - d) funds for additional financing of own tasks from other sources;
- 2) grants:
 - a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 and since 2015 – 205 and 625) according to the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign sources, as stated in regulation of the Minister of Finance dated 2 III 2010 (uniform text Journal of Laws 2014, item 1053, with later amendments),
 - c) received from appropriated funds,
 - d) other grants, of which for tasks realized on the basis of agreements between local government units;
- 3) general subvention from the state budget, comprising: equalization, educational, compensating, balancing and regional parts.

6. Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (inclu-

inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego, w tym wypłaty z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów.

ding investment-related) and current expenditures, such as:

- *expenditure on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditure on the purchase of materials and services,*
- *grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,*
- *expenditure on public debt servicing, of which payments related to granting endorsements and guarantees.*

7. *Since 2010 in the sector of public finance are functioning **local government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible product grants, as well as from targeted grants for current tasks and targeted grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.*

8. *Information concerning budgets of local government units is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.*

TABL. 1 /274/. DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasto	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiaty	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	2674905,9	1599608,4	375712,6	480274,7	219310,2
TOTAL	2010	4124964,8	2364888,0	540625,3	726258,4	493193,1
	2015	4564487,6	2726677,5	647865,1	764910,9	425034,1
	2016	5094282,8	3075589,8	729759,7	782715,7	506217,5
Dochody własne		2411860,0	1544378,1	437730,7	284209,7	145541,6
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		995789,1	547509,4	187578,3	146728,1	113973,3
Share in income tax						
od osób prawnych		133519,5	27870,3	13685,3	5783,4	86180,5
corporate income tax						
od osób fizycznych		862269,6	519639,1	173893,1	140944,7	27792,7
personal income tax						
Podatek:						
Tax:						
od nieruchomości		578929,1	494837,0	84092,1	–	–
on real estate						
rolny		73166,5	72846,9	319,6	–	–
agricultural						
od środków transportowych		25689,3	18824,9	6864,5	–	–
on means of transport						
od czynności cywilnoprawnych		36452,6	28139,9	8312,7	–	–
on civil law transactions						
Opłata skarbowa		9183,2	5603,4	3579,8	–	–
Stamp duty						
Dochody z majątku		189184,6	109272,0	53436,7	14312,6	12163,3
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy						
oraz innych umów o podobnym						
charakterze		82784,7	56550,0	20311,5	5675,0	248,3
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		13551,5	7113,6	2196,8	4087,5	153,5
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

^a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gmina which is also city with powiat status.

TABL. 1 /274/. DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)

REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
Dotacje ogółem	1347820,0	773327,9	124626,8	169653,5	280211,8
Total grants					
Dotacje celowe	1094757,9	753521,7	104025,1	157057,2	80153,9
Targeted grants					
z budżetu państwa na zadania: from the state budget for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	823346,3	597188,9	82009,4	94022,0	50126,0
for government administration tasks					
własne	218761,7	139439,3	12950,8	47459,0	18912,6
for own tasks					
realizowane na podstawie porozu- mień z organami administracji rzą- dowej	2038,5	1343,6	134,6	480,3	80,0
realized on the basis of agreements with government administration bo- dies					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami sam- orządu terytorialnego	18891,2	6878,4	3285,3	7994,0	733,5
for tasks realized on the basis of agreements between local govern- ment units					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	19576,9	7376,2	5645,0	905,4	5650,3
received from state appropriated funds					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu tery- torialnego na dofinansowanie wła- snych zadań	12143,3	1295,3	–	6196,6	4651,5
for financial assistance between local government units for additional fi- nancing of own tasks					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b	253062,0	19806,1	20601,8	12596,3	200057,8
Grants from paragraphs 200 and 620, 205 and 625 ^b					
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subvention from the state budget	1334602,8	757883,9	167402,2	328852,6	80464,2
W tym część oświatowa	1044679,9	623568,5	148530,0	259837,2	12744,3
Of which educational part					

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gmina which is also city with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 /275/. DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	5094282,8	3075589,8	729759,7	782715,7	506217,5
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	81359,5	41500,1	227,5	455,0	39177,0
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	2633,7	183,9	0,0	1592,9	856,8
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	6401,0	6401,0	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	140038,4	35308,4	20434,7	30175,1	54120,2
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	179949,2	101398,1	46454,2	18863,8	13233,0
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	17194,3	1843,6	2026,5	13119,1	205,1
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	42345,1	23455,6	2194,7	13884,7	2810,1
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa	71547,6	1026,0	13945,5	56576,1	–
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających oso- bowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1801640,1	1204376,6	322922,8	160151,8	114188,8
<i>Income taxes from legal persons, natural per- sons and other organizational units without le- gal personality and expenses associated with their intake</i>					
Różne rozliczenia	1561292,5	781641,7	179240,1	330179,1	270231,6
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	105106,4	74641,8	12294,9	16271,4	1898,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	34660,0	11267,8	4741,4	18366,6	284,2
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	811136,1	635002,1	73218,6	100089,4	2826,0
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	23686,8	5081,2	5970,6	9104,9	3530,1
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	11442,5	6729,1	469,6	4173,1	70,7
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ...	158994,7	121314,1	30857,4	5799,0	1024,3
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7316,2	6289,6	125,9	333,7	567,0
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	25104,9	14048,6	10773,7	204,1	78,4
<i>Physical education</i>					

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gmina which is also city with powiat status.

TABL. 3 /276/. **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	2676648,8	1567902,9	377495,8	487876,3	243373,8
TOTAL	2010	4537030,1	2665258,9	568839,9	747976,4	554954,9
	2015	4470761,0	2679092,5	640242,7	759916,7	391509,1
	2016	4951378,7	2990791,4	726723,6	775513,8	458349,9
Wydatki bieżące		4285947,7	2723259,1	630648,0	691872,8	240167,8
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		395496,3	175122,1	68766,1	49103,8	102504,3
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		3968,9	3968,9	–	–	–
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		755008,7	652181,9	68242,7	31591,4	2992,6
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		3074345,8	1864364,0	479845,3	603394,9	126741,5
Current expenditure of budgetary units						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		1656655,3	961978,0	247579,3	379250,4	67847,6
wages and salaries						
w tym osobowe		1503606,3	873924,2	226557,5	341280,2	61844,3
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		303857,7	185771,0	43809,5	61939,1	12338,2
wages and salaries related expenditures ^b						
zakup materiałów i usług		890874,8	569604,3	161243,9	119354,1	40672,5
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		35220,4	18722,8	5072,3	3694,4	7730,9
Public debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		–	–	–	–	–
of which payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		665431,0	267532,3	96075,6	83641,1	218182,1
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		634420,3	251171,6	86380,6	80086,1	216782,1
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gmina which is also city with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 /277/. WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2016

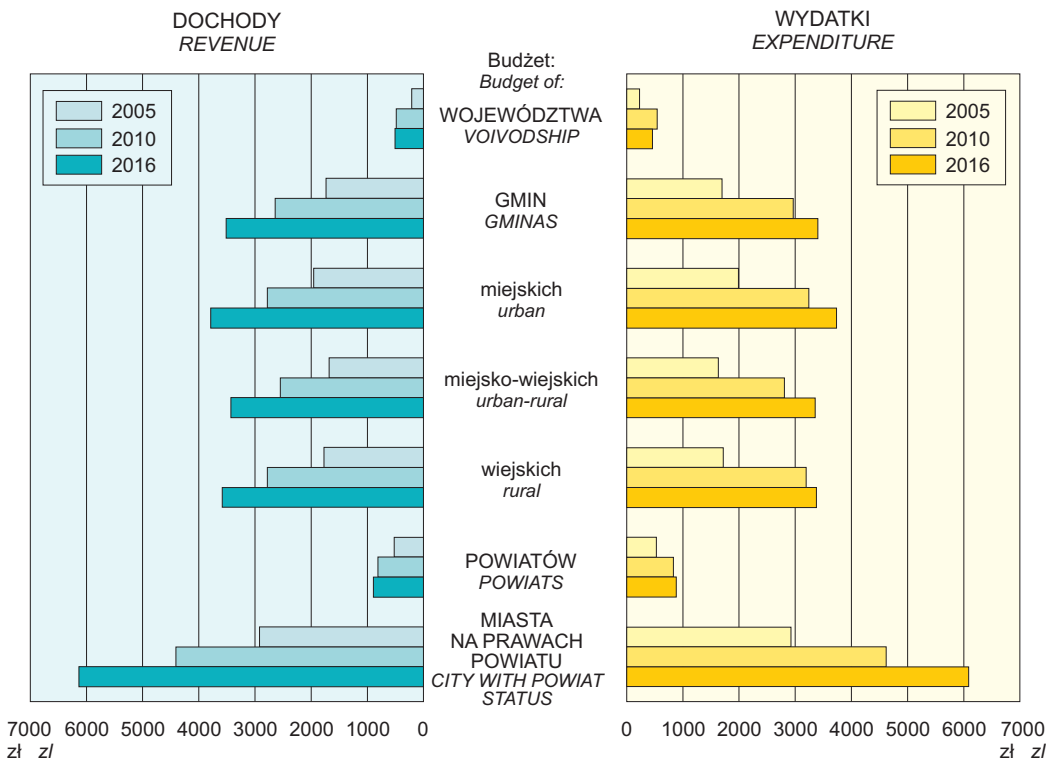
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat sta- tus	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
OGÓŁEM	4951378,7	2990791,4	726723,6	775513,8	458349,9
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	101541,7	54761,2	342,1	498,1	45940,3
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	10162,8	439,0	25,0	713,7	8985,0
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	5717,3	5717,3	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	551603,7	148086,3	60921,4	82719,8	259876,2
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	153142,7	97901,2	36714,9	16192,9	2333,8
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	29271,4	6250,6	12160,9	10581,3	278,5
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	505856,1	313034,8	55468,5	94109,2	43243,6
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa	108649,1	31570,8	19658,2	57385,1	35,0
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	35276,8	18739,6	5090,5	3715,8	7730,9
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	20888,3	10275,6	8403,5	2209,2	–
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	1550631,5	1045899,4	232852,2	249455,3	22424,5
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	57399,4	19713,8	7539,9	24560,0	5585,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1018645,4	765075,0	104798,9	142362,2	6409,3
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	84065,1	20995,7	20639,8	27747,9	14681,7
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	100946,4	33760,9	20769,5	46106,3	309,8
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ...	298550,7	224782,3	61832,6	6943,3	4992,6
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	166814,6	104905,7	28693,7	4970,5	28244,8
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	129876,4	84009,5	39890,1	1467,7	4509,1
<i>Physical education</i>					

^a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gmina which is also city with powiat status.

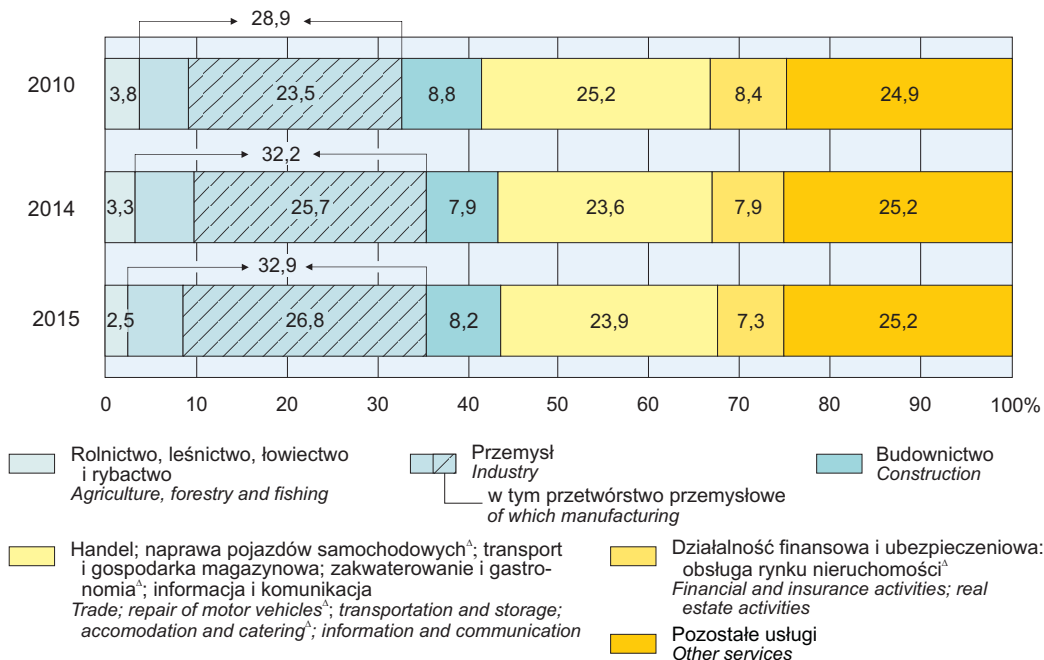
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITY (current prices)

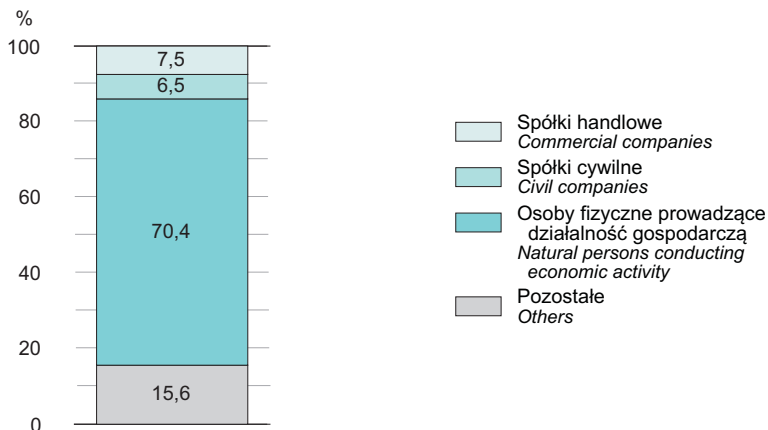
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

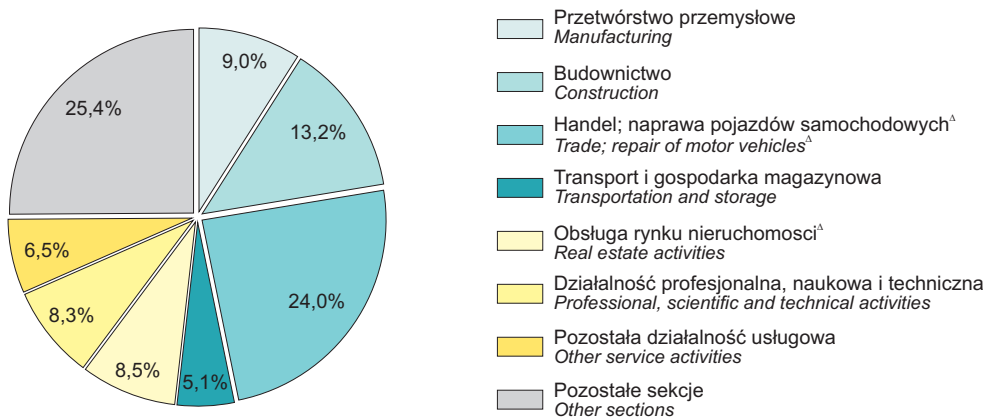
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2016

As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmując budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzą-

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among other, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, improvements to land, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005 r.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agri-

ce działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób

- opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa nieukończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

culture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,

- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as rights of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

2. **The gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets as of 31 XII at current book-keeping prices is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość netto środków trwałych odpowiada wartości brutto pomniejszonej o wartość zużycia.

4. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

5. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartości indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The net value of fixed assets corresponds to the gross value of fixed assets decreased by the value of consumption.

4. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

5. Data by sections of the NACE Rev. 2 – were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons, natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures – was estimated.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveable and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 /278/. **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	4675,3	8052,6	8246,2	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	137,3	223,4	219,5	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	2131,0	5412,3	5848,3	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	14,3	11,3	9,9	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	1522,5	2092,6	1877,9	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	294,2	3040,3	3855,9	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	300,0	268,0	104,6	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	169,3	143,5	76,3	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	392,9	291,7	310,8	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa ^b	563,7	613,5	626,8	<i>Transportation and storage^b</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	35,6	40,1	24,5	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	10,0	28,8	32,5	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25,1	23,6	19,7	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	403,0	564,1	474,8	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20,4	21,7	23,9	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	26,3	77,4	70,2	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	212,4	302,2	255,7	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	152,0	97,5	70,8	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	134,8	118,5	91,8	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	248,8	80,0	91,6	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	12,3	14,4	9,3	<i>Other service activities</i>

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a By investments localization. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 /279/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	2678,2	6101,4	6509,6	T O T A L
sektor publiczny	870,5	589,7	446,7	public sector
sektor prywatny	1807,7	5511,7	6062,8	private sector
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	66,2	102,7	94,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1905,6	5252,7	5745,8	Industry
górnictwo i wydobywanie	13,5	10,5	9,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1472,8	2029,1	1831,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	284,8	3032,8	3841,7	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	134,5	180,3	64,0	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	52,9	45,6	41,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	274,8	237,5	241,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	166,7	268,2	180,1	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	17,0	10,3	10,6	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	7,3	22,7	26,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25,0	20,7	13,2	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	11,3	5,5	4,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10,2	11,0	14,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	15,2	44,9	59,2	Administrative and support service activities
Edukacja	10,3	0,9	0,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	96,2	72,1	60,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19,1	5,9	16,2	Arts, entertainment and recreation

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investments localization.

TABL. 3 /280/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym Of which			SPECIFICATION	
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment		
						w mln zł
OGÓŁEM	2010	1880,2	744,5	969,8	154,8	TOTAL
	2015	2196,3	945,6	995,3	250,6	
	2016	2085,3	770,5	1016,5	289,7	
w tym:						of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	69,9	41,3	21,6	6,4	6,4	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1522,2	585,4	855,0	74,3	74,3	Industry
górnictwo i wydobywanie	13,9	0,7	11,8	1,5	1,5	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1413,3	532,3	809,4	64,0	64,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	34,0	14,7	18,8	0,5	0,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	61,0	37,8	14,9	8,3	8,3	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	37,2	10,1	15,6	11,4	11,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	187,6	77,8	42,8	66,9	66,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	95,0	4,0	6,9	84,0	84,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	15,4	13,5	1,7	0,1	0,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1,3	0,4	0,8	0,2	0,2	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	4,7	1,3	2,9	0,5	0,5	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,6	1,0	2,7	0,9	0,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna	14,0	5,5	4,9	3,7	3,7	Professional, scientific and tech- nical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	56,6	2,3	15,6	38,7	38,7	Administrative and support service activities
Edukacja	0,6	0,1	0,4	0,2	0,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	59,4	23,6	34,1	1,6	1,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją	15,7	4,2	11,4	0,1	0,1	Arts, entertainment and recreation

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 /281/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	67939,0	81693,6	84607,8	T O T A L
sektor publiczny	32539,7	28459,6	28403,8	public sector
sektor prywatny	35399,3	53234,0	56203,9	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4836,6	5561,3	5779,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	27882,4	32292,9	33935,3	Industry
górnictwo i wydobywanie	497,8	443,5	405,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	14334,6	19759,0	20880,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	10173,6	7616,6	7908,6	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2876,4	4473,9	4741,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1143,4	2145,5	1659,7	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3242,0	3757,5	4635,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	11316,2	14222,9	14212,2	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	360,5	754,9	653,8	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2331,1	1241,1	1358,7	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	373,2	421,4	415,7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	10050,3	12121,7	12481,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	353,5	589,5	612,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	201,8	536,9	486,2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1834,7	2196,6	2316,6	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1754,3	2298,4	2363,3	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1224,8	1807,1	1888,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	928,8	1531,1	1599,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	105,5	214,5	209,5	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 /282/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	35972,6	41127,0	43009,6	T O T A L
sektor publiczny	15150,2	6957,1	6781,1	public sector
sektor prywatny	20822,4	34170,0	36228,6	private sector
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1333,6	1541,3	1638,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	25767,0	29603,5	31229,6	Industry
górnictwo i wydobywanie	492,7	430,0	388,4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	13804,0	19032,2	20106,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	10103,8	7459,8	7759,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1366,5	2681,6	2975,5	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	738,6	1430,1	825,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2114,5	2242,6	3040,3	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	638,8	995,6	945,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	162,2	397,8	284,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2237,4	1092,4	1202,6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	305,2	320,0	312,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1234,8	1192,9	1222,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	106,8	202,0	201,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	109,4	389,3	321,2	Administrative and support service activities
Edukacja	41,4	45,7	51,4	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	879,2	1299,8	1327,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	292,1	356,4	398,5	Arts, entertainment and recreation

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r. z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, przewiozłe płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013 with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indi-

służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia

rectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) and other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social security benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. *Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

11. *Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following*

się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2015 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej

institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activity is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics as well as smuggling of cigarettes.*

13. *Data from regional accounts for the years 2010–2015 were changed in relation to those previously published as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the*

nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Skorygowany szacunek produktu krajowego brutto za 2016 rok” z dnia 23 X 2017 r., dostępnej na stronie

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/skorygowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-2016-rok,9,3.html>

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne i podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2015 r.”.

so-called fiscal notification). Changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.

14. *Detailed description of the changes, introduced in the national accounts can be found in the CSO news release „Revised estimate of gross domestic product for the year 2016” of 23 X 2017, available at*

<http://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2016,6,1.html>

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2015”.*

TABL. 1 /283/. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	31390	36393	37774	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	27605	32267	33512	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	13081	16263	17244	47,4	50,4	51,5
instytucji rządowych i samorządowych general government	4868	5406	5502	17,6	16,8	16,4
gospodarstw domowych households	8900	9698	9917	32,2	30,1	29,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1046	1049	828	3,8	3,3	2,5
Przemysł Industry	7987	10389	11012	28,9	32,2	32,9
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	6480	8289	8993	23,5	25,7	26,8
Budownictwo Construction	2428	2539	2760	8,8	7,9	8,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwa- terowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i ko- munikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	6959	7622	8019	25,2	23,6	23,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; ob- sługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	2321	2539	2433	8,4	7,9	7,3
Pozostałe usługi Other services	6864	8129	8461	24,9	25,2	25,2
NA 1 MIESZKAŃCA ^Δ PER CAPITA ^Δ	30818	36299	37816	x	x	x

a W złotych.

a In zlotys.

TABL. 2 /284/. **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	66081	75538	77654	Output
Zużycie pośrednie	38476	43271	44142	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	27605	32267	33512	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	12012	13938	14321	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	15581	18479	19327	Gross operating surplus

TABL. 3 /285/. **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	21663	24335	24956	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21268	24273	24984	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	21495*	24077*	24843	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21103*	24015*	24871	per capita in zł

DZIAŁ XXIII PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

Od 2014 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji PKD może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

CHAPTER XXIII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

*Presented data concern **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.*

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068) and the provisions of the decree of the Council of Ministers dated of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

Since 2014 the number of entities according to ownership sectors and sections of PKD can occur without units for which the information on the kind of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

TABL. 1 /286/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	90597	99118	100432	100295	T O T A L
sektor publiczny	5256	4199	4192	4198	public sector
sektor prywatny	85341	94919	95819	95520	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	13	3	2	2	State owned enterprises
Spółki	10817	11799	13673	14156	Companies
w tym:					of which:
handlowe	4467	5363	7079	7528	commercial
cywilne	6286	6372	6530	6564	civil
Spółdzielnie	539	486	492	499	Cooperatives
Fundacje	72	120	248	298	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1901	2600	3088	3199	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	67918	73772	71483	70613	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 /287/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
O G Ó Ł E M	2005 90597	22679	13	4467	21	1190	6286	539	67918
T O T A L	2010 99118	25346	3	5363	12	1395	6372	486	73772
	2015 100432	28949	2	7079	8	1482	6530	492	71483
	2016 100295	29682	2	7528	8	1506	6564	499	70613
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2709	695	-	259	2	36	76	149	2014
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 /287/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	w tym of which							
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies				spółki cywilne civil law partnerships		spółdzielnie cooperatives
				razem total	w tym of which	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	jednosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury			
Przemysł Industry	9562	2469	1	1559	2	422	837	40	7093	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9046	2158	1	1296	1	377	815	37	6888	
Budownictwo Construction	13261	1697	–	952	2	194	706	31	11564	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	24024	4813	–	2059	–	396	2642	99	19211	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	5087	574	–	317	–	62	248	–	4513	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2892	648	–	174	–	36	433	11	2244	
Informacja i komunikacja Information and communication	2053	422	–	273	1	33	144	–	1631	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	3092	291	–	167	–	10	93	22	2801	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	8538	7825	1	286	–	53	126	114	713	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	8303	1272	–	659	–	99	551	9	7031	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2845	581	–	427	–	132	130	10	2264	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	884	882	–	3	–	–	–	1	2	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 /287/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives		
				razem total	w tym of which			z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	
			jednosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury						
Edukacja Education	3452	2021	-	59	-	5	89	3	1431
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	4819	679	-	215	1	10	245	5	4140
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1991	1127	-	65	-	9	107	1	864
Pozostała działalność usługowa Other service activities	6555	3458	-	52	-	9	137	4	3097

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 /288/. **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	w tym of which			
					razem total	jawne unlimited	komandytowe limited	
OGÓŁEM	2005	4467	3879	126	3753	588	541	19
TOTAL	2010	5363	4583	111	4472	780	684	52
	2015	7079	6055	138	5917	1024	712	222
	2016	7528	6441	134	6307	1087	719	288
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		259	241	2	239	18	16	2

a W tym 56 spółek partnerskich i 24 spółki komandytowo-akcyjne.

a Of which 56 professional partnerships and 24 limited joint-stock partnerships.

TABL. 3 /288/. **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited	komandytowe limited
Przemysł Industry	1559	1377	53	1324	182	129	52
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1296	1133	46	1087	163	121	42
Budownictwo Construction	952	840	20	820	112	62	45
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2059	1673	19	1654	386	309	76
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	317	275	4	271	42	28	13
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	174	142	–	142	32	26	6
Informacja i komunikacja Information and communication	273	252	8	244	21	12	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	167	142	4	138	25	14	6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	286	247	3	244	39	24	14
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	659	573	7	566	86	31	26
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	427	370	4	366	57	22	29
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	3	3	–	3	–	–	–
Edukacja Education	59	49	–	49	10	8	2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	215	147	5	142	68	32	6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	65	60	5	55	5	3	2
Pozostała działalność usługowa Other service activities	52	49	–	49	3	2	1

a W tym 56 spółek partnerskich i 24 spółki komandytowo-akcyjne.

a Of which 56 professional partnerships and 24 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 /289/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a NOWO ZAREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a NEWLY REGISTERED BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		razem total	spółki companies			cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
			w tym of which		z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability				
			handlowe commercial						
			razem total	w tym of which					
		akcyjne joint stock							
OGÓŁEM	2005	5422	457	193	3	153	264	5	4454
TOTAL	2010	8542	486	274	3	242	212	4	7611
	2015	6737	623	474	2	405	149	12	5701
	2016	6261	705	575	4	477	130	16	5212
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		105	5	5	–	5	–	–	99
Przemysł <i>Industry</i>		635	102	88	–	72	14	–	533
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		597	77	64	–	50	13	–	520
Budownictwo <i>Construction</i>		1163	75	61	–	49	14	–	1088
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		1290	152	110	1	89	42	15	1123
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		347	32	26	–	22	6	–	313
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		184	16	7	–	5	9	1	167
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		215	46	41	1	35	5	–	169
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		189	19	18	–	17	1	–	170
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		138	27	25	–	24	2	–	49
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		586	95	81	–	71	14	–	486
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		295	66	63	1	49	3	–	227
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		1	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>		218	17	8	–	5	9	–	155

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 /289/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a NOWO ZAREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a NEWLY REGISTERED BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies							
		razem total	w tym of which						
			razem total	handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	cywilne civil law partnerships		
akcyjne joint stock	w tym of which								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	339	32	26	–	20	6	–	305	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	132	13	11	1	10	2	–	88	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	286	7	4	–	3	3	–	240	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 /290/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WYREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a DELETED BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies							
		razem total	w tym of which						
			razem total	handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	cywilne civil law partnerships		
akcyjne joint stock	w tym of which								
OGÓŁEM 2005	3135	257	53	–	41	203	6	2740	
TOTAL 2010	4955	232	69	2	54	163	7	4649	
..... 2015	6275	194	88	1	66	106	6	5896	
..... 2016	6260	255	169	6	119	86	11	5910	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	102	3	2	–	1	1	1	98	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 /290/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WYREJESTROWANE WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a DELETED BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies				cywilne civil law partnerships			
		razem total	w tym of which						
			handlowe commercial	w tym of which					
razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability							
Przemysł Industry	572	46	40	3	29	6	2	522	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	537	42	37	3	26	5	2	493	
Budownictwo Construction	1305	33	30	1	27	3	1	1270	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1735	82	45	1	28	37	3	1650	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	280	10	8	1	6	2	–	269	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	256	12	4	–	3	8	1	242	
Informacja i komunikacja Information and communication	150	9	5	–	4	4	–	141	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	253	6	4	–	–	2	–	247	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	62	2	1	–	1	1	2	56	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	486	26	16	–	9	10	–	460	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	272	11	8	–	7	3	1	259	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	1	–	–	–	–	–	–	–	
Edukacja Education	204	5	1	–	1	4	–	167	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	190	6	5	–	3	1	–	182	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	117	2	–	–	–	2	–	109	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	273	2	–	–	–	2	–	236	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

